

Bilagsoversigt

Bilag 1:

Ankestyrelsens retningslinjer for den fremtidige håndtering af mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager

Bilag 2:

Høringssvar fra DIA

Bilag 3:

Den parlamentariske udredning fra Chile

Bilag 1:

Ankestyrelsens retningslinjer for den fremtidige håndtering af mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager

Notat om den fremtidige håndtering af mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager

Indledning

En mistanke om ulovlige forhold i en adoptionssag kan opstå på alle tidspunkter i adoptionsprocessen. I nogle tilfælde kan mistanken opstå, allerede inden adoptionen er gennemført eller kort tid efter. I andre tilfælde opstår mistanken først flere år efter adoptionen er gennemført.

Eksempelvis vil en adopteret eller en adoptivfamilie kunne få en mistanke om ulovlige forhold i den adopteredes sag i forbindelse med søgen efter biologisk slægt. Det kan også være medierne, der rejser en mistanke om ulovlige forhold i allerede gennemførte adoptionssager fra udlandet. I sådanne situationer vil der kunne være tale om mistanke om ulovlige forhold i større sagskomplekser.

Hverken efter dansk ret eller i internationale regelsæt er der fastsat retningslinjer for, hvilken bistand adopterede, adoptivfamilier og biologisk slægt kan forvente fra myndighederne, når der opstår mistanke om ulovlige forhold i en afsluttet adoptionssag. Det er Ankestyrelsens opfattelse, at der er behov for en præcisering i adoptionsloven af dette spørgsmål.

I kraft af sin rolle som overordnet myndighed på adoptionsområdet, tilsynsmyndighed for den adoptionsformidlende organisation i Danmark og udpeget centralmyndighed efter Haagerkonventionen af 1993 om international adoption, rettes der med jævne mellemrum henvendelse fra offentligheden til Ankestyrelsen, hvis der opstår mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager.

Da Ankestyrelsens rolle ikke er defineret er det uklart for både offentligheden og de adopterede og deres familier, hvilke forpligtelser og kompetencer Ankestyrelsen har til at hjælpe de adopterede med at få kortlagt, om oplysningerne om deres baggrund og adoptionsforløb er korrekte, og om deres adoption er gennemført lovligt. Ankestyrelsen møder en forventning om, at vi kan redegøre for de danske myndigheders dispositioner historisk set på det tidspunkt, hvor adoptionerne blev gennemført. Det vil sige tilbage fra 1960'erne og frem til i dag.

Med det formål at skabe klarhed om Ankestyrelsens myndighedsansvar i relation til denne opgave, har Ankestyrelsen udarbejdet dette notat om de nuværende rammer for håndteringen af mistanker om ulovlige forhold i adoptionssager og et forslag til retningslinjer for den fremtidige håndtering af sådanne henvendelser. Notatet vil kunne anvendes som afsæt for en stillingtagen til, hvilken adgang adoptionssagens parter har til at modtage bistand fra de danske myndigheder, samt om der fremover skal afsættes midler til denne opgave.

Retningslinjer vil kunne skabe klarhed om

- Hvorvidt adopterede og andre i Danmark skal have ret til bistand ved mistanke om ulovlige forhold i én eller flere adoptionssager.
- Hvilken myndighed der er ansvarlig for at yde denne bistand.
- Indholdet af bistanden fra de danske myndigheder til at håndtere mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager.

Retningslinjerne kan alene fastlægge danske myndigheders bistand. De danske adoptionsmyndigheder har ingen indflydelse på, i hvilket omfang afgiverlandes myndigheder vil og kan bistå med at kortlægge mistænkelige forhold.

Det bemærkes også, at de eksisterende reaktionsmuligheder i myndighedernes tilsyn med formidlingsarbejdet, ikke kan hjælpe den adopterede med at håndtere de udfordringer, der vil kunne opstå i en allerede gennemført adoptionssag med mistanke om ulovlige forhold.

1. Baggrund

En mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager forstås som situationer, hvor der er mistanke om, at barnets rettigheder ikke er blevet respekteret, og/eller at én eller flere bestemmelser i Haagerkonventionen om internationale adoptioner¹ er blevet tilsidesat.

Ofte vil det også være sådan, at der er mistanke om, at adoptionen ikke har fulgt de på daværende tidspunkt gældende regler og procedurer enten i afgiverlandet og/eller i Danmark.

En ulovlig adoption er efter dansk ret beskrevet som:

Adoption kan ikke meddeles, hvis nogen, der skal afgive samtykke til adoptionen, yder eller modtager vederlag eller nogen anden form for modydelse, herunder betaling for tabt arbejdsfortjeneste (adoptionslovens § 15).

En ulovlig adoption er internationalt² beskrevet som:

En adoption, der er blevet eller skal legaliseres, men som er resultatet af misbrug, såsom børnebortførelse, salg af børn, trafik af børn, og andre illegale eller ulovlige aktiviteter mod børn. Det er et af de vigtigste formål med Haagerkonventionen at forhindre sådanne misbrug.

Og ulovlige forhold eller ulovlig adfærd i sager om international adoption er beskrevet som:

Situationer, hvor et barn er blevet eller vil blive adopteret uden respekt for sine rettigheder eller for konventionens garantier.

¹ Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Konventionen trådte i kraft i Danmark den 1. november 1997.

² Se Guide to Good Practice No. 1 - The Implementation and Operation of the 1993 Hague Intercountry Adoption Convention: A Guide to Good Practice is a project of post-Convention support initiated by the Permanent Bureau for the purpose of assisting States (whether or not already Contracting States) with the practical implementation of the Convention, in a manner which achieves the objects of the Convention, namely, the protection of children who are adopted internationally.

Sådanne situationer kan opstå, hvis en person eller en organisation/myndighed direkte eller indirekte har givet urigtige oplysninger til de biologiske forældre, forfalsket dokumenter om barnets oprindelse, er involveret i børnebortførelse, salg af børn eller handel med børn med henblik på adoption eller på anden vis har anvendt svigagtige metoder til at gennemføre en adoption, uanset den opnåede fordel (økonomisk gevinst eller andet)³.

Eksempler på ulovlige forhold i en adoptionssag kan være:

- Biologisk mor er blevet presset til at afgive sit samtykke til bortadoption
- Tilsidesættelse af subsidiaritets-princippet (ikke tilstrækkelig undersøgelse i afgiverlandet af muligheden for en national løsning for barnet)
- Forfalskning af dokumenter (f.eks. at barnet er angivet som hittebarn i papirerne)
- Tilsidesættelse af adoptionsproceduren som beskrevet i ind- og udland
- Økonomiske relationer i adoptionsformidlingen, som vurderes at stride imod konventionens principper

Ankestyrelsen har siden indførelsen af et nyt adoptionssystem i Danmark den 1. januar 2016 modtaget omkring en til to henvendelser årligt vedrørende mistanke om ulovlige forhold i adoptionsager. Disse henvendelser giver typisk anledning til en undersøgelse af det konkrete samarbejde, de danske myndigheders ansvar for formidlingen på det pågældende tidspunkt, og omstændighederne på adoptionsområdet i afgiverlandet på tidspunktet for adoptionernes gennemførelse, idet dette er påkrævet for at kunne tilvejebringe de efterspurgte oplysninger fra de adopterede og offentligheden.

Selvom der i Danmark i de sidste par år alene har været få henvendelser med mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager, har Ankestyrelsen gennem arbejdet i det internationale netværk på området modtaget oplysninger om, at der i flere andre modtagerlande ses et stigende antal henvendelser vedrørende ulovlige forhold i adoptionssager. Der ses også et øget fokus på de omstændigheder, der gjorde sig gældende i de adoptioner, der blev gennemført for flere år siden inden Haagerkonventionens implementering i de enkelte afgiver- og modtagerlande. Der er på baggrund af oplysningerne i det internationale netværk grund til at tro, at omfanget af henvendelser med mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager vil blive større i fremtiden.

2. Internationale overvejelser

Ifølge **FNs Børnekonvention** art. 7, stk. 1, er Danmark forpligtet til at sikre barnets ret til at kende sine forældre. I adoptionssammenhæng bliver denne ret fortolket sådan, at den omfatter barnets ret til at kende sine biologiske forældre, men der skal ske en afvejning i forhold til de biologiske forældres ret til anonymitet⁴.

Efter FNs Børnekonvention artikel 8, stk. 1, er Danmark endvidere forpligtet til at respektere barnets ret til at bevare sin identitet, herunder statsborgerskab, navn og familieforhold.

I forhold til en eventuel mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager fremgår det af FNs Børnekonvention artikel 8, stk. 2, at hvis et barn ulovligt berøves en del af eller hele sin identitet, skal Danmark yde passende bistand og beskyttelse med henblik på hurtigt at genoprette barnets identitet.

³ Se Australian Discussion Paper, Co-operation between Central Authorities to develop a common approach to preventing and addressing illicit practices in intercountry adoption cases (oktober 2012).

⁴ Spørgsmålet om bistand til søgen efter biologisk slægt er behandlet i kapitel 7 i Ankestyrelsens rapport om resultaterne af undersøgelsen om mulige bæredygtige alternativer til den internationale adoptionsformidling.

Bestemmelsen i FNs Børnekonventions artikel 8 blev formuleret på baggrund af et forslag fra Argentina, som følge af systematiske ulovligheder i forbindelse med adoptioner gennemført under det militære diktatur regime i Argentina i perioden 1976-1983⁵. Der er således en direkte forbindelse mellem det ansvar staterne pålægges via børnekonventionens artikel 8 og ulovligheder i forbindelse med adoption.

En af de opgaver, der påhviler centralmyndigheden efter **Haagerkonventionen om international adoption**, er, at tage alle passende forholdsregler for at afværge enhver praksis der er i strid med konventionens formål (se konventionens art. 8). Formålet med konventionen er (se konventionens art. 1), at

- Opstille garantier for at sikre, at internationale adoptioner finder sted til barnets bedste og med respekt af de grundlæggende rettigheder, som er anerkendt i international ret
- Indføre et samarbejdssystem mellem de kontraherende stater med henblik på at sikre overholdelsen af disse rettigheder for derved at forhindre børnebortførelser, salg af eller handel med børn
- Sikre de kontraherende staters anerkendelse af adoptioner, der gennemføres i henhold til konventionen

Det betyder, at Danmark ved gennemførelsen af internationale fremmedadoptioner, er forpligtet til sikre, at adoptionerne foregår i overensstemmelse med konventionens principper for at kunne siges, at være juridiske og etiske forsvarlige.

Lovgivning, myndighedsstruktur og praksis i modtager- og afgiverland skal således understøtte konventionens principper om at international adoption:

- Skal være sidste udvej for barnet
- Skal være til gavn for barnet
- Kun sker på baggrund af en legal frigivelse af barnet til international adoption
- Kun gennemføres hvis adoptionsansøgerne er fundet egnede til at adoptere og har modtaget den nødvendige rådgivning
- Følger subsidiaritetsprincippet om fortrin for en national løsning for barnet
- Finder sted uden nogen form for uetisk økonomisk eller anden vinding

Ankestyrelsen er derfor både som centralmyndighed og som tilsynsmyndighed på adoptionsområdet forpligtet til at sikre, at internationale adoptioner foregår i overensstemmelse med konventionens principper. Hvis der opstår en mistanke om ulovlige forhold i en verserende sag om international adoption, har Ankestyrelsen således en forpligtelse til at tage alle passende forholdsregler for at imødegå disse ulovlige forhold.

Haagerkonventionen adresserer ikke håndteringen af mistanker om ulovlige forhold i allerede gennemførte adoptionssager. I Haagerkonventionens præambel er det dog blandt andet nævnt, at konventionsstaterne forpligter sig til at fastsætte regler, der iagttager principperne i FNs Børnekonvention. Der er også meget i det internationale arbejde på adoptionsområdet, der peger i retning af, at de internationale organer også betragter det som staternes forpligtelse at handle på ulovlige forhold i allerede gennemførte adoptionssager, og at denne forpligtelse går langt tilbage i tid.

⁵ ISS "Access to origins" side 15, note 14.

Det Permanente Bureau i Haag⁶

I 2010 blev arbejdsgruppen "Working Group on preventing and addressing illicit practices in intercountry adoptions" nedsat under Det Permanente Bureau i Haag. Danmark har via Ankestyrelsen været medlem af arbejdsgruppen siden 2011.

Formålet med arbejdsgruppen er at udvikle værktøjer til både modtager- og afgiverlande i arbejdet med at forebygge og forhindre ulovlige forhold i adoptionssager.

Resultaterne af arbejdsgruppens arbejde er på nuværende tidspunkt alene foreløbigt og skal endeligt drøftes og vedtages af medlemsstaterne på næste Special Commission i 2021⁷. Det forventes dog, at det endelige produkt inkluderer et forslag til en fremgangsmåde til håndtering af mistanke om ulovlige forhold i internationale adoptionssager og generelle sagskomplekser. I det eksisterende forslag til håndteringen af ulovlige forhold i internationale adoptionssager fremgår det, at staterne har en forpligtelse til at håndtere ulovlige forhold i allerede gennemførte adoptionssager, og at denne forpligtelse går langt tilbage i tid.

International Social Service (ISS)⁸

ISS anbefaler i en artikel fra 2019, at de enkelte stater vedtager regelsæt, der fastlægger handlemuligheder og støtte i forbindelse med håndteringen af ulovlige forhold i adoptionssager. ISS' anbefaling er inddelt i 3 hovedkategorier⁹:

- Fastlæggelse af de juridiske muligheder som for eksempel retsforfølgning, bøder og kompensation samt de politiske muligheder som for eksempel at i gang sætte en undersøgelse af forholdene og/eller at give en undskyldning fra staten til de berørte.
- Udviklingen af en protokol hos centralmyndigheden der kan hjælpe professionelle med at håndtere disse situationer hensigtsmæssigt og konsekvent.
- Sikre tilstrækkelig PAS¹⁰ støtte til de berørte/ofrene¹¹.

I forbindelse med Ankestyrelsens undersøgelse af en ny økonomisk bæredygtig struktur for den internationale adoptionsformidling i Danmark har Ankestyrelsen indhentet bidrag fra blandt andet ISS. I ISS' bidrag til undersøgelsen omtaler ISS også adoptionssager, hvor der er mistanke om ulovlige forhold. ISS gør opmærksom på, at Danmark ligesom flere andre modtagerlande allerede er blevet konfronteret med mistanker om ulovlige forhold i adoptionssager. ISS anfører, at disse sager kan være meget skadelige for de involverede parter, den adopterede og den adopteredes familier, og en løsning af den enkelte sag kræver en høj grad af samarbejde mellem myndigheder, organisationer og andre både i Danmark og i afgiverlandet.

⁶ Det Permanente Bureau er på deres hjemmeside beskrevet som: Verdensorganisationen for grænseoverskridende samarbejde på det civil- og handelsretlige område. Det Permanente Bureau i Haag står bl.a. for fortolkningen af Haagerkonventionen om international adoption.

⁷ Møder der afholdes hvert 5. år med deltagelse af alle konventionsstater, hvor den praktiske anvendelse af konventionen drøftes.

⁸ International Social Service (ISS) i Geneve, arbejder med at fremme implementeringen af både FN's Børnekonvention og Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. ISS har deltaget ved udarbejdelsen af begge konventioner. Målsætningen for ISS/IRC er at fremme og forbedre rettighederne for børn, som befinder sig i situationer, hvor de er i risiko for at blive forsømte eller efterladte, samt børn hvor familiepleje eller navnlig adoption kan komme på tale.

⁹ ISS' artikel om "Access to Origins: Panorama on legal and practical considerations", side 53, fra 2019.

¹⁰ Post Adoption Service (PAS) er den internationale betegnelse for de forskellige former for vejledning, støtte og rådgivning, der er henvendt til adoptivfamilier og adopterede efter adoptionen.

¹¹ Forud for denne artikel har ISS i 2016 udgivet håndbogen: "Responding to illegal adoptions: A professional handbook." Håndbogen giver en række eksempler på tidligere tiders praksis om ulovlige forhold i adoptionssager i flere forskellige lande. Håndbogen omtaler også udviklingen på området og opstarten på udarbejdelsen af regelsæt til forebyggelse og håndtering af ulovlige forhold i adoptionssager både internationalt og i de enkelte lande.

ISS påpeger også, at Danmark ikke har nogen retningslinjer for håndteringen af adoptionssager, hvor der er mistanke om ulovlige forhold - både for så vidt angår adoptionssager gennemført for mange år siden og nyere adoptionssager. I Danmark er sagerne hidtil blevet håndteret fra gang til gang. ISS anfører, at Danmark også i fremtiden vil blive konfronteret med disse sager og anbefaler på denne baggrund, at de danske myndigheder udarbejder en protokol for håndteringen af adoptionssager, hvor der er mistanke om ulovlige forhold.

ISS anbefaler, at en sådan protokol beskriver rollen for de enkelte involverede aktører, samt den procedure der skal følges ved mistanke om ulovlige forhold. Protokollen bør omhandle hvilke juridiske og politiske muligheder, der er til rådighed i adoptionssager med ulovlige forhold. Protokollen bør også angive, hvilke muligheder der er for psykosocial bistand til den enkelte. ISS påpeger også, at ved afgørelsen af, hvad der vil være den bedste løsning for den enkelte adopterede, der har fået tilsidesat sine rettigheder, skal langtidseffekterne af de ulovlige forhold tages med i overvejelserne.

Andre landes regulering

Det eneste modtagerland, der Ankestyrelsen bekendt, på nuværende tidspunkt har en protokol for behandlingen af adoptionssager ved mistanke om ulovlige forhold, er Australien.

I de lande, som Danmark normalt sammenligner sig med på dette område såsom Norge, Sverige, Holland, Belgien og Schweiz, eksisterer der ikke sådanne retningslinjer. Dog har Holland ifølge Ankestyrelsens oplysninger inden for de seneste år igangsat forskellige initiativer relateret til håndtering af mistanke om ulovlige forhold i internationale adoptionssager.

Protokollen fra Australien, "Protocol for Responding to Allegations of Child Trafficking in Intercountry Adoption", er udarbejdet af den australske centralmyndighed i henhold til Haagerkonventionen om international adoption. Protokollen er fra april 2015, og den omfatter alene internationale adoptionssager. Nationale adoptionssager er ikke omfattet af protokollen. Protokollen henvender sig til adopterede og adoptivfamilier men ikke til de biologiske forældre. Det fremgår af protokollen, at Australien har en forpligtelse til at håndtere ulovlige forhold i allerede gennemførte adoptionssager. Protokollen er vedlagt som bilag.

3. Ankestyrelsens kompetencer ved mistanke om ulovlig adfærd i adoptionssager

Tilsynskompetencen

Efter den gældende adoptionslov fører Ankestyrelsen tilsyn med Danish International Adoption (DIA)¹². Tilsynsopgaven er beskrevet i adoptionslovens § 31 b, stk. 1, hvorefter Ankestyrelsen fører tilsyn med, at en adoptionsformidlende organisation overholder adoptionsloven, de forskrifter der er udstedt efter lovens § 30 c, og de vilkår som er fastsat for organisationens virksomhed. Det fremgår også af Haagerkonventionen om internationale adoptioner, at de enkelte stater skal føre tilsyn med deres akkrediterede organisationer. Konventionen trådte i kraft i Danmark den 1. november 1997.

a) Aktive samarbejdsparter

Hvis der er en mistanke om ulovlige forhold i én eller flere adoptionssager fra et af DIAs aktive samarbejder, vil Ankestyrelsen efter det gældende tilsyn altid reagere. Dette gælder både i forhold til en konkret sag og i forhold til det generelle tilsyn med DIAs aktive samarbejde. Håndteringen af sådanne sager er således reguleret i det eksisterende regelsæt på området.

¹² LBK nr. 775 af 7. august 2019 § 31b.

Ved behandlingen af et konkret matchningsforslag, hvor der er en mistanke om ulovlige forhold, vil Ankestyrelsen ikke tillade, at adoptionssagen fortsætter førend, at sagen er blevet undersøgt.

I forhold til det generelle tilsyn med DIAs aktive samarbejde vil Ankestyrelsen indhente yderligere oplysninger fra eksempelvis DIA, andre modtagerlandes centralmyndigheder og afgiverlandets centralmyndighed med henblik på at kunne vurdere, hvorvidt adoptioner fra det pågældende afgiverland fortsat kan siges at være etisk og faglige forsvarlige og i overensstemmelse med Haagerkonventionen og adoptionsreglerne i afgiverlandet og i Danmark. Konstateringen af ulovlige forhold i én eller flere adoptionssager fra et afgiverland, hvor DIA har et aktivt samarbejde, vil kunne få betydning for det pågældende samarbejde. Det vil muligvis også kunne få betydning for DIA.

b) Tidligere gennemførte adoptioner

DIA er efter adoptionsloven af 1. januar 2016 (om et nyt adoptionssystem) § 30¹³ akkrediteret til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark.

Af ikrafttrædelsesbestemmelsen til adoptionsloven af 1. januar 2016 (om et nyt adoptionssystem) § 2, stk. 5, fremgår det, at en tilladelse givet efter den hidtil gældende regel i § 30 i adoptionsloven til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, der ikke har bopæl i Danmark fortsat er gældende efter lovens ikrafttræden.

DIA er som nævnt akkrediteret efter adoptionslovens § 30, og af adoptionslovens § 30 a fremgår det, at den adoptionshjælp, som DIA yder, skal være i overensstemmelse med adoptionsloven, og de vilkår der er fastsat for DIA.

Om rammerne for DIAs arbejde og dermed for Ankestyrelsens tilsynsvirksomhed fremgår det nærmere af både akkrediteringsskrivelsen og af akkrediteringsvilkårene, at DIAs virksomhed er reguleret af og skal være i overensstemmelse med Haagerkonventionen om internationale adoptioner, FN's Børnekonvention, European Convention on the Adoption of Children, den danske adoptionslovgivning og de specifikke akkrediteringsvilkår, som er aftalt mellem Ankestyrelsen og DIA den 18. december 2015 samt adoptionslovgivningen i de lande, som DIA samarbejder med.

Af tillægget (underskrevet den 18. december 2015) til akkrediteringsvilkårene fremgår det, at "Akkrediteringsaftalen finder herudover anvendelse på Ankestyrelsens og Adoptionsnævnets bagudrettede tilsyn med den formidlingsvirksomhed, som er udført af DanAdopt og AC Børnehjælp på baggrund af Ankestyrelsens (tidligere Familiestyrelsens) akkrediteringsaftaler indgået med henholdsvis DanAdopt og AC Børnehjælp."

Det betyder bl.a., at DIA har ansvaret for at opbevare sager, og at DIA skal kunne sagsoplyse og give kontaktoplysninger på samarbejder tilbage i tid, altså i forhold til tidligere gennemførte adoptioner. Det taler for, at Ankestyrelsens tilsynsforpligtigelse også er bagudrettet, hvilket blandt andet betyder, at styrelsen er forpligtet til at forsøge at afdække en mistanke om ulovlige forhold i en tidligere gennemført adoption fra et ikke-aktivt samarbejde.

Det fremgår, som nævnt i indledningen, dog ikke klart af lovgivningen, og det er derfor Ankestyrelsens opfattelse, at der er behov for en præcisering i adoptionsloven af, hvorvidt Ankestyrelsens tilsynsforpligtigelse også er bagudrettet og dermed omfatter tidligere gennemførte adoptioner fra ikke-aktive samarbejder.

¹³ Lov nr. 1740 af 22. december 2015 § 30.

Centralmyndighedskompetencen

Efter adoptionsloven § 29a udpeger social- og indenrigsministeren en centralmyndighed, der skal varetage de opgaver og forpligtigelser, som det efter Haagerkonventionen om internationale adoptioner påhviler centralmyndigheden at varetage.

Efter bekendtgørelsen om adoption § 81 er Ankestyrelsen centralmyndighed for Danmark efter Haagerkonventionen.

Om centralmyndighedsopgaven fremgår det af § 82 i bekendtgørelsen om adoption, at Ankestyrelsen som centralmyndighed skal

- a) samarbejde med centralmyndighederne i de øvrige stater, der har tiltrådt Haagerkonventionen, og
- b) udføre de opgaver, som ifølge Haagerkonventionen i øvrigt påhviler centralmyndigheden.

Som nævnt oven for betyder dette, at centralmyndigheden er forpligtet til at sikre, at adoptioner foregår i overensstemmelse med konventionens principper. Dette ansvar gør sig gældende i forhold til verserende adoptionssager. Der er samtidig meget der peger i retning af, at dette ansvar også gør sig gældende i afsluttede adoptionssager, også langt tilbage i tid.

Ankestyrelsens hidtidige praksis ved mistanke om ulovlige forhold

Ved henvendelser med mistanke om ulovlige forhold i én eller flere adoptionssager fra et af DIAs eller de tidligere organisationers samarbejder har Ankestyrelsen, i mangel af retningslinjer på området, hidtil håndteret henvendelserne fra gang til gang. Den praksis, som har udviklet sig på området, har ikke været entydig.

Ankestyrelsen har ved de seneste henvendelser fulgt den internationale udvikling på området, og styrelsen er på denne baggrund ved behandlingen af disse henvendelser gået i retning af at bistå med en afdækning af, hvad der er sket i sagen (sagerne). Dette har styrelsen gjort ved at foretage en gennemgang af sagens akter, rette henvendelse til afgiverlandets øverste adoptionsmyndighed, og indhente informationer fra centralmyndighederne i andre modtagerlande og ISS.

Styrelsens hidtidige erfaringer viser, at det ofte kan være vanskeligt at få myndighederne i et afgiverland til at besvare en henvendelse, hvilket selvfølgelig også har haft en indflydelse på Ankestyrelsens muligheder for at bistå adopterede ved mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager.

4. Ankestyrelsens overvejelser om retningslinjer

Nedenfor er Ankestyrelsens forslag til retningslinjer for håndtering af mistanke om ulovlige forhold nærmere beskrevet.

Retningslinjerne vedrører i udgangspunktet internationale adoptionssager og har til formål at fastlægge Ankestyrelsens behandling af adoptionssager med mistanke om ulovlige forhold i én eller flere adoptionssager fra et af DIAs eksisterende samarbejder eller fra en af de tidligere organisationers samarbejder (AC Børnehjælp, DanAdopt og Terre des Hommes). Ved udformningen af de endelige retningslinjer skal det også overvejes, hvordan man vil håndtere en mistanke om ulovlige forhold, der er opstået i en sag om international adoption, men hvor mistanken også omhandler forhold hos danske myndigheder. I en situation med mistanke om ulovlige forhold hos danske myndigheder vil Ankestyrelsen kunne orientere den ansvarlige minister. Ministeren ville kunne overveje at iværksætte yderligere

initiativer, som eventuelt ville kunne afhænge af, om der efter adoptionens gennemførelse er sket en regulering, der kan imødegå de pågældende forhold.

Retningslinjerne vedrører alene afsluttede adoptionssager. Mistanke om ulovlige forhold i ikke afsluttede adoptionssager håndteres efter de eksisterende bestemmelser om godkendelse af matchningsforslag fra udlandet og rammerne for Ankestyrelsens tilsyn med den formidlende organisation.

Retningslinjerne er delt op i behandlingen af mistanke om ulovlige forhold i konkrete adoptionssager og i sagskomplekser.

Beskrivelsen vedrører alene tilfælde, hvor der er mistanke om ulovlige forhold. Retningslinjerne vil ikke omfatte en adopterets søgen efter sin biologiske slægt. En mistanke om ulovlige forhold i en adoptionssag vil ofte opstå på baggrund af søgen efter biologisk slægt, eller på baggrund af en generel mistanke rejst i offentligheden mod konkrete børnehjem eller aktører, der har været involveret i adoptioner fra udlandet til Danmark¹⁴.

4.1 Mistanke om ulovlige forhold i en adoptionssag

4.1.1 Konkrete adoptionssager

En henvendelse om mistanke om ulovlige forhold i en adoptionssag vil ofte opstå som følge af, at en adopteret har fået adgang til yderligere oplysninger om egen baggrund. Forud for mistanken om ulovlige forhold vil den adopterede derfor ofte have fået aktindsigt i sagen hos DIA eller hos Ankestyrelsen.

På Ankestyrelsens hjemmeside bør der være en vejledning om, hvordan man retter henvendelse til styrelsen med en mistanke om ulovlige forhold i en adoptionssag, samt en beskrivelse af den bistand, styrelsen kan yde i denne forbindelse, herunder at Ankestyrelsen som den danske centralmyndighed ikke har indflydelse på om og i hvilket omfang, der foretages en undersøgelse af sagens forhold i udlandet.

Overordnet kan mulighederne for Ankestyrelsens bistand, vejledning og reaktionsmuligheder inddeles i følgende tre hovedpunkter:

a) Bistand til en afdækning af det faktiske forløb i sagen

Efter at mistanken om ulovlige forhold i en adoptionssag er opstået, må den konkrete sags dokumenter gennemgås med henblik på Ankestyrelsens foreløbige vurdering af, om der er tale om ulovlige forhold.

Herefter vil styrelsen overfor den enkelte kunne beskrive de punkter i sagen, som styrelsen mener, kan være problematiske. Ulovlige forhold i adoptionsprocessen vil i udgangspunktet kunne involvere både udenlandske og danske organisationer og myndigheder.

b) Bistand til en yderligere afdækning af sagens forhold

Hvis det efter en gennemgang af den konkrete sags dokumenter vurderes, at der er tale om, eller kan være tale om ulovlige forhold i en adoptionssag, bør Ankestyrelsen som den danske centralmyndighed informere

¹⁴ Vi henviser til Ankestyrelsens undersøgelse af mulige alternativer til den eksisterende struktur for den internationale adoptionsformidling i Danmark kapitel 7 for en nærmere beskrivelse af retningslinjer for bistand til søgen efter biologisk slægt.

centralmyndigheden i afgiverlandet herom. Ansvar for information til den biologiske familie påhviler centralmyndigheden i afgiverlandet.

Det kan være nødvendigt at bede centralmyndigheden i afgiverlandet om at foretage en yderligere undersøgelse af sagens omstændigheder med henblik på at få yderligere informationer om den konkrete sag. Centralmyndigheden i afgiverlandet bør kontakte involverede organisationer, børnehjem og ambassader.

Det kan også være nødvendigt at høre ISS og flere af centralmyndighederne i de andre modtagerlande, om de er i besiddelse af oplysninger om forholdende i et bestemt afgiverland i en bestemt periode.

Samarbejde og dialog mellem modtager- og afgiverland og mellem sagens involverede parter, den adopterede, adoptanterne og eventuelle biologiske forældre er vigtig gennem hele processen.

Hvis der også er tale om en mistanke om ulovlige forhold hos danske myndigheder, kan det være relevant at forsøge at indhente yderligere oplysninger fra andre myndigheder i Danmark for at få yderligere oplysninger om den konkrete sag.

I alle tilfælde skal der være opmærksom på at behandle sagerne fortroligt og i overensstemmelse med lovgivningen om databeskyttelse og forvaltningsret.

c) Reaktionsmuligheder ved bekræftet mistanke om ulovlige forhold i konkrete sager

De enkelte reaktionsmuligheder er ikke beskrevet i en kronologisk rækkefølge. Rækkefølgen vil afhænge af den enkelte sags omstændigheder, og de enkelte skridt skal ikke nødvendigvis foretages i alle sager.

- **Betydning for aktive samarbejder**

Konstateringen af ulovlige forhold i én eller flere adoptionssager fra et afgiverland, hvor DIA har et aktivt samarbejde, vil kunne få betydning for det pågældende samarbejde og er reguleret i de eksisterende regler. Det kan eksempelvis være, at formidlingen fra det pågældende afgiverland må begrænses, eller at den kun kan ske under visse betingelser. Det kan også være, at tilladelsen til at formidle adoptioner fra det pågældende afgiverland må trækkes tilbage.

- **Betydning for den formidlende organisation**

Hvis den formidlende organisation eller nogen af organisationens lokale repræsentanter i udlandet har været involveret i ulovlige forhold, kan social- og indenrigsministeren tilbagekalde organisationens tilladelse til at yde adoptionshjælp.

- **Anden støtte og vejledning til de involverede**

De konkrete muligheder for støtte og vejledning til de involverede i den enkelte adoptionssag med ulovlige forhold må bero på en konkret vurdering af de samlede omstændigheder i sagen. Hensynet til barnets bedste samt barnets (den voksne adopteredes) fundamentale rettigheder skal være det overordnede hensyn ved valget af den enkelte løsning.

Ankestyrelsen skal som den danske centralmyndighed kunne vejlede om og henvise den adopterede (afhængig af alder), adoptanter og eventuelle biologiske forældre til de forskellige muligheder for assistance i adoptionssager.

Ankestyrelsen kan vejlede om de eksisterende muligheder efter de danske regler på adoptionsområdet:

- Støtte i form af PAS hos Ankestyrelsen
- Parterne kan overveje, om de ønsker at ansøge om ophævelse af adoptionen eller forsøge at få adoptionen erklæret for ugyldig. Det er reglerne i det land, der har truffet afgørelse om adoptionen, der finder anvendelse og er afgørende for, om adoptionen kan ophæves eller erklæres ugyldig.

Ankestyrelsen vil også kunne henvise den enkelte til afgiverlandets centralmyndighed for yderligere bistand efter afgiverlandets regler.

I forhold til eventuelle øvrige muligheder i Danmark indenfor andre retsområder (eksempelvis strafferet eller erstatning og muligheden for retshjælp eller fri proces), som kunne være relevante i den enkelte sag, kan Ankestyrelsen alene henvise til rette myndighed i Danmark.

4.1.2 Flere sager og sagskomplekser

a) Indledende undersøgelse af den rejste mistanke

Såfremt der opstår mistanke om ulovlige forhold i forbindelse med formidlingen fra et konkret børnehjem eller den samlede adoptionsformidling fra et specifikt afgiverland i en afgrænset periode, og den formidlende organisation ikke længere har et aktivt samarbejde med de pågældende aktører, vil Ankestyrelsen starte en indledende undersøgelse af de påståede ulovlige forhold. Der vil formentlig ikke være tilfælde, hvor Ankestyrelsen vil kunne afvise at starte en indledende undersøgelse, hvis der rejses en mistanke om ulovlige forhold.

Ved Ankestyrelsens indledende undersøgelse vil følgende sagsskridt kunne komme i betragtning i forbindelse med indhentelse af yderligere information om mistanken om de ulovlige forhold. Det er ikke sikkert, at alle sagsskridt vil være relevante i forhold til alle henvendelser. Dette må bero på en konkret vurdering af den enkelte henvendelse.

- Høring af DIA i forhold til mistanken om de ulovlige forhold
- Høring af andre centralmyndigheder i modtagerlandene
- Høring af ISS
- Høring af centralmyndigheden i afgiverlandet
- Gennemgang af et vist antal stikprøvesager

b) Reaktionsmuligheder ved konstaterede ulovlige forhold i større sagskomplekser

Hvis der efter den indledende undersøgelse er grundlag for at antage, at der kan være tale om ulovlige forhold i tidligere adoptionssager fra et bestemt afgiverland i en given periode, vil styrelsen informere de adopterede og andre berørte om mistanken om de ulovlige forhold på Ankestyrelsens hjemmeside. De adopterede eller andre berørte vil herefter kunne rette henvendelse til styrelsen, hvis de har en mistanke om, at der er ulovlige forhold i deres adoptionssag.

Hvis Ankestyrelsen modtager en sådan henvendelse fra en adopteret eller andre berørte med mistanke om ulovlige forhold i en konkret adoptionssag, finder retningslinjerne for behandlingen af konkrete adoptionssager med mistanke om ulovlige forhold anvendelse, se afsnittet ovenfor.

- **Betydning for aktive samarbejder**

Konstateringen af ulovlige forhold i én eller flere adoptionssager fra et afgiverland, hvor DIA har et aktivt samarbejde, vil kunne få betydning for det pågældende samarbejde. Det kan eksempelvis være, at

formidlingen fra det pågældende afgiverland må begrænses, eller at den kun kan ske under visse betingelser. Det kan også være, at den danske tilladelse til at formidle adoptioner fra det pågældende afgiverland må trækkes tilbage.

- **Betydning for den formidlende organisation**

Hvis den formidlende organisation eller nogen af organisationens repræsentanter (kontaktpersoner) er involveret i en ulovlig adfærd, kan social- og indenrigsministeren tilbagekalde organisationens tilladelse til at yde adoptionshjælp.

5. Udarbejdelse af historisk praksisoversigt som arbejdsredskab

For effektivt at kunne yde den beskrevne bistand til de adopterede og til offentligheden anbefales det at skabe et samlet overblik over den internationale adoptionsformidling fra 1965, hvor den første formidlende organisation blev akkrediteret til at formidle børn fra udlandet til den 1. januar 2016, hvor adoptionsloven om et nyt adoptionssystem trådte i kraft.

Med en historisk praksisoversigt til rådighed vil Ankestyrelsen hurtigt kunne tilvejebringe generelle oplysninger om de udenlandske organisationer, der gennem tiden har samarbejdet med Danmark om international adoptionsformidling, hvilke regler og hvilket tilsyn formidlingen var underlagt på det tidspunkt, hvor de ulovlige forhold fandt sted. Oversigten vil også have til formål at tilvejebringe oplysninger om, hvilken viden de danske myndigheder havde om det konkrete samarbejde og hvordan samarbejdet mellem de danske organisationer og deres udenlandske samarbejdspartner var tilrettelagt.

De danske myndigheder har siden 1965 reguleret adoptionsformidlingen fra udlandet. Omfanget af reguleringen og fokuspunkterne i det løbende tilsyn med formidlingen har dog med årene ændret sig i takt med det internationale adoptionsområdes udvikling og de indvundne erfaringer med formidlingsarbejdet i ind- og udland.

Det betyder, at de internationale adoptioner, der er gennemført via de formidlende organisationer siden 1960'erne er blevet gennemført under forskellige regelsæt i både ind- og udland.

Samtidig fører myndighederne i dag et langt tættere tilsyn og udøver en mere vidtrækkende kontrol af indholdet og oplysningerne i de enkelte adoptionssager end tidligere. Den internationale adoptionsformidling i Danmark reguleres i dag tæt, hvilket afspejler de erfaringer og den politiske aftale fra 2014, der er gået forud for disse regler.

Set i et historisk perspektiv er dette resultatet af en udvikling, der gennem de seneste 50 år har ført til, at de danske myndigheder i langt højere grad end hidtil er pålagt et direkte ansvar for at sikre at adoptionerne fra udlandet gennemføres til barnets bedste og er lovlige og etiske forsvarlige og dermed forebygge og forhindre ulovlige forhold.

Det afgørende brud i international sammenhæng er vedtagelsen af Haagerkonventionen om international adoption i 1993, som Danmark ratificerede i 1997.

For at kunne yde bistand ved mistanke om ulovlige forhold i en konkret adoptionssag eller et sagskompleks er det nødvendigt med indsigt i de regler, der på tidspunktet for adoptionens gennemførelse blev betragtet som ulovlige forhold i Danmark og det pågældende afgiverland. Denne viden er påkrævet for at kunne bistå med en indledende afdækning sagens faktiske forløb, samt en eventuel yderligere afdækning med henblik på at be- eller afkræfte mistanken om ulovlig adfærd.

For at kunne redegøre effektivt og fyldestgørende for myndighedernes ansvar, er det også nødvendigt at kortlægge myndighedsansvarets udvikling fra og med 1960'erne til og med adoptionsreformen i 2016.

En historisk praksisoversigt vil kunne dække perioden 1965-2015 og indeholde følgende oplysninger:

- Samling af relevante danske regler på området, herunder de formidlende organisationers akkrediteringsvilkår
- Beskrivelse af myndighedsstruktur samt opgave- og ansvarsfordeling
- Oversigt over akkrediterede formidlende organisationer og deres udenlandske samarbejdsparter
- Særlig beskrivelse af myndighedernes praksis i relation til godkendelse af udenlandske samarbejdsparter og tilsynet med formidlingen fra udlandet og de formidlende organisationer
- Journaloversigt for tilsynsmyndighedens sager

6. Ressourceforbrug i Ankestyrelsen

Som tidligere nævnt har der i Danmark i de sidste par år alene været få henvendelser med mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager. Ankestyrelsen har dog gennem arbejdet i det internationale netværk på området modtaget oplysninger om, at der i flere andre modtagerlande ses et stigende antal henvendelser vedrørende ulovlige forhold i adoptionssager. Der er på baggrund af oplysningerne i det internationale netværk grund til at tro, at også Danmark/Ankestyrelsen vil modtage et stigende antal henvendelser med mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager i fremtiden.

Ressourceforbruget i Ankestyrelsen i forbindelse med håndtering af mistanke om ulovlige forhold i adoptionssager kan, idet der på nuværende tidspunkt alene er få henvendelser om konkrete sager/sagskomplekser, begrænses til 1 årsværk i et år til brug for udarbejdelse af den historiske praksisoversigt.

Bilag 2:

Høringssvar fra DIA

Ankestyrelsen

Birkerød den 15.10.2020

Vedr. Høring over belysning af ulovlige forhold i adoptioner fra Chile i 1970'erne og frem.

DIA har modtaget Ankestyrelsens høring vedrørende ovennævnte den 15. september 2020.

DIA har til brug for denne besvarelse foretaget en overordnet gennemgang af foreliggende korrespondance mellem Adoption Center (herefter AC) og samarbejdslandet Chile, samt gennemgået adoptionssagerne fra Chile med fokus på at besvare Ankestyrelsens spørgsmål. Henset til de sidste adoptioner var tilbage i 1990'erne må vi tage forbehold for at der kan være materiale og informationer, der ikke længere er tilgængelige.

Ankestyrelsen har anmodet DIA om at redegøre for:

- den daværende adoptionsformidling fra Chile i sin helhed, herunder bedt om, at DIA om at sende alle de oplysninger om formidlingen, som DIA er i besiddelse af, herunder hvordan samarbejdet kom i stand, periode, antal formidlinger, kopi af eventuelle samarbejdsaftaler, samt hvorfor samarbejdet ophørte etc.

DIA kan oplyse, at der i alt er formidlet 111 børn fra Chile til Danmark via de to tidligere organisationer, AC og DanAdopt. Det har primært været AC, der har formidlet børn fra Chile.

DanAdopt har kun gennemført to adoptioner fra Chile, hvor børnene blev hjemtaget i hhv. 1989 og 1990. DIA's besvarelse er derfor primært baseret på de oplysninger, der foreligger fra ACs samarbejde med Chile i perioden 1976 til 1995.

Vi skal bemærke, at vi ikke har undersøgt om den tidligere adoptionsformidlende organisation Terres des Hommes også kan have formidlet børn fra Chile, da vi ikke har haft direkte adgang til disse sager.

AC formidlede børn fra Chile i perioden 1976 til 1995, og der blev formidlet i alt 109 børn, fordelt på følgende år:

- 1976 1 barn
- 1977 0 børn
- 1978 5 børn
- 1979 19 børn
- 1980 25 børn
- 1981 20 børn
- 1982 4 børn
- 1983 7 børn
- 1984 7 børn
- 1985 9 børn
- 1986 4 børn
- 1987-88 0 børn
- 1989 2 børn
- 1990 2børn
- 1991 3 børn
- 1992-94 0 børn
- 1995 1 barn

Samarbejdet blev opstartet med den statslige institution, Casa Nacional del Nino, i 1978 efter at AC havde været på besøg i Chile i marts måned 1978.

Hovedparten af de danske adoptioner blev gennemført i perioden 1978-1981. Efter flere års lovarbejde i Chile trådte en ny lov i kraft i 1988, og AC forsøgte at genetablere samarbejdet, men som det ses af tabellen blev der alene gennemført få adoptioner i årene efter lovændringen og den sidste adoption blev gennemført i 1995.

Der har tilsyneladende været pauser i formidlingen mellem begyndelsen af 1982 til 1983 og igen fra foråret 1986 til foråret 1989.

Det er ikke helt klart, hvornår samarbejdet officielt stoppede og det fremgår af korrespondancen, at AC også i senest i 1996 arbejdede med én konkret adoptionssag, hvor familien i forbindelse med afhentning af barnet i Chile afbrød adoptionen. Der ses ikke efterfølgende at have været nye sager fra Chile.

Vi har i sagsgennemgangen ikke fundet nogle samarbejdsaftaler med de chilenske myndigheder eller akkrediteringer fra de chilenske myndigheder, men det fremgår at

AC registrerede deres samarbejdspartnere i Chile hos Justitsministeriet i Danmark, ligesom hver enkelt matchningssag blev godkendt af amterne.

Formidlingens form:

Ankestyrelsen har videre bedt om at DIA redegøre for:

- de forskellige samarbejdsparter de tidligere danske organisationer har haft i Chile, herunder navn, beskrivelse af samarbejdet og kontaktpersonen, antal formidlinger, samt de økonomiske aspekter af samarbejdet.

DIA kan oplyse, at AC i perioden 1978 til 1980/81 primært samarbejdede med Casa Nacional del Nino.

Casa Nacional del Nino var et statsligt børnehjem i Santiago, der hørte under sundhedsministeriet. I november 1982 blev Casa Nacional del Nino overdraget til det chilenske CORDAM (Corporación de Ayuda al Menor), som var en hjælpeorganisation etableret af de chilenske Carabineros (det chilenske politi), og som modtog støtte fra medlemmerne, samt offentlige og private fonde. Casa Nacional del Nino blev senere i 1990 lagt ind under centralmyndigheden, Sename.

Børnene der blev formidlet til international adoption, var typisk fra 2 år og op.

AC havde ved påbegyndelsen af samarbejdet ikke en kontaktperson i Chile, men samarbejdede direkte med Casa Nacional del Nino. ACs kontaktperson ift. adoptionerne fra Casa Nacional del Nino var socialrådgiver Ruth Chia, som var ansat på børnehjemmet.

Fra ca. 1980/81 og frem ændrede formidlingsbilledet sig, og adoptionerne var som udgangspunkt private adoptioner, disse blev også primært forestået af socialrådgiver Ruth Chia ved siden af hendes arbejde i Casa Nacional del Nino.

Her blev spædbørn oftest direkte overdraget af deres biologiske mor til udenlandsk adoption og børnene opholdt sig i familiepleje (private care) indtil de blev eskorteret til Danmark. Mødrene afgav samtykke til disse adoptioner ved notar og/eller domstolene.

Der var efter 1989 også få formidlinger fra børnehjemmet Ciudad del Nino.

Alle børn blev eskorteret fra Chile til Danmark frem til 1988, hvilket var almindeligt for den tid og f.eks. også i formidlingen fra Sydkorea, Indien m.fl. Efter lovændringen i

1988 blev det et krav, at en eller begge forældre skulle rejse til Chile og give møde i domstolen samt hjemtage barnet.

Vi har set enkelte adoptioner, hvor har ansøgerne selv haft en direkte kontakt til Chile og et konkret barn, hvorefter AC har bistået ansøgerne med hjælp fra Ruth Chia.

I den sidste periode af formidlingen efter 1990 skete formidlingen via Sename, den chilenske centralmyndighed.

Ruth Chia var ifølge det foreliggende materiale repræsentant for AC fra begyndelsen af 1983 efter at hun er stoppet som socialrådgiver hos Casa Nacional del Nino i forbindelse med at organisationen overgik til at være en privat organisation og frem til 1986.

Da samarbejdet med Ruth Chia indgås spørger AC til om formidlingen kan starte igen, når der fortsat ikke er vedtaget en ny lov, og Ruth Chia forklarer at ingen ved, hvornår den nye lov vil blive færdig, men at alle de private institutioner igen arbejder ligesom før.

Efter lovændringen i 1988 fik AC kontakt til Advokat Fernando Chacon, som af egen drift kontaktede AC og tilbød sin bistand i begyndelsen af 1989. Chacon repræsenterede AC frem til 1992.

I slutningen af 1992 får AC kontakt til en dansk kvinde i Chile, Lone Ehlers, som de i begyndelsen af 1993 ansætter som repræsentant. Det fremgår at hun ansættes med henblik på afslutning af 2 konkrete sager, hvor de danske familier er godkendt af Sename og har ventet længe. Da det var Lone Ehlers, der bistod DanAdopt med deres 2 sager i 1989 og 1990, går DIA ud fra, at det er herigennem at kontakten er skabt.

Maria Eugenia Pudmer var ACs repræsentant fra marts 1995. Samarbejdet startede efter et besøg i Chile, hvor AC havde mødtes med Maria Pudmer og stoppede allerede 1 år senere omkring juni 1996, hvor den sidste familie var rejst ud for at hjemtage barn. Familien afbrød dog adoptionen og rejste hjem uden barnet.

Vi har i sags gennemgangen ikke fundet nogen egentlige samarbejdsaftaler med ovennævnte, men det fremgår klart af diverse dokumenter, at der har været tale om faste, strukturerede og organiserede samarbejder med pågældende personer.

Vedrørende antallet af formidlinger henvises til den medsendte tabel (ovenfor), hvoraf det fremgår hvor mange børn der ankom pr. år i den samlede periode

Økonomi:

Ift. de økonomiske aspekter af samarbejdet skal vi oplyse, at vi i sags gennemgangen ikke har fundet gamle regnskaber eller lignende, som vil kunne give et mere detaljeret indblik i økonomien omkring samarbejdet, men vi har kunne danne os et indtryk af udgifterne forbundet med formidlingen bl.a. ud fra de oversigter AC havde over de enkelte adoptioner, hvoraf det fremgik hvilke udgifter de havde til de enkelte adoptioner

Det fremgår bl.a. at ved adoptioner fra Casa Nacional del Nino blev der betalt et fee der startende i 1978 var på 150 USD beløbet stiger fra 1979 til 300 USD, der vedrørte et gebyr for sagens behandling, udarbejdelse af medical report, tøj til barnet når det skulle rejse til Danmark samt diverse udgifter, f.eks. transport mv. Derudover blev der betalt en donation på 6-700 USD pr. adoption.

For de private adoptioner (hvor børnene var i "private care") blev der betalt et gebyr til Ruth Chia på 2000 USD. Udgifterne er ikke umiddelbart nærmere specificeret, men dækkede alle sagens omkostninger, herunder betaling for pleje og ophold i plejefamilie frem til barnets hjemtagelse samt gebyr til Ruth Chia. Derudover var der udgifter til advokatbistand på 500 USD, der blev betalt direkte til advokaten. Der kunne i konkrete sager være ekstra udgifter fx, hvis der var foretaget kejsersnit eller til særlige lægeundersøgelser af barnet i forbindelse med udarbejdelse af medical report.

I sager fra slutfirserne og 90'erne betales der for hver sag et gebyr til ACs kontaktperson, advokat Chacon, på 3000 USD, der ifølge korrespondancen dækker alle sagens omkostninger inklusiv en donation til børnehjemmet på 1000 USD.

Mens de øvrige repræsentanter er blevet betalt med et gebyr pr. sag, modtager Lone Ehlers et fast honorar pr. måned, først på 500 USD, der senere nedsættes til 250 USD. Dertil kommer udgifter til kontorhold.

I sager formidlet via SENAME findes tre sager, hvor to ikke gennemføres. På den ene sag, der blev gennemført kan vi se udgifter til advokat på 800 USD og til ACs repræsentant, Maria Pudmer, på 500 USD

Mistanke mulige ulovligheder:

Ankestyrelsen har bedt DIA om at beskrive:

- hvordan AC Børnehjælp i 1980'erne eventuelt forholdt sig til den mistanke, der på daværende tidspunkt blev rejst i den chilenske presse om mulige ulovlige forhold i adoptionsformidlingen fra Chile, og hvor Casa Nacional del Niño efterfølgende indstillede sine aktiviteter.

Det er uklart for DIA hvilken konkret mistanke Ankestyrelsen omtaler i 1980'erne, hvilket gør det svært i vores research for at forholde mere præcist til spørgsmålet.

Det DIA kan se i akterne fra den tidligere organisation AC fra denne periode er en række avisartikler fra 1983, som omhandler noget der betegnes som en skandale fra et område syd fra Santiago, San Fernando, hvor dommeren Ivonne Gutierrez i nogle år skulle have været "hovedbagmand" for ca. 50 adoptioner, som angiveligt ikke foregik på lovlig vis.

Der er flere forskellige artikler på dette tidspunkt, hvor det bl.a. fremgår at 500 børn årligt forlader Chile. Artiklerne omhandler både mistanke om illegale adoptioner, men også om adoptionsansøgere, som ikke er godkendt eller kontrolleret i deres hjemlande og om adoptivforældres misbrug af og udnyttelse af børn.

I en af artiklerne fremgår det, at man både kan få børn ud af landet på legal vis og på illegal vis. De legale foretages med moderens og domstolens billigelse, mens de illegale foregår uden om loven, hvor gravide kvinder opsøges, indlægges på en klinik og så kommer udenlandske kvinder til Chile i et par uger og tager et nyfødt barn med sig tilbage, som er indskrevet i deres eget navn, altså noget der bedst kan betegnes som en form for rugemoderskab.

Sagen fra San Fernando var medvirkende til en større politiundersøgelse, hvor alle aktører på adoptionsområdet skulle undersøges, og Justitsministeriet påbegyndte en ændring af lovgivningen på adoptionsområdet med henblik på at skabe større retssikkerhed på området. Dette lovarbejde på gik i flere år og først i 1988 var der en ny lovgivning på adoptionsområdet.

Af tidligere ACs korrespondance med Ruth Chia fremgår det bl.a. at hun oplyser om skandalen i San Fernando, og forklarer hvordan hun selv og andre er blevet afhørt i forbindelse med den generelle undersøgelse, der blev iværksat. På grund af undersøgelsen stopper behandlingen af de igangværende sager i en periode på ca. 1 år.

Omkring adoptionerne til Danmark skriver Ruth Chia, at alle sager til Danmark er udført i overensstemmelse med kravene i den chilenske lov, alle juridiske aspekter er

blevet opfyldt og Ruth Chia henviser til at det kan dokumenteres i hver eneste sag i den dokumentation, der ligger hos domstolen.

Det fremgår ikke umiddelbart hvad baggrunden er for at Casa Nacional del Nino suspenderer sine adoptionsaktiviteter i begyndelsen af 1982, men det fremgår af korrespondance med Ruth Chia, at der er kommet ordre fra Justitsministeriet i begyndelsen af februar om at ingen børn må forlade Casa Nacional del Nino med henblik på adoption til udlandet, før de har modtaget nye instrukser. Disse instrukser kommer ca. 1 måned senere og indebærer ifølge korrespondance med socialrådgiver Ruth Chia, at ansøgerne for fremtiden selv skal ansøge om overdragelse af værgemålet direkte ved domstolen for mindreårige. Hvis de ikke selv kan være til stede, skal de lade sig repræsentere, men dette må ikke være af ansatte på Casa Nacional del Nino.

DIA har i vores dokumenter ikke fundet oplysninger eller artikler, der omhandler at der skulle være foregået ulovligheder på Casa Nacional del Nino og da institutionens suspension af sin adoptionsaktiviteter både falder sammen med de iværksatte undersøgelser, men også overdragelsen af institutionen til Cordam er det ud fra det nuværende grundlag vanskeligt at konkludere på den egentlige årsag til dette.

I DIAs gennemgang af sager, har vi ikke set børn formidlet fra domstolen i San Fernando.

DIA har på baggrund af det tilgængelige og foreliggende formidlings materiale ikke mulighed for at komme det nærmere ift. hvordan AC forholdt sig til de mistanker der opstod i 80'erne om ulovligheder i forbindelse med adoption i Chile. Vi kan dog se i dialogen mellem AC og Ruth Chia, at AC udtrykker stærk bekymring over situationen og den stigende debat om ulovligheder relateret til adoption. Vi kan af materialet se at der imidlertid synes at være tillid til, at de sager der behandles for AC foregår og er foregået på legal vis. DIA har i dag ingen ansatte, der har kendskab til samarbejdet med Chile eller var involveret i samarbejdet.

Ankestyrelsen har endvidere bedt om de fem første sager, der blev formidlet fra "private care"

DIA fremsender følgende fem sager med post til Ankestyrelsen:

- 4338
- 4206
- 4573
- 4927

- 4952

DIA skal oplyse, at disse første fem sager fra private care ikke er indgået i vores generelle sagsgennemgang jf. nedenfor, men vi har gennemgået de fem sager særskilt, og skal i den forbindelse bemærke, at de to første sager (4338 og 4206) adskiller sig fra de øvrige private care/private adoption sager vi har set, idet det i dommene ikke eksplicit fremgår om biologisk mor har samtykket til adoptionen, men den biologiske mor er kendt i den første sag og hendes navn fremgår af medical report og i den anden sag fremgår begge forældres navne af medical report.

I de tre sidste sager fremgår det eksplicit, at biologisk mor har samtykket til adoptionen.

Slutteligt har Ankestyrelsen bedt DIA om at sende en redegørelse for de konklusioner DIA er kommet frem til i forbindelse med DIA's egen sagsgennemgang af sager fra Chile.

DIA har på nuværende tidspunkt gennemgået ca. 70% af sagerne fra AC (78 sager), fra hele formidlingsperioden 1977-1995, og er fortsat i gang med at gennemgå de resterende sager. Fem af de gennemgåede sager er udlånt til Ankestyrelsen, hvorfor vi ikke har haft adgang til alle data i disse sager

Sagerne er gennemgået ud fra et skema hvor følgende oplysninger er noteret:

- Årstal: Hjemtag/Ankomst+/sagsnummer
- Barnets navn og fødselsdato
- Placering
- Samtykke og information om forældre
- Fødselsattest, fremgår det danske eller chilenske navn, dato for udstedelse, distrikt hvor attesten er udstedt.
- Medical & social report, dato for udstedelse, hvor er den udstedt, er biologiske forældre anført, hvem underskriver
- Dom, hvilken domstol, navn på dommer, sekretær og repræsentant for ansøger. Er der info om Casa Nacional del Nino eller andet i dommen.
- Kontaktperson for AC
- Ankomst til Danmark og evt. eskorte
- Hvornår er adoptionen gennemført
- Hvornår er der sendt indfødsretsbevis til Chile

På baggrund af gennemgangen indtil nu har vi bl.a. gjort os følgende observationer:

Lidt over halvdelen af børnene har været placeret på Casa Nacional del Nino (38) og den anden halvdel har været børn fra "private care", hvilket vil sige, at der er tale om private adoptioner. Der er endvidere ganske få børn formidlet fra Ciudad del Nino og SENAME. I enkelte sager fremgår det ikke, hvor børnene er formidlet fra (dette er sager fra 90'erne, og børnene kan være formidlet via SENAME). I ganske få sager har ansøgerne selv have haft en direkte kontakt til Chile og et konkret barn, hvorefter AC har bistået ansøgerne.

Frem til ca. 1980/81 kommer børnene primært fra Casa Nacional del Nino og derefter bliver de fleste børn formidlet via private adoptioner.

I ca. 86% (8 ukendte + 1 kun med fornavn) af sagerne er barnets mor kendt, og i flere sager er der også kendskab til barnets far. Oplysninger om forældrene kan fremgå flere steder i sagerne typisk på medical og fødselsattest og også i dommen.

I sagerne fra Casa Nacional del Nino fremgår det primært ikke om der er givet samtykke eller ej, og navnene på de biologiske forældre står oftest blot på medical. I alle sagerne med private adoptioner er der bortset fra i en sag givet samtykke fra biologisk mor (og evt. far).

I sagerne foreligger, som det klare udgangspunkt, en fødselsattest, medical og social report. I alle sager er der domme om værgemål til de danske adoptanter, hvor der også gives tilladelse til at barnet rejser ud af landet.

Medical og social report er i størstedelen af sagen underskrevet af hhv. Dr. Attila Csendes, som var tilknyttet Casa Nacional del Nino og Dr. Raul Erzo Corona. Ruth Chia medunderskriver på flere af rapporten sammen med Dr. Raul Erzo Corona.

Langt størstedelen af dommene er afsagt i Santiago, flere af dommerne og sekretærerne i retten er gennemgående. Ligesom der har været samarbejdet med faste advokater i sagerne. Advokaterne Magaly Huerta Rojas og Maria Luisa Avedano har primært repræsenteret de danske ansøgere, hvilket fremgår af de gennemgåede sager. Ruth Chia har også haft fuldmagt til at repræsentere ansøgere.

Børnene der blev formidlet fra Casa Nacional del Nino har i de gennemgåede sager været i alderen fra 2-6 år, da dom om værgemål afsiges. De fleste børn var omkring 4 år.

Børnene fra de private adoptioner var primært spæde og adoptionerne blev hurtigt gennemført.

Dette kan med nutidens børnesyn in mente vække opmærksomhed. Vi finder derfor, at det generelt er vigtigt at være opmærksom på, at tiden var en anden, børnesynet og adoption var noget andet for 40 år siden. Det var ikke ualmindeligt at spædbørn blev bortadopteret, hvilket også skete i andre af de tidligere organisationers samarbejdslande og ikke mindst i nationale adoptioner i Danmark.

Det er i sagerne med de spæde børn værd at bemærke, at der i disse sager er givet samtykke til adoptionerne. Om afgivelsen af samtykke beskriver Ruth Chia, at samtykket skal gives af biologisk mor i retten for mindreårige efter fødslen, hvor hun skal underskrive nogle dokumenter, hvor hun erklærer at hun vil give sit samtykke til at hendes barn adopteres til en bestemt familie. Den fremtidige adoptantfamilies navn skal ligeledes fremgå af dokumentet.

I forhold til frivilligheden af den biologiske mors samtykke fremgår det, at der er flere sager, der trækkes tilbage efter barnets fødsel og Ruth Chia anfører i sin korrespondance til AC, at i 50 % af alle tilfældene af de private adoptioner fortryder mødrene, hvilket lovgivningen skaber mulighed for.

Samlet set danner der sig et billede af en formidling, hvor der ses en ensartet behandling af sagerne, hvor der fx i alle sager er afsagt domme om værgemål med henblik på adoption. Der er flere gennemgående aktører i sagerne, herunder kontaktpersoner, læger, dommere og advokater. DIA er vidende om at flere af disse personer er genstand for den undersøgelse der pågår i Chile

Med den viden vi har i dag, er der ingen tvivl om at gennemførelse af private adoptioner rummer risiko for uetisk adfærd i adoptionsprocessen, men vi finder ikke på det foreliggende grundlag, at vi kan drage nogen konklusioner hverken for eller imod oplysningerne om, at der skulle have foregået ulovligheder i forbindelser med de danske adoptioner fra Chile.

Ud fra det foreliggende er det dog umiddelbart vort indtryk, at der i de danske sager er tale om legale sager i overensstemmelse med de daværende regler i Chile. Formidlingen skal dog som nævnt ses i sammenhæng med tidspunktet for formidlingerne samt den lovgivning der eksisterede på dette tidspunkt såvel i Danmark som i Chile. Det er klart at der i dag er et væsentligt øget fokus på selve adoptionsprocessen og adoptionssystemet og ikke mindst barnets rettigheder. Børn bliver ikke eskorteret længere, børn får langt flere oplysninger om deres baggrund,

der er langt større regulering og åbenhed om betalinger mv. og private adoptioner er i de fleste lande ikke længere tilladt.

DIA fortsætter vores undersøgelse af ACs formidling fra Chile, både af de sidste sager, men også en mere indgående gennemgang af korrespondancen, hvor dele af korrespondancen i de sidste formidlings år alene er på spansk. Dette sker også og primært for at DIA på bedst mulig vis kan bistå de adopterede i PAS-sagerne, og sikre at f.eks. oplysninger om, hvem der har eskorteret børnene eller om hvor de har været i plejefamilie noteres på sagerne, hvor det fremgår af korrespondancen, idet sådanne oplysninger desværre ikke blev registreret på sagerne dengang.

Hvis billedet skulle ændre sig væsentligt ved gennemgangen af de sidste godt 20 sager eller hvis vi finder nye oplysninger eller informationer, der kan uddybe vores indsigt i de tidligere adoptionsformidlende organisationers formidling af adoptioner fra Chile, vil vi naturligvis gøre Ankestyrelsen opmærksom på dette. Vi forventer at have afsluttet vores undersøgelse endeligt medio november.

Såfremt I måtte have spørgsmål til ovennævnte eller skulle ønske yderligere uddybning er I naturligvis velkomne til at kontakte os, ligesom vi naturligvis gerne stiller os til rådighed for et møde, hvor ovenstående redegørelse kan drøftes mv.

Med venlig hilsen

Andrea Jedrzejowska

Ankestyrelsen

Birkerød den 23.12.2020

Om resultaterne af DIAs gennemgang af adoptioner fra Chile

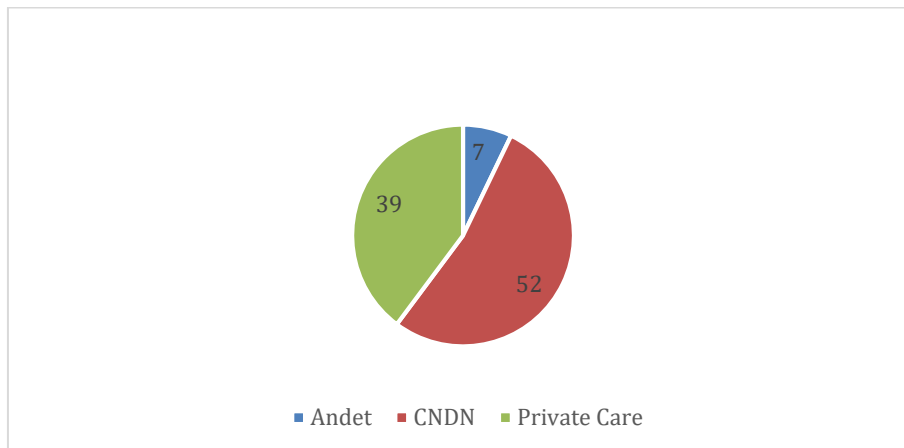
DIA har nu lavet en afsluttende gennemgang af alle sager fra Chile. Denne gennemgang skal ses som et supplement til vores høringssvar indsendt tidligere i år. Endvidere er dette svar også sendt til filmselskabet Pipeline, som har haft spørgsmål til sagerne fra Chile, herunder bl.a. spørgsmål til, hvilke personer, der var involveret i sagerne; socialrådgivere, læger, dommere mfl.

I forhold til det tidligere AC Børnehjælps samarbejder og kontaktpersoner gennem årene, samt hvilke år adoptionerne er gennemført i, henviser vi til den kopi af vores høringssvar til Ankestyrelsen, som vi tidligere har sendt til jer.

Der er i alt formidlet 111 børn fra Chile til Danmark, heraf blev de 109 adoptioner gennemført via AC Børnehjælp.

Ti sager vedrørende 11 børn er indsendt til tilsyn i Ankestyrelsen, og de indgår derfor ikke i gennemgangen. Disse afventes retur fra Ankestyrelsen. Derudover indgår de to sager, der blev gennemført via DanAdopt heller ikke. DVS resultaterne baserer sig på gennemgangen af i alt 98 børns sager.

De 98 sager er primært formidlet via enten Casa Nacional del Nino (52) eller børn der er formidlet fra "Private Care" (39). I de sidste 7 sager, er der enkelte sager, hvor det ikke fremgår hvor børnene er formidlet fra samt få børn formidlet fra Ciudad del Nino og SENAME

I de sager der indgår i gennemgangen, er der givet samtykke i 40 af sagerne mens der ikke er givet samtykke i 58 af sagerne. Der er samtykke i alle sager, der er formidlet fra Private Care, mens der ikke foreligger eksplicit samtykke i nogen af sagerne fra Casa Nacional del Nino.

Som vi også oplyste i vores høringssvar til Ankestyrelsen, er en eller begge forældre kendt i de fleste sager. Oplysningerne fremgår oftest af Medical, men kan også fremgå af dommen og/eller fødselsattesten. I ca. 83% af sagerne fremgår der oplysninger om biologisk mor, og i ca. 39 % af sagerne fremgår der også oplysninger om far. I knap 12 % af sagerne fremgår der ingen oplysninger om de biologiske forældre. I en enkelt sag svarende til ca. 1 % fremgår kun forældrenes fornavne.

I de fleste sager er hverken barnets fornavn eller efternavn det danske på fødselsattesten (I kun 14 ud af 98 sager).

I de gennemgåede sager, har følgende læger eller socialrådgivere underskrevet Medical og Social report:

Dr. Carlos
Dr. Attila Csendes
Dr Raul Erazo Corona
Dr. Carmen Barros F
Dr. Luz Basaure.
Dr. Eduardo P. Moraga Castro
Dr. Rodolfo Quiroga A.
Dr. Camila gomez Raimers
Telma Uribe
Ruth Chia
Maria Salazar
Ana Holman Moreno

Veronica C Toro Mendez
Fernando Chacon

Medical og social report er i størstedelen af sagen underskrevet af hhv. Dr. Attila Csendes, som var tilknyttet Casa Nacional del Nino og Dr. Raul Erzo Corona og Ruth Chia medunderskriver på flere af rapporterne. Telma Uribe har kun underskrevet socialrapporten i en enkelt sag, mens de øvrige går igen i flere eller enkelte sager.

Som det fremgår af høringssvaret til Ankestyrelsen er langt størstedelen af dommene afsagt i Santiago, flere af dommerne og sekretærerne i retten er gennemgående.

Følgende navne fremgår af kendelserne i de danske sager:

Dommer Laura Garcia Roa
"Dommer Maria Angelica Granifo Soto.
Dommer Cristina S. Albornoz
Dommer Maria Aguilo Pujol
Dommer Elena Montt Rivadeneira
Dommer Gladys Pizarro Pizarro
Marcial Rojas Infante
Dommer Flora Colantes Espinoza
Dommer Maria Angelica Grimberg Letelier
Dommer Gloria Collazo Tabachnik.
Dommer Maria Carmen Alvarez Rivera
Dommer Graciela Carvajal Herrera
Dommer Josefina Leon Droguett,
"Dommer Luis Guillermo Avila Rojas
Dom. fm. Margarita Padron Morando
Dommer Anibal Cornejo Mariquez,
Dommer Ana Maria Zagal Cisternas
Maria Eugenia Lebert Acheritogaray,
Dommer Christina Sanz Slbornozo,
dom fm. Edmundo Mora Campos
Sek. Maria Angelica Pizzaro Lavin

Sek. Henny R, Brito
Sek. Alvaro Gajardo Perez
Retssekretær Elsa Fuentes Rodrigues
Sek. Auristela Barraza von Chrismar
Cristina Araya Pastene Kst. Retssekretær
Sek. Elsa Fuentes Rodriguez

Sek. Cristina Araya Pastene
sek. Emilio Potocnjak, Rodríguez
Sek. Gerardo Navarro Escala
dom.fm. Jorge Poblete Ortiz
sek. Juan Jaime Ferrer Corte Suprema
Sek. Ingrid Ahumada Muñoz
sek. Carlos Gutierrez Rojas.
sek. Virginia Zaror Herrera
Sek. Trinidad Torres Torres
sekr. Elena Montt Rivadeneira

Vi bemærker i den forbindelse at benævnelsen sekretær ikke skal forstås bogstavligt, og flere af sekretærerne er således dommerfuldmægtige eller dommere. Dvs. nogen af dommerne eller sekretærerne går igen som hhv sekretær og dommer i andre sager.

Det fremgår af gennemgangen, at der har været samarbejdet med faste advokater i sagerne, men det fremgår ikke af alle sager, hvem der har repræsenteret de danske familier. Følgende navne fremgår.

Adv. Maria Luisa Avendano
Ruth Chia
Magaly Huerta Rojas
Elia Mella Guerra
Adv. Ana Rojas Mejias
María Mercedes Bravo
José Catro Mandujano
Adv. Ivonne Cadiz Bravo
Fernando Chacon Zamora

Advokaterne Magaly Huerta Rojas og Maria Luisa Avedano har primært repræsenteret de danske familier, hvilket fremgår af de gennemgåede sager. Ruth Chia har også haft fuldmagt til at repræsentere ansøgerne i nogen af sagerne.

Med venlig hilsen

Andrea Jedrzejowska

Bilag 3:

Den parlamentariske udredning fra Chile

BETÆNKNING FRA DEN SÆRLIGE UNDERSØGELSESKOMMISSION OM STATSIGE MYNDIGHEDERS HANDLINGER I FORBINDELSE MED MULIGE UREGELMÆSSIGHEDER KNYTTEDE TIL ADOPTIONSBEHANDLING OG REGISTRERING AF BØRN SAMT KONTROL MED DISSE BØRNS UDREJSE AF LANDET

ÆREDE KAMMER:

Undersøgelseskommissionen har udarbejdet denne betænkning i henhold til de beføjelser, som kommissionen er tildelt af Deputeretkammeret i Chile (*Cámara de Diputados*), idet Undersøgelseskommissionen således har afgivet de konklusioner og anbefalinger, som fremgår af betænkningens slutning.

Idet der henvises til chilensk forvaltningsbekendtgørelse (*Reglamento de Corporación*), artikel 318, tildeles Undersøgelseskommissionen følgende:

I – KOMPETENCE

Valparaíso, den 22. november 2018

Fru
Maya Fernández Allende
Præsident
Deputeretkammeret
VALPARAÍSO

Fru præsident:

Idet der henvises til republikkens politiske forfatning (*Constitución Política de la República*), artikel 52, stk. 1, litra c), Nationalkongressens organiske forfatningslov (*Ley Orgánica Constitucional del Congreso Nacional*), artikel 53, samt ovennævnte forvaltningsbekendtgørelse, artikel 297, anmodes om forsamlingens samtykke til at oprette en særlig Undersøgelseskommission. Der henvises til følgende omstændigheder:

1 – Det er mere end ti år siden, at det chilenske samfund fik kendskab til de adoptioner, som har foregået på et uregelmæssigt grundlag i vores land. Disse adoptioner blev gennemført uden de biologiske forældres viden og på den baggrund, at visse statslige instanser handlede på en bestemt måde eller undlod at handle.

2 – Der er tale om uregelmæssige adoptioner, som begyndte at forekomme i starten af 1950'erne, og som efter de nyeste vurderinger fortsatte frem til starten af det nye årtusind.

3 – Børnene blev fjernet fra deres mødre, samtidig med at man gav ukorrekte oplysninger om, hvor forældrenes nyfødte børn ville blive placeret. Generelt oplyste man mødrene om, at deres børn var afgået ved døden, selv om dette reelt ikke var tilfældet. Det var en grundlæggende forudsætning for, at børnene kunne blive fjernet, at medarbejdere på offentlige institutioner medvirkede til disse handlinger.

4 – For at processen med at overdrage de nyfødte børn til deres adoptivfamilie kunne gennemføres, krævede det medvirken fra dommere, immigrationsmyndigheder, notarer, personer med tilknytning til kirken samt private adoptionsorganisationer.

5 – Det skal tilføjes, at adoptivbørn har ret til at kende deres identitet i henhold til både national og international lovgivning. Dette fremgår af De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder, som blev undertegnet af Chile i 1990. Adoptivbørn har iflg. konventionen ret til – når som helst og når de ønsker det – at få kendskab til deres biologiske baggrund. Når et adoptivbarn således ønsker at få kendskab til sin biologiske familie, skal staten stille de nødvendige midler til rådighed, så denne målsætning kan opfyldes.

6 – I de tilfælde, hvor adoptivbørn her i landet har besluttet sig for at søge efter deres biologiske baggrund, har de været stillet over for en række hindringer, når de har ønsket at indhente korrekte og troværdige oplysninger hos offentlige myndigheder. Når de har henvendt sig til private instanser, har de erfaret, at deres adoptionsdokumenter og fødselsattester på den ene eller anden måde har været forfalskede, således at man har kunnet gennemføre en adoptionsbehandling, uden at der forelå samtykke hertil fra de biologiske forældre. I nogle tilfælde har børnene i deres fortsatte søgen haft held til at lokalisere deres forældre og dermed fået kendskab til, at mødrene i de fleste tilfælde ikke havde fået oplysninger om adoptionen og dermed ikke havde givet deres samtykke hertil. Tværtimod havde de fået besked om, at deres børn var afdøde ved døden.

7 – De offentlige hospitaler råder ikke over tilstrækkelige oplysninger om de biologiske forældre og om årsagen til dødsfald, der reelt aldrig har fundet sted. Det kan tilføjes, at heller ikke Folkeregistrene har de nødvendige oplysninger til at kunne garantere børnenes ret til identitet. Børnestyrelsen i Chile (*Servicio Nacional de Menores; Sename*) har ikke de nødvendige mekanismer og systemer til at sikre, at denne rettighed kan håndhæves. Det er således et faktum, at en række offentlige instanser ikke råder over korrekte, tilstrækkelige og opdaterede oplysninger. Dette begrænser personernes grundlæggende rettigheder og fremhæver, hvilke alvorlige mangler der i dag findes hos de offentlige myndigheder i Chile. Disse mangler indvirker ikke alene på muligheden for at udøve retten til identitet, men har også konkret betydning for en lang række personer, som i en fremskreden alder erfarer, at deres børn er i live. Der findes ingen politik, som har til formål at rette op på denne situation.

Situationen illustrerer og afslører, at vores institutioner har undladt at handle i en række forhold. Dette skal ses i lyset af, at man gennem disse institutioner jo burde kunne foretage en formel forhåndsforespørgsel og undersøgelse og dermed lokalisere de søgte personers adresse.

8 – De chilenske domstole er i gang med at undersøge disse forhold og gør det med stor grundighed. Denne undersøgelse vil gøre det muligt at fastslå, hvem der har det straffe- og personretlige ansvar.

9 – Indtil videre er der foretaget en nøje undersøgelse af mere end 2.000 sager. Adoptivbørnene i de omtalte sager blev placeret i mange forskellige lande, men primært i Europa. Der er flere koncentrerede forekomster af chilenske adoptivbørn rundt omkring på det europæiske kontinent, og det er i den forbindelse relevant at overveje, om der i disse tilfælde forekom en ikke-tilfældig og organiseret samordning, der skulle sikre en regelmæssig forsyning eller leverance af chilenske børn. Det bringer også tanker hen på, om formålet udelukkende var at etablere en ulovlig, men indbringende forretning.

10 – Deputeretkammeret har med sine tilsynsfunktioner pligt til at påpege statslige handlinger, som forhindrer udøvelsen af retten til identitet, og skal desuden fastlægge indholdet og omfanget af den skade, som er opstået på baggrund af alvorlige fejltagelser hos de offentlige institutioner, og som i stort set alle sager også indebærer, at der er en tæt tilknytning til private aktører, som har stået for den officielle behandling af adoptioner.

11 – Selv om der er gået lang tid, siden de ureglementerede adoptionsbehandlinger fandt sted, har det stor betydning, at vi i dag kan stille oplysninger til rådighed for personer, som søger deres baggrund, og at vi i nødvendigt omfang kan identificere de fejl hos staten, som betyder, at det stadig i dag ikke er muligt at udlevere de ønskede oplysninger til personer, som har et ønske om at få kontakt til deres biologiske familie.

De deputerede henviser til ovenstående og anmoder hermed Deputeretkammeret om at nedsætte en særlig Undersøgelseskommision, som skal indhente information om de oplysninger, der stilles til rådighed af staten til personer, som efter 2014 har ønsket at modtage disse oplysninger om deres baggrund, og herunder især:

1 – Indsatsen i henhold til Børnestyrelsens (Sename) program for oprindelige folk (*Programa Orígenes*) til støtte for familiemedlemmer, som søger baggrundsoplysninger. Desuden handler det om at få kendskab til, hvordan baggrundsoplysninger der registreres og de måder, hvorpå de udleveres. Der drejer sig også om at få kendskab til, om der findes en registrering af de personer, som søger støtte, og af de svar, som afgives, samt om der er DNA-registrering af personer, som medvirker i en adoptionsbehandling.

2 – Sundhedsmyndighedernes og sundhedsministeriets indsats for at registrere spædbørn, som er afgået ved døden, samt gældende procedurer for at udlevere oplysninger til forældrene om årsagerne til deres dødsfald; desuden en undersøgelse af de baggrundsoplysninger, der foreligger om den endelige placering af afdøde spædbørns lig samt om, hvorvidt ligene er blevet udleveret til forældrene. I hvert enkelt tilfælde er der behov for at undersøge, hvilken registrering eller hvilke data der findes om ligets endelige placering, samt kilden eller kilderne til disse oplysninger. I samme forbindelse skal der ske en præcisering af det tilsyn, som det pågældende ministerium udfører, når der tales om udbydere af private sundhedsydelser.

3 – Justitsministeriets gældende tilsyn og procedurer, der skal sikre, at alle instanser, som samarbejder med Børnestyrelsen (Sename), korrekt og efter lovens bestemmelser overholder de gældende regler for adoptionsbehandling.

4 – Indsatsen hos Efterforskningspolitiet (*Policía de Investigaciones*) og Sikkerhedspolitiet (*Carabineros*) i Chile for at sikre, at mindreårige, og herunder især spædbørn, kan udrejse af landet under lovformelige forhold, idet der skal ske indrapportering af konstaterede uregelmæssigheder og mulige, proceduremæssige fejl, som skyldes ureglementerede adoptioner.

5 – Indsatsen hos Folkeregister- og identifikationsstyrelsen (*Servicio Civil e Identificación*) for at klarlægge, hvordan spædbørn registreres, og hvordan en person kan registrere to identiteter (dobbelt identitet).

Vi skal desuden anmode Den Særlige Undersøgelseskommision om at indsamle alle nødvendige oplysninger og hermed indbyde personer og institutioner til at bidrage til at fremme arbejdet med undersøgelsen. Undersøgelseskommisionen vil efter betænkningens godkendelse fremsende sine konklusioner til alle relevante administrative og retslige myndigheder med forslag om tiltag, som bør træffes for at afhjælpe de uregelmæssigheder, som måtte blive påvist.

VALPARAÍSO, den 27. november 2018

Deputeretkammeret har ved sit møde, der er afholdt dags dato i henhold til Republikkens politiske forvaltning, artikel 52, stk. 1, litra c), Nationalkongressens organiske forfatningslov, artikel 53, samt Forvaltningsbekendtgørelsen, artikel 313 ff, godkendt begæringen fra 66 deputerede om at nedsætte en særlig Undersøgelseskommision om statslige myndigheders handlinger knyttede til mulige uregelmæssigheder i forbindelse med adoptionsbehandling og registrering af mindreårige samt om kontrollen med disse børns udrejse af landet (CEI 18). Undersøgelseskommisionen skal forelægge sin betænkning inden for en frist på 90 dage, og dens mandat kan udøves overalt på nationalt, chilensk territorium.

Gud bevare Dem.

II – OVERSIGT OVER UDFØRTE AKTIVITETER

Undersøgelses-
kommisionen er
nedsat med følgende
deputerede som
medlemmer:

- Sandra Amar
- Natalia Castillo
- Loreto Carvajal
- Catalina Del Real
- Erika Olivera
- Ximena Ossandón
- Boris Barrera, (formand)
- Alvaro Carter
- Carlos Abel Jarpa
- Jaime Naranjo
- Luis Rocafull
- Gustavo Sanhueza
- Raúl Soto

Undersøgelsesdomstolens sekretariat beklædes af Roberto Fuentes Innocenti, juridisk kommissionssekretær, Hugo Balladares Gajardo, assisterende juridisk kommissionssekretær, og Mabel Mesías Chacano, ledende sekretær.

Undersøgelseskommissionen har afholdt i alt 15 møder.

1. Indkaldte personer

Hernán Larraín, justits- og menneskerettighedsminister, der var ledsaget af Alejandro Fernández, leder af Resocialiseringsafdelingen (*División Reinserción Social*), Danae Fuentes, leder af Afdelingen for unges resocialisering (*Departamento Reinserción Social Juvenil*), Pedro Pacheco, advokat, Jorge Rubio, direktør for Retsmedicinsk afdeling (*Servicio Médico Legal*), og Marisol Intriago Leiva, leder af Menneskerettighedsafdelingen (*Departamento de Derechos Humanos*) under Retsmedicinsk afdeling.

Emilio Santelices, sundhedsminister, der var ledsaget af Elizabeth Cabello, læge, Jaime González, advokat, og Enrique Accorsi, rådgiver. Desuden medvirkede Claudio Román, leder af Afdeling for menneskers behandling og udvikling (*División de Gestión y Desarrollo de las Personas*), María Eugenia Wegner, chef for GES-afdelingen (særlige sundhedsgarantier), og Alfredo Donoso Barros, læge og direktør for hospitalet i Talca.

Susana Tonda, nationaldirektør for Børnestyrelsen (*Sename*), som var ledsaget af Viviana Petric, leder af Adoptionsafdelingen (*Departamento de Adopción*), og Carolina Von Schakmann, advokat.

Jorge Álvarez, nationaldirektør for Folkeregister- og identifikationsstyrelsen (*Servicio de Registro Civil e Identificación*), som var ledsaget af Francia Vera, konstitueret leder af denne styrelse, og Víctor Rebolledo, afdelingsleder i hovedarkivet i Folkeregister- og Identifikationsstyrelsen.

Roberto Gaete og Fernando Hernández, overordnet politifunktionærer, og Mario Vásquez, underordnet politifunktionær ved Efterforskningspolitiet (*Policía de Investigaciones*) i Chile. Desuden Rodrigo Bustos, leder af Juridisk retsenhed ved Menneskerettighedsstyrelsen (*Instituto Nacional de Derechos Humanos; INDH*), som var ledsaget af rådgiverne Natalia Labbé og Pablo Ribera. Som særlig indkaldt medvirkede Raúl Sanhueza, ambassadør og generaldirektør for konsulære anliggender.

Alicia Yáñez, forkvinde for sammenslutningen af socialrådgivere i Chile (*Colegio de Asistentes Sociales de Chile*), som var ledsaget af Nelson Ortega, national generalsekretær, og Karen Alfaro, historiker ved Universidad Austral de Chile.

Ana María Olivares, María Inés Soto, Lorena Orellana, Ester Herrera og María Jesús Vicuña, Patricia Astudillo, Andrea Moraga, Sofía Carvajal, Valeska Bravo, Sandra Castillo og Rosa Gálvez samt, via Skype fra Peru, Luis Fernando Lezaeta, César Augusto Zambrano og Mans Wikstron, alle repræsenterende sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* (Tavse børn og mødre), Mans Wikstron Bjorklund fra sammenslutningen *Madres del Silencio* (Tavse mødre). Fra sammenslutningen *Madres e Hijos* (Mødre og sønner) var Jeannette Velásquez og Tobías Kristoffer Ohrn Johansson indkaldt for at medvirke.

Fra sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* deltog Ana María Olivares, forkvinde, og Marisol Rodríguez, sammenslutningens forkvinde, ligesom stiftelsen *Fundación Nos Buscamos* (Vi søger) var repræsenteret af Constanza del Río, direktør, og Ignacia Guzmán, sociolog.

Elena Heredia, som var ledsaget af sin datter Alison Heredia, Nicole Guillaume, María Orellana, som ledsagede Rubén Estrada, Alicia Vásquez, som var ledsaget af sin datter Susana Torres, og Patricia Rojas.

2. Udførte opgaver

Nummer	Møde	Vedr.	Reference
51	Nr. 9 af 13. maj 2019	INDH	Der anmodes om information om årsagen til, at man ikke har haft kendskab til sagen, som var fremlagt María Inés Soto Soto, idet styrelsen udfører de nødvendige tiltag (anmeldelse eller klage).
40	Nr. 7 af 22. april 2019	Folkeregister- og identifikations-styrelsen	Der anmodes om information om alle forhold vedrørende registrering af spædbørn, herunder især tilknytning til slægtninge i tidligere led, sager om dobbelt registrering, sager om dobbelt identitet, sager om personer, for hvem der ikke er registreret bopæl, sager om registrering af dødfødte – med henblik på godkendelse af begravelse – og om lister over fødende kvinder, sager om registrering efter 60 dage og måden, hvorpå denne registrering foregik, og endelig sager om eventuelle slægtskabserklæringer.
39	Nr. 7 af 22. april 2019	Sundheds-ministeriet	Der anmodes om information om beskyttelsestiltag i forhold til personoplysninger, som skal træffes af klinikker og hospitaler, der af den ene eller anden grund bliver lukket.
38	Nr. 7 af 22. april 2019	Højesteret	Det blev vedtaget at særindkalde Mario Carroza, minister, til at medvirke ved mødet den 6. maj 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at bede vedkommende om at uddybe den problematik, som bliver udredt i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat, og som fremgår af stenograferede sagsakter.

Nummer	Møde	Vedr.	Reference
35	Nr. 5 af 8. april 2019	Folkeregister- og identifikationsstyrelsen	Der anmodes om information om alle baggrundsuplysninger, der er registrerede per dags dato, og som skal indgives i registreringsprocessen for alle børn, som bliver født her i landet.
34	Nr. 5 af 8. april 2019	Hospitalet i Vicuña	Der anmodes om fremsendelse af registreringshistorik om bekræftede fødsler på hospitalet og i givet fald sagsakter om destruktion af baggrundsuplysninger.
33	Nr. 5 af 8. april 2019	Hospitalet i Coquimbo	Der anmodes om fremsendelse af registreringshistorik om bekræftede fødsler på hospitalet og i givet fald sagsakter om destruktion af baggrundsuplysninger.
32	Nr. 5 af 8. april 2019	Hospitalet i Ovalle	Der anmodes om fremsendelse af registreringshistorik om bekræftede fødsler på hospitalet og i givet fald sagsakter om destruktion af baggrundsuplysninger.
31	Nr. 5 af 8. april 2019	Regional justitsministersekretær i Biobío	Der anmodes om information om, hvad der skete med de børn, som opholdt sig på <i>Centro de Observación y Diagnóstico</i> , Sector Chillancito, i Concepción.
30	Nr. 5 af 8. april 2019	Regionshospitalet i Talca	Det blev vedtaget at indkalde Dem til at medvirke ved mødet den 15. april 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at uddybe den problematik, som bliver udredt i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat.
29	Nr. 5 af 8. april 2019	Direktøren for Regionshospitalet i Concepción	Det blev vedtaget at indkalde Dem til at medvirke ved mødet den 15. april 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at uddybe den problematik, som bliver udredt i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat.
28	Nr. 5 af 8. april 2019	Direktøren for Hospitalet i San Borja	Det blev vedtaget at indkalde Dem til at medvirke ved mødet den 15. april 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at uddybe det emne, som udredes i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat.
27	Nr. 5 af 8. april 2019	Udenrigsministeriet	Der anmodes om information om alle forhold vedrørende personer, som er født i Chile, og som er overdraget til adoption i udlandet, herunder især i

Nummer	Møde	Vedr.	Reference
			lande som Belgien, Sverige, Holland og Italien. Der anmodes om, at alle relevante sagsakter fremsendes, bl.a. registrering af udrejse af landet, eventuelle forældretilladelser og/eller retstilladelser og andre. Der vedlægges kopi af fødselsattest for Mans Wikstron Bjorklund og fødselserklæring for den anførte person. Dette dokument kan indhentes i <i>Centro Sueco de Adopción</i> (det svenske adoptionscenter).
26	Nr. 5 af 8. april 2019	Sundhedsministeren	Det blev vedtaget at indkalde Dem til at medvirke ved mødet den 15. april 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at uddybe den problematik, som bliver udredt i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat. Der vedlægges stenograferede sagsakter. Der henvises især til sag nr. 10 af 6. marts om eventuelle baggrundsoplysninger, idet det bedes oplyst, om der foreligger sagsakter om sletning af baggrundsoplysninger, og om der er truffet administrative foranstaltninger med henvisning til eventuel ulovlig behandling af disse baggrundsoplysninger.
25	Nr. 5 af 8. april 2019	Sundhedsministeriet	Det blev vedtaget påny at fremsende anmodning i forbindelse med sag nr. 10 af 6. marts, der vedlægges som kopi, idet der ikke er modtaget svar på, om de ønskede baggrundsoplysninger eksisterer, om der foreligger sagsakter om baggrundsoplysningernes sletning, og om der er truffet administrative foranstaltninger med henvisning til eventuel ulovlig behandling af disse baggrundsoplysninger.
22	Nr. 4 af 1. april 2019	Sundhedsministeriet	Der anmodes om svar på de spørgsmål, som er stillet i vedhæftede dokument, hvilket skal ses i sammenhæng med ønsket om at indhente viden om baggrundsoplysninger, som kan bekræfte en bestemt fødsel.
18	Nr. 3 af 18. marts 2019	Nationalkongressens bibliotek	Der anmodes om information om reglerne i lov om beskyttelse af privatlivets fred (<i>Ley sobre protección de la vida privada</i>), herunder især om behandlingen af personoplysninger og andre data med følsomt indhold, og om denne beskyttelse omfatter fødselsjournaler og de mange andre oplysninger, der fremgår heraf.
10	Nr. 1 af 4. marts 2019	Sundhedsministeriet	Man anmoder om at få fremsendt kliniske journaler og fødselsbøger for personer, som står anført i vedhæftede lister, og eventuel information om alle forhold vedrørende manglende tilstedeværelse af

Nummer	Møde	Vedr.	Reference
			baggrundsoplysninger, herunder især administrative tiltag, som er truffet i den forbindelse.

III – INDLÆG

Hernán Larraín Fernández, justits- og menneskerettighedsminister, gentog sit ønske om at bidrage til Undersøgelseskommissionens mandat til at udrede eventuelle uregelmæssigheder i forbindelse med den adoptionsbehandling, som har fundet sted her i landet i de senere årtier. Situationen er meget alvorlig, og det er meget vigtigt at få udrett forholdene.

Det var efter indlægsholderens opfattelse meget overraskende, at landet i så lang tid har måttet leve med disse ureglementerede adoptioner – for at sige det mildt. Det har påvirket mange mennesker, måden, hvorpå adoptionsbehandlingen har foregået er bemærkelsesværdig, det har været et langt tidsforløb, og det har haft betydning for et stort antal mennesker.

Ministeren erkendte, at han ikke haft kendskab til problemets omfang. Han havde hørt om særlige tilfælde, idet der var en præst, som udførte en form for uregelmæssige adoptioner eller samarbejdede med personer, som gjorde det. Men det bekymrede ham grundlæggende at have fået en viden om, at det har foregået siden 50’erne og som minimum frem til starten af det nye årtusind – og at der er tale om i tusindvis af tilfælde.

Ministeren oplyste, at han fik sin viden på et møde om adoptionsloven, som blev afholdt sidste år. Det foregik i familie- og voksenudvalget, som undersøgte emnet. En deputeret havde inviteret sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* (Tavse børn og mødre), som holdt et indlæg om emnet. Indtil dette tidspunkt havde ministeren ingen viden om problemets omfang. Siden da havde han ønsket at bidrage til problemets løsning.

Det blev tilføjet, at der var et nødvendigt behov for at yde støtte. Der var et ønske om at undersøge, om det var muligt at få støtte, og man havde spurgt ministeren Carroza, hvordan man kunne hjælpe ham.

Ministeren fortalte, at der blev gennemført nogle undersøgelser i samarbejde med domstolenes administrative forvaltning, og herefter erklærede ministeren, at der var behov for flere ressourcer for at kunne behandle oplysninger og få tilført teknologisk udstyr. På denne baggrund blev der truffet foranstaltninger i regeringen for at fremskaffe de nødvendige midler.

Ministeren anførte, at han skal beklage, at det ikke har været muligt at tilføre disse midler, som han havde oplyst. Ministeriet har ikke den nødvendige kapacitet. Budgettet er meget begrænset, og der er ingen fleksibilitet. Ministeriet har 31.000 medarbejdere, men reelt forholder det sig sådan, at 30.500 af disse stillinger ligger uden for ministeriet. Ministeriet har lidt over 400 medarbejdere, og budgettet er meget beskåret.

Det er klart, at politiet har sine ressourcer, og at Børnestyrelsen (Sename) har sine ressourcer, men der er tale om ressourcer, som er allokerede direkte til funktionerne i disse tjenestegrene. Det er ikke ressourcer, som er til rådighed for ministeriet.

Derfor har man været nødsaget til at afsøge andre områder, hvilket ikke har givet det ønskede resultat.

Ministeren oplyste dette til ministeren Carroza, med hvem han havde afholdt flere møder for at afklare sagen.

Ministeren anførte, at han på det tidspunkt tog kontakt til præsidenten for Højesteret om situationen for at se, om domstolene eventuelt kunne allokere midler.

Han har ikke mistet håbet om, at han på et tidspunkt kan få hjælp. Han kan ikke love noget, for det kan være svært at vide med sikkerhed. Efter at man havde lovet at undersøge emnet, var der nogle personer, som blev ret skuffede. Og ministeren beklagede, at det er gået på denne måde, for i virkeligheden engagerede man sig meget i problemet, og man vil sikkert foretage sig yderligere. Indtil nu har de ikke kunnet gøre mere i forhold til allokering af midler til at øge undersøgelser og få hurtigere resultater, men de opgiver ikke håbet om, at det kan ændre sig i fremtiden. Og der blev udtrykt et håb om, at også domstolene kunne gøre fremskridt.

Hvad angår problematikken på dagens møde så ved man, at behandlingen eller processen foregik på en meget kompleks måde. Desuden er udtrykket ureglementerede adoptioner ikke altid den mest præcise, fordi det ikke beskriver fænomenet i sin helhed.

Der var ureglementerede adoptioner på den måde, at man forvanskede data og oplysninger, men det handlede om meget mere end det: Der var uregelmæssige registreringer i Folkeregistret, og der var også ulovlige tilladelser til at udrejse af landet. Det er forhold, som De allerede kender, og som gør processen endnu mere kompliceret.

Det vides, at Højesteret har afgjort, at undersøgelsen ikke længere skal fortsætte 100% hos ministeren Carroza. Det var indtrykket, at det ville være bedre, at det hele blev samlet et enkelt sted, hvor man havde et godt kendskab til alle processerne, men alle må jo respektere domstolenes uafhængighed. Og her besluttede man sig for at agere på en anden måde. Han var sikker på, at den nye minister, som skal tage sig af denne undersøgelse, nok skal gøre det godt. Bekymring skulle kun ses i sammenhæng med ministeren Carroza og dennes erfaring og viden. Man ville arbejde sammen med den nye minister og med ministeren Carroza for at sikre, at undersøgelsen bliver så effektiv som muligt, set fra statens synspunkt.

Uanset hvad kommer det til at være en god støtte, ikke alene for undersøgelsen, men for problematikken som helhed. De tjenestegrene, som er involverede i arbejdet, har allerede været i kontakt med Undersøgelseskommissionen, dvs. Børnestyrelsen (Sename), Folkeregister- og identifikationsstyrelsen og Retsmedicinsk afdeling (*Servicio Médico Legal*). Det er de institutioner, som primært kan bidrage til at kaste lys over og afklare de emner, som underkastes undersøgelse af Undersøgelseskommissionen.

Han tilføjede, at institutionerne arbejder sammen med Deputeretkammeret, hvor Undersøgelsesdomstolen har sit sæde, om et lovudkast, som skal gennemføre en generel reform af adoptionssystemet, og det er håbet, at disse ændringer vil forbedre procedurerne og føre til indførelse af nye standarder, samt at de situationer, som er opstået tidligere, ikke vil opstå igen. Det var hans opfattelse, at der er særlig bevågenhed om dette område, og både Børnestyrelsen (Sename) og de instanser, som samarbejder med Børnestyrelsen, herunder især i forhold til adoptioner i udlandet, er genstand for denne bevågenhed.

Lovudkastet har ikke særlig prioritet, som det også fremgår af den gældende lov. Dog gælder det iflg. lovudkastet – som det er vedtaget i udvalget – lægger op til, at indenlandske adoptioner har forrang frem for internationale adoptioner. Det betyder, at hvis der er flere valgmuligheder, og den ene mulighed er indenlandsk, er det bedre at placere adoptivbørnene i Chile, så de har mulighed for at udvikle sig i vores hjemlige miljø. Kun hvis der ikke findes en adoptant til det pågældende adoptivbarn, kan det være hensigtsmæssigt at skride til international adoption.

Der ligger en præference her, som formentlig er påvirket af den bekymring, som er kommet til udtryk i tilknytning til de internationale adoptioner. Som det blev forklaret for Undersøgelseskommissionen, er dette ikke rimeligt. International adoption er således en virkelig god og effektiv løsning for større børn. Især for børn i alderen 7-10 år er det mest svært at finde personer i Chile, som ønsker at adoptere. Til gengæld er der interesse for denne alder i udlandet.

Derfor er det vigtigt, at man bestræber sig på at sikre, at man i udlandet lever op til forpligtelserne i henhold til adoptionskonventionen og de garantier, der kræves til opfyldelse heraf. Der skal eksistere forskellige filtreringssystemer, som sikrer, at dårlig erfaring ikke bliver gentaget. Det forholder sig nemlig sådan, at mange af problemerne netop har sammenhæng med den pression, som man har været udsat for fra udlandet, og som førte til ureglementerede kanaler, der blev åbnet på de mest tilforladelige steder her i landet: På hospitaler, på notarkontorer og i forskellige organisationer, der forhåbentlig nu bliver undersøgt af domstolene, og som De får kendskab til via Deres arbejde.

Når vi kigger ud mod fremtiden og mod den nye lov, som grundlæggende skal reformere adoptionssystemet i Chile, vil vi står med nogle mekanismer, som betyder, at vi kan undgå disse situationer fremover.

Resocialiseringsafdelingen har ønsket at fremhæve, at man reelt udøver teknisk kontrol med de tekniske bestemmelser og vejledninger, som styrer de forskellige underprogrammer i adoptionsprogrammet, og at man hermed kan sikre en beskyttelse i forhold til lovgivning og indgreb på området.

Når dette var sagt, måtte det konstateres, at samarbejdsformen ud over ovennævnte ikke er særlig målrettet. Det bidrager til at skabe bekymring. Derfor har ministeriet afholdt et møde med præsidenten, ledsaget af Carvajal, som er deputeret, hvorpå man fremlagte de bekymringspunkter, som udvalget giver udtryk for. Man har arbejdet for at finde en supplerende formel, som kan bidrage til at sikre, at disse hændelser ikke gentager sig i fremtiden, men som især kan støtte børnene, når de søger deres forældre, og omvendt.

Ministeren var således ledsaget af en direktør og specialist i Retsmedicinsk afdeling, som skal kaste lys over et projekt, han har udviklet, en såkaldt genetisk bank i Retsmedicinsk afdeling.

Vedkommende erklærede, at han har udført en teknisk og juridisk undersøgelse af de ressourcer, der er til rådighed, for at konstatere, om det er muligt at oprette en genetisk bank. Denne bank vil være et supplement til allerede eksisterende genetiske banker, f.eks. ADN CODIS, som indeholder data på personer, som har begået lovovertrædelser, og hvor der netop er behov for at foretage en genetisk identifikation af fremtidige fund. Der findes også andre registre, men her vil man så etablere et nyt register, som gør det muligt at fastslå blodslægtskab i de tilfælde, hvor det er vurderingen, at der kan være tale om uregelmæssigheder i adoptions- og registreringsbehandlingen i sager, som endnu ikke har gennemgået en juridisk proces. Når der først har været gennemført en sådan juridisk proces, har domstolene mulighed for at foretage en autoriseret undersøgelse. Man bestræber på at finde en formel, som ikke kræver en juridisk proces, men udelukkende er baseret på begge parter frivillige tilgang.

Projektet består grundlæggende i at etablere en bank med genetiske profiler, hvor børn kan deltage og aflevere deres genetiske profil og hermed få adgang til viden om deres forældre, ligesom forældre kan få adgang til viden om deres børn. Ordningen vil være baseret på et frivilligt grundlag. Det er tanken at placere dette register i Retsmedicinsk afdeling (*Servicio Médico Legal*) på en måde, hvor der ikke er behov for retslig tilladelse. Det eneste, som kræves, er parternes frivillige tilkendelse af, at de ønsker at få konstateret, om der er et match i registret, så de hermed få identificeret en eventuel familiemæssig tilknytning.

Hermed undgås de begrænsninger og hindringer, som kendetegner en juridisk proces, som eksempelvis ADN CODIS er reguleret efter i dag.

Hvordan skal det fungere? Personer, som ønsker at søge baggrundsoplysninger af denne type, skal efter samtykke og på frivilligt grundlag afgive deres genetiske profil til den pågældende genetiske bank, hvor der efterfølgende vil ske en sammenholdelse af profiler.

Det er naturligvis et problem, at der skal indhentes oplysninger på begge sider, både hos børn og forældre. Hvis kun den ene part findes i registret, kan man jo ikke foretage en sammenholdelse.

Når en persons identitet er konstateret, indleveres vedkommendes genetiske data til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, og når det er konstateret, at den pågældendes genetiske data faktisk tilhører den pågældende person, og når der desuden er udført et interview, kan donorens profil oprettes. Herfra kan relevante oplysninger overføres til den genetiske bank.

Det skal tilføjes, at brugen er underlagt streng fortrolighed og regler om forbehold. Resultatet vil blive meddelt personligt, når der er konstateret et match mellem forældre og børn.

Der ligger en begrænsning i, at begge parter skal være registrerede, som henholdsvis forældre og børn, selv om de ikke på forhånd ved, om der faktisk er tale om slægtskab, og en anden begrænsning er, at der er en mulighed for, at kun den ene forælder – mor eller far – er registreret, og at det således kun er denne ene person, som bliver sammenholdt med en søn eller datter.

Det er ikke muligt at fastslå en fuldstændig overensstemmelse, hvis ikke begge forældre er registrerede. Men af tekniske årsager gælder det, at hvis der foreligger indicier for, at en forælder i sin genetiske profil har et vist sammenfald med en søn eller datter, som han eller hun søger efter, er det muligt at fortsætte søgningen. Når man således går videre og sammenholder alle de forhold, som det er muligt at undersøge, kan man nå til en situation, hvor det definitivt kan fastslås, at der er et slægtskab mellem forældre og barn – og hermed opfylde den del, som også er en del af formålet: familiens genforening.

Det handler ikke alene om at undersøge ansvaret for de sanktioner, som skal placeres. Det er også vigtigt at støtte det helt centrale formål med at hjælpe de personer, som er ofre for denne situation – nemlig at gøre det nemmere for dem at blive genforenet med deres familiemedlemmer.

Staten har i denne forbindelse et stort ansvar. Staten har som udgangspunkt udvist forsømmelighed ved ikke at gøre opmærksom på situationen og ved ikke at undgå, at disse situationer er opstået. Derfor skal staten gøre en indsats ved at yde støtte gennem statens tjenestegrene, hvilket vil bidrage til at afklare forholdene så godt, som det er muligt.

Det var indlægsholderens opfattelse, at den genetiske bank kan bidrage virkelig meget til opfyldelsen af dette formål. Det er et beskedent bidrag til problemets omfattende dimension. Dette bidrag har vist, at der findes en forpligtelse, at der findes en bekymring, og at banken er det rådighed – uanset hvor lille bidraget kan være set i forhold til problemets enorme omfang.

Vi har kapacitet til at gennemføre projektet med vores egne midler og med den software, som allerede er til rådighed i Retsmedicinsk afdeling, og det er muligt at foretage gennemgang af de tilgængelige databaser, uden at der først foreligger en retslig godkendelse.

Systemet kan indføres overalt i det chilenske territorium. Alle kontorer under Retsmedicinsk afdeling kan benyttes – 41 i hele Chile – så de enkelte personer her kan få udtaget prøver.

Prøverne kan også udtages i udlandet, uden at den pågældende person, som bor i udlandet, skal rejse til Chile. Hvordan sker det? Det er muligt takket være et kit, som kan fremsendes til Retsmedicinsk afdeling, som vil have en tekniker til rådighed, der arbejder under tilsyn af vores konsulat i det pågældende land, og som på dette grundlag kan udtage de nødvendige prøver og fremsende dem med diplomatisk post til Chile, via Udenrigsministeriet, med henblik på sammenholdelse. Hermed kan registret udvides, og mulighederne for at finde sine forældre bliver større.

Der er udformet et program, som har til formål fremadrettet at støtte projektet gennem dets forskellige faser. Det er tanken at fuldføre programmet i år, således at den genetiske bank kan sættes i værk i 2020.

Jeg tror, at det er muligt at nå målet, og personerne fra Retsmedicinsk afdeling kan bidrage med mere detaljerede oplysninger og en beskrivelse af den måde, hvorpå det her præsenterede projekt kan sættes i værk, således at den genetiske bank kan blive til virkelighed til næste år. Banken vil således bidrage til at opfylde de formål, som alle ønsker sig for en genforening af familierne.

Det igangværende projekt i Retsmedicinsk afdeling samordnes af Marisol Intriaga Leiva, der står til højre, og Danae Fuentes, der står til venstre, og som arbejder i justits- og menneskerettighedsministeriet. Marisol Intriago arbejder i Retsmedicinsk afdeling, og Danae Fuentes arbejder i Justits- og menneskerettighedsministeriet. Hun er leder af Afdelingen for unges resocialisering.

Jorge Álvarez, nationaldirektør for Folkeregister- og identifikationsstyrelsen (*Servicio de Registro Civil e Identificación*), startede sit indlæg med at beskrive de teknologiske systemer i folkeregistersystemet, fordi det kan være med til at forklare forskellige forhold.

Nationaldirektøren omtalte, at Folkeregistret blev etableret i 1885, og at der har været fysisk registrering frem til dags dato. Imidlertid igangsatte man en dedikeret digitaliseringsindsats i 1981. Der blev oprettet særlige indførsler, således at dataene kunne overføres til databasen.

Med virkning fra 1981 begyndte man at oprette indførsler, som tog højde for, at de skulle overføres til databasen, og i 1982 gik man så i gang med konkrete at overføre dataene hertil. Dette er meget vigtigt, for det betyder, at dataene fra 1982 og fremadrettet er sammenhængende og af høj kvalitet.

Nationaldirektøren tilføjede, at man i 1990 indledte en såkaldte massiv digitalisering, hvis formål var at forsøge også at digitalisere indførsler fra før 1982. I det tekniske miljø benævntes denne teknik "tømning", dvs. en løsning, hvor man udtrak dataene, digitaliserede dataene tilhørende specifikke indførsler og herefter overførte dem til en database med det formål at sammenknytte dem og få kendskab til hver enkelt persons historie.

I 1990 begyndte man med tilbagevirkende kraft – med den såkaldte massive digitalisering – at digitalisere fødsler tilbage til omkring 1940, indgåelse af ægteskaber tilbage til 1950 og dødsfald tilbage til 1960. Alle disse data er nu overført til databasen. Men opmærksomheden skal dog henledes på, at oplysningerne fra 1982 er blevet mere sammenhængende.

I 2000 overgik man til et nyt system med online-registrering af fødsler, vielser og dødsfald, og det indebar, at dataene fra da af blev overført til computeren med det samme. Dette er meget vigtigt, fordi man således fra 2000 og fremdeles har haft adgang til bekræftede oplysninger. Nu var der ikke længere fejl i for- og efternavne. Det forekom heller ikke længere, at en medarbejder tastede forkert og skrev dårligt, fordi databasen så ville advare om eventuelle fejl.

De oplysninger, der foreligger for perioden 2000-2019, indeholder grundlæggende ingen fejl.

Hvad angår perioden fra 1940 og tilbage i tiden, er der en detalje, som kan være vigtig at fortælle Undersøgelseskommissionen. Folkeregistret blev lagt sammen med Identifikationsstyrelsen i 1940. Før dette årstal skulle alle personer indhente en identitetsblanket hos Efterforskningspolitiet, og det var ikke krav om, at man skulle medbringe sin fødselsattest. Derfor levede Patricio Aylwin som Patricio Aylwin, han giftede sig som Patricio Aylwin, han fik børn som Patricio Aylwin, og han døde som Patricio Aylwin – men i hans fødselsregistrering stod der, at han hed José Patricio. Det vil sige, at det ikke fremgik af databasens data, at han var født og var afdød ved døden.

Det samme skete for den tidligere præsident Salvador Allende Gossens, som i sin fødselsregistrering havde navnet Salvador Guillermo.

Mange har stillet det spørgsmål, hvordan det kunne ske. Det skyldes, at der er tale om forskellige fornavne, og for at databasen skal kunne sammenknytte navnene, skal der være fuldstændigt sammenfald.

Det er meget vigtigt, at De får disse oplysninger at vide, eftersom der har været tvivl om sammenfaldet af de data, som findes i Folkeregistret.

Derfor blev emnet opdelt i de to dele, og for at De kan forstå det fuldstændigt, er det nødvendigt at nævne sammenhængen med valgsystemet, som De har hørt om mange gange.

Få dette ark ses en digitaliseret attest. Her ses indførslerne i vores elektroniske system. I afsnittet foroven ses fornavne, fødselsdatoer og forældrenes fornavne. Afsnittet forneden har været meget vigtigt, set ud fra en statistisk synsvinkel. Der er i virkeligheden tale om et spørgeskema til registrering af afgørende statistiske oplysninger.

For 35 år siden vedtog man en konvention om afgørende statistiske oplysninger. Tidligere var der medarbejdere i INE (Chiles statistiske kontor), som gennemgik oplysninger om f.eks. mødre, svangerskabsuger, morens beskæftigelse og morens bopæl. Hermed kunne man sammenknytte data på en måde, at landet havde mulighed for at bekæmpe dødelighed hos børn og mødre, ligesom man fik klarhed over, hvad de enkelte personer døde af.

I dag overføres disse oplysninger automatisk til INE og til Sundhedsministeriet, og sidstnævnte kan straks foretage en sammenknytning af dødsfald og fosterdødsfald, som forekommer på et bestemt sted, og som kræver øjeblikkelige foranstaltninger.

Det nævntes af indlægsholderen, at folk har spurgt meget ind til fødselserklæringen (*comprobante de parto*). Før 1982 blev fødselserklæringen udført af en læge eller jordemoder, dvs. to faglige personer. Fødselserklæringen blev udfærdiget i duplo, idet den ene kopi gik til den pågældende person, som man har set i undersøgelserne, mens den anden kopi blev tilført Folkeregistret, som foretog registrering af fødselserklæringen med oplysninger om lægen, moren, barnets køn, fødselsdatoen, tidspunktet og bopælen.

Det var de oplysninger, der fandtes.

I dag er det anderledes. Fødselserklæringen er vedlagt selve fødselsregistreringen. Hvis De ser på registreringsformularen, vil De bemærke, at den er udført som udskrift. I dag foregår alt som udskrifter. I 1982 blev fødselsregistreringen udført i hånden og senere overført til computer.

Dette ark viser, hvordan dokumentet ser ud i dag. Der er mange flere data i dag: Køn, vægt og højde for spædbarnet, fødselsform, dvs. enkeltfødsel, tvillingefødsel eller trillingefødsel, fødselssted, og om det foregik på en institution eller i et privat hjem eller andet sted. Der er også oplyst, om moderen fik assistance af fagfolk osv. Oplysningerne er ganske udtømmende, og de findes alle i vores database.

Indlægsholderen ville gerne tale om de tvivlstilfælde, som opstod, og som han havde bemærket i de stenografiske udskrifter.

Det skal nævnes, at Marisol Rodríguez som repræsentant for organisationen *Hijos y Madres del Silencio* deltog i møde 1 den 4. marts 2019 og her oplyste, at organisationen havde problemer med søgningerne. Problemerne viser sig at skyldes, at man generelt har bedt om fødselserklæringerne. Og disse fødselserklæring og andre oplysninger, som ikke indgår i selve registreringerne, opbevares separat. Fødselserklæringerne var de dokumentbilag, som udgjorde grundlaget for enhver registrering, og de blev opbevaret i en anden arkivinstans end der, hvor fødselsattesterne blev opbevaret. Her taler vi om perioden før 1982. Fra 1982 og fremad indgår fødselserklæringerne i selve attesten. Før udgjorde de et separat dokument. Det oplyses, at man faktisk råder over de fleste af disse fødselserklæring, og at de ikke mangler. Der er ikke mange oplysninger, som mangler i disse data. Problemet er dog, at de findes i andre arkivmapper, arkivskabe og computere. De befinder sig trygt og sikkert her, fordi man har investeret mange midler i at passe på disse dokumenter. Dog skal det tilføjes, at alle søgninger er manuelle. De er systematiserede efter Folkeregistrets enkelte distrikter, ikke efter hospitaler. Alle personer kan få adgang til deres fødselserklæring, men søgningen er altid manuel. Derfor er det ikke så nemt at få fat i oplysningerne. Hvis en person beder om en bestemt fødselserklæring, kan det ske hurtigt, men hvis vedkommende ønsker alle fødselserklæring fra et bestemt hospital, på en bestemt dato eller i en bestemt række måneder, er de arkiverede i dokumenter, som fortsat vil være intakte og valide. Der er blevet passet godt på dem, og de er aldrig bliver udleveret til brugerne.

Disse dokumenter har aldrig haft stor betydning, fordi det har været fødselsregistreringerne, der har været vigtige. Dokumenterne findes dog, og der burde laves en digitaliseringsplan for dem, så der blev adgang til dem. Der er dog ikke sket nogen digitalisering, fordi Folkeregistret har fokuseret på sin indsats på fødselsregistreringerne. Problemet er således, at der skal ske en manuel søgning i de dokumenter, som udgør grundlaget for fødselsregistreringerne.

Marisol talte om de problemer, der opstår, når der ansøges om at få adgang til sager. Her henvises til adoptionssagerne. Det forholder sig sådan, at Folkeregistret opbevarer adoptionssagerne og grundlæggende har dem alle sammen liggende. De opbevares i en boks omgærdet af største sikkerhed, nærmest som en bankboks. Her opbevares alle adoptionssager, som hører til kategorien fuld adoption. Det er dog sådan, at tidligere sagsakter/baggrundsoplysninger er blevet destrueret.

Der er sager tilbage fra 1965, godt organiserede og i god stand. Det er ikke så nemt at få adgang til disse sager, for, som De ved, krævede loven, at indholdet i fulde adoptioner var fortroligt. Loven anførte også, at offentlige ansatte kunne strafforfølges. Det var kun meget få personer, der havde adgang til sagerne – kun to eller tre – og de civile funktionærer blev instruerede i, at oplysningerne var yderst fortroligt. Man begik en lovovertrædelse, hvis man udleverede oplysninger. Chilensk lov nr. 18.703 angav, at fremlæggelse eller udlevering af en kopi krævede en domstolsafgørelse. Indlægsholderen anførte, at hun havde arbejdet mange år på området, ligesom hun tog kopier og gav tilladelser til, at bestemte personer kunne få sagerne til gennemsyn. Men der var tvivl om fremgangsmåden: Hvordan arbejdede man, hvordan man fremlagde materialet osv.

Det kan tilføjes, at den nuværende lov, nr. 19.620, lagde grundlag for en mekanisme eller et system, således at personer, som er i tvivl om deres slægtskabshistorik, kan rette forespørgsel til Folkeregistret. Der blev nu fremsendt breve med spørgsmål om, hvorvidt personernes adoptionsmæssige tilknytning var den samme som den oprindelige tilknytning, og her var svaret benægtende. De fleste af svarene på disse forespørgsler var negative, så mange af dem, der troede, at de var adopterede, viste sig ikke at være det – og de fik nogle rimelige forklaringer på det. Hvis en person til gengæld viste sig at være adopteret, svarede Folkeregistret ham eller hende, at vedkommende havde en adoptionsmæssig baggrund, hvorefter Folkeregistret udleverede oplysninger om dommen og domstolen, hvor personen kunne henvende sig for at få en kopi. Personen fik herefter sine oplysninger ved at gennemlæse sagsakterne. Sådan foregik det i Børnestyrelsen (Sename), som havde startet programmet Søgning efter biologisk herkomst (*Búsqueda de Orígenes*).

Der peges på, at der ud fra de anmodninger, som blev indgivet, blot var en lille procentdel, som var adopterede efter bestemmelserne om fuld adoption.

En anden problematik, som påkaldte sig opmærksomhed, var iflg. Marisol Rodríguez fælles slægtskab hos flere børn, og den måde, man kunne sammenknytte dem på.

Der sker registrering af fødsler, vielser og dødsfald, men der er ingen registrering af fælles slægtskab, eftersom det ikke hjemles i loven. Vores database indeholder dog oplysninger om fælles slægtskab, sådan som det er sket gennem RUN-systemet (personligt id-system).

Her er vist et eksempel med Claudia, som ledsagede. Her er hendes tilladelse.

Her ses navnet, Claudia Araya, og når der søges på "børn", bliver der vist to børn.

Eftersom hun er ret ung, og hendes børn er født efter 1982, er oplysningerne meget entydige: Hun har to børn, de har fælles slægtskab, og hun har ikke flere børn.

Hvis hendes børn var blevet født før 1982, kunne det indikere en bestemt ting: Det kunne være mindre information, fordi det måske ikke var anført, at der var fælles slægtskab. I gamle sagsakter kunne det være sådan, at moren kun stod anført med et enkelt navn i stedet for to, og det ville måske ikke være anført, at der var et fælles slægtskab mellem børnene.

Hun hedder Claudia Alejandra, men i en indførsel stod der Claudia Araya Fredes på det måde, at der er tale om Claudia Alejandra, og der var ikke nogen tilknyttet person.

Oplysningerne om fælles slægtskab, som i dag fremgår af computeren, skal udelukkende opfattes som reference. De er ikke attesterede som sådan. Men når en domstol beder om oplysninger, er man nødt til at søge på disse to indførsler for at se, om navnet Claudia Alejandra Araya Fredes findes her.

Og hvis der f.eks. er en søn, som hedder Pozo Fredes, er man nødt til at søge på alle, som hedder Pozo Fredes. Det er meget sandsynligt, at der bliver fundet en anden Pozo Fredes, der er søn af hende, hvorimod der ikke står noget fælles slægtskab, fordi der udelukkende er tale om en referencemæssig oplysning. Derfor oplyser mange, at deres mor stod opført med 14 børn, mens hun i virkeligheden havde ti.

I tilfældet med hende og hendes bror stod kun hendes bror anført med fælles slægtskab. Der skulle ske en tilknytning, og der skulle foretages en handling for at konstatere, hvorfor broren ikke havde en tilknytning.

Hvis der er tale om tiden før 1982, skal processen ske manuelt: Man skal kontakte en medarbejder, gennemgå databasen og lave en søgning. Det er ikke noget, som sker automatisk. Men med alle oplysninger efter 1982 er det muligt at gøre det automatisk. Desuden er det sådan, at man fra 2000 og fremdeles med højst sandsynlighed vil kunne få udskrevet disse attester. Men som sagt, før 1982 er der ikke nogen sammenknytning af indførsler, fordi de blev udført manuelt uden nogen form for verifikation.

Når man ønsker at knytte en person til en far eller mor, er man afhængig af de indførsler, der findes, og man er nødt til at gennemgå dem. Denne tilknytning fremgår dog ikke af selve attesten. Når man beder om de pågældende attester, skal der allerede foreligge en oplysning om tilknytning til personens rigtige mor og far. Computeren gør det, at den oplyser en reference, som kan udgøre grundlaget for en videre undersøgelse.

Marisol Rodríguez anførte, at der var indførsler uden rekvirenter og uden underskrift.

Folkeregistrets procedurer er meget gamle og baseret på principperne i det chilenske ejendomsregister (*Conservador de Bienes Raíces*), og det er således afgørende, at rekvirenten har sat sin underskrift. Jeg kan dog ikke sige, at der ikke kan være attester, som rekvirenten ikke har underskrevet. Der er nogle forskelle, som der skal tages højde for. Indførslerne udføres in duplo. Nogle gange er en indførsel gået tabt, hvorfor der er foretaget en genoprettelse. Denne genoprettelse har logisk set ikke haft en underskrift, fordi der har været tale om en genoprettelse. Marisol Rodríguez gjorde opmærksom på dette forhold, så der kunne være tilfælde, hvor rekvirenten ikke satte sin underskrift. Der kunne også være tilfælde baseret på gamle procedurer, som betød, at der skulle ske en bekræftelse: Hvis der ikke var en underskrift, skulle det bekræftes, at rekvirenten havde været til stede, men i forbindelse med de fleste indførsler og fødselsregistreringer er der faktisk en rekvirent til stede, fordi det er den vigtig detalje. Og desuden har det været sådan, at rekvirenten har skulle godtgøre sin identitet med sit id-kort.

Også den manglende adgang til registre blev omtalt. På hver eneste kontor i distriktet findes en kopi af indførslen, ligesom hovedarkivet, placeret i Calle en Catedral 1772, råder over samtlige fødsels-, vielses- og dødsattester for alle chilenerne fra 1885 og frem til i dag.

Hvad skete der egentlig? I 1940 var der en brand, som ødelagde registrene fra 1900 til 1940, men der lå dog stadig en kopi på lokalregistret. Men naturligvis var der også nogle lokalregistre, hvor der indtraf ulykker. Et eksempel herpå er lokalregistret i Viña del Mar, hvor der forekom en oversvømmelse i Marga. Og så var der branden.

Derfor er mange oplysninger blevet ødelagt, og som det er tilfældet med ejendomsregistret, er det i de tilfælde umuligt at udlevere registreringerne til enkeltpersoner, så de kan gennemgå dem. Der var en kvinde, som på et tidspunkt fortvivlet søgte efter sit barn, og jeg sagde til hende: Hvis det er muligt, skal det være her. Så personen kiggede i registrene. Men der er ikke en enkelt metode, som på Nationalbiblioteket, hvor man kan gennemgå registrene, så en person kan gennemse alt, side for side.

Når der er nogen, der vil anmode om noget på dette område, kan det ske skriftligt, og man kan få indholdet at se. Tidligere var der naturligvis bedre adgang, men registrere blev efterhånden dårligere, og der blev passet mindre godt på dem. Derfor er der ikke så udbredt adgang længere for personer til at få lov til at gennemse indførslerne. Til gengæld har Nationalbiblioteket indført digitalisering, selv om dette bibliotek heller ikke giver adgang til de gamle registre.

Der henvistes til et tilfælde med et barn, som var blevet fjernet, og som var indskrevet tre gange. Situationen med dobbelt og tredobbelt indførsel ville indlægsholderen gerne komme lidt nærmere ind på, og det kommer senere i indlægget. Men som det også fremgår af akterne, kunne man registrere et barn med tilstedeværelse af et vidne – med vilkårligt navn, fødselssted og fødselsdato. Når man først havde konstateret, at det var de samme, var det nemt nok.

Det nævnes, at der foretages kontrol af dobbelt fødselsregistrering. Det kan gøres, og det bliver gjort. F.eks. når en mor registrerede et barn, hvis far ikke havde anerkendt det, og når moren så på et senere tidspunkt giftede sig, og der skulle ske legitimering eller anerkendelse. Men her skete det dog i form af en registrering med vidner tilstede. Som det kan konstateres, var det den samme mor, den samme periode og den samme fødselsdato. Det vil altså sige, at det hele var det samme, men hvis man ønskede at begå svindel, og der blev afgivet et andet navn, en anden mor eller en anden fødselsdato, kunne det ske ved at foretage registreringen et andet sted end der, hvor barnet var blevet født, og med de manuelle systemer, som var gældende dengang. Det kunne man ikke vide.

På møde nr. 2, som blev afholdt den 11. marts 2019, deltog desuden Karen Alfaro, historiker, som anførte, at hun havde konstateret 585 underindførsler af mindreårige, som var udrejst til udlandet, og at man ikke regulerede disse udrejser til udlandet. Men faktisk var udrejse af mindreårige til udlandet faktisk meget reguleret.

Udrejse af mindreårige til udlandet havde hjemmel i chilensk lov nr. 18.703. Indlægsholderen mente, det var en særlig paragraf. Hun tilføjede, at Børnestyrelsen (Sename) gennemgik det og talte med hende, og derfor ville hun ikke gå yderligere ind i det her. Men det er et faktum, at domstolen fremsendte sin godkendelse til Folkeregisterstyrelsen i forbindelse med udrejse af mindreårige til udlandet, og derfor skulle Folkeregisterstyrelsen føre et register over det. Dette register findes faktisk også. Sandheden er, at der er tale om en liste, ikke et fysisk register. Det er en liste, hvorpå man nøjagtigt har registreret alle de børn, som er udrejst af landet, og de domstole, som har godkendt disse udrejser.

Karen Alfaro anførte, at når børnene udrejste af Chile med henblik på adoption i udlandet, skulle konsulen bagefter foretage et tilsyn, og når det var konstateret, at formålet var overholdt, blev der lavet en underindførsel. Historikeren fandt frem til denne underindførsel, og det er et faktum, at der kun var tale om ganske få underindførsler, som blev påført, efter at børnene var blevet adopteret i udlandet.

Det betyder dog ikke, at de ikke er blevet adopteret i udlandet.

Indlægsholderen forklarede, at hvis der var en indførsel med formuleringen: adoption i udlandet, så betyder det, at hele processen var afsluttet. Barnet udrejste med henblik på adoption i udlandet, det blev registreret i et register, og efterfølgende fremsendte konsulen domstolens dom om, at barnet var blevet adopteret.

På næste ark ses antallet af børn, som udrejste af Chile med henblik på adoption i udlandet. Fra 1988 og i årene fremover er det ca. 3.500 børn, som udrejste med henblik på adoption i udlandet. Der er et system i dette, i oplysningerne og i de dokumenter, der lå bag.

På møde nr. 3 deltog Sandra Castillo, og de deputerede Leonardo Soto og Luis Rocafull henledte opmærksomheden på systemet med RUN-numre (nationalt id-system). Det er måske en fejl at tilknytte RUN-nummeret til alderen, selv om der i de fleste tilfælde er et sammenfald her. Der er dog ikke et fast sammenfald.

Indtil 5. februar 1981 fandtes der et system med bøger, som fandtes tilsvarende (in duplo) lokalregistrene. Når man skulle have et RUN-nummer, tog man til lokalregistret. Dengang, op til 1981, var det sådan, at når man skulle have et identitetskort, skulle man først have et RUN-nummer. Men indførslen havde ikke et RUN-nummer i sig selv.

Men med virkning fra 1982 begyndte man med indførslen af det nye teknologiske system at bruge RUN i forbindelse med registreringen. Før 1982 skulle man først have et identitetskort, og derefter fik man et RUN-nummer. Dengang var det generelt sådan, at man fik et identitetskort, når man fyldte 18 år, og når man tog egnethedsprøve til at starte i uddannelse (i dag PSU), men hvis man rejste ud af landet som 5-årig, fik man tildelt et RUN-nummer. Det kunne virke, som om man var ældre, men RUN-nummeret har ikke nogen relation til alderen.

Bøgerne blev afskaffet i 1981, og man begyndte at sende RUN-lister til lokalarkiverne. Fra 1981 og frem til 1999 fik personer tildelt RUN-nummer på basis af listen, udarbejdet af computeren. Herefter skete der det, at de lokalregistre, der betjente flest mennesker, begyndte at bruge RUN-numre. Men samtidig var det også sådan, at den samme liste aldrig kom i gang visse steder, eksempelvis i Ahué. Men hvis en person skulle have et RUN-nummer, kunne han få et utidssvarende nummer og konstatere: Her får jeg et nummer med otte millioner, mens de andre får tildelt et nummer med 11 millioner – og alderen er den samme. Der er derfor ikke en fast sammenhæng mellem RUN-nummer og alder.

Hvordan foregår det så i dag? Systemet har siden 2000 hentet RUN-numrene i en stor, central nummerbank. I dag går et RUN-nummer måske først til Arica. Herefter er der en fødsel i Talca, og det følgende nummer bliver udtaget af nummerbanken. Det betyder, at systemet ikke kan identificeres efter lokalarkiv, men at RUN-numrene derimod bliver udtaget kontinuerligt af nummerbanken. Der er dog nogle tidligere oplysninger, vi skal huske. Det kan således nævnes, at RUN-numrene fra 14 millioner blev brugt til udlændinge en overgang, og til straffede personer, som endnu ikke havde fået et identitetskort. Området fra 14 millioner bliver stadig brugt, men udlændinge tildeles i dag RUN-nummer fra den centrale nummerbank.

Sandra Castillo henviste igen til problemerne, der opstod, når man ville anmode om at få udleveret adoptionssager.

På møde 5, afholdt den 8. april, henviste Constanza del Río til forskellige problematikker. For det første bad hun Undersøgelseskommisionen om at erindre, at registrering med vidner bør fjernes som mulighed.

Loven anerkender tre registreringsmetoder i forbindelse med fødsel: fødselserklæring, vidneerklæring og domstolsafgørelse. Det er tre metoder, hvorefter børns fødsel kan registreres.

Man er indtil videre fortsat med at anvende vidneerklæringer som metode, eftersom registrering ved hjælp af fødselserklæring er forbeholdt de tilfælde, hvor moren er blevet tilset af en læge eller jordemoder. Der er således fødsler, som finder sted uden hverken læge eller jordemoder, og der er stadig behov for vidneerklæringen som metode.

Opmærksomheden henledes på, at den generelle eller universelle fødselsregistrering har været en af de største indsatser og en af de største succeser i vores land. Det har afspejlet sig i den førte politik og har grundlæggende afspejlet sig i børnesundheden. Chile er et af de få lande, som har indført universel fødselsregistrering. Det betyder, at alle børn bliver indført og registreret. Her i regionen er det kun Uruguay, Costa Rica og Chile, som har en sådan ordning. Generelt kan det siges, at det er et stort problem, hvis børnene ikke bliver registreret – et barn, som ikke er registreret, eksisterer således grundlæggende ikke.

I FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, punkt 16, anføres det som et mål at udvikle en velfungerende folkeregistrering, og at alle børn i 2030 skal være registrerede.

Derfor ønsker Folkeregister- og identifikationsstyrelsen at modarbejde enhver foranstaltning, som udgør at hindring for børns registrering.

Antallet af vidneregistreringer er faldet meget. Selv om denne registreringsmetode i 1970'erne og 1980'erne var meget vigtig, forekommer der kun få i dag. Der har eksempelvis i indeværende år været 43 vidneregistreringer, mens det sidste år drejede sig om 134 ud af 360.000 fødsler. Der er dermed tale om et helt ubetydeligt antal. Vi er dog nu i gang med at indføre nye metoder.

Der har således være eksempler på børn, som er blevet født hjemme eller i en taxa – f.eks. på vej til fødslen og med assistance fra politibetjente. De skal dog alligevel ind på en klinik eller et hospital, så der kan blive udfærdiget en fødselserklæring. Der er nogle læger og jordemødre, som er imod dette, men det er ikke flertallet. Når de har konstateret, at moden synes at have født et barn, vil de afsluttende udfærdige en fødselserklæring, selv om de ikke selv har medvirket ved fødslen. Det gør de, fordi de har konstateret det og føler sig overbeviste om, på et medicinsk grundlag, at barnet faktisk er født, men der er som sagt læger og jordemødre, som ikke ønsket at gøre det.

Der har desuden på det seneste været en tendens til flere hjemmefødsler og badekarsfødsler, og der skal også tænkes på personer, som bor på fjerne adresser. Når sådanne børn skal registreres, er der brug for vidner. De sundhedsfaglige kontrolinstanser spørger i sådanne tilfælde, om moren har fået assistance til fødslen, ligesom der bliver foretaget en undersøgelse.

Heldigvis er der ikke på det seneste konstateret tilfælde, hvor registrering med vidner og bedrageri er set i forbindelse med uregelmæssige adoptioner. Efterforskningspolitiet (PDI) vurderer, om der er tale om børn, som er født i udlandet, og som herefter indrejser i Chile, og hvor det er oplyst, at børnene er født i Chile. Der er her tale om bedrageri, men tallet er meget lavt.

Indlægsholderen gentog, at hvis vi fjerner registrering med vidner, kan det medføre, at fødselsregistreringssystemet bliver hæmmet, og det ville efter hendes mening være meget alvorligt.

Hun opfordrede desuden til at anvende den såkaldte børneattest (*certificado de hijos*). Børneattesten er en manuel attest, som alt efter tidspunktet har været en virkelig dyr løsning for myndighederne. Det var ikke noget problem at gøre det i visse tidsperioder, som det skete mellem 1982 og 2000 og også efterfølgende. Det var meget præcist, men længere tilbage har man muligvis attesteret forhold, som ikke var korrekt oplyste.

Generelt kommer attesterne eller udskrifterne fra et register og udskrives med hjemmel i loven. Her findes ikke børneattester, men fødselsattester (*certificados de nacimiento*), og her fremgår børnenes navne også. Derfor skal man have in mente, at der kan have været juridiske tvivlstilfælde.

Constanza del Río tilføjede, at hun havde bemærket, at det er meget svært for udlændinge at indhente en kopi af deres fødselsattest. Det er et faktum, at man er nødt til at opholde sig i Chile for at kunne anmode om en sådan kopi. Det skyldes, at udskriften er genstand for en afgift, som skal betales lokalt. En chilener, som er bosat i udlandet, kan indhente en fødselsattest ved at indsende en digital ansøgning. Det tager to minutter, og ansøgningen kan også indgives på et website.

Fødsels-, vielses- og dødsattester er gratis, hvilket er en kæmpe fordel for chilenske statsborgere, sammenlignet med andre lande i Latinamerika og Caribien. Derimod er det mere kompliceret med deciderede sagsakter, fordi de skal tages ud af bogen og fotokopieres. Endelig skal der betales en afgift for det.

Man er dog i gang med at etablere procedurer, så det bliver muligt at udfærdige sagsakter til udlændinge. Det skal ske ved hjælp af webadgang. Det er sådanne ting, vi skal være opmærksomme på.

Det blev endvidere oplyst, at udlændinge ikke er klare over, hvordan de kan anmode om en attest. Der er f.eks. et problem med sproget. Hvis pågældende person er i Sverige, kan det være problematisk at få adgang til vores system. Men det ændrer ikke ved, at det er et godt system, og lad os håbe, at der kommer en side på engelsk, så arbejdet kan gøres lettere. Det er hensigten at gøre dette.

Constanza del Río omtalte desuden, hvordan Folkeregister- og Identifikationsstyrelsen har optrådt i forbindelse med dobbeltregistreringer.

Som hun tidligere havde nævnt, er der opstået dobbeltregistreringer pga. registreringer, som er foretaget med fødsels erklæring, og som derefter er gentaget med vidneerklæring.

Funktionærerne i Folkeregister- og identifikationsstyrelsen havde i 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne en meget striks tilgang, men alle vidste, at registreringen var vigtig. Tilgangen var striks, og man lavede vidneerklæringer og stillede spørgsmål, men uanset systemet kunne det være sårbart for direkte bedrageri, som det er set i andre sager. Et eksempel: Hvis en socialrådgiver kom fra domstolen og medbragte to vidner, var det nok sådan, at funktionæren i Folkeregistret på det tidspunkt har taget vidneerklæringerne for gode vare og accepteret socialrådgiverens adkomst, fordi hun indgik i domstolen.

Men generelt arbejdede funktionærerne ved Folkeregistrene dengang grundigt og stillede store krav til vidneerklæringerne.

Andrea Mercado erklærede over for Undersøgelseskommissionen på samme møde, at hun havde 14 børn, hvoraf nogle ikke var hendes egne. Dette skete med henvisning til hendes alder og til nogle af de sammenholdelser, som var foretaget i databasen.

Constanza del Río spurgte, hvorfor man kunne acceptere vidneregistreringerne, og fik det svar, at man handlede i god tro. Funktionærernes beføjelser har hjemmel i chilensk lov nr. 4.808, hvor der findes to eller tre bestemmelser, de skal overholde som personer, der nyder offentlig tillid. Det betyder, at de kan gøre erklæringsafgiverne opmærksomme på en fejlagtig eller ukorrekt oplysning, således at der kan tages forbehold for oplysningerne, som herefter indføres. Der er også en anden bestemmelse, som gør det muligt for en funktionær at komme mod indvendinger mod det navn, man ønsker at give barnet. Det betyder, at funktionæren har en vis selvbestemmelse på området, og det var en mulighed, som især ældre funktionærer benyttede.

Tidligere var det at være funktionær på et Folkeregister en bemyndigelse, i dag er det en stilling. Funktionæren fik tildelt visse særlige beføjelser, og det var indlægsholderens opfattelse, at disse beføjelser i de fleste tilfælde blev udnyttet. Det var ikke uvæsentligt, fordi enhver kunne lave en vidneregistrering. Med 25 års erfaring var det ikke hendes opfattelse, at det var så nemt at gøre. De kunne måske finde uregelmæssige sager, hvor der var en hensigt om bedrageri, men det er meget svært at kontrollere.

Ana María Olivares omtalte igen slægtskabserklæringen (*certificado de filiación*). Hun nævnte, at en mor kunne tro, at hendes barn var afgået ved døden, men at barnet i virkeligheden var i live. I databasen findes oplysninger om fødsler og dødsfald. Disse oplysninger bliver sammenholdt og sammenknyttet i den udstrækning, at der er sammenfald mellem oplysningerne. Indlægsholderen ønskede at fortælle, hvad det skete i 1982 og årene før. En person skulle have helt de samme oplysninger for for- og efternavn samt for fødsel og dødsfald, for at der kunne ske en sammenholdelse og sammenknytning af oplysningerne. Hvis der manglede noget, kunne der ikke ske en sammenholdelse og sammenknytning. Dette kan dog konstateres nærmere af de teknikere, som styrer databasen. I databasen findes datoer for Luis Pérez Orellanas fødsel og død, men oplysningerne dog ikke samme sammenknyttede. Hvad er forskellen? Fødselsdatoen. I den ene indførsel står der, at personen blev født en bestemt dag, mens der er en anden dato i den anden indførsel. Derfor er indførslerne ikke sammenknyttede. Det kræver, at det blevet bemærket af en tekniker i Folkeregistret, som kan fastslå, at det er den samme Luis Pérez Orellana. Det skal konstateres, om der er tale om den samme måned, og om forældrenes navne er sammenfaldende. Herefter kan en tekniker sammenknytte dataene, men dette sker ikke automatisk i databasen.

Derfor har man i dag ikke over slægtskabsbeviser for mødrene.

Ana María Olivares omtalte desuden de dobbeltregistreringer, som er sket for nogle personer. I dette tilfælde er der en detalje, som ikke kom frem i diskussionen, og som hun ville kommentere. Den gældende procedure i forbindelse med et barns udrejse til udlandet med henblik på adoption var ret besværlig. Men hvordan er man så kommet ud af landet med et barn i perioden frem til i dag? Hvis jeg i dag ønsker at udrejse til udlandet med et barn, som ikke er mit, skal jeg først indhente morens og farens godkendelse. Måske skulle man tidligere henvende sig til retten for at erklære, at man kom fra Italien, eller at man gerne ville adoptere herfra. Måske skulle man have godkendelser fra begge forældre for at kunne udrejse. De vidste indlægsholderen ikke, eftersom hun ikke er ekspert på dette område. Måske kan Efterforskningspolitiet kaste lys over sagen, men som det er i dag, kan børn udrejse af landet, når der foreligger en godkendelse fra faren og moren. Måske skulle man også oplyse, at barnet var registreret, og at der skulle foretages en adoptionsbehandling, og det har altid være besværligt. Den første adoptionslov i Frankrig havde netop til formål at undgå, at der skete forfalskning af fødsler. Adoptionslovene bliver altid vedtaget let og hurtigt, men bagefter opstår problemerne, og adoptionerne begynde at falde fra hinanden, fordi der sker handel med børn. Efterfølgende laver man så en lov, for at det skal være lettere at adoptere. Der kommer en strøm i gang, men når der efterfølgende begynder at komme problemer, aftager strømmen. Med denne adoptionsmetode, som var så besværlig, registrerede de enkelte personer børnene med en ny identitet. På et tidspunkt måtte hun tage sig af en kvinde, som var fortvivlet, fordi hun ikke kunne blive genforenet med sit barn. Det fremgår af sagens akter, at hun havde en fornemmelse af, at hendes barn ikke var død, og at det var blevet registreret. Derfor ville hun søge efter barnet. Hun spurgte om, hvor hun skulle tage hen og søge. Hvis det var sådan, at hendes barn var blevet registreret, kunne det være sket i vidners nærvær på et af de 470 lokalarkiver under Folkeregisterstyrelsen. Derefter fik hun oplysninger fra Folkeregisterstyrelsens arkiv på Hospital Sótero del Río til gennemsyn. Hun var fortvivlet, og efterfølgende besøgte hun cirka 40 lokalarkiver, som alle måtte afvise hende. Det er meget svært at få noget igennem, hvis man ikke har en oplysning, det kan knyttes til. Når Folkeregistret undersøger dobbelte fødselsregistreringer, virker det ret indlysende. I det konkrete tilfælde, som jeg lige har talt om, var det den samme mor, og hun kunne ikke have fået to børn inden for den periode. Hvis der er en far, er der naturligvis sket det, at man i stedet for at lave en ny slægtsskabstilknytning registrerede barnet på ny, fordi der var den samme fødselsdato og den samme mor. Derfor var der tale om den samme person. Men hvis barnet blev registreret med vidner, og der blev oplyst et andet navn, en anden mor, en anden fødselsdato eller et andet fødested, ville det ikke være muligt at udføre undersøgelsen.

Fru Olivares omtalte desuden forekomsten af dobbelt identitet i Chile og i udlandet. Det forholder sig jo sådan, at hvis barnet udrejste til udlandet for at blive adopteret der, ville barnet få tildelt for- og efternavn i forbindelse med adoptionen, sådan som det nu var blevet bestemt i udlandet. Imidlertid betyder adoption i henhold til international ret ikke, at barnet dermed mister sin nationalitet. For at en dom i Sverige eller Italien kunne få retskraft i Chile, skulle det ske med konsulens mellemkomst (*exequatur*). Indlægsholderen havde aldrig set, at det var sket, dvs. at man havde tildelt retskraft for en dom, som var afsagt af en italiensk eller svensk dommer. Det er den eneste måde, hvorpå man har kunnet annullere en registrering i Chile, mens eftersom man ikke gjorde det, fordi personerne jo boede i udlandet, blev registreringen i Chile ikke ændret. Disse personer har, som det fremgår af sagsakterne, kunnet henvende sig til konsulatet for at få chilensk identitetskort og pas, eftersom en adoption ikke indebærer fortabelse af nationalitet.

Ana María Olivares oplyste, at hun har haft sagsakter til gennemsyn, hvor indførslen lod til at være udstreget eller slettet, uden at der forelå en forklaring fra Folkeregistret. Med virkning fra lov nr. 18.703 af 1988 begyndte man at indsværte sagsakter med sort blæk, som var svær at fjerne igen, og som betød, at man ikke kunne se, hvad der stod. Tidligere destruerede man materialerne, men det var ikke tilladt at fjerne selve arket, eftersom der var en anden indførsel på bagsiden. Derfor brugte man en del forskellige metoder. I første omgang, mellem 1965 og 1988, forekom det, at der var sager, som blev destruerede efter bestemmelse fra en domstol. Dette skete ikke efter 1988, fordi der stadig var en kopi af den gamle sagsakt. Før 1988 foregik det sådan, at funktionæren i Folkeregistret i forbindelse med adoption overstregede eller slettede oplysninger, og det samme skete i Hovedarkivet. Der fandtes i disse tilfælde en forklarende note fra Folkeregistret, fordi der var tale om adoptioner, som var gennemført mellem 1965 og 1988.

Ana María Olivares havde også udført en undersøgelse om sagen, idet hun mødtes med personer, som var registrerede uden bopæl. Hun forklarede, at der kunne være en sammenhæng med udenlandsk adoption. En person kan have registreret bopælsoplysninger i Folkeregistret af fire årsager: efter at anmodet om identitetskort eller pas, efter at have registreret et motorkøretøj og efter at have registreret et handicap. Der kan være disse fire årsager til, at en person har registreret sin bopæl i Folkeregistret. Hvis ingen af disse faktorer er opfyldt, har personerne ikke fået registreret deres bopæl, men udelukkende deres kommune. Fru Olivares mødte en gruppe personer over 18 år, som ikke havde registreret deres bopæl. Man kan spørge sig selv: Hvordan kan det være, at disse personer på 25, 30 eller 40 år stadig ikke har anmodet om identitetskort? Det kan jo ikke passe. Hvad kan der være sket i disse tilfælde? Nogle er måske udrejst af Chile i forbindelse med adoption, eller de er afgået ved døden, samtidig med at fødslen ikke kan sammenholdes med dødsfaldet. Der kan være forskellige forklaringer – og ikke nødvendigvis de her anførte. Man kunne lave en liste med personer, som sikkert består af millioner. I databasen findes oplysninger om de personer, som ikke har registreret bopæl. Når der bliver indgivet en ansøgning, er det en god idé at anføre en afgrænsning af søgningen. Det skyldes, at der er enorme mængder oplysninger, og det er kompliceret at behandle dem. Der er tale om et lukssussystem. Det er en spændende database, men den er også ret gammel. Der arbejdes med at modernisere selve den teknologiske basis i Folkeregisterstyrelsen.

Fru Olivares talte desuden om registreringen af dødfødte. Det var hendes erfaring, at man før 1982 ikke engang udskrev fosterdødsattester. Ligene blev behandlet som patologiske rester. Det oplyses, at der kun var oplysninger om det Folkeregistret i de tilfælde, hvor forældrene ønskede at få liget begravet. I disse tilfælde blev der udfærdiget en begravelsesattest, som var dokumentation for fosterdødsfaldet.

Denne oplysning havde stor betydning for Sundhedsministeriet. Med konventionen fra 1982 blev det skærpet, at der skulle foreligge oplysninger om fosterdødsfald, og at de skulle tillægges større betydning. Det skyldes, at disse dødsfald gav relevant sundhedsinformation.

Fra 1982 blev alle fosterdødsfald registreret med den nye formular D-8. Før det år blev kun få registreret.

Hvad var egentlig baggrunden? Sundhedsministeriet havde en protokol, som bestemte, at hvis et foster ikke overlevede et bestemt antal svangerskabsmåneder eller opnåede en bestemt vægt, undlod man at erklære fosterdødsfald.

Efter anbefaling fra Verdenssundhedsorganisationen har man siden 1982 bedt læger og jordemødre om altid at afgive erklæring om fosterdødsfald, uanset antallet af svangerskabsuger og vægt. Det skete dog ikke på én gang. Der skulle gå år, inden den nye praksis vandt frem.

Der findes ikke nogen registrering af fosterdødsfald, og der er ikke noget register. Som De ved, er der aktuelt et lovudkast under behandling, som fastslår, at der skal oprettes et sådant register. I dag råder vi over arkivmapper med attester, som går fra 1982 og fremad. Materialet er i god stand, men fra de tidligere år råder vi kun over begrænsede oplysninger.

Det nye register over fosterdødsfald svarer til dødsfaldsregistret med den undtagelse, at der angives specifikke årsager til dødsfaldet og antallet af svangerskabsuger. Der er her særligt fokus på dataene, fordi de har haft stor betydning for kampen mod børnedødelighed, men der foreligger kun komplette oplysninger fra 1982 og senere.

Fru Olivares talte om den såkaldte opgørelse af antallet af fødsler per uge og fødende kvinder. Denne bestemmelse fremgår af lovdekret nr. 2.128 af 1930.

Der findes dog ingen dokumenter, der er knyttede til denne opgørelse. Der kom aldrig nogen. Man har ikke viden om, at noget hospitalet lavede en liste over fødende kvinder.

I dag arbejdes der med et system, som hedder Prenac. Efter dette system skal læger og jordemødre indgive bekræftelser af fødsler og fosterdødsfald online.

Man har udviklet et system, hvorefter man kan inddele oplysningerne fra hospitalerne om nyfødte, så det er muligt at sammenholde antallet af registrerede med antallet af fødsler. Det findes ikke i dag. Der udføres statistiske beregninger, og det er en ting, som interesserer det internationale samfund meget. Vi bliver spurgt, hvordan registret fungerer, men vi har ikke noget at fortælle. Jeg kan ikke sige, at systemet ikke er indført, men vi kan heller ikke fortælle, at der er tilgået data.

Ana María Olivares fortalte, at der sker registreringer efter 60 dage, uden at der foreligger nogen juridisk godkendelse af en sådan fremgangsmåde.

Det forholder sig sådan, at den gamle lov foreskrev 30 dage til registrering af fødsler, og hvis en registrering skete senere, blev der pålagt en bøde. Den gamle lov fortsatte indtil 1940 og blev ændret, fordi folk ikke registrerede deres børn eller registrerede dem, som om de lige var blevet født. Der er således sager, hvor personer er blevet registreret i eksempelvis en alder af fem år, men med angivelse af, at de var nyfødte. Det skete sådan, for at man kunne undgå at betale bøde.

En sådan bøde er en af de virkemidler, som et land kan bruge. Det findes stadig i andre lande, men med den virkning, at folk så undlader at foretage korrekt registrering.

Bøden blev fjernet, og i dag siger loven, at forældrene kan lade deres børn registrere inden for de første 30 dage efter fødslen. Samtidig er det fastslået, hvem der har pligt til lade børn registrere mellem 30 og 60 dage efter fødslen i tilfælde, hvor der er tale om børn, som er blevet forældrelose. I dette tilfælde kan de pågældende personer anmode om en registrering af fødslen.

I dag findes der ikke nogen frist. Der er ikke krav om retslig registrering efter 60 dage.

Der er krav om retslig registrering, når der ikke findes bekræftende vidner. Hvis en person er 70 år, kan det være svært at finde vidner på 90 år, som kan bekræfte fødslen.

I den nordlige del af landet er der mange tilfælde med personer, som flyttede dertil for at blive chilensk statsborger. Indlægsholderen kunne huske en kaotisk sag med en retslig registrering i Arica, som i årevis forsøgte at registrere en handicappet person, som desuden havde kræft. Til sidst accepterede domstolen sagen og godkendte personens registrering, selv om der ikke var vidner, der kunne bekræfte det. Efterforskningspolitiet tog sig af sagen.

Utroligt nok kom de oprindelige samfund senere og sagde, at personen ikke var derfra, fordi alle kendte alle, og fordi den pågældende i stedet var fra Bolivia.

Således nævnte fru Olivares, at man havde fundet personer, som var blevet registreret efter syv eller otte måneder. Hun tilføjede, at der i dag findes stadig findes registreringer af voksne personer, selv om det er få. Det er omkring 135, men de findes.

Denne situation sættes i forbindelse med nogle brande, som ødelagde registrene i perioden mellem 1900 og 1940. Det gjaldt en række distrikter som Achao og Viña del Mar. De omtalte personer mistede deres registrering. Så hvis en person på 70 år ikke var registreret, skulle vedkommende gå til Folkeregistret for at blive registreret. Det skete ved mellemkomst af vidner, og derfor var der ikke behov for en retslig registrering.

Jaime González, rådgiver for sundhedsministeren, oplyste, at kliniske journaler har fortrolig karakter, men at de kan fremlægges her og indgå i overvejelserne, så længe de fremlægges på et særligt møde efter anmodning om, at disse kliniske journaler behandles med henvisning til deres fortrolige og hemmelige indhold. Enhver interesseret part, som ønsker at gennemse sine egne kliniske journaler, kan kontakte sundhedsmyndighederne og hospitalerne for direkte at anmode om at få dem til gennemsyn. Disse parter skal dog i samarbejde med Undersøgelseskommissionen udlevere dem i den udstrækning, at det ovenfor anførte retslige krav bliver overholdt, sådan som det for nylig er aftalt med sekretariatet.

María Eugenia Wegner, leder i styringsafdelingen i den rådgivende virksomhed Red Asistencia, indledte med en præsentation af de bestemmelser, der styrer håndteringen af kliniske journaler. Gennemgang af bestemmelser. Det fysiske ejerskab til en klinisk journal ligger hos den pågældende sundhedsinstitution, som har ansvar at sikre, at indholdet holdes fortroligt.

Det skal dog nævnes, at de data, som findes i en klinisk journal, tilhører patienten.

Derfor har alle patienter mulighed for at kontakte institutionen for at anmode om at få udleveret sin kliniske journal. Uanset om en sådan klinisk journal findes eller ej, er institutionen forpligtet til at udfolde en indsats for at give et svar.

Institutionerne skal som minimum opbevare den omtalte dokumentation i 15 år. Sådan er bestemmelserne her i landet, og hvis en journal ikke aktiveres, fordi patienten modtager en ydelse, vil journalen bevare en passiv status, og herefter skal journalen opbevares i 15 år.

Lov nr. 20.584 om patienters rettigheder og forpligtelser, som trådte i kraft den 1. oktober 2012, anfører som følger i artikel 12 og 13: Den kliniske journal er et obligatorisk instrument, som benyttes til at registrere den samlede patienthistorie på forskellige områder, som har tilknytning til personens sundhed, og formålet er at samle de nødvendige patientoplysninger i forbindelse med den enkelte patients behandlingsforløb.

Den kliniske journal kan være elektronisk eller fysisk og have en anden sammensætning, men det er altid en betingelse, at der foreligger en fuldstændig registrering.

Det er her vigtigt at understrege, at den kliniske journal er en samlet patienthistorie, som denne er registreret på forskellige hospitalet og klinikker. Det betyder, at alle forhold, som vedrører en patient, skal være medtaget i en sådan journal, og at der skal sikres en hensigtsmæssig adgang til, opbevaring af og fortrolighed i forhold til oplysningerne. Det skal også sikres, at indholdet er korrekt, og at eventuelle ændringer i journalen er korrekte.

Desuden skal alle oplysninger foreligge, både fra den kliniske journal og fra undersøgelser og andre dokumenter, som angiver procedurer og behandlinger, som de enkelte personer måtte gennemgår. Dvs. alle undersøgelser.

Desuden anføres som følger i artikel 2, litra g) i lov nr. 19.628. Artikel 13. Den kliniske journal skal som minimum opbevares af yderen i en periode på 15 år, og det er yderen, som har ansvar for, at indholdet holdes fortroligt. Der er udformet en bekendtgørelse under Sundhedsministeriet, som fastlægger formen og vilkårene, under hvilke yderne skal opbevare kliniske journaler, og der anføres også de nødvendige bestemmelser, for at de kliniske journaler kan forvaltes, beskyttes og annulleres.

Tredjeparter, som ikke har nogen direkte tilknytning til en persons behandling, har ikke adgang til de oplysninger, som findes i den pågældende kliniske journal.

Det betyder, at patienten eller dennes legale repræsentant kan anmode om at få journalen udleveret. Andre personer har ikke denne ret, med mindre der er tale om en retslig handling, som dog skal værne om den fortrolige karakter af de oplysninger, som er beskyttede i henhold til loven om patienters rettigheder og forpligtelser.

Det anføres som følger i artiklen: Dette omfatter sundhedspersonale og administrativt personale hos den pågældende yder, som ikke er involverede i personens behandling.

Det betyder eksempelvis, at en person, som ikke har nogen direkte tilknytning til, at en bruger gennemgår behandling, ikke kan få vedkommendes journal til gennemsyn. Det er udelukkende personer, som har været i kontakt med patienten, og som har behandlet personen, som har denne adgang.

Det tilføjes i samme artikel: Idet der henvises til bestemmelserne ovenfor gælder det, at oplysninger i en klinisk journal, herunder en kopi eller dele af oplysningerne, helt eller delvist kan udleveres på begæring af de personer (det var det, der blev omtalt) og instanser, som anføres nedenfor. En sådan udlevering kan ske i den form og under de vilkår, som anføres i det følgende:

a) Til indehaveren af den kliniske journal, til dennes legale repræsentant og ved indehaverens dødsfald til dennes arvinger.

b) Til en tredjepart, som er behørigt godkendt af indehaveren i form af fuldmagt, oprettet for notar.

c) Til domstolene, idet det dog er en betingelse, at de oplysninger, der fremgår af den kliniske journal, har tilknytning til den baggrund, som er under undersøgelse.

d) Til den offentlige anklagemyndighed og til advokater på betingelse af tilladelse fra en kompetent dommer, i tilfælde hvor anmodningen har direkte sammenhæng med undersøgelser eller procesbistand, som de pågældende skal udføre.

Hr. formand, sådan er de gældende, specifikke bestemmelser for, at man kan få adgang til en klinisk journal.

Idet der henvises til andre ministerielle aktstykker om fødsler, identifikation af nyfødte og dødsfald, gælder det, at disse bestemmelse har været gældende siden 2000. På dette tidspunkt begyndte man at udarbejde ministerielle bestemmelser på dette område. Udgangspunktet har været Folkeregister- og identifikationsstyrelsens bekendtgørelse, som blev kundgjort i 1930, og som senest blev ændret i 1993. Området er således reguleret på basis af en række forskellige dokumenter:

Nogle ministerielle aktstykker:

Bestemmelse 86, om regler og procedurer for registrering af fosterdødsfald og nyfødte. Gældende fra 2006.

Bestemmelse 100, om regler og procedurer for registrering af gennemgåede mødredødsfald, fosterdødsfald og børnedødsfald. Gældende fra 2012.

Anvisning om procedurer for behandling af nyfødte i spædbørns- og efterfødselstiden. Gældende fra 2013.

Bestemmelse 160, om regler og procedurer for registrering af erklæringsformular i forbindelse med fødsel af levende børn. Gældende fra 2013.

Almen teknisk bestemmelse 194, om samlet behandling af nyfødte i obstetriske og gynækologiske afdelingers spædbørnsafsnit. Gældende fra 2017.

Teknisk instruktion om samlet behandling af kvinder, som har gennemgået abort og haft andre reproduktive gener. Gældende fra 2011.

Cirkulære 051, om foranstaltninger og anbefalinger i forbindelse med opbevaring, overførsel og bortskaffelse af dokumenter. Gældende fra 2009.

Hvad angår anvisning om procedurer for behandling af nyfødte i spædbørns- og efterfødselstiden i obstetriske og gynækologiske afdelingers spædbørnsafsnit, fra 2013, er det noget nyt med identifikation af nyfødte, hvor formålet er at identificere en nyfødt på fødselstidspunktet ved hjælp af morens oplysninger. Hensigten hermed er at foretage en korrekt identifikation og forebygge forekomst af fejl i behandlingen. Der skal således ske korrekt identifikation, så proceduren kan gennemføres ansvarligt.

Det anføres, at den ansvarlige jordemor eller barneplejerske i afdelingen, som tager sig af barnets behandling umiddelbart efter fødslen, også er ansvarlig for at udfylde oplysninger på armbåndet med identifikationsoplysninger og herefter bekræfte oplysningerne, inden armbåndet sættes på den nyfødtes arm. Armbåndet skal placeres på venstre arms håndled, enten i fødselsrummet eller operationsstuen/forrummet, og armbåndet skal som minimum anføre morens fulde navn, dato, fødselstidspunkt og køn.

Jordemoren eller barneplejersken skal på fødselstidspunktet, i enten fødselsrummet eller operationsstuen/forrummet, lave et armbånd nummer to, som er valgfrit, og som skal indeholde oplysninger fra den kliniske journal, morens identitetskort, morens fulde navn, dato, fødselstidspunkt og den nyfødtes køn.

Ved fødsel af flere børn skal det nødvendige antal armbånd forberedes: et, to eller flere, alt efter hvor mange børn der er født. Dette eller disse armbånd skal placeres på hvert barns arm straks efter fødslen, inden det tages ud af fødselsrummet eller operationsstuen/forrummet.

Armbåndet skal placeres på venstre arm. Jordemoren eller barneplejersken skal læse morens komplette identifikationsoplysninger og hermed bekræfte indholdet. Moren skal oplyses om, at den nyfødte skal beholde armbåndet på under hele hospitalsopholdet.

Armbåndet skal desuden angive den nyfødtes køn.

Armbåndet skal angive følgende oplysninger: Morens fulde navn, dvs. begge fornavne og begge efternavne, samt dato og fødselstidspunkt.

Ved barnets identifikation skal det sikres, at tilknytningen til moren eller anden person er korrekt. Jordemoren eller barneplejersken skal straks efter fødslen identificere det raske spædbarn ved at placere båndet på venstre arm – efter at have læst oplysningerne om dets mor, far eller andet familiemedlem.

Den rette tilknytning skal konstateres, når barnet lægges i morens favn.

Når der er tale om en nyfødt, hvor tilknytningsbetingelserne ikke er opfyldt, og som har behov for genoplivning, fordi der er tale om spædbørn, som har miconium, eller som virker livløse, eller der er tale om spædbørn, som fødes før 34. uge, skal barnet straks identificeres. Når der er tale om stabiliserede spædbørn, som kan forlade stedet sammen med sin mor, skal jordemoren straks placere armbånd om venstre arms håndled, mens et vigtigt familiemedlem overværer det, dvs. faren, moren eller en anden person, som har været til stede under fødslen.

Betragtninger:

Identifikationsarmbåndet skal være påført en tydelig og let læselig håndskrift.

Alle nyfødte skal så hurtigt som muligt forlade fødselsrummet eller operationsstuen/forrummet, når de blevet identificeret. Det vigtigste er at sikre identifikation i forhold til morens identitet, og at armbåndet skal være parat før fødslen.

Identitetsarmbåndet skal blive siddende på armen af nyfødte, som afgår ved døden, dvs. dødfødte og fosterdødfødte. Herefter placeres et armbånd nummer to med dødsdato og -tidspunkt i overensstemmelse med den vedtagne procedure på den enkelte institution.

Digitalisering med morens navn og RUT-nummer.

Armbåndet skal gøres parat samtidig med morens armbånd, når morens ankommer til klinikken, og det skal fastgøres til den kliniske journal, så det kan blive sat på uden for forrummet straks efter fødslen.

Hvis armbåndet bliver beskadiget, er ulæseligt eller går i stykker, skal det straks erstattes af et nyt armbånd, som overholder alle de ovenfor omtalte krav.

Når et dødfødt barn overføres til patologisk anatomisk afdeling, skal det kontrolleres, at det bærer et identitetsarmbånd. Inden barnet forlader behandlingsrummet, skal dets identitet kontrolleres på begge armbånd, ligesom aktiviteten skal registreres i den nyfødtes kliniske journal.

Hvis det er for nemt at fjerne armbåndet i plast eller som udskrift fra armen, skal det udskiftes og erstattes af et nyt, så det er korrekt. Hvis plastarmbåndet falder af, skal det erstattes af et nyt, uden at der dermed sker en ændring af papirregistreringen.

Hvis fødslen foregår i henhold til chilensk civillovbog (*Código Civil*), artikel 764, tages der foranstaltning i tilfælde af en persons dødsfald. Dette sker, uanset hvor lang tid personen har overlevet. Det betyder, at artikel 147 og 148 i chilensk sundhedslov (*Código Sanitario*) finder anvendelse, samt dekret nummer 240 af 1983, bekendtgørelse af sundhedslovens 9. bog. Det vil sige, at lig af afdøde personer på offentlige og private hospitaler og klinikker og i retsmedicinske områder, som ikke er anmodet udleveret inden for en frist på 24 timer, kan overdrages til videnskabelige studier og undersøgelser, samt at disses væv og organer kan anvendes til fremstilling af terapeutiske produkter og til udførelse af injektioner.

Elizabeth Cabello, rådgiver for sundhedsministeren, indledte med at omtale teknisk bestemmelse nummer 160, som regulerer registreringen af erklæringer i forbindelse med fødsel af nyfødte. Dokumentet indgik i sagsmappen, som blev udleveret på det seneste møde. Der blev i den forbindelse redegjort for et par ting, som har tilknytning til problematikken om oplysninger.

Her i landet er afgørende, statistiske oplysninger blevet registreret siden 1906, og her henvises primært til følgende tre begreber: vielser, fødsler og dødsfald.

Ordningen med afgørende, statistiske oplysninger er baseret på en form for samarbejde mellem tre instanser: Folkeregister- og identifikationsstyrelsen (*Servicio de Registro Civil e Identificación*), som sluttelig indberetter de afgørende, statistiske oplysninger, og som indhenter de pågældende oplysninger fra Statistisk kontor (*Instituto Nacional de Estadísticas*) og Sundhedsministeriet.

Fødselsstatistik, som er genstand for dagens drøftelse, fremgår af det tredje oplysningsfelt, hvor der indsamles oplysninger om, hvor mange børn der er født i landet. Men for at indsamle fødselsstatistik er der dels behov for, at vores sundhedsinstitutioner udarbejder en fødselsbetræftelse, hvor gang der fødes et barn.

Denne fødselsbetræftelse fremsendes af familiemedlemmer til Folkeregistret, som laver en indførsel om, at det pågældende barn er blevet født. Det er den normale fremgangsmåde. Med den registrering kan Folkeregistret indberette fødslen.

Hvis en fødsel ikke er blevet udført med mellemkomst af en sundhedsfaglig person eller ikke er foretaget i en sundhedsinstitution, foreligger der af indlysende årsager ikke juridisk dokumentation for fødslen. I disse tilfælde skal moren til et nyfødt barn rette henvendelse til Folkeregistret for at få foretaget den pågældende registrering. Hun skal være ledsaget af to vidner med henblik på at få fødslen registreret.

Man har siden 1985 haft en national ordning med perinatale oplysninger (*Sistema Nacional de Información Perinatal*). Efter denne ordning findes den såkaldte fødselsbetræftelse for levendefødte børn, og det er det dokument, som de fleste familier anvender, når de registrerer deres børn. Samtidig findes fosterdødsattesten, når barnet er død i mors mave, samt den lægelige dødsattest, som udfærdiges, hvis barnet bliver født levende og herefter afgår ved døden.

Den nationale ordning med perinatale oplysninger er en del af den trepartsaftale, som blev omtalt tidligere, og som er indgået mellem Sundhedsministeriet, Statistisk kontor og Folkeregistret. Det skal også ses i sammenhæng med de eksisterende tilsynsformularer for moderdødelighed, fosterdødelighed, neonatal dødelighed og børnedødelighed.

Hvad betyder alt dette i vores sammenhæng? Grundlæggende mangler der visse oplysninger, men efter de samtaler, man har haft primært i Sundhedsministeriet, har det stået klart, at ministeriet ikke kan udlevere de oplysninger, der anmodes om, formentlig fordi det skal samordnes med Folkeregistret. Der er tale om en kompleks situation, når vi taler om adoptioner, som sker under uregelmæssige forhold.

Det forholder sig sådan, at parterne hver især bidrager med deres del. Sundhedsministeriet bidrager med en del af historien, og Folkeregistret bidrager med en anden del. Endelig bidrager også de familieorganisationer, som har stået for denne type adoptioner.

Derfor er det i denne sag vores opgave at forsøge at få arbejdet udført som en helhed.

Indlægsholderen henviste til de fremskridt, som er sket.

Det første fremskridt har bestået i, at man i Sundhedsministeriet har udnævnt en person, som skal modtage alle anmodninger om oplysninger. Det betyder, at man kanaliserer alle oplysninger igennem hende eller ham, og personen skal desuden være kontaktperson mellem de enkelte personer og Sundhedsministeriet.

Desuden er det besluttet at udarbejde en standardiseret ansøgningsformular for indhentning af oplysninger. Det være blive bedt visse oplysninger, men desuden vil man gerne arbejde sammen med familieorganisationerne for at forstå, hvilke oplysninger man har her, alt afhængig af den konkrete sag. Det er en formular, som kan blive en effektiv måde af indhente oplysninger på. Derfor er arbejdet med formularen sat i gang, hvilket sker i samarbejde med organisationer og andre parter, som er involverede i undersøgelsen.

Desuden ligger der en forpligtelse til at afgive skriftligt svar. Et eksempel: Når der anmodes om oplysninger fra hospitaler, kan det forekomme, at der ingen oplysninger findes. I sådanne situationer skal personen eller familien have meddelelse om, at oplysningen ikke findes, uanset hvad årsagen er. Årsagen kunne være bortkommet klinisk journal eller manglende opbevaring. Under alle omstændigheder skal der fremsendes et officielt svar fra den institution, som er anmodet om den pågældende oplysning.

Efter vores regler gælder det, at den omtalte fødselsregistrering bliver en del af den kliniske journal, når den er lavet korrekt. Grundlæggende er det kopien af fødselsregistreringen, som kommer til at indgå i den kliniske journal. Hvis der ikke findes en klinisk journal, er det ikke muligt at få adgang til fødselsbetræftelsen. Det er dog observeret, at der nogle gange findes fødselsbøger i institutioner, som ikke har adgang til alle oplysninger, men som alligevel kan kopilere en del af de oplysninger, der bliver bedt om, herunder også i tilfælde, hvor der er tale om manuel søgning.

Der er også tilfælde, hvor man har fremsendt en officiel skrivelse til hospitalerne om at besvare anmodninger om oplysninger. Det blev der talt om på sidste møde, men det er opfattelsen, at det ikke blev gennemgået grundigt. Derfor ville indlægsholderen gerne gennemgå det her i dag.

Selv om vi i første omgang sagde, at vores ministerium ikke har mulighed for at udlevere fortrolige oplysninger om patientdata, sender ministeriet alligevel skrivelser ud til de mange patienter, som har bedt om det. Det er i overensstemmelse med hospitalerne, og det er udsendt meddelelse om det til de enkelte sundhedsområdedirektører. Så hvis disse oplysninger ellers findes, rækker det, at De tager kontakt til ministeriet for at få tilsendt oplysninger.

Der findes 29 sundhedsområder i hele landet. Jeg ved ikke, om det er godt eller skidt, men disse 29 sundhedsområder har mange hospitaler, hvor der foregår fødsler. Der er 47 meget specialiserede hospitaler, 21 hospitaler med mellemspecialisering og 97 med lav grad af specialisering. Det er alle sammen steder, hvor der kan have forekommet fødsler.

Da sundhedsområdet i Atacama rettede henvendelse og stillede spørgsmål til hospitalet i Vallenar, svarede hospitalet, at man stadig havde kliniske journaler tilbage til 1960 og fremad. I det pågældende tilfælde kan personen ansøge direkte med angivelse af sit RUT-nummer. Så hvis der er nogen fra hospitalet i Vallenar her, er det nok muligt at bede om oplysninger.

Hvad angår sundhedsområdet i Viña del Mar, mere specifikt hospitalerne i Quillota og Quilpué, er der kun en del af de kliniske journaler tilbage. Der er også kun en del tilbage af bogen med gennemførte fødsler og aborter. I dette tilfælde kan man finde oplysninger og også anmode om at få dem udleveret. Så kan man se, om man finder noget.

Hospitalet i Cabildo har ingen kliniske journaler og heller ikke tilgængelige registreringer, fordi det sker så sjældent.

På hospitalet Gustavo Fricke har man kun oplyst om nuværende protokoller. Det er oplyst, at man ikke har oplysninger fra de ønskede år, hvor der var anmodet om oplysninger i en række sager.

Hospitalet Carlos Van Buren i sundhedsområdet Valparaíso-San Antonio har adgang til registrene fra det kliniske arkiv fra hospitalet Enrique Deformes. Det var et af de omtalte hospitaler, som blev lukket med henvisning til en afgørelse om at blive fritaget for aktivitet. Derfor har man i dag adgang til kliniske journaler tilbage til 1970. Det tilføjes fra dette hospital, at man ingen registreringer har fra 1960'erne, og registreringer fra 1970'erne er kun delvist tilgængelige. Denne information fremgår af den skrivelse, som blev fremsendt til Undersøgelseskommissionen.

Hospitalet Claudio Vicuña har adgang til kliniske journaler, når der modtages ansøgning om at få adgang til arkivet. Men for at undgå, at det bliver for besværligt, kan man ansøge gennem hospitalet.

I sundhedsområdet Aconcagua findes hospitalet San Juan de Dios i Andesbjergene. Det fremgår af en rapport fra chefen for SOME (Medicinstatistisk myndighed), at man kun anser kliniske journaler med aktivitet i de sidste 5 år for gyldige, mens kliniske journaler med aktivitet inden for 5-15 år overføres til et lager. Når journalerne er mere end 15 år gamle, bliver de destrueret. De sidste kliniske journaler blev destrueret i april 2017, og der er oprettet en destruktionsmappe.

Hospitalet San Camilo i San Felipe, opbevarer ikke registrerede oplysninger med henvisning til sagernes alder.

I sundhedsområde Nord har hospitalet San José heller ikke adgang til registrene pga. oplysningernes fremskredne alder.

Der findes yderligere oplysninger, men det foretrækkes i stedet at fortsætte med præsentationen.

Den sidste slide viser svaret fra sundhedsområderne i sager med fortrolige oplysninger. Det planlægges i den forbindelse at arrangere en tværfaglig arbejdsgruppe, i første omgang med deltagelse af Sundhedsministeriet, Folkeregistret og ved behov også Efterforskningspolitiet (PDI) for at få alle vinkler af oplysningerne med.

Det tilbagestår stadig at organisere ansøgningerne fra enkeltpersoner.

Her følger data, postadresse, bilag og telefon.

Læge **Jorge Alfredo Donoso Barros**, direktør for Regionshospitalet i Talca siden 2013. Indlægsholderen oplyste, at han er fra Talca og har arbejdet 42 år i sin fødeby. Han tilføjede, at kun har været uden for Talca et stykke tid i forbindelse med sin specialisering.

Det er første gang, at han står over for et problem af denne art, og han må indrømme, at han er chokeret over de udtalelser, han har hørt. Han vidste ikke, at problemet havde dette omfang. Han havde hørt om det, men i Talca har der kun været tre anmeldelser, heraf én fra en ung mand, hvis alder er sammenfaldende med dem, der har udtalt sig her. Han søgte, fordi han gerne ville have kliniske oplysninger, så han kunne få viden om sin fødsel. Han var blevet adopteret og havde en opfattelse af, at processen havde været ulovlig. Han søgte oplysninger, men kunne ikke finde nogen. Hvor meget havde han søgt? Det står ikke helt klart, eftersom det er en ganske ny oplysning.

Der er andre sager, som ikke fra samme periode, men derimod fra 1990'erne. Der er tale om en anklage. De to andre anmodninger om oplysninger kom fra domstolene. Det vil altså sige, at man har fulgt en domstolsbehandling for at få sagerne belyst.

Hospitalet har de samme problemer som dem, der blev omtalt af den kvindelige læge. De kliniske journaler er virkelige og troværdige dokumenter tilhørende enkeltpatienter, som tidligere har fået behandling på hospitalet. Disse journaler bortskaffes efter fem år. Det er en skæbnsvanger beslutning i denne slags situationer, men det er nødvendigt, fordi der ikke er plads til arkiverne nogen steder. Regionshospitalet i Talca har to sådanne lokaler. De er fyldte med kliniske journaler, og der er ikke plads til flere. Det skaber mange problemer. Derfor må man spørge sig selv, hvorfor der ikke findes et IT-system til hospitalerne, hvor man kan samle disse oplysninger som big data, som kunne knyttes til og stilles til rådighed for andre hospitaler og resten af verden.

Indlægsholderen forestillede sig, at det kan blive meget dyrt, fordi det ikke er noget, som er planlagt. Der er gjort overvejelser om et godt og revolutionerende system, som hedder "Hospital Digital", men som alligevel ikke vil løse denne type problemer.

Ovenikøbet forholder det sig sådan, at en del af hospitalet blev revet ned i 2010, og at alle blev forment adgang pga. sikkerheden. I denne slags situationer forbyder man adgang, men så sker der bare det, at der kommer andre ind, som ikke bør have adgang.

Desuden er det nok sådan, at hvis der var oplysninger, var de nok blevet hentet for længe siden. Der er nemlig mange mennesker, som har henvendt sig for at få oplysninger. Men opmærksomheden skal henledes på, at der faktisk er nogle, som har fundet deres biologiske mor. Måden er interessant. Det er faktisk sket ved DNA-sammenholdelse, men før personerne nåede hertil, har de sikkert søgt i rigtig lang tid.

Undersøgelsen skal være så professionel som muligt, og domstolene bør bidrage til, at det også bliver sådan. Domstolene har de nødvendige redskaber til at gå ind og undersøge detaljerne. Hvis Undersøgelseskommissionen ikke har adgang til specialister, vil det ikke lykkes at opnå de ønskede resultater, selv ikke med en dygtig politistyrke, som ellers må formodes at gøre sit yderste for at hente oplysninger.

Hospitalerne har forbud mod at udlevere kliniske oplysninger til andre personer end den pågældende patient. Det skyldes, at der er tale om følsomme oplysninger. Derfor beder ansøgerne om oplysningerne ved at gå til domstolene. Det er nok med en ansøgning for at få udleveret følsomme oplysninger.

Hospitalet har søgt blandt de oplysninger, man havde adgang til. Det har dog ikke været meget, eftersom en del af dem gik tabt i 2010 i forbindelse med en oversvømmelse. Der var en gruppe personer, som med henvisning til en interesse for kulturarven forsøgte at genetablere en række arkiver. Det var nogle dødsregistre, som blev reddet ved oversvømmelsen, dokumenterne var godt emballerede. Disse arkiver indeholder oplysninger fra 1991 til 2014, selv om det ikke netop er det område, vi taler om her.

Der findes et statistikregister i obstetrisk afdeling, hvor man registrerer alle, som fødes på hospitalet. Det er ikke et komplet register, men sagsakterne er af god kvalitet. Det kommer man nok til at opgive. Der er detaljerede datoer, men oplysningerne begyndte i 1981. I 2010 gik oplysningerne tabt. Men der er stadig fragmenter, og hvis en dygtige undersøger forstår at samle trådene og gør det alvorligt, kunne det sikkert godt føre til resultater. Det er nemlig lykkedes for nogle patienter, som praktisk talt var blevet nægtet adgang til oplysninger og havde fået at vide, at der ikke var mere at komme efter.

Det er noget, som kan undersøges nærmere. Vi må udvise ansvar, for vi taler om 20.000 sager. Og det er ikke til at bære at skulle leve med en situation af denne karakter. Indlægsholderen opfattede det som uhørt, at man først nu går i gang med at undersøge dette. Det havde været meget lettere for 10 år siden og endnu lettere for 20 år siden. Så inden man bortskaffer de sidste dokumenter, er det vigtigt at få en professionel og udtømmende undersøgelse, som udføres af personer, der er eksperter i denne type undersøgelser.

Indlægsholderen opfattede Deputeretkammeret som godt oplyst og som en højeste instans, der holder tilsyn med de resultater, som specialisterne når frem til.

Hermed fremlægges disse oplysninger for Undersøgelseskommissionen. Indlægsholderen har kendskab til de mange læger, som har arbejdet med deres speciale i den omtalte periode, og Undersøgelseskommissionen kan således anmode om oplysninger fra læger, som har arbejdet i fødeafsnittet, i neonatalt afsnit, inden for patologisk anatomi osv. Og derudover er der adgang til registrene med dødsfald på hospitalet og fødselsregistrene fra fødselsafsnittet. Måske er det ikke alle sager, det handler om, for det er nævnt tallet 20.000. Måske er det nærmere 1.000, men man siger, at Talca har rekorden – måske er der 2.000 relevante sager. Det er ikke sandsynligt, at alle 2.000 sager vil give de ønskede oplysninger, men bestemt i mange tilfælde.

Hvordan indhenter vi nu disse oplysninger? Efter indlægsholderens vurdering kræver det en meget specialiseret viden. Der er mennesker, som har specialiseret sig i denne type situationer, og som har gjort det mange gange.

Og der er ingen, der forestiller sig, at der i dag er nogen på hospitalet, som vil forsvare denne situation. Man havde ingen anelse om, hvor mange sager det drejer sig om. Han kendte kun til de få sager, han selv har præsenteret her. For det var jo sådan, at domstolene kom for at indhente oplysninger, og han vidste, hvad det handlede om. Ja, vi taler om to sager, men i virkeligheden er det i tusindvis. Situationen ændrer karakter, og man bliver nødt til at samarbejde og komme videre med denne sag. Han mente ikke, at nogen har sagt, at der er tale om svindel. Men det er svingagtigt at bruge dokumenter for nyfødte børn på denne måde, og handlen med mennesker er også udtryk for bedrageri. Det er på alle måder præget af, at der kan være tale om lovovertrædelser. Derfor mente han ikke, der er nogen, der har interesse i ikke at få sagen bragt videre. Alle har en interesse i at kende sandheden.

Dokumentationen ligger der, og forarbejdet er gjort... Han mente, at det med domstolenes hjælp nok skal lykkes. Domstolene afviser ikke oplysninger af nogen art. Det er vigtigt at have adgang til sin baggrund og historie, og det er bemærkelsesværdigt, at ud af de tidligere direktører, som tidligere blev interviewet, var der ingen, der opfattede det som en grundliggende problematik eller en problematik, som var vigtig at håndtere. Alle kender denne usikkerhed, men hvis der er tale om i tusindvis af mennesker, ja, så bliver det virkelig en alvorlig situation.

Susana Tonda, direktør for Børnestyrelsen (*Sename*) indledte med en dyb beklagelse af, hvad der foregår og har foregået i årevis for de personer, som har afgivet vidneudsagn. Sandheden er, at de har gennemlevet en virkelig smertelig tid. Undersøgelseskommissionen blev nedsat for at hjælpe disse personer med at finde oplysninger og opsøge deres rødder.

Indlægsholderen understregede, at hun repræsenterer Børnestyrelsen (Sename), en instans som i nogle faser ikke har ydet tilstrækkelig hjælp. Det beklagede hun dybt og bad om undskyldning for situationen – samtidig med at diskussionen om, hvad der er sket i disse mange år, nu kan fortsætte.

Børnestyrelsen (Sename) har fra en bestemt dato haft som opgave at stå for gennemførelser af adoptionsbehandlinger. Adoption kan opfattes som en genskabelse af en ret, som har til formål at tjene barnets tarv og sikre dets ret til at leve og udvikle sig inden for rammerne af en familie, som tilbyder det kærlighed og yder det nødvendige underhold til, at barnet kan få tilfredsstillet sine mentale og materielle behov i en situation, hvor det ikke kan få tilfredsstillet disse behov i sin oprindelige familie. Adoptivbarnet får samtidig tildelt civilstatus som søn eller datter af adoptivfamilien. Dette er hjemlet i lov nummer 19.620, som er den gældende lov, der trådte i kraft i 1999.

Det kan dog være interessant at kende mere til den lovgivningsmæssige udvikling på adoptionsområdet i Chile. Man kan grundlæggende opdele i tre hovedperioder:

Den første periode løb frem til 1988. I 1934 vedtoges den første adoptionslov, som introducerede adoptionsformerne "klassisk" eller "aftalemæssig", hvorefter barnet får status som adoptivbarn, dog uden at tilknytningen til den oprindelige familie hermed blev brudt. Der blev således ikke taget nogen form for forbehold. Oplysningerne blev liggende uændrede i bøgerne, og de eneste involverede aktører var de civile domstole og notarkontorerne.

Til samme periode hører lov nummer 7.613, som erstattede den tidligere lov, lov nummer 5.343. Hermed blev opbygningen og teknikken forbedret, men der skete ingen ændring af formen. Loven hørte dermed til den samme periode.

I 1965 vedtoges lov nummer 16.346, som introducerede begrebet "legitimation gennem adoption", hvor barnet fik tildelt en ny civilstand. Hermed blev tilknytningen til den oprindelige familie afbrudt. Det var først i 1965, at tilknytningen til den oprindelige familie blev brudt, og man indførte princippet om adoptionshemmelighed. Dette begreb er meget relevant i forhold til den problematik, vi drøfter her, for lovgivningen anførte nu, at der skulle ske destruktion af oplysninger, som kunne knytte adoptivbarnet til dets oprindelige familie. Hermed blev det umuligt at søge efter barnets baggrundshistorie, med mindre disse oplysninger tilfældigvis stadig befandt sig et eller andet sted. Men efter loven skulle baggrundsoplysningerne destrueres. De involverede parter i denne periode var børnedomstolene samt Folkeregister- og identifikationsstyrelsen.

Der blev ikke tildelt forvaltningsmæssige beføjelser til nogen instanser inden for den statslige administration, men der opstod til gengæld en række private institutioner, som med forskellige udgangspunkter arbejdede med temaet. På denne måde kom der en stigende deltagelse fra fysiske personer, som på den ene eller anden måde medvirkede i adoptionsbehandlinger, dvs. som socialrådgivere, advokater, læger, jordemødre, præster og andre.

Det er denne periode, som primært har været underkastet den meget omtalte undersøgelse udført af ministeren Carroza. Det er dog ikke den eneste periode, hvor der har været uregelmæssige adoptioner, dvs. før 1988.

Den anden periode omfatter perioden 1988-1999. I denne periode vedtoges lov nummer 18.703 af 1988, som ophævede lov nummer 16.346, med regulering af tre former:

- Delvis adoption, som ikke indebar tildeling af ny civilstand, og som bragtes til ophør, når barnet nåede myndighedsalderen. Der var tale om en form for beskyttelsesforanstaltning, som fortsatte indtil barnets fyldte 18 år.

- Fuld adoption, som indebar tildeling af ny civilstand, hvorved barnets tilknytning til den biologiske familie blev ophævet. Hemmelighedsprincippet blev erstattet af et fortrolighedsprincip, hvilket var en virkelig god foranstaltning. Barnets baggrundsoplysninger blev opbevaret af Folkeregistret. Kontoret for søgning efter oprindelig familie (*Oficina de Búsqueda de Orígenes*) begyndte sit arbejde.

Samtidig regulerede man den proces, som styrede børns udrejse af Chile med henblik på adoption. Adoptionen blev stiftet i udlandet, og barnets oprindelige identitet i Chile blev bevaret. Det betyder, at barnet ikke var adopteret, når det udrejste af Chile, men først fik denne status, når det var kommet til udlandet. Idet der ikke forelå en anerkendelse fra den chilenske stat, var det kun den chilenske konsul, som havde beføjelser til at føre tilsyn med adoptionen, og som skulle fremsende kopi af sit tilsyn. Konsulaterne fremsendte gennem sekretariatet oplysninger om ca. 500 sager, hvor et barn var blevet adopteret i udlandet. Der er dog et voldsomt antal børn, som først fik tildelt adoptionsstatus, efter at de kom til udlandet, og alle disse børn har derfor dobbelt identitet. Det betyder, at de er chilenerne i Chile og eksisterer som sådan, men samtidig har de en anden identitet i udlandet. Det er et kæmpe problem for dem, at de ikke kun har en enkelt identitet.

For første gang definerede man lovovertrædelse i forbindelse med adoption, dvs. videregivelse af fortrolige oplysninger og svigagtig udlevering af børn med henblik på adoption.

Der begyndte at komme flere involverede aktører, f.eks. børnedomstolene, Børnestyrelsen (Sename) med forskellige roller og funktioner, Folkeregister- og identifikationsstyrelsen og Udenrigsministeriet (gennem konsulaterne), og samtidig fastholdes deltagelsen af civilsamfundet og de fysiske personer. Det var det samme som i perioden før, dog nu med større regulering end hidtil. Tidligere havde der ikke været nogen regulering.

Lov nummer 7.613, af 1943, er stadig gældende, idet der her åbnes mulighed for adoption af myndige personer. Loven er dog i dag kun gældende på dette område.

I 1990 ratificerede Chile Konventionen om børns rettigheder.

På det forvaltningsmæssige plan vedtoges med lov nummer 18.703, at Børnestyrelsen (Sename) skulle involveres, dog kun med beføjelser til at medvirke til processen med at udrejse af landet med henblik på adoption.

På det tidspunkt modtog Børnestyrelsen (Sename) fra de involverede parter ansøgninger om børns udrejse af Chile med henblik på adoption, og Styrelsen sendte ansøgningerne videre til en kompetent domstol.

I 1990 begyndte Børnestyrelsen (Sename) selv at udføre bestemte aktiviteter. Styrelsen overtog således administrationen af *Casa Nacional del Niño*, som tidligere havde været en stiftelse bestående af private organisationer.

For det andet oprettede Børnestyrelsen (Sename) en National adoptionsenhed (*Unidad de Adopción Nacional*), som skulle udføre de funktioner, som Børnestyrelsen (Sename) var pålagt i forbindelse med udrejse af børn af landet, og for det tredje gennemførte man et program for fremme af indenlandsk adoption, idet der blev nedsat adoptionsenheder i visse regioner, dvs. Valparaíso, Biobío og Metropolitana (hovedstadsregionen), som var de største.

Børnestyrelsen (Sename) består af en national styrelsesafdeling og herudover af regionale enheder.

I 1990 begyndte den Nationale adoptionsenhed (*Unidad de Adopción Nacional*) på eget initiativ at foretage manuelle registreringer af bestemte oplysninger i registerbøger, men enheden havde dog ikke nogen forpligtelse til at gøre det. Tidligere var der ikke en sådan registrering, men der findes nogle bøger i Casa Nacional del Niño. Selv om der ikke forelå en lovgivningsmæssig forpligtelse til det, findes der alligevel registreringer i nogle tilfælde.

I 1995 iværksattes tiltag med søgning efter oprindelig familie til personer med chilensk oprindelse, som senere blev adopteret i udlandet.

Alt eksisterende materiale fra 1988 til 1999 er blevet digitaliseret, selv om der eventuelt kun er tale om delvise oplysninger. Der skete nemlig det, at nogle oplysninger forsvandt ved brand, mens andre blev våde og dermed ødelagte. Ministeren Carroza råder fysisk over disse oplysninger, som er under digitalisering, så der er bedre adgang til dem. Ministeren Carroza har også bøgerne fra Casa Nacional del Niño. Måske er det færre end forventet, men der findes nogle. Der findes nogle oplysninger i disse bøger, men det er selvklaart fysiske bøger. Der findes ingen systematiske digitaliserede oplysninger, men noget findes der dog, og det er det materiale, man er i gang med at bearbejde.

I 1995 henvendte visse internationale organisationer sig for at udtrykke deres bekymring, og derfor blev der igangsat grundige tiltag for søgning efter oprindelig familie. Der er stadig ikke noget konkret program på området, med tiltagene findes.

Den tredje periode, som går fra 1999 og frem til dags dato, er fastlagt i lov nummer 19.620, af 1999, og i bekendtgørelsen heraf, som er godkendt ved Justitsministeriets dekret nummer 944, af 199. Lovgivningen er stadig gældende den dag i dag. Denne periode er kendetegnet af en enhedsmodel for adoption, hvorved det stiftes slægtskab. Der sondres tydeligt mellem indenlandsk og international adoption. Der er tale om indenlandsk adoption, når adoptanterne er personer med bopæl i Chile, mens der er tale om international adoption, når der er tale om ægtepar i udlandet, samt når adoptionen stiftes i Chile, inden barnet rejser ud af landet.

Der eksisterer to specifikke behandlinger eller procedurer: en procedure før adoptionen, som har til formål at erklære, at adoptionen vil være hensigtsmæssig, samt en adoptionsbehandling som sådan, dvs. som De allerede kender, og som De har stiftet ekstra kendskab til på det seneste.

Børnestyrelsen (Sename) har pligt til at føre nationalregistre over børn, som står over for at skulle adopteres, samt over personer, som har gennemgået processen, og som står over for om muligt at skulle være adoptivforældre. De er her i Undersøgelseskommissionen blevet oplyst om, at der aktuelt er ca. 100 børn, som står over for at skulle adopteres, ligesom der er 600 potentielle adoptanter.

Adoptionsprogrammet blev etableret som et teknisk program, og det er kun Børnestyrelsen (Sename) og de godkendte samarbejdsorganisationer, som kan gennemføre det.

Organisationer, som ikke er officielt godkendte, kan ikke udføre adoptionsbehandling.

Blandt kravene til at adoptere skal nævnes, at de potentielle ansøgere skal erklæres egnede, og de skal gennemgå en evaluerings- og godkendelsesproces for at blive registreret som kandidater til adoption i den pågældende database.

Børnestyrelsen (Sename) har beføjelser til at udføre arbejde med at foretage søgning efter oprindelig familie. Det er vigtigt at nævne, at Børnestyrelsen (Sename) kan yde støtte til disse personer.

Aktuelt behandler man i Nationalkongressen en ændring af adoptionsloven, idet der lægges op til, at denne støtte i stedet skal være en forpligtelse. Indtil dags dato har Børnestyrelsen (Sename) dog kun beføjelser til at støtte og rådgive i processen. Grundlæggende handler det om at "hjælpe", eftersom det ikke er Børnestyrelsen, som sidder inde med oplysningerne, men derimod domstolen og Folkeregister- og identifikationsstyrelsen. Derfor kan Børnestyrelsen (Sename) bidrage ved at hjælpe med at søge efter personernes oprindelige familie.

Loven fastholder et tydeligt princip om fortrolighed i forbindelse med adoption, idet den adopterede får adgang til hele adoptionssagen, efter at der er afsagt domstolsafgørelse om det. Det vil mere specifikt sige, at det er familiedomstolen, som anmoder om, at en sag kan åbnes og udleveres.

Der er flere involverede parter: Børnestyrelsen (Sename), samarbejdsorganisationer, som er godkendte til adoptionsprogrammet, børne- og familiedomstolene samt Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, som sidder inde med baggrundsoplysningerne.

Siden 1990 findes desuden Konvention om børns rettigheder samt Konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner, som blev ratificeret i 1999, også kendt som Haagerkonventionen.

Det skal understreges, at den gældende regulering af retten til at have kendskab til den oprindelige familie er indeholdt i flere forskellige lovsamlinger. Den første, som vi alle kender, er artikel 8 i Konvention om børns rettigheder, som Chile ratificerede i 1990, og som lægger en klar ramme for børns rettigheder og deres mulighed for at bevare en identitet, dvs. at de har en oprindelig identitet og en fuldstændig ret til at bevare den og have kendskab til den.

Artikel 30 i Haagerkonventionen af 1999 garanterer opbevaring af og adgang til oplysninger om adoptivbarnets oprindelse, deres forældres identitet og medicinske journaloplysninger, i den udstrækning at statens lovgivning giver beføjelser til det.

Haagerkonventionen fastslår, at dette område er omfattet af lovgivningen i de enkelte lande, men anbefaler, at der tages udgangspunkt i generelle forhold.

Lov nummer 19.260 af 1999, som indeholder bestemmelser om adoption af børn, anfører som følger i artikel 27: Der kan kun udfærdiges kopier af dommen eller adoptionsoplysningerne, når der foreligger en domstolsafgørelse – efter anmodning fra den adopterede, adoptanterne eller fra disses slægtninge i op- eller nedadstigende linje. Hvis de pågældende ansøgere ikke er selve adoptanterne, vil en godkendelse til enhver kræve disses samtykke, med mindre det kan godtgøres, at de er afgået ved døden.

Sådan gælder det i den gældende lov, men Nationalkongressen er dog i gang med at behandle et ændringsforslag.

Efter det nye forslag vil enhver myndig person og interesseret part, som er fuldt myndig og har en baggrund, som gør, at vedkommende må formodes at være adopteret, over for Folkeregister- og identifikationsstyrelsen personligt kunne anmode om at modtage oplysninger om sit tilknytningsforhold.

Dette vil virke uafhængigt af domstolsafgørelsen. Det betyder, at enhver person, inden en eventuel domstolsafgørelse, vil kunne henvende sig til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen for at anmode om oplysninger om sit tilknytningsforhold og hermed indhente viden om, hvorvidt vedkommende er adopteret eller ej.

Efterfølgende kan personen over for domstol anmode om, at pågældendes tidligere oplysninger trækkes ud af arkivet og leveres direkte til personerne, dvs. gennem en organisation som Børnestyrelsen (Sename), gennem egen advokat eller gennem en advokat, som forsvarer personen.

Bekendtgørelse af lov nummer 19.620 anfører i artikel 3: Adoptionsenhederne under Børnestyrelsen (Sename) og de organisationer, som er blevet godkendt til adoption, kan yde rådgivning og støtte til den adopterede, adoptanterne samt disse slægtninge i op- og nedadgående linje, når disse måtte ønske at igangsætte en søgning efter oprindeligt slægtskab.

For personer, som ønsker at indhente oplysninger om deres adoption i henhold til lov nummer 19.620, artikel 27, og som får tilladelse hertil i henhold til en domstolsafgørelse, kan modtage rådgivning fra Børnestyrelsen (Sename) eller af den godkendte organisation, som har medvirket til personens adoptionsbehandling, for hermed at undgå, at der opstår følelsesmæssige konflikter. Dette sker for at minimere den måde, hvorpå processen kan påvirke personen, og for at bistå i forbindelse med personens møde med sin biologiske familie på en sådan måde, at der tages hensyn til den biologiske families rettigheder og privatliv.

Der findes en række holdninger til, hvad der efterfølgende skal ske, dvs. hvordan processen med at blive genforenet eller ikke blive genforenet mellem adoptanterne og disses oprindelige familie kan gennemføres.

Der blev i 1995 igangsat enkelte handlinger jfr. programmet Søgning efter oprindelig familie (*Búsqueda de Orígenes*), hvilket skete på initiativ af chilenske personer, som var blevet adopteret i udlandet.

Som De tidligere har nævnt, findes der i Europa et betydeligt antal børn, som blev "adopteret" i 1970'erne og 1980'erne. Efterfølgende er der kommet flere personer, som er blevet adopteret i Chile, men i begyndelsen blev der kun taget højde for internationale adoptioner.

I 2000 trådte lov nummer 19.620 i kraft, og hermed begyndte Børnestyrelsen (Sename) at systematisere og organisere sine tiltag ud fra erfaringerne fra 1995, og Styrelsen iværksatte således programmet Søgning efter oprindelig familie. Det er et underprogram, som er underordnet adoptionsprogrammet.

Dengang blev alle oplysninger registreret manuelt. I nogle tilfælde fandtes der oplysninger, og i andre tilfælde søgte man videre efter oplysninger, men der var en risiko, at mange specifikke oplysninger ikke kunne findes.

Så sent som i 2007 udarbejdede man tekniske bestemmelser til programmet Søgning efter oprindelig familie, og der indføres et internt it-system i Styrelsen, som dog ikke fungerer særlig godt, fordi de personer, som kan anvende systemet, har svært ved at bruge det optimalt.

I 2014 skete der en decentralisering til regionale enheder, som i søgningen efter oprindelig familie kan hjælpe med arbejdet. Det skyldes, at selve adoptionsbehandlingen er blevet decentraliseret til regionalt niveau. Det er kun den nationale del af Styrelsen, som stadig håndterer de internationale adoptioner, mens de indenlandske adoptioner styres på regionalt niveau.

Formålet med det omtalte program var at yde hjælp på et overordnet, tværfagligt plan. Det skal gentages, at loven ikke stillede krav herom, men det blev dog indført som en målsætning. Dermed ikke sagt, at det blev indført med succes, men målsætningen fandtes dog. Programmet giver adopterede personer en større viden om deres livshistorie, og dermed kan det garanteres, at de kan udøve deres ret til identitet.

Jeg forestiller mig, at alle, som er til stede her i dag, er glade for, at målsætningen bliver opfyldt, for det er jo det, man beder om. Det skal tilføjes, at Styrelsen anlagde to rettesnore eller principper. Det første princip var adoptantens ret til at kende sin historie før adoptionen, respekten for privatlivets fred og morens ret til frivilligt at beslutte, om der skulle etableres kontakt og eventuelt aftales et møde.

Det er især mødet og de oplysninger, som er nærmest beskrevet i lov nummer 19.628 om beskyttelse af privatlivets fred, samt bekendtgørelsens artikel 3, som jeg tidligere har oplæst, der var udgangspunktet for, at der blevet stillet krav om en godkendelse eller accept fra moren, og om at nogle oplysninger eventuelt skulle fjernes på forhånd. Det er en problematik, som vi nu vil tale mere om.

Flowdiagrammet til programmet Søgning efter oprindelig familie fra januar 2018, som stadig er gældende i dag, har særligt fokus på denne proces. Præsentationen her viser kun et begrænset omfang, men på sidste møde var det dog muligt at nå frem til en række konklusioner:

For det første ses en indførsel eller registrering i et computersystem. Der er velkomstmailen og motivationskortet, hvor man spørger en potentiel person, hvorfor han eller hun ønsker at kende sin identitet. Der er sagens tidsforløb, alt efter om det er Styrelsen på nationalt eller regionalt plan. Og der er ansøgningen om en vurdering af slægtskabets karakter, som sendes af Børnestyrelsen (Sename) til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen. Ansøgningen kan indgives direkte af den pågældende ansøger, men det er Børnestyrelsen (Sename), som formelt står for henvendelsen.

Hvis slægtskabet viser sig at være baseret på adoption, kan behandlingen fortsætte. Hvis der ikke er tale om adoption, henvises til ministeren Carroza, for hvis der ikke er tale om adoption, er den umiddelbare konklusion, at ansøgeren har taget fejl, eller at der er andre særlige forhold, som skal undersøges nærmere. På dette område er det helt modsat ministeren Carroza.

Hvis slægtskabet viser sig at være en adoption, kan behandlingen fortsætte. I dette tilfælde får ansøgeren hjælp af en advokat fra Styrelsen, så han eller hun kan gå til domstolene for at anmode om, at sagen hentes ud af arkivet. Hvis der er en frist, skal det som udgangspunkt ske inden for højst 200 dage, men i virkeligheden er denne frist ikke gennemførlig. Det fremgår af vidneudsagnene, at fristerne ikke har fungeret tilfredsstillende. Men ellers har domstolen 60 dage til sagens behandling. Ansøgningen om at udtage sagen af arkivet kan tage op til 15 dage, mens domstolens behandling kan tage op til ca. 60 dage. I tilfælde, hvor sagen udtages af arkivet, udleverer domstolen en fotokopi af sagen, som herefter gennemgås og oplæses for de pågældende af Børnestyrelsen (Sename). Men det bør overvejes, hvordan dette skal foregå i fremtiden, eftersom sagen jo hører til ansøgeren, ikke Børnestyrelsen (Sename). Det vil sige, at sagen tilhører den person, som indgiver ansøgningen. Styrelsen kan dog rådgive om, hvordan sagen bør fortsætte. Sagen bliver således oplæst for ansøgeren, som får det udleveret fysisk med visse udstregede oplysninger. I virkelighedens verden kan det diskuteres, hvem sagen egentlig tilhører.

På dette tidspunkt igangsættes processen med at søge efter den biologiske familie gennem hjemmebesøg og forberedelse af familien. Hvad sker der så, hvis der er særlige forhold, eller hvis personen ikke ønsker det, eller hvis moren er død osv.?

Det er en teoretisk situation, vi taler om. I praksis er det helt anderledes. Ikke alle faser ligger fast, og der udleveres ikke officielle oplysninger via et bestemt medie. Der findes mail- og telefonsamtaler samt møder, men der findes ikke en formel inddeling i faser. Derfor er det den enes ord mod den andens, hvorvidt der er skal ske udlevering af oplysninger eller ej.

Hvis man ser nærmere på programmet om søgning af oprindelig familie fra 2010 til 2018, er der registreret 2.206 ansøgninger om søgning af oprindelig familie. Heraf er 1.763 indenlandske og 443 internationale.

Sådan ser udviklingen mere eller mindre ud. Nogle perioder har større stigninger end andre, men det skyldes primært nogle spektakulære sager. Der er år, hvor der ingen registreringer er. Tilbage i tiden er der kun få registreringer. Det er ikke et spørgsmål, som har den store betydning.

Ud af de 2.206 sager er der netop nu 21%, som stadig er under behandling. Afsluttede sager med udlevering af oplysninger og udtræk af sagen fra arkivet udgør kun 6%. Afsluttede efter positiv søgning: 5%. Møde med negativt resultat med oprindelig familie, møde eller kontakt med oprindelig familie: 10%. Ansøger har ikke adoptionsmæssig tilknytning: 3%. Det er disse sager, som overgår til ministeren Carroza. Lukkede sager pga. manglende mulighed for at fortsætte søgningen efter oprindelig familie, fordi der ikke foreligger adresse eller andre personlige oplysninger, eller fordi oplysningerne er ufuldstændige: 8%. Lukkede sager pga. afvisning til ansøgeren af, at vedkommende kan fortsætte søgningen: 17%. Lukkede sager pga. manglende svar fra personen, efter at vedkommende har registreret sig i systemet: 31%. Der er også ansøgere, som erklærer, at der ikke er taget kontakt til dem.

De forhold, som blev behandlet på mødet den 18. marts 2019, drejer sig om forespørgsler.

Hvad angår forespørgsler og andre omtalte problemer, bliver de gennemgået individuelt. Det er dog væsentligt at nævne, at systemet og programmet Søgning efter oprindelig familie gradvis bliver bedre. Det er desuden bemærket, at der faktisk er en del flere problemer end dem, som er omtalt her af sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* (Tavse børn og mødre). Det betyder, at der er mange ting, som kan forbedres ud fra et administrativt synspunkt, ikke et juridisk synspunkt.

Sammenslutningen har f.eks. anført, at systemet til at modtage ansøgninger ikke fungerer, og at det ikke er alle, som har adgang til Internet Explorer 8.

Der er således ikke kun problemer med it-systemet til programmet Søgning efter oprindelig familie, men faktisk med hele adoptionssystemet. Det er dog forventningen, at der i juni 2019 vil være etableret et nyt, integreret it-adoptionssystem, som også vil omfatte programmet Søgning efter oprindelig familie samt en software til flere platforme, som skal erstatte Explorer 8, der ikke fungerer godt.

Man anerkender fuldstændig den kritik, som blev rettet på mødet den 18. marts, om at første gang en person sender en mail for at blive optaget i underprogrammet, ender vedkommende ofte med ikke at få svar. Desværre forholdt det sig sådan, at det i 2016 var nødvendigt at ændre e-mailadressen budqueda.origenes@senane.cl, fordi den ikke virkede. Der var mange klager, og der begyndte at komme henvendelser til den programansvarlige, Paulina Méndez fra Børnestyrelsen (Sename), fordi der var behov for bedre svar. Nogle personer kom i kontakt med hende – andre ikke. Dette har været en betydelig svaghed ved ordningen.

Det blev også fastslået, at medarbejderne ved underprogrammet havde manglende respekt for adoptanternes privatliv. Det er således et krav om, at personen skal udfylde en motivationsformular, som indeholder spørgsmål, der for nogle kan opfattes som en krænkelse af deres privatliv. Og hvis man ikke udfylder formularen, kan man ikke komme videre.

Der findes psykologer og socialrådgivere, som hjælper de enkelte personer med at udfylde formularen. Dette sker for at yde den nødvendige rådgivning og støtte til både adopterede og adoptanter samt disses slægtningen i op- og nedadstigende linje. Det er Børnestyrelsens (Sename) målsætning at yde rådgivning til adopterede og adoptanter på området. Dvs. at udlevere oplysninger på en måde, som støtter parternes psykosociale udvikling. Dog vurderes det aktuelt, hvorvidt det er nødvendigt at fastholde dette punkt som et krav, eller om det kan være frivilligt.

Underprogrammet har ikke en officiel start- og slutdato. Der er en oprindelig dato for, hvornår der indhentes oplysninger, men som nævnt har man ikke lagt sig fast på bestemte datoer. Man har heller ikke nogen fast procedure for meddelelse af dato og angivelse af årsager til, at en behandling bringes til ophør.

Derfor kan der sagtens være personer, som med al ret forholder sig til bestemte datoer, men hvor datoerne alligevel ikke overholdes. Derfor er man i gang med at gennemgå processen og datoforholdene.

Sagen udleveres med oplysningerne om den biologiske mor, dvs. med fulde navn i nogle tilfælde, mens man i andre tilfælde sletter efternavnet eller helt undlader at udlevere fornavnet.

Som tidligere nævnt sker dette med hjemmel i lov nummer 19.628 om beskyttelse af privatlivets fred. Denne procedure skal nu gennemgå en juridisk analyse for at belyse, hvordan det skal foregå i fremtiden.

Hvis det konstateres, at en mor er afdøet ved døden, gives der ikke meddelelse herom til resten af adoptantens biologiske familie. Hvis den biologiske mor er afdøet ved døden, gives der meddelelse til ansøgeren om, at hun er død, og ansøgeren bliver spurgt, om han eller ønsker at fortsætte med processen. I mange tilfælde er processen blevet fortsat.

Det skal analyseres, om der er tilfælde, hvor den pågældende forespørgsel ikke er foretaget. Desuden kan det ikke vides med sikkerhed, at alle sager er gennemført på denne måde, eftersom de forskellige faser ikke er tydeligt definerede. Forespørgslen kan desuden foretages telefonisk og personligt, og det kan ikke siges, om oplysningerne reelt er videregivet.

Fernando Hernández, kommissær ved Efterforskningspolitiet i Chile (*Policía de Investigaciones de Chile*), oplyste, at undersøgelsen blev igangsat i 2014, da han havde beskæftigelse i Undersøgelsesenheden mod menneskelige forbrydelser (*Brigada Investigadora contra Delitos Humanos*), primært i den afdeling, som samarbejdede med ministeren Mario Carroza. Dengang bestod opgaven i at undersøge en række anmeldelser, som havde tilknytning til begivenheder, som handlede om fjernelse af børn fra de offentlige hospitaler og visse private klinikker. De fleste anmeldelser havde tilknytning til hospitalerne Barros Luco, San Borja Arriaran, J.J. Aguirre, den lukkede Clínica Carolina Freire samt Clínica Lira.

De anmeldelser, som blev indgivet, var rettet mod læger, jordemoder, socialrådgivere, personer fra kirken og generelt medlemmer af civilsamfundet. Det var svært at lægge sig fast på, hvordan undersøgelsen skulle udføres. Man vidste ikke, hvad man skulle spørge om, fordi der ingen rutiner var. Roberto, som dengang var gruppeleder, gik bort fra begrundelsen med menneskerettigheder for i stedet at forsøge at forstå sagen generelt.

Det første, man gjorde, var at skrive officielt fra Undersøgelsesenheden til hospitalerne. Enheden bad generelt om at modtage al tilgængelig information om anmeldelserne, dvs. dokumentation og de velkendte medicinske journaler, som Undersøgelseskommissionen har omtalt dem i bred forstand.

De første skrivelser blev sendt til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen med forespørgsel om, hvorvidt de pågældende børn var blevet registreret. Det viste sig at variere fra sag til sag: I nogle tilfælde var børnene registreret, men uden at der var en registrering af dødsfald, og i andre tilfælde var de ikke registreret. De havde således aldrig eksisteret i systemet.

Så begyndte man at støde på de første problemer.

Tiden gik, og man fik de første svar på skrivelser med de ønskede svar. Hospitalet oplyste dog, at man ikke havde de nødvendige oplysninger. Man oplyste f.eks. patientens indlæggelsestidspunkt, navnet på lægen, og at barnet var blevet født, dog uden at anføre, om det var levende eller dødt. Problemet bestod nu i indføre hospitalets svar i politirapporten til ministeren.

I et referat bad man ministeren Carroza om tilladelse til personligt at aflægge besøg på hospitalerne. Man begyndte i fødeafsnittet, patologisk anatomisk afdeling og endelig børneafdelingen. Det kunne konstateres, at der fandtes oplysninger. Man fandt således fødselsbøger eller -opgørelser, men ikke de medicinske journaler. I patologisk anatomisk afdeling fandt man frem til obduktionsrapporter, mens man ikke fandt noget i børneafdelingens systemer.

Her er fortegnelsen over anmeldelser, som blev foretaget i perioden 2014-2015.

Der var i den samme periode også anmeldelser, som blev undersøgt af den offentlige anklagemyndighed, men disse havde tilknytning til uregelmæssige adoptioner.

Samtidig var der personale fra vores enhed, som på det tidspunkt var i gang med en undersøgelse. Jeg mener, at den offentlige anklagemyndighed erklærede, at den ikke havde den nødvendige kompetence til at behandle de uregelmæssige adoptioner, og derfor blev sagen overført til 34. kriminaldomstol (*34° Juzgado del Crimen*).

På præsentationens slide 3 ses hospitalerne i den pågældende periode, mellem 2014 og 2015, hvor man forsøgte at indhente oplysninger fra sag til sag – jeg gentager, fra sag til sag. Hvorfor fremhæver jeg det? Fordi der var oplysninger om bestemte personer. Man havde held til at finde nogle bøger, men man kunne ikke knytte oplysningerne heri med de anmeldelser, man var i gang med at undersøge. Samtidig kunne det konstateres, at der ikke var de baggrundsoplysninger, man søgte efter.

Spørgsmålet, man herefter stillede, var følgende: Hvad skete der med de andre fødselsbøger og med oplysningerne om de kliniske journaler? Og svaret var: Det er der ingen, der ved. Man sagde således følgende: "Tingene ændrer sig, der var et rør, der gik i stykker, man mistede noget af det, og oplysningerne blev ødelagt".

På denne baggrund blev der anmodet om en kendelse til at få adgang og foretage registrering på det gamle fødeafsnit på hospitalet Barros Luco – for hermed at sikre de oplysninger, der var blevet udleveret. Der blev sammensat et team på 20 medarbejdere. Det var et lukket team, som skulle arbejde med meget dårlige sundhedsmæssige forhold på stedet. Så man tog af sted med de nødvendige værktøjer og begyndte at lede efter det, man ønskede, dvs. bøger og optegnelser over manglende fødsler.

Som det fremgår af fotoene i præsentationen, fandt teamet i denne forbindelse fødselsbøger, som ingen kendte til i administrationen på hospitalet Barros Luco. Bøgerne lå længst tilbage i en kælder, som blev brugt til at opbevare oplysningerne til en sag fra 1969. Og som jeg husker det, var der også andre oplysninger.

Oplysningerne blev overdraget til hospitalsadministrationen, dvs. til sikkerhedskontoret, og fødselsbogen blev overdraget til fødselsafsnittet, for at man her kunne overtage ansvaret for dem. Man fik de oplysninger i sagen, som man havde brug for, og oplysningerne blev stillet til rådighed for hospitalet.

I lyset af alle disse anmeldelsessager, den dybtgående undersøgelse og en større forståelse af, hvad der var sket, blev der af politiet foretaget en efterretningsmæssig undersøgelse. Alle disse dokumenter var i papirformat. Der var en optegnelse over de tilgængelige ressourcer, og man kunne konstatere, at der var navne, som gik igen – på jordemødre og læger og en socialrådgiver.

Man begyndte at spørge, hvad der var sket hos dem, og hvorfor de ikke kendte de rutiner eller protokoller, som blev benyttet af lægerne i 1970'erne og 1980'erne, hverken kirurgerne, gynækologerne, obstetrikere eller specialisterne i patologisk anatomi. Og hvornår var der tale om et foster og om en abort, hvem assisterede ved aborten, hvornår var der tale om kejsersnit, og hvornår var der en fødsel?

Teammedlemmerne skulle også lære de tekniske udtryk, se de kunne læse bedømmelser om nyfødte barn. Og hvad var en Apgar-værdi? De faktorer, som fik særlig opmærksomhed, var fødselsbøgerne. De kunne indeholde masser af oplysninger, f.eks. medicinske journalark, benyttede senge, tidspunkt for ankomst til forrum, navnet på jordemoren, det nyfødte barns tilstand og bedømmelsen (dvs. Apgar-værdi), en bedømmelse som jordemoren foretager 3-5 minutter efter fødslen, alt efter hvordan barnet ellers udvikler sig.

Man begyndte at tale med lægerne. Man spurgte dem, hvad der var deres opgave og forventning på fødselstidspunkt, og man spurgte den pædiatriske barneplejerske og den pædiatriske kirurg, hvad der var deres opgave, hvad de foretog sig, hvis Apgar-værdien var lav, hvad de lavede, og hvordan det var meningen, at de skulle assistere.

Den gynækologiske læge sagde: "Jeg tager imod de nyfødte, men giver dem videre til jordemoren. Jeg rydder op og tager mig af moren. Jeg følger ikke med barnet." Bagefter blev barnet overført til børneafdelingen, hvor det blev undersøgt af jordemoren eller barneplejersken. Man konstaterede en lav Apgar-værdi og tog kontakt til børnelægen. Børnelægen sagde: Hvis barnet kom ind med en lav Apgar-værdi på måske 1, 2 eller 3, lavede vi de genoplivninger, der var mulighed for dengang. Andet var der ikke i det.

Der var nogle anmeldelser, som handlede om børn, som var lagt i kuvøse. Det var i 1980'erne, og jeg mener, at kuvøserne har været på de offentlige hospitaler siden 1982. Det er oplyst, at mange døde pga. infektioner, de havde pådraget sig på hospitalet. Jeg spurgte til, hvordan det skete, og om børnene var i kuvøse. Hertil var svaret, at man dengang brugte vand til kuvøserne. Det betød, at der var risiko for en kombination af svampe og bakterier, og det kunne være dødeligt.

Det lykkedes at finde nogle generelle mønstre og forstå den bagvedliggende dynamik. Når man fandt sager med dødsfald, som var registrerede i Folkeregistret, bad man om alle de dokumenter, som kunne understøtte oplysningen: dødsattest, underskriften på den læge, som havde bekræftet, fødselserklæringer og identitet på den person, som havde assisteret. Hermed så man en anden forskel: Nogle gange assisterede jordemødrene ved fødslerne, og på det seneste kunne man også konstatere, at kirurgerne assisterede ved udtagning og kejsersnit.

Indlægsholderen havde spurgt hvorfor der var denne forskel, og de svarede, at det skyldtes det høje fødselstal. Hvis han huskede rigtigt, registrerede man på hospitalet Barros Luco lidt mere end 40.000 fødsler pr. år, og i den pågældende periode var der ca. 4.000-5.000 fødsler.

En parameter, som også blev undersøgt, var følgende: Hvad skete der, når der blev anmodet om obduktion? Man opsøgte registrene og fandt navnet på en læge, og det var altid den samme læge. Man fandt frem til ham, og han sagde, at han dengang havde arbejdet som børnelæge, og at det ikke var længe siden, at han havde taget sin eksamen. Efter at kigget i de statistiske tal undrede det ham, at der døde så mange børn.

Han bad om en tilladelse, og med godkendelse fra den daværende direktør begyndte han at foretage obduktioner med assistance fra en læge på hospitalet El Salvador. Men han fremhævede også, at han kun lavede obduktioner, når han havde tid til det. Han var nemlig stadig børnelæge i fødselsafsnittet.

Man undersøgte også, hvordan man registrerede børn på hospitalerne dengang. På lokalarkiverne under Folkeregistrene fik man at vide, at der var en registreringsafdeling på hvert eneste hospital. Dengang foretog man indførsel eller registrering i to bøger, idet den ene bog forbliv i den omtalte underafdeling, mens den anden lå i hovedarkivet i Santiago.

Der var mange kvinder, som erklærede, at der også var en tredje bog, hvori man registrerede afdøde børn og aborter. Denne bog opbevares i Folkeregistrets arkiver.

Indlægsholderen oplyste, at han med få ord havde forsøgt at forklare, hvor svært det hele var, fordi der ingen information var, og fordi de ikke vidste, hvordan de skulle gribe problemet an.

Der fremkom andre sager med kvinder, som anmeldte, at de havde forladt deres børn på børnehjem, men at børnene var blevet sendt ud af landet med henblik på adoption. I disse tilfælde blev der lavet en anmeldelse og foretaget de første skridt i sagen. Det viste sig, at børnene var registreret i Folkeregister- og identifikationsstyrelsen med det forskel, at der var et gammelt foto af dem i systemet. Man gennemgik nationalregistret ved Statspolitiet for immigration og internationale forhold (*Jefatura Nacional de Migraciones y Policía Internacional*). Her blev det konstateret, at disse børn var udrejst af landet. Hvordan kunne det være? Det ved man ikke, for man fandt hverken dokumenter eller andre oplysninger, som kunne understøtte en eventuel udrejse af landet, heller ikke i tilfælde hvor moren sagde, at hun aldrig havde godkendt dette.

Det er en konklusion, man nåede frem til i 2014 og 2015, herunder også hos lufthavnsmyndighederne. Man vidste, at børnene var udrejst til bestemte lande, men man kunne finde yderligere information om det.

Der har også været en undersøgelse, som blev udført af den offentlige anklagemyndighed om uregelmæssige adoptioner (sic), og som implicerede visse læger og præster.

Det fremgår af de anmeldelser, som der har været adgang til, at nogle børn anmeldte, at deres forældre på et tidspunkt havde nævnt, at de ikke var biologiske børn. Der var dog ikke anført noget om, at de havde status som adoptivbarn, men derimod var eget barn af forældrene. På det tidspunkt, hvor disse børn havde spurgt deres forældre om navnet på hospitalet, hvor de var født, havde forældrene ikke flere oplysninger til børnene. Det betød, at børnene sporadisk besøgte forskellige steder for at finde frem til den pågældende anmelder.

Det var ikke meget, de kunne gøre, at der var mange åbne spørgsmål, bl.a. at børnenes adoptivforældre optrådte som registranter med direkte registrering i de oplysninger, som fandtes hos Folkeregister- og identifikationsstyrelsen.

Denne proces fortsatte frem til 2015. Efter 2015 fik indlægsholderen andre arbejdsfunktioner, og i 2018 blev han efter indstilling fra ledelsen igen overført til at arbejde med ministeren Carroza. Dette arbejde havde tilknytning til de uregelmæssige adoptioner. I 2017 blev der foretaget en konfiskation hos en person, som havde arkiver over børn, som var blevet sendt til udlandet. Det siges, at denne person var involveret i første fase af undersøgelsen af børn, som var rejst ud af landet, men nu ved indlægsholderen, hvordan det fandt sted.

Pga. mængden af akkumulerede oplysninger havde også en anden person arbejdet for ministeren Carroza. Det var María Cecilia Erazo, som var socialrådgiver, advokat og sagkyndig hos domstolen, og som selv havde lavet en rapport med systematisering af de mange oplysninger, herunder især i papirformat.

Derfor begyndte man med en kriminalanalyse hos politiet, ligesom man arbejdede med efterretninger for at forstå, hvordan det kunne fungere. Gradvist begyndte man at finde fælles træk: navne, personer, sager, godkendende domstole og involverede organisationer. Med disse data kunne vi endeligt og generelt konkludere, hvad det var, der var sket. Det var ikke lykkedes i den første periode 2014-2015.

På ledelsesplan blev det besluttet at etablere en arbejdsgruppe, som i dag ledes af kommissær Gaete, og som bistår ministeren Carroza. Arbejdsgruppen er i 2018 overgået til at være en feltgruppe, som foretager interview af personer, indhenter viden om forhold, som vækker bekymring, og får overblik over, hvordan der blev arbejdet. Arbejdsgruppen foretager om nødvendigt beslaglæggelser for på den måde at udvide databasen med oplysninger. Det har alt i alt givet gode svar.

Som en afslutning på denne første præsentation kan jeg fortælle, at det var på denne måde, vi arbejdede på hospitalet Barros Luco. I en nedslidt bygning med begrænset adgang for personer lå de arkiver, som i dag er til disposition for de samme hospitaler.

Afslutningsvis blev der i denne sidste undersøgelse af registreringer på hospitalet Barros Luco fundet fødselsbøger fra 1962, 1968, 1969 og 1971. Alle bøgerne blev fundet i Institut for epidemiologi, klinisk forskning og human reproduktion ved Medicinsk fakultet på Universidad de Chile, campus syd. Ud over de omtalte bøger blev der også fundet arkivmapper, som indeholdt journaler om aborter, bækkeninflammationsbehandlinger og biopsiresultater.

Blandt konklusionerne fra arbejdet med relevante patologianatomiske oplysninger fra hospitalerne kan nævnes, at der ikke blev sondret mellem biopsier og obduktionsrapporter. Dette ændrede sig i 1984, da man begyndte at sondre mellem obduktionsrapporter for voksne og for børn. Det blev endelig konstateret af betjente, som kom på stedet.

Det tilføjes, at abortjournalerne også udgjorde et problem. Her henvises specifikt til, at de pågældende oplysninger nu er blevet systematiseret, hvilket har afgørende betydning for, at man kan foretage en hurtigere søgning og behandling af de anmodninger, som modtages fra domstolene.

En kommentar om fødselsbøgerne: Selv om der kun er få baggrundsoplysninger, findes der dog oplysninger, som giver information om den behandlende læge, om personen selv, om der var tale om hoved- eller sædefodfødsel, ligesom der er oplysninger om Apgar-værdi og fødselstidspunkt.

Nogle institutioner opbevarer flere oplysninger og andre færre, men det er under alle omstændigheder vigtige oplysninger i den konkrete sag.

Det skal sluttelig bemærkes, at der for perioden 2014-2015 er tale om foreløbige oplysninger. De tiltag, som er igangsat siden 2018, vil blive forelagt af Roberto Gaete, politikommissær.

Roberto Gaete oplyser, at ministeren Mario Carroza på baggrund af det betydelige antal anmeldelser, han havde modtaget, bad Efterforskningspolitiet (PDI) om at nedsætte en arbejdsgruppe, som skulle udføre feltarbejde til belysning af situationen.

I 2017 blev der indsamlet en stor mængde information fra socialrådgivere, som man i dag er i gang med at systematisere, og som viser, at der findes et stort antal personer – eller børn – som blev overdraget til adoption i både 1960'erne, 1970'erne, 1980'erne og 1990'erne.

Som omtalt af kommissær Hernández åbnede man en sag med nummer 1044-2018, som omfattede en lang række anmeldelser, som var modtaget i hele landet fra mødre, som søgte efter deres børn, og børn, som søgte deres oprindelige familie eller biologiske mor.

Sådanne anmeldelser og ønsker er altid fremkommet på den ene eller anden måde og er blevet forelagt via de sammenslutninger, som repræsenterer dem. Det er sammenslutninger, som tydeligt har erklæret deres hensigt om at opnå et resultat med de undersøgelser, som er udført af ministeren Mario Carroza.

Principielt arbejder man med to parallelle problematikker: Den ene problematik handler om at finde frem til de ansvarlige for disse forhold, og derfor medvirker i mange sager statslige funktionærer, som er blevet involveret i disse særlige situationer. Den anden problematik, som har et vigtigt socialt fokus, er behovet for på et tidspunkt at vide, hvor man kan finde den søn, som på uregelmæssig vis på et tidspunkt er blevet sendt til udlandet, så barnet på et tidspunkt kan blive genforenet med sin mor. Det er disse to primære arbejdsområder, vi koncentrerer os om for øjeblikket.

Der er således nedsat en særlig, specialiseret arbejdsgruppe: Det er en gruppe, som arbejder direkte sammen med ministeren, baseret på ministerens instrukser og anvisninger, alt efter hvilke anmeldelser der løbende kommer ind.

I feltarbejdet har man forsøgt at have fokus på de afhøringer eller interview af personer med en særlig tilknytning til de pågældende forhold. Det er interview eller afhøringer, som er foretaget af politiet, og som har haft til formål at hente så mange oplysninger som muligt fra socialrådgivere, myndigheder, private organisationer, f.eks. *Casa Nacional del Niño* og Børnestyrelsen (*Sename*). Man har arbejdet med at indsamle forskellige former for input, som på den ene eller anden måde kan give os et indblik i, hvordan disse adoptioner blev håndteret, og om der er tale om uregelmæssige forhold.

Det skønnes aktuelt, at der er ca. 8.000 sager, når man ser på de oplysninger, der ligger hos domstolene. Nu hvor tingene er ved at blive systematiseret, anførte indlægsholderen, har man adgang til cirka halvdelen af oplysningerne. Alle oplysninger er dog ikke systematiseret endnu, men det er nok forventningen, at det naturligvis ikke er alle sager, som findes ved domstolene, som handler om uregelmæssige adoptioner. Der kan være adoptioner, som i en vis udstrækning er lovlige, men hvor virkelighedens verden har vist, at der er konstateret en lang række "uregelmæssigheder".

Man har nu forsøgt at opdele arbejdet, for selv om mønstret optrådte første gang i regionen Metropolitana (hovedstadsregionen), gentog det sig bagefter i andre regioner, primært mod syd, i 6., 7., 8., 9. og 10. distrikt. Arbejdsindsats er opdelt, så man på den ene eller anden måde kan håndtere denne problemstilling over for ministeren.

Efterforskningspolitiet (PDI) har modtaget 168 direkte anmeldelser, som ligger ud over de sager, som er behandlet hos ministeren. Der ligger aktuelt ca. 350 anmeldelser.

Arbejdsindsatsen er blevet samordnet med detektiver i hele landet, som på den ene eller anden måde kan modtage anmeldelser og behandle det input, som kommer. Det drejer sig i teorien om oplysninger, der er nødvendige for at kunne udføre en undersøgelse. Der er mange mødre, der – måske af uvidenhed – ikke har foretaget anmeldelse, mens andre har foretaget anmeldelse, inden ministeren blev

udpeget. Endelig skal det nævnes, at mange anmeldelser er blevet liggende hos den offentlige anklagemyndighed, hvor de af en given årsag er blevet henlagt.

Der blev oprettet en e-mailadresse til modtagelse til oplysninger fra ofrene, dvs. adoptivbørnene, som for det store flertals vedkommende befinder sig i Europa og USA.

Der er desuden udført et informationsarbejde for at belyse, hvordan Efterforskningspolitiet behandler problematikken, og for at motivere de enkelte personer til at komme ind på vores stationer for at forelægge deres situation. Der er nemlig mange, der har fået den opfattelse, at der kun bliver gjort lidt eller slet ingenting i forhold til de anmeldelser, der er indgivet.

De foreslåede målsætninger har fokus på at belyse og klarlægge, hvad der er sket, dvs. fra 1960'erne og frem til reformen af vores straffeprocess.

I lyset af den indsamlede information og det udførte analysearbejde skal det handle om at fastlægge ansvaret i de enkelte sager, som det tidligere er nævnt, hos de personer eller statslige instanser, som eventuelt har været implicerede i problematikken.

Det handler også om at behandle de nødvendige input og hermed afstedkomme konkrete genforeninger. Der er en situation, som mange forældre og børn higer efter, så de kan blive genforenet med deres biologiske familie.

Dette skema forklarer illustrativt, på hvilken baggrund adoptionen af børn i mange tilfælde konkret har fundet sted. Der var et ønske hos en familie, som gerne ville have et barn. Familien tog kontakt mange gange til socialrådgivere, advokater eller organisationer, for at disse parter på den ene eller anden måde kunne hjælpe med at finde et barn til familien. De børn, der var genstand for interesse, var typisk børn af sårbare mødre.

I første omgang udvalgte man børn, som blev indlagt alene på hospitalerne, og dengang var der ofte en person, som stod for at opsamle børnene. Mange gange sagde man til mødrene, når de havde født, at deres søn eller datter var afgået ved døden – som f.eks. Fernando har nævnt det på et tidspunkt. Samtidig fik de ikke udleveret noget dokument, og de fik ikke at vide, hvor liget befandt sig eller var blevet begravet. Til gengæld sagde man til mødrene, at hendes nyfødte, afdøde søn eller datter var blevet overdraget til videnskaben.

Mødrene dengang foretog sig ikke mere, og de vænnede sig til tanken om, at deres barn var død. På den baggrund opstod der en struktur med såkaldte plejemødre (*guardadora*), hvorfra barnet senere kunne overdrages til en privatperson eller en organisation, som tog sig af barnet, indtil man var færdig med sagsbehandlingen, og barnet kunne udrejse af landet under værgemål eller beskyttelsesforanstaltning.

Socialrådgiverne skrev i mange tilfælde rapporter, som var notorisk ukorrekte med information om, at barnet var efterladt, eller at moren var stofmisbruger eller alkoholiker. På baggrund af denne information afsagde domstolene kendelse og erklæring om beskyttelsesforanstaltning og overdrog barnet til – i citationstegn – adoption, som efterfølgende mange gange skete i udlandet.

Som Fernando også har omtalt, blev børnenes identitet ofte ændret, dvs. barnets fødselserklæring blev ikke brugt til registreringen. I stedet benyttede man en metode, som stadig findes i dag, og som giver mulighed for at registrere et barn med tilstedeværelse af to vidner, som bevidner, at barnet faktisk er født med denne identitet. Herefter kunne barnet blive registreret som biologisk barn af forældre, som af indlysende årsager ikke var dets biologiske forældre.

På den baggrund er det meget sværere at forstå, hvad det egentlig skete med disse børn, fordi der ikke er nogen registrering af, hvem der biologiske forældre er. Desværre er der mange sager, som har dette typiske kendetegn.

Efterfølgende udrejste børnene af Chile med henblik på adoption i udlandet, og mange af dem vidste ikke noget om deres baggrund. Derfor foretog de sig ingenting for at få at vide, hvem deres biologiske forældre var.

Den ledende arbejdsgruppe består af fem detektiver, der i samarbejde med sammenslutninger og domstole samt med instanser under Folkeregister- og identifikationsstyrelsen og Børnestyrelsens (Sename) program Søgning efter oprindelig familie forsøger at finde svar til de mødre og børn, som i dag er voksne, og som søger efter deres oprindelige familie.

Rodrigo Bustos, leder af Juridisk enhed (*Unidad Jurídico Judicial*) ved Menneskerettighedsstyrelsen (*Instituto Nacional de Derechos Humanos*), takkede for invitationen fra Undersøgelseskommissionen. Samtidig beklagede han, at nationaldirektøren for Menneskerettighedsstyrelsen ikke kunne være til stede, idet pågældende er i Temuco for at underskrive en aftale med Børneombudsmanden (*Defensoría de la Niñez*) om børns forhold i den oprindelige mapuche-befolkning (Araukanien).

For det første ville indlægsholderen gerne fremhæve, at det emne, der tales om her, er et menneskerettighedsproblem. Menneskerettighedsstyrelsen arbejder med fjernelse af børn og uregelmæssige adoptioner og her den holdning, at der er tale om en overtrædelse af menneskerettighederne. De internationale traktater bliver overtrådt i de pågældende sager.

Man har lyttet til medarbejderne hos Efterforskningspolitiet (*PDI*), som har udført denne undersøgelse. Undersøgelsen sætter situationen i relief og viser, hvor utroligt relevant og betydningsfuld den er. Selv om der kun havde været tale om få tilfælde, ville det alligevel være en overtrædelse af menneskerettighederne, idet der er sket overtrædelse af artikel 8 i Konvention om børns rettigheder, som regulerer retten til identitet.

Anvendelse af denne artikel skal ses i sammenhæng med bl.a. artikel 19 i den amerikanske menneskerettighedskonvention i sagen om Dos Erres-masakren i Guatemala, som blev behandlet ved Den Interamerikanske Menneskerettighedsdomstol.

Problematikken med uregelmæssige adoption udgør en overtrædelse af menneskerettighederne, fordi der er tale om en overtrædelse af retten til identitet hos børn og voksne. Der henvises til Menneskerettighedsstyrelsens juridiske beføjelser på området.

I mange af disse sager er der en sammenhæng med de bestemmelser, som gælder for personers tvungne forsvinden. Som det vil være Undersøgelseskommissionen bekendt, er der mange familiemedlemmer i sagerne, og de ved stadig ikke noget om opholdsstedet for deres børn, som blev revet bort fra dem pga. bedrageri. Dette er anført af medarbejderne ved Efterforskningspolitiet. Der er tale om hjerteskrærende vidneudsagn.

Hvis problematikken er blevet mere synlig i dag, skyldes det i stor udstrækning familiemedlemmer og organisationerne i civilsamfundet.

Emnet er blevet behandlet i komparativ ret i Spanien og Argentina, hvor man har undersøgt overtrædelsen af retten til identitet med stor respekt.

Et aspekt, som er relevant at omtale i forbindelse med de årsager, man er i gang med at undersøge, er beregningen af forældelsesfrist i sagerne. Denne frist kan gå hen og blive et problem på et tidspunkt. Man har således i den komparative ret analyseret, at forældelsesfristen bør træde i kraft på det tidspunkt, hvor man har fået viden om børnenes fjernelse. Som i mange andre sager med bedrageri skal fristen naturligvis tage udgangspunkt i det tidspunkt, hvor man har fået kendskab til forholdet. Hertil skal føjes, at når der er tale om tvungen forsvinden, vil lovovertrædelsen i nogle tilfælde have varig karakter.

Menneskerettighedsstyrelsen griber ind i disse sager med klager og anmeldelser, fordi en sådan indsats ligger inden for vores juridiske beføjelser. Den lovgivning, Styrelsen er underlagt, fastlægger beføjelser til at fremme og beskytte menneskerettighederne, og derfor har det været muligt at iværksætte retslige foranstaltninger. Artikel 3, stk. 5, i lov nummer 20.405 indeholder mulighed for at indgive klage i forbindelse med tvungen forsvinden.

Styrelsen har indgivet klager med henvisning til tvungen forsvinden, når der er sket opfyldelse af to forbundne betingelser, dvs. når en embedsmand har grebet ind, og når offeret indtil nu ikke har vist sig igen. Det er altså en situation, hvor det barn, som er fjernet fra sin mor eller far, ikke har vist sig igen frem til dags dato. I alle andre sager, hvor der er sket indgreb, er det sket på baggrund af anmeldelser, som er indgivet med henvisning til de årsager, som er anført af ministeren Carroza og andre ministre.

Menneskerettighedsstyrelsen har indgivet klager med henvisning til forskellige undersøgelser. Et eksempel er den årsag, som er fremført af ministeren Carroza, og hvor det blev oplyst, at der var tale om en kategori med mere end 500 sager. Der henvises også til de klager, som er indgivet af ministrene Hormazábal og Yolanda Méndez fra henholdsvis regionerne Coquimbo og Biobío. De to ministre har fået deres viden fra undersøgelsen af overtrædelser af menneskerettighederne under diktaturet.

I sagen fra regionen Coquimbo blev klagen indgivet på begæring af familiemedlemmer til ofrene. Her skal der tages hensyn til, at det giver økonomiske problemer, hvis man flytter varigt til regionen Metropolitana (hovedstadsregionen).

Alligevel henvises specifikt til den årsag, som blev forelagt ministeren Carroza fredag, efter hvad der er oplyst. Man mødtes sidste år to gange med ministeren Carroza, og ved et møde deltog også direktøren for Menneskerettighedsstyrelsen. Der sættes stor pris på det arbejde, som ministeren gjorde i 2016 i forbindelse med undersøgelsen med navnet "uregelmæssige adoptioner", som i henhold til det mandat, der er tildelt af Højesteret, har omfattet sagerne fra 1950 til 2001. Den første klage kom som bekendt fra Elena Valentina Troncoso, som havde fået fjernet sit barn på hospitalet San Borja i 1986. Dette hospital råder over en hovedbog og en hemmelig, fortrolig bog.

Desuden har man som baggrundsoplysninger – primært i forbindelse med den undersøgelsen, som blev udført af ministeren Carroza – kunnet samle et kontaktnet af de personer, som medvirkede, dvs. socialrådgivere, sygeplejersker og læger, hvortil kan føjes børnedommere, som gav forældremyndighed og værgemål til de fjernede børn videre til især organisationer i udlandet.

Historierne fortæller, at det var tale om bedrageri, idet mange af kvinderne fik besked om, at deres søn eller datter var afdød ved døden i forbindelse med fødslen. En sådan handling udgør en overtrædelse af menneskerettighederne. Disse mødre har startet en proces, som med stort møje og besvær måske vil føre til sandheden og til det sted, hvor deres søn eller datter opholder sig.

I en anden undersøgelse er der konstateret religiøse udlændinge, som har været involveret, og som har opholdt sig i det sydlige Chile.

Natalia Labbé, advokat ved Menneskerettighedsstyrelsen (*Instituto Nacional de Derechos Humanos*), fremlagde tal til belysning af de retslige foranstaltninger, som Menneskerettighedsstyrelsen har truffet i forbindelse med forhold, som undersøges af ministeren Carroza.

Der er i alt tale om 53 retslige foranstaltninger, hvoraf de 36 indgår i sag nummer 1044-2018, som har været under behandling under ledelse af ministeren Mario Carroza Espinoza. I forbindelse med disse 36 foranstaltninger skal det tilføjes, at flertallet af vores retslige foranstaltninger har tilknytning til de hændelser, som er indtruffet på hospitalet Barros Luca i perioden 1980-1990. Desuden skal opmærksomheden i særlig grad rettes mod 1975, hvor der var fem sager, og 1982, hvor der var fire sager.

I marts blev der forelagt ti retslige foranstaltninger for ministeren Vicente Hormazábal på begæring af sammenslutningen *Madres e Hijos Se Buscan*, og i de fleste af disse tilfælde skete hændelserne på regionshospitalet La Serena i årene mellem 1973 og 1984.

Hvad angår sagerne, som forekom i den sydlige del af landet, blev der i marts måned truffet syv retslige foranstaltninger på anmodning af ministeren Méndez. Heraf forekom to af hændelser på hospitalet Laja med henvisning til forhold, som var indtruffet mellem 1972 og 1988.

Jorge Rubio Kinast, nationaldirektør ved Retsmedicinsk Myndighed (*Servicio Médico Legal*), forklarede, at Det nationale DNA-register (*Sistema Nacional de Registros de ADN*), som er navnet på den databank, der omtales i det vedlagte dokument, er reguleret i lov nummer 19.970 om genetiske profiler i forbindelse med undersøgelse af kriminelle forhold. Det er et godt udgangspunkt, at denne databank anvendes med udgangspunkt i undersøgelser af kriminelle forhold.

Genetisk profilering defineres som alfanumerisk registrering af personer, dvs. registrering af de tal og bogstaver, som er resultatet af en biologisk prøvetagning. Der findes en unik kombination af tal og bogstaver, som repræsenterer hver enkelte person. Det omtalte register er udelukkende baseret på genetiske oplysninger og benyttes udelukkende til at give information i forbindelse med en persons identifikation. Det er ikke muligt at få viden om eksempelvis hårfarven, øjnene eller andre forhold, medmindre der sker en nøje sammenholdelse med identifikationsoplysninger.

Loven bestemmer, at genetisk profilering skal udføres af fagpersoner og tekniske medarbejdere, som er ansat i Retsmedicinsk myndighed eller i de offentlige eller private institutioner, som er godkendt af Retsmedicinsk myndighed til det samme formål.

Forvaltningen af og tilsynet med Det nationale DNA-register ligger hos Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, men ejerskabet ligger dog ikke her. Det kan tilføjes, at input af information generelt ligger hos Retsmedicinsk myndighed. Retsmedicinsk myndighed udtager biologiske prøver, som stammer fra enkeltpersoner, og udfører den efterfølgende alfanumeriske behandling, som så overføres til et it-system. Input af information ligger således hos Retsmedicinsk myndighed, og det gælder også profiler, som måtte være udtaget af en institution, som er godkendt af Retsmedicinsk myndighed, det være sig både offentlige og private institutioner. Det skal nævnes, at der i Chile findes 12 genetiske laboratorier samt det genetiske laboratorium Codis, som det fremgår af arket her. Alle laboratorier er godkendte af Retsmedicinsk myndighed til at udføre denne type procedurer, dvs. udtage biologiske prøver og derefter behandle dem med henblik på at opnå en alfanumerisk værdi. Til forskel fra det arbejde, som udføres af Retsmedicinsk myndighed, overfører det genetiske laboratorium Codis værdierne til et it-system. I slægtsskabsagerne, dvs. når man søger at dokumentere slægtsskab mellem to eller flere personer, overføres informationen dog ikke til it-systemet Codis, fordi dette system udelukkende skal tjene som dokumentationdatabase for undersøgelser af kriminelle forhold.

På det næste billede ses et overblik over de lovovertrædelser, som er omfattede af lov nummer 19.970. Jeg skal indrømme, at jeg ikke selv forstår det særlig godt, men det er de lovovertrædelser, som er anført i artiklerne, der henvises til på billedet. Der er tale om lovovertrædelser, som er omfattede af chilensk straffelov (*Código Penal*), og desuden fremstilling og ulovlig handel med narkotika samt terrorhandlinger. Der foreligger en tydelig opdeling i kategorier af de lovovertrædelser, som giver anledning til prøveudtagelse. Når den alfanumeriske værdi og genetiske profil er behandlet og udarbejdet, overføres informationen til det nationale DNA-register.

Det nationale DNA-register kan derudover underinddeles i fem forskellige registreringstyper. 1) Den første type omfatter registrering af personer, som er blevet dømt i overensstemmelse med de lovovertrædelser, som er beskrevet på det tidligere ark. 2) Dernæst følger personer, som er anklagede for samme type lovovertrædelser. 3) Beviser og baggrundsoplysninger, som stammer fra undersøgelser af denne type lovovertrædelser. 4) Ofre, som har givet deres samtykke til, at der udtages biologisk prøve, og som efter prøveudtagning og behandling har givet deres samtykke til, at de registrerede data kan overføres til Det nationale DNA-register. 5) Og endelig forsvundne personer og disses familiemedlemmer, som optræder i en kriminel sammenhæng (i modsat fald indgår sidstnævnte gruppe ikke). Når en genetisk profil under en af de fem kategorier skal overføres til DNA-registret, kræves der desuden en kendelse fra en offentlig anklager eller domstol. I modsat fald kan sådanne genetiske profiler ikke overføres til den pågældende software.

Retsmedicinsk myndighed (SML) står som faglig tilsynsmyndighed med arbejdet med at sammenholde genetiske profiler. Når der foreligger en biologisk prøve, som skal behandles, er den normale fremgangsmåde, at man forsøger at lave en genetisk profil på et offer for en lovovertrædelse. Når offerets genetiske profil er færdigbehandlet, overføres den til databasen, hvor der foretages en sammenholdelse med en eller flere af de registrerede profiler, dvs. tilhørende dømte og anklagede personer osv. for at kontrollere, om lovovertræderen befinder sig i databasen. Det er baggrunden for, at man foretager denne sammenholdelse. Det er sådanne oplysninger, som skal indgå i en given straffesag. Når der er foretaget en konkret sammenholdelse, sendes rapporten herom til den offentlige anklagemyndighed eller til domstolen, alt efter sagen, hvor det sagkyndige arbejde og resultaterne heraf bliver gennemgået.

It-systemet, hvori den alfanumeriske værdi bliver registreret, dvs. den såkaldte genetiske profil, bærer benævnelsen Codis (*Combined DNA Index System*). Det er et stykke meget avanceret teknologiske software, som er udviklet af FBI, og som kombinerer retsgenetik (processen, som udføres i vores retsgenetiske laboratorium) med informationsteknologi (sammensætningen af en it-baseret database for de genetiske profiler, som er resultatet af genetiske prøver). Hermed råder vi over en digital database med genetiske profiler, som kan sammenlignes, hvorefter den offentlige anklagemyndighed og domstolene får adgang til et effektivt værktøj til forfølgelse af lovovertrædelser.

Denne præsentation viser nogle fotografier, som er taget i vores retsmedicinske laboratorium, Codis, og desuden ses en grafisk fremstilling af statistiske oplysninger for laboratoriet, siden systemet trådte i kraft i 2010. Det betyder ikke, at antallet af lovovertrædelser bliver ved med at stige, men at systemet gradvist får tilført flere data. I dag er 76.186 dømte personer registrerede i systemet, ligesom der i databasen er registreret 2.592 beviser, 23 anklagede personer, 15 ofre og endelig 136 forsvundne personer og familiemedlemmer.

Alicia Yañez, forkvinde for Sammenslutningen af socialrådgivere i Chile (Colegio de Asistentes Sociales de Chile), fortæller, at man som organisation ønsker at samarbejde så meget som overhovedet muligt for at fremme undersøgelsen.

Man har gennem medierne hørt om de ulovlige adoptioner – som de fleste andre borgere i landet.

I slutningen af sidste år modtog organisationen en skrivelse fra ministeren Carroza, hvori der blev anmodet om oplysninger om ni socialrådgivere.

De oplysninger, organisationen kunne videregive til Justitsministeriet, var socialrådgivernes medlemsnumre og datoer for deres registrering i fagregistret – og ikke mere end det. Den begrænsede information skyldes, at flertallet af de ni personer, der blevet spurgt til, var medlemmer mellem 1934 og 1944. Det er således mange år siden. Derfor optræder personerne ikke længere som medlemmer i organisationen. Man har ikke i mange år haft kendskab til deres nuværende bopæl, og nogle af dem er afdøde ved døden. Det vides ikke med sikkerhed, om de alle er døde. På denne måde bidrog organisationen med oplysninger til ministeren Carroza.

Det kan tilføjes, at organisationen her vil fremlægge en oversigt over de ni personer, ministeren Carroza har forespurgt om.

Disse oplysninger blev afsendt den 23. april 2018, i overensstemmelse med ministerens forespørgsel: Telma Uribe, registreringsnummer 1248 og afslutning af uddannelse i december 1944; Ruth Chía Barrios, afslutning af uddannelse i 1953 og registreringsnummer 533; Rosa Muñoz, registreringsnummer 1294 og afslutning af uddannelse i 1941; Berta Orozco Wells, registreringsnummer 74 og afslutning af uddannelse i 1938; Eliana Lizana Valenzuela, registreringsnummer 1941 og afslutning af uddannelse i 1963; Julia Muñoz García, registreringsnummer 1841 og afslutning af uddannelse i 1962; Esmeralda Quezada Rodríguez, registreringsnummer 2144 og afslutning af uddannelse i 1965; Elisa María Arriagada Ojeda, registreringsnummer 1555 og afslutning af uddannelse i 1959; Teresa Castillo, registreringsnummer 325 og registreret i vores faglige sammenslutning i 1936.

Det var alt, hvad vi havde mulighed for at oplyse ministeren Carroza om, og vi står til enhver tid til rådighed med yderligere ønskede oplysninger.

Det var således ikke nødvendigt at anmode om en autorisation. Ministeren forespurgte, om det var nødvendigt at anmode om en autorisation for at udøve fri profession, men organisationen har aldrig haft sådanne beføjelser og er aldrig blevet bedt om det. Dette var i april 2018.

Her i år, for et par uger siden, fik organisationen besøg af Efterforskningspolitiets Enhed for menneskerettigheder (*Brigada de Derechos Humanos*). Enheden aflagde besøg i organisationen for at bede om registreringsbøger for hele organisationens faglige, historiske virke. Dvs. fra den første registrering i organisationen og frem til de allernyeste registrerede medlemmer.

Det var for organisationen en svær situation, selv om Efterforskningspolitiet optrådte helt korrekt. For en faglig organisation, som jeg står som forkvinde for anden periode i træk, var det ikke behageligt at se, hvordan man gik ind og hentede de bøger, som afspejler hele vores historie. Bøgerne er ikke digitaliserede.

På denne måde har organisationen dog bidraget til samarbejdet med ministeren Carroza og med Efterforskningspolitiet.

Indlægsholderen anførte, at sammenslutningen efter den omtalte situation ikke har foretaget yderligere undersøgelser. Der er allerede igangsat en undersøgelse hos domstolene, og sammenslutningen kan ikke selv gennemføre en parallel undersøgelse.

Man afventer resultaterne af denne undersøgelse for at erfare, om der stadig findes levende kollegaer og medlemmer af organisationen, så vi evt. kan underkaste dem behandling i vores etiske instans.

Følgende blev nævnt af indlægsholderen: I 1981 mistede de faglige organisationer adgangen til undervisning i faglig etik. Dette har været et problem – ikke kun for vores egen faglige organisation som sådan, men for alle faglige organisationer, og det er et problem for hele landet. Når de faglige organisationer ikke tilbyder undervisning i faglig etik, har det en skadelig virkning på borgerpligten. Hvis vores kollegaer, som er medlemmer af organisationen, ikke bliver godkendt ved Den etiske domstol, har de mulighed for at erklære, at de ikke vil være medlem af den faglige organisation. Desuden kan der være personer, som begår ulovlige handlinger, samtidig med at de ikke er medlem af organisationen. I den situation kan man ikke foretage sig meget.

Og hermed en generel meddelelse til de ærede deputerede og senatorer: Som medlemmer af Sammenslutningen af faglige akademiske organisationer i Chile (*Federación de Colegios Profesionales Universitarios de Chile*) yder vi en stor indsats for at få genetableret undervisningen i etik, ikke alene i vores egen organisation, men i alle faglige organisationer.

I onsdags blev ministeren Blumel opfordret til at sørge for, at det udkast til betænkning, man er i gang med at udarbejde, håndteres som en hastesag. Det skyldes, som det blev nævnt af indlægsholderen, at det ikke alene er et problem for vores faglige organisation, men for hele landet. Det sker i en situation, hvor det etiske aspekt lider her i landet.

Samtidig med at det skal understrege, at vores organisation er indstillet på at bidrage til samarbejdet, skal det gentages, at vores principper som faglige personer er baserede på social retfærdighed, etik og menneskerettigheder. Det er vores tre faglige grundpiller, som danner grundlaget for hele vores uddannelse på teoretiske og metodologiske områder. Universiteterne har fuld fokus på den teoretiske og metodologiske uddannelse, men frem for alt tilbagestår der en bekymring for manglende uddannelse i social retfærdighed, etik og menneskerettigheder.

BETÆNKNING FRA DEN SÆRLIGE UNDERSØGELSESKOMMISSION OM STATSIGE MYNDIGHEDERS HANDLINGER I FORBINDELSE MED MULIGE UREGELMÆSSIGHEDER KNYTTEDE TIL ADOPTIONSBEHANDLING OG REGISTRERING AF BØRN SAMT KONTROL MED DISSE BØRNS UDREJSE AF LANDET

ÆREDE KAMMER:

Undersøgelseskommissionen har udarbejdet denne betænkning i henhold til de beføjelser, som kommissionen er tildelt af Deputeretkammeret i Chile (*Cámara de Diputados*), idet Undersøgelseskommissionen således har afgivet de konklusioner og anbefalinger, som fremgår af betænkningens slutning.

Idet der henvises til Forvaltningsbekendtgørelsen (*Reglamento de Corporación*), artikel 318, tildeles Undersøgelseskommissionen følgende:

I – KOMPETENCE

Valparaíso, den 22. november 2018

Fru
Maya Fernández Allende
Præsident
Deputeretkammeret
VALPARAÍSO

Fru præsident:

Idet der henvises til republikkens politiske forfatning (*Constitución Política de la República*), artikel 52, stk. 1, litra c), Nationalkongressens organiske forfatningslov (*Ley Orgánica Constitucional del Congreso Nacional*), artikel 53, samt ovennævnte forvaltningsbekendtgørelse, artikel 297, anmodes om forsamlingens samtykke til at oprette en særlig Undersøgelseskommission. Der henvises til følgende omstændigheder:

1 – Det er mere end ti år siden, at det chilenske samfund fik kendskab til de adoptioner, som har foregået på et uregelmæssigt grundlag i vores land. Disse adoptioner blev gennemført uden de biologiske forældres viden og på den baggrund, at visse statslige instanser handlede på en bestemt måde eller undlod at handle.

2 – Der er tale om uregelmæssige adoptioner, som begyndte at forekomme i starten af 1950'erne, og som efter de nyeste vurderinger fortsatte frem til starten af det nye årtusind.

3 – Børnene blev fjernet fra deres mødre, samtidig med at man gav ukorrekte oplysninger om, hvor forældrenes nyfødte børn ville blive placeret. Generelt oplyste man mødrene om, at deres børn var afgået ved døden, selv om dette reelt ikke var tilfældet. Det var en grundlæggende forudsætning for, at børnene kunne blive fjernet, at medarbejdere på offentlige institutioner medvirkede til disse handlinger.

4 – For at processen med at overdrage de nyfødte børn til deres adoptivfamilie kunne gennemføres, krævede det medvirken fra dommere, immigrationsmyndigheder, notarer, personer med tilknytning til kirken samt private adoptionsorganisationer.

5 – Det skal tilføjes, at adoptivbørn har ret til at kende deres identitet i henhold til både national og international lovgivning. Dette fremgår af De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder, som blev undertegnet af Chile i 1990. Adoptivbørn har iflg. konventionen ret til – når som helst og når de ønsker det – at få kendskab til deres biologiske baggrund. Når et adoptivbarn således ønsker at få kendskab til sin biologiske familie, skal staten stille de nødvendige midler til rådighed, så denne målsætning kan opfyldes.

6 – I de tilfælde, hvor adoptivbørn her i landet har besluttet sig for at søge efter deres biologiske baggrund, har de været stillet over for en række hindringer, når de har ønsket at indhente korrekte og troværdige oplysninger hos offentlige myndigheder. Når de har henvendt sig til private instanser, har de erfaret, at deres adoptionsdokumenter og fødselsattester på den ene eller anden måde har været forfalskede, således at man har kunnet gennemføre en adoptionsbehandling, uden at der forelå samtykke hertil fra de biologiske forældre. I nogle tilfælde har børnene i deres fortsatte søgen haft held til at lokalisere deres forældre og dermed fået kendskab til, at mødrene i de fleste tilfælde ikke havde fået oplysninger om adoptionen og dermed ikke havde givet deres samtykke hertil. Tværtimod havde de fået besked om, at deres børn var afgået ved døden.

7 – De offentlige hospitaler råder ikke over tilstrækkelige oplysninger om de biologiske forældre og om årsagen til dødsfald, der reelt aldrig har fundet sted. Det kan tilføjes, at heller ikke Folkeregistrene har de nødvendige oplysninger til at kunne garantere børnenes ret til identitet. Børnestyrelsen i Chile (*Servicio Nacional de Menores; Sename*) har ikke de nødvendige mekanismer og systemer til at sikre, at denne rettighed kan håndhæves. Det er således et faktum, at en række offentlige instanser ikke råder over korrekte, tilstrækkelige og opdaterede oplysninger. Dette begrænser personernes grundlæggende rettigheder og fremhæver, hvilke alvorlige mangler der i dag findes hos de offentlige myndigheder i Chile. Disse mangler indvirker ikke alene på muligheden for at udøve retten til identitet, men har også konkret betydning for en lang række personer, som i en fremskreden alder erfarer, at deres børn er i live. Der findes ingen politik, som har til formål at rette op på denne situation.

Situationen illustrerer og afslører, at vores institutioner har undladt at handle i en række forhold. Dette skal ses i lyset af, at man gennem disse institutioner jo burde kunne foretage en formel forhåndsforespørgsel og undersøgelse og dermed lokalisere de søgte personers adresse.

8 – De chilenske domstole er i gang med at undersøge disse forhold og gør det med stor grundighed. Denne undersøgelse vil gøre det muligt at fastslå, hvem der har det straffe- og personretlige ansvar.

9 – Indtil videre er der foretaget en nøje undersøgelse af mere end 2.000 sager. Adoptivbørnene i de omtalte sager blev placeret i mange forskellige lande, men primært i Europa. Der er flere koncentrerede forekomster af chilenske adoptivbørn rundt omkring på det europæiske kontinent, og det er i den forbindelse relevant at overveje, om der i disse tilfælde forekom en ikke-tilfældig og organiseret samordning, der skulle sikre en regelmæssig forsyning eller leverance af chilenske børn. Det bringer også tanker hen på, om formålet udelukkende var at etablere en ulovlig, men indbringende forretning.

10 – Deputeretkammeret har med sine tilsynsfunktioner pligt til at påpege statslige handlinger, som forhindrer udøvelsen af retten til identitet, og skal desuden fastlægge indholdet og omfanget af den skade, som er opstået på baggrund af alvorlige fejltagelser hos de offentlige institutioner, og som i stort set alle sager også indebærer, at der er en tæt tilknytning til private aktører, som har stået for den officielle behandling af adoptioner.

11 – Selv om der er gået lang tid, siden de ureglementerede adoptionsbehandlinger fandt sted, har det stor betydning, at vi i dag kan stille oplysninger til rådighed for personer, som søger deres baggrund, og at vi i nødvendigt omfang kan identificere de fejl hos staten, som betyder, at det stadig i dag ikke er muligt at udlevere de ønskede oplysninger til personer, som har et ønske om at få kontakt til deres biologiske familie.

De deputerede henviser til ovenstående og anmoder hermed Deputeretkammeret om at nedsætte en særlig Undersøgelseskommision, som skal indhente information om de oplysninger, der stilles til rådighed af staten til personer, som efter 2014 har ønsket at modtage disse oplysninger om deres baggrund, og herunder især:

1 – Indsatsen i henhold til Børnestyrelsens (Sename) underprogram for søgning efter oprindelig familie (*Programa Orígenes*) til støtte for familiemedlemmer, som søger baggrundsoplysninger. Desuden handler det om at få kendskab til, hvordan baggrundsoplysninger der registreres og de måder, hvorpå de udleveres. Der drejer sig også om at få kendskab til, om der findes en registrering af de personer, som søger støtte, og af de svar, som afgives, samt om der er DNA-registrering af personer, som medvirker i en adoptionsbehandling.

2 – Sundhedsmyndighedernes og sundhedsministeriets indsats for at registrere spædbørn, som er afdøde ved døden, samt gældende procedurer for at udlevere oplysninger til forældrene om årsagerne til deres dødsfald; desuden en undersøgelse af de baggrundsoplysninger, der foreligger om den endelige placering af afdøde spædbørns lig samt om, hvorvidt ligene er blevet udleveret til forældrene. I hvert enkelt tilfælde er der behov for at undersøge, hvilken registrering eller hvilke data der findes om ligets endelige placering, samt kilden eller kilderne til disse oplysninger. I samme forbindelse skal der ske en præcisering af det tilsyn, som det pågældende ministerium udfører, når der tales om udbydere af private sundhedsydelser.

3 – Justitsministeriets gældende tilsyn og procedurer, der skal sikre, at alle instanser, som samarbejder med Børnestyrelsen (Sename), korrekt og efter lovens bestemmelser overholder de gældende regler for adoptionsbehandling.

4 – Indsatsen hos Efterforskningspolitiet (*Policía de Investigaciones*) og Sikkerhedspolitiet (*Carabineros*) i Chile for at sikre, at mindreårige, og herunder især spædbørn, kan udrejse af landet under lovformelige forhold, idet der skal ske indrapportering af konstaterede uregelmæssigheder og mulige, proceduremæssige fejl, som skyldes ureglementerede adoptioner.

5 – Indsatsen hos Folkeregister- og identifikationsstyrelsen (*Servicio Civil e Identificación*) for at klarlægge, hvordan spædbørn registreres, og hvordan en person kan registrere to identiteter (dobbelt identitet).

Vi skal desuden anmode Den Særlige Undersøgelseskommission om at indsamle alle nødvendige oplysninger og hermed indbyde personer og institutioner til at bidrage til at fremme arbejdet med undersøgelsen. Undersøgelseskommissionen vil efter betænkningens godkendelse fremsende sine konklusioner til alle relevante administrative og retslige myndigheder med forslag om tiltag, som bør træffes for at afhjælpe de uregelmæssigheder, som måtte blive påvist.

VALPARAÍSO, den 27. november 2018

Deputeretkammeret har ved sit møde, der er afholdt dags dato i henhold til Republikkens politiske forvaltning, artikel 52, stk. 1, litra c), Nationalkongressens organiske forfatningslov, artikel 53, samt Forvaltningsbekendtgørelsen, artikel 313 ff, godkendt begæringen fra 66 deputerede om at nedsætte en særlig Undersøgelseskommission om statslige myndigheders handlinger knyttede til mulige uregelmæssigheder i forbindelse med adoptionsbehandling og registrering af mindreårige samt og om kontrollen med disse børns udrejse af landet (CEI 18). Undersøgelseskommissionen skal forelægge sin betænkning inden for en frist på 90 dage, og dens mandat kan udøves overalt på nationalt, chilensk territorium.

Gud bevare Dem alle.

II – OVERSIGT OVER UDFØRTE AKTIVITETER

Undersøgelseskommissionen er nedsat med følgende deputerede som medlemmer:

- Sandra Amar
- Natalia Castillo
- Loreto Carvajal
- Catalina Del Real
- Erika Olivera
- Ximena Ossandón
- Boris Barrera, (formand)
- Alvaro Carter
- Carlos Abel Jarpa
- Jaime Naranjo
- Luis Rocafull
- Gustavo Sanhueza
- Raúl Soto

Undersøgelsesdomstolens sekretariat beklædes af Roberto Fuentes Innocenti, juridisk kommissionssekretær, Hugo Balladares Gajardo, assisterende juridisk kommissionssekretær, og Mabel Mesías Chacano, ledende sekretær.

Undersøgelseskommissionen har afholdt i alt 15 møder.

1. Indkaldte personer

Hernán Larraín, justits- og menneskerettighedsminister, der var ledsaget af Alejandro Fernández, leder af Resocialiseringsafdelingen (*División Reinserción Social*), Danae Fuentes, leder af Afdelingen for unges resocialisering (*Departamento Reinserción Social Juvenil*), Pedro Pacheco, advokat, Jorge Rubio, direktør for Retsmedicinsk afdeling (*Servicio Médico Legal*), og Marisol Intriago Leiva, leder af Menneskerettighedsafdelingen (*Departamento de Derechos Humanos*) under Retsmedicinsk afdeling.

Emilio Santelices, sundhedsminister, der var ledsaget af Elizabeth Cabello, læge, Jaime González, advokat, og Enrique Accorsi, rådgiver. Desuden medvirkede Claudio Román, leder af Afdeling for menneskers behandling og udvikling (*División de Gestión y Desarrollo de las Personas*), María Eugenia Wegner, chef for GES-afdelingen (særlige sundhedsgarantier), og Alfredo Donoso Barros, læge og direktør for hospitalet i Talca.

Susana Tonda, nationaldirektør for Børnestyrelsen (*Sename*), som var ledsaget af Viviana Petric, leder af Adoptionsafdelingen (*Departamento de Adopción*), og Carolina Von Schakmann, advokat.

Jorge Álvarez, nationaldirektør for Folkeregister- og identifikationsstyrelsen (*Servicio de Registro Civil e Identificación*), som var ledsaget af Francia Vera, konstitueret leder af denne styrelse, og Víctor Rebolledo, afdelingsleder i hovedarkivet i Folkeregister- og Identifikationsstyrelsen.

Roberto Gaete og Fernando Hernández, overordnet politifunktionærer, og Mario Vásquez, underordnet politifunktionær ved Efterforskningspolitiet (*Policía de Investigaciones*) i Chile. Desuden Rodrigo Bustos, leder af Juridisk retsenhed ved Menneskerettighedsstyrelsen (*Instituto Nacional de Derechos Humanos; INDH*), som var ledsaget af rådgiverne Natalia Labbé og Pablo Ribera. Som særlig indkaldt medvirkede Raúl Sanhueza, ambassadør og generaldirektør for konsulære anliggender.

Alicia Yáñez, forkvinde for sammenslutningen af socialrådgivere i Chile (*Colegio de Asistentes Sociales de Chile*), som var ledsaget af Nelson Ortega, national generalsekretær, og Karen Alfaro, historiker ved Universidad Austral de Chile.

Ana María Olivares, María Inés Soto, Lorena Orellana, Ester Herrera og María Jesús Vicuña, Patricia Astudillo, Andrea Moraga, Sofía Carvajal, Valeska Bravo, Sandra Castillo og Rosa Gálvez samt, via Skype fra Peru, Luis Fernando Lezaeta, César Augusto Zambrano og Mans Wikstron, alle repræsenterende sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* (Tavse børn og mødre), Mans Wikstron Bjorklund fra sammenslutningen *Madres del Silencio* (Tavse mødre). Fra sammenslutningen *Madres e Hijos* (Mødre og sønner) var Jeannette Velásquez og Tobías Kristoffer Ohrn Johansson indkaldt for at medvirke.

Fra sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* deltog Ana María Olivares, forkvinde, og Marisol Rodríguez, sammenslutningens forkvinde, ligesom stiftelsen *Fundación Nos Buscamos* (Vi søger) var repræsenteret af Constanza del Río, direktør, og Ignacia Guzmán, sociolog.

Elena Heredia, som var ledsaget af sin datter Alison Heredia, Nicole Guillaume, María Orellana, som ledsagede Rubén Estrada, Alicia Vásquez, som var ledsaget af sin datter Susana Torres, og Patricia Rojas.

2. Udførte opgaver

Nummer	Møde	Vedr.	Reference
51	Nr. 9 af 13. maj 2019	INDH	Der anmodes om information om årsagen til, at man ikke har haft kendskab til sagen, som var fremlagt María Inés Soto Soto, idet styrelsen udfører de nødvendige tiltag (anmeldelse eller klage).
40	Nr. 7 af 22. april 2019	Folkeregister- og identifikationsstyrelsen	Der anmodes om information om alle forhold vedrørende registrering af spædbørn, herunder især tilknytning til slægtninge i tidligere led, sager om dobbelt registrering, sager om dobbelt identitet, sager om personer, for hvem der ikke er registreret bopæl, sager om registrering af dødfødte – med henblik på godkendelse af begravelse – og om lister over fødende kvinder, sager om registrering efter 60 dage og måden, hvorpå denne registrering foregik, og endelig sager om eventuelle slægtskabserklæringer.
39	Nr. 7 af 22. april 2019	Sundhedsministeriet	Der anmodes om information om beskyttelsestiltag i forhold til personoplysninger, som skal træffes af klinikker og hospitaler, der af den ene eller anden grund bliver lukket.
38	Nr. 7 af 22. april 2019	Højesteret	Det blev vedtaget at særindkalde Mario Carroza, minister, til at medvirke ved mødet den 6. maj 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at bede vedkommende om at uddybe den problematik, som bliver udredt i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat, og som fremgår af stenograferede sagsakter.

Nummer	Møde	Vedr.	Reference
35	Nr. 5 af 8. april 2019	Folkeregister- og identifikationsstyrelsen	Der anmodes om information om alle baggrundsoplysninger, der er registrerede per dags dato, og som skal indgives i registreringsprocessen for alle børn, som bliver født her i landet.
34	Nr. 5 af 8. april 2019	Hospitalet i Vicuña	Der anmodes om fremsendelse af registreringshistorik om bekræftede fødsler på hospitalet og i givet fald sagsakter om destruktion af baggrundsoplysninger.
33	Nr. 5 af 8. april 2019	Hospitalet i Coquimbo	Der anmodes om fremsendelse af registreringshistorik om bekræftede fødsler på hospitalet og i givet fald sagsakter om destruktion af baggrundsoplysninger.
32	Nr. 5 af 8. april 2019	Hospitalet i Ovalle	Der anmodes om fremsendelse af registreringshistorik om bekræftede fødsler på hospitalet og i givet fald sagsakter om destruktion af baggrundsoplysninger.
31	Nr. 5 af 8. april 2019	Regional justitsministersekretær i Biobío	Der anmodes om information om, hvad der skete med de børn, som opholdt sig på <i>Centro de Observación y Diagnóstico</i> , Sector Chillancito, i Concepción.
30	Nr. 5 af 8. april 2019	Regionshospitalet i Talca	Det blev vedtaget at indkalde Dem til at medvirke ved mødet den 15. april 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at uddybe den problematik, som bliver udredt i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat.
29	Nr. 5 af 8. april 2019	Direktøren for Regionshospitalet i Concepción	Det blev vedtaget at indkalde Dem til at medvirke ved mødet den 15. april 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at uddybe den problematik, som bliver udredt i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat.
28	Nr. 5 af 8. april 2019	Direktøren for Hospitalet i San Borja	Det blev vedtaget at indkalde Dem til at medvirke ved mødet den 15. april 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at uddybe det emne, som udredes i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat.
27	Nr. 5 af 8. april 2019	Udenrigsministeriet	Der anmodes om information om alle forhold vedrørende personer, som er født i Chile, og som er overdraget til adoption i udlandet, herunder især i

Nummer	Møde	Vedr.	Reference
			lande som Belgien, Sverige, Holland og Italien. Der anmodes om, at alle relevante sagsakter fremsendes, bl.a. registrering af udrejse af landet, eventuelle forældretilladelser og/eller retstilladelser og andre. Der vedlægges kopi af fødselsattest for Mans Wikstron Bjorklund og fødselserklæring for den anførte person. Dette dokument kan indhentes i <i>Centro Sueco de Adopción</i> (det svenske adoptionscenter).
26	Nr. 5 af 8. april 2019	Sundhedsministeren	Det blev vedtaget at indkalde Dem til at medvirke ved mødet den 15. april 2019 kl. 17.00-19.00 i Salón Protocolar i den tidligere nationalkongres i Santiago, med henblik på at uddybe den problematik, som bliver udredt i henhold til Undersøgelseskommissionens mandat. Der vedlægges stenograferede sagsakter. Der henvises især til sag nummer 10 af 6. marts om eventuelle baggrundsoplysninger, idet det bedes oplyst, om der foreligger sagsakter om sletning af baggrundsoplysninger, og om der er truffet administrative foranstaltninger med henvisning til eventuel ulovlig behandling af disse baggrundsoplysninger.
25	Nr. 5 af 8. april 2019	Sundhedsministeriet	Det blev vedtaget på ny at fremsende anmodning i forbindelse med sag nummer 10 af 6. marts, der vedlægges som kopi, idet der ikke er modtaget svar på, om de ønskede baggrundsoplysninger eksisterer, om der foreligger sagsakter om baggrundsoplysningernes sletning, og om der er truffet administrative foranstaltninger med henvisning til eventuel ulovlig behandling af disse baggrundsoplysninger.
22	Nr. 4 af 1. april 2019	Sundhedsministeriet	Der anmodes om svar på de spørgsmål, som er stillet i vedhæftede dokument, hvilket skal ses i sammenhæng med ønsket om at indhente viden om baggrundsoplysninger, som kan bekræfte en bestemt fødsel.
18	Nr. 3 af 18. marts 2019	Nationalkongressens bibliotek	Der anmodes om information om reglerne i Lov om beskyttelse af privatlivets fred (<i>Ley sobre protección de la vida privada</i>), herunder især om behandlingen af personoplysninger og andre data med følsomt indhold, og om denne beskyttelse omfatter fødselsjournaler og de mange andre oplysninger, der fremgår heraf.
10	Nr. 1 af 4. marts 2019	Sundhedsministeriet	Man anmoder om at få fremsendt kliniske journaler og fødselsbøger for personer, som står anført i vedhæftede lister, og eventuel information om alle forhold vedrørende manglende tilstedeværelse af

Nummer	Møde	Vedr.	Reference
			baggrundsoplysninger, herunder især administrative tiltag, som er truffet i den forbindelse.

III – INDLÆG

Hernán Larraín Fernández, justits- og menneskerettighedsminister, gentog sit ønske om at bidrage til Undersøgelseskommisionens mandat til at udrede eventuelle uregelmæssigheder i forbindelse med den adoptionsbehandling, som har fundet sted her i landet i de senere årtier. Situationen er meget alvorlig, og det er meget vigtigt at få udredt forholdene.

Det var efter indlægsholderens opfattelse meget overraskende, at landet i så lang tid har måttet leve med disse ureglementerede adoptioner – for at sige det mildt. Det har påvirket mange mennesker, måden, hvorpå adoptionsbehandlingen har foregået er bemærkelsesværdig, det har været et langt tidsforløb, og det har haft betydning for et stort antal mennesker.

Ministeren erkendte, at han ikke haft kendskab til problemets omfang. Han havde hørt om særlige tilfælde, idet der var en præst, som udførte en form for uregelmæssige adoptioner eller samarbejdede med personer, som gjorde det. Men det bekymrede ham grundlæggende at have fået en viden om, at det har foregået siden 50'erne og som minimum frem til starten af det nye årtusind – og at der er tale om i tusindvis af tilfælde.

Ministeren oplyste, at han fik sin viden på et møde om adoptionsloven, som blev afholdt sidste år. Det foregik i familie- og voksenudvalget, som undersøgte emnet. En deputeret havde inviteret sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* (Tavse børn og mødre), som holdt et indlæg om emnet. Indtil dette tidspunkt havde ministeren ingen viden om problemets omfang. Siden da havde han ønsket at bidrage til problemets løsning.

Det blev tilføjet, at der var et nødvendigt behov for at yde støtte. Der var et ønske om at undersøge, om det var muligt at få støtte, og man havde spurgt ministeren Carroza, hvordan man kunne hjælpe ham.

Ministeren fortalte, at der blev gennemført nogle undersøgelser i samarbejde med domstolenes administrative forvaltning, og herefter erklærede ministeren, at der var behov for flere ressourcer for at kunne behandle oplysninger og få tilført teknologisk udstyr. På denne baggrund blev der truffet foranstaltninger i regeringen for at fremskaffe de nødvendige midler.

Ministeren anførte, at han skal beklage, at det ikke har været muligt at tilføre disse midler, som han havde oplyst. Ministeriet har ikke den nødvendige kapacitet. Budgettet er meget begrænset, og der er ingen fleksibilitet. Ministeriet har 31.000 medarbejdere, men reelt forholder det sig sådan, at 30.500 af disse stillinger ligger uden for ministeriet. Ministeriet har lidt over 400 medarbejdere, og budgettet er meget beskåret.

Det er klart, at politiet har sine ressourcer, og at Børnestyrelsen (Sename) har sine ressourcer, men der er tale om ressourcer, som er allokerede direkte til funktionerne i disse tjenestegrene. Det er ikke ressourcer, som er til rådighed for ministeriet.

Derfor har man været nødsaget til at afsøge andre områder, hvilket ikke har givet det ønskede resultat.

Ministeren oplyste dette til ministeren Carroza, med hvem han havde afholdt flere møder for at afklare sagen.

Ministeren anførte, at han på det tidspunkt tog kontakt til præsidenten for Højesteret om situationen for at se, om domstolene eventuelt kunne allokere midler.

Han har ikke mistet håbet om, at han på et tidspunkt kan få hjælp. Han kan ikke love noget, for det kan være svært at vide med sikkerhed. Efter at man havde lovet at undersøge emnet, var der nogle personer, som blev ret skuffede. Og ministeren beklagede, at det er gået på denne måde, for i virkeligheden engagerede man sig meget i problemet, og man vil sikkert foretage sig yderligere. Indtil nu har de ikke kunnet gøre mere i forhold til allokering af midler til at øge undersøgelser og få hurtigere resultater, men de opgiver ikke håbet om, at det kan ændre sig i fremtiden. Og der blev udtrykt et håb om, at også domstolene kunne gøre fremskridt.

Hvad angår problematikken på dagens møde så ved man, at behandlingen eller processen foregik på en meget kompleks måde. Desuden er udtrykket ureglementerede adoptioner ikke altid den mest præcise, fordi det ikke beskriver fænomenet i sin helhed.

Der var ureglementerede adoptioner på den måde, at man forvanskede data og oplysninger, men det handlede om meget mere end det: Der var uregelmæssige registreringer i Folkeregistret, og der var også ulovlige tilladelser til at udrejse af landet. Det er forhold, som De allerede kender, og som gør processen endnu mere kompliceret.

Det vides, at Højesteret har afgjort, at undersøgelsen ikke længere skal fortsætte 100% hos ministeren Carroza. Det var indtrykket, at det ville være bedre, at det hele blev samlet et enkelt sted, hvor man havde et godt kendskab til alle processerne, men alle må jo respektere domstolenes uafhængighed. Og her besluttede man sig for at agere på en anden måde. Han var sikker på, at den nye minister, som skal tage sig af denne undersøgelse, nok skal gøre det godt. Bekymring skulle kun ses i sammenhæng med ministeren Carroza og dennes erfaring og viden. Man ville arbejde sammen med den nye minister og med ministeren Carroza for at sikre, at undersøgelsen bliver så effektiv som muligt, set fra statens synspunkt.

Uanset hvad kommer det til at være en god støtte, ikke alene for undersøgelsen, men for problematikken som helhed. De tjenestegrene, som er involverede i arbejdet, har allerede været i kontakt med Undersøgelseskommissionen, dvs. Børnestyrelsen (Sename), Folkeregister- og identifikationsstyrelsen og Retsmedicinsk afdeling (*Servicio Médico Legal*). Det er de institutioner, som primært kan bidrage til at kaste lys over og afklare de emner, som underkastes undersøgelse af Undersøgelseskommissionen.

Han tilføjede, at institutionerne arbejder sammen med Deputeretkammeret, hvor Undersøgelsesdomstolen har sit sæde, om et lovudkast, som skal gennemføre en generel reform af adoptionssystemet, og det er håbet, at disse ændringer vil forbedre procedurerne og føre til indførelse af nye standarder, samt at de situationer, som er opstået tidligere, ikke vil opstå igen. Det var hans opfattelse, at der er særlig bevågenhed om dette område, og både Børnestyrelsen (Sename) og de instanser, som samarbejder med Børnestyrelsen, herunder især i forhold til adoptioner i udlandet, er genstand for denne bevågenhed.

Lovudkastet har ikke særlig prioritet, som det også fremgår af den gældende lov. Dog gælder det iflg. lovudkastet – som det er vedtaget i udvalget – lægger op til, at indenlandske adoptioner har forrang frem for internationale adoptioner. Det betyder, at hvis der er flere valgmuligheder, og den ene mulighed er indenlandsk, er det bedre at placere adoptivbørnene i Chile, så de har mulighed for at udvikle sig i vores hjemlige miljø. Kun hvis der ikke findes en adoptant til det pågældende adoptivbarn, kan det være hensigtsmæssigt at skride til international adoption.

Der ligger en præference her, som formentlig er påvirket af den bekymring, som er kommet til udtryk i tilknytning til de internationale adoptioner. Som det blev forklaret for Undersøgelseskommissionen, er dette ikke rimeligt. International adoption er således en virkelig god og effektiv løsning for større børn. Især for børn i alderen 7-10 år er det mest svært at finde personer i Chile, som ønsker at adoptere. Til gengæld er der interesse for denne alder i udlandet.

Derfor er det vigtigt, at man bestræber sig på at sikre, at man i udlandet lever op til forpligtelserne i henhold til adoptionskonventionen og de garantier, der kræves til opfyldelse heraf. Der skal eksistere forskellige filtreringssystemer, som sikrer, at dårlig erfaring ikke bliver gentaget. Det forholder sig nemlig sådan, at mange af problemerne netop har sammenhæng med den pression, som man har været udsat for fra udlandet, og som førte til ureglementerede kanaler, der blev åbnet på de mest tilforladelige steder her i landet: På hospitaler, på notarkontorer og i forskellige organisationer, der forhåbentlig nu bliver undersøgt af domstolene, og som De får kendskab til via Deres arbejde.

Når vi kigger ud mod fremtiden og mod den nye lov, som grundlæggende skal reformere adoptionssystemet i Chile, vil vi står med nogle mekanismer, som betyder, at vi kan undgå disse situationer fremover.

Resocialiseringsafdelingen har ønsket at fremhæve, at man reelt udøver teknisk kontrol med de tekniske bestemmelser og vejledninger, som styrer de forskellige underprogrammer i adoptionsprogrammet, og at man hermed kan sikre en beskyttelse i forhold til lovgivning og indgreb på området.

Når dette var sagt, måtte det konstateres, at samarbejdsformen ud over ovennævnte ikke er særlig målrettet. Det bidrager til at skabe bekymring. Derfor har ministeriet afholdt et møde med præsidenten, ledsaget af Carvajal, som er deputeret, hvorpå man fremlagte de bekymringspunkter, som udvalget giver udtryk for. Man har arbejdet for at finde en supplerende formel, som kan bidrage til at sikre, at disse hændelser ikke gentager sig i fremtiden, men som især kan støtte børnene, når de søger deres forældre, og omvendt. Ministeren var således ledsaget af en direktør og specialist i Retsmedicinsk afdeling, som skal kaste lys over et projekt, han har udviklet, en såkaldt genetisk bank i Retsmedicinsk afdeling.

Vedkommende erklærede, at han har udført en teknisk og juridisk undersøgelse af de ressourcer, der er til rådighed, for at konstatere, om det er muligt at oprette en genetisk bank. Denne bank vil være et supplement til allerede eksisterende genetiske banker, f.eks. ADN CODIS, som indeholder data på personer, som har begået lovovertrædelser, og hvor der netop er behov for at foretage en genetisk identifikation af fremtidige fund. Der findes også andre registre, men her vil man så etablere et nyt register, som gør det muligt at fastslå blodslægtskab i de tilfælde, hvor det er vurderingen, at der kan være tale om uregelmæssigheder i adoptions- og registreringsbehandlingen i sager, som endnu ikke har gennemgået en juridisk proces. Når der først har været gennemført en sådan juridisk proces, har domstolene mulighed for at foretage en autoriseret undersøgelse. Man bestræber på at finde en formel, som ikke kræver en juridisk proces, men udelukkende er baseret på begge parter frivillige tilgang.

Projektet består grundlæggende i at etablere en bank med genetiske profiler, hvor børn kan deltage og aflevere deres genetiske profil og hermed få adgang til viden om deres forældre, ligesom forældre kan få adgang til viden om deres børn. Ordningen vil være baseret på et frivilligt grundlag. Det er tanken at placere dette register i Retsmedicinsk afdeling (*Servicio Médico Legal*) på en måde, hvor der ikke er behov for retslig tilladelse. Det eneste, som kræves, er parternes frivillige tilkendelse af, at de ønsker at få konstateret, om der er et match i registret, så de hermed få identificeret en eventuel familiemæssig tilknytning.

Hermed undgås de begrænsninger og hindringer, som kendetegner en juridisk proces, som eksempelvis ADN CODIS er reguleret efter i dag.

Hvordan skal det fungere? Personer, som ønsker at søge baggrundsoplysninger af denne type, skal efter samtykke og på frivilligt grundlag afgive deres genetiske profil til den pågældende genetiske bank, hvor der efterfølgende vil ske en sammenholdelse af profiler.

Det er naturligvis et problem, at der skal indhentes oplysninger på begge sider, både hos børn og forældre. Hvis kun den ene part findes i registret, kan man jo ikke foretage en sammenholdelse.

Når en persons identitet er konstateret, indleveres vedkommendes genetiske data til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, og når det er konstateret, at den pågældendes genetiske data faktisk tilhører den pågældende person, og når der desuden er udført et interview, kan donorens profil oprettes. Herfra kan relevante oplysninger overføres til den genetiske bank.

Det skal tilføjes, at brugen er underlagt streng fortrolighed og regler om forbehold. Resultatet vil blive meddelt personligt, når der er konstateret et match mellem forældre og børn.

Der ligger en begrænsning i, at begge parter skal være registrerede, som henholdsvis forældre og børn, selv om de ikke på forhånd ved, om der faktisk er tale om slægtskab, og en anden begrænsning er, at der er en mulighed for, at kun den ene forælder – mor eller far – er registreret, og at det således kun er denne ene person, som bliver sammenholdt med en søn eller datter.

Det er ikke muligt at fastslå en fuldstændig overensstemmelse, hvis ikke begge forældre er registrerede. Men af tekniske årsager gælder det, at hvis der foreligger indicier for, at en forælder i sin genetiske profil har et vist sammenfald med en søn eller datter, som han eller hun søger efter, er det muligt at fortsætte søgningen. Når man således går videre og sammenholder alle de forhold, som det er muligt at undersøge, kan man nå til en situation, hvor det definitivt kan fastslås, at der er et slægtskab mellem forældre og barn – og hermed opfylde den del, som også er en del af formålet: familiens genforening.

Det handler ikke alene om at undersøge ansvaret for de sanktioner, som skal placeres. Det er også vigtigt at støtte det helt centrale formål med at hjælpe de personer, som er ofre for denne situation – nemlig at gøre det nemmere for dem at blive genforenet med deres familiemedlemmer.

Staten har i denne forbindelse et stort ansvar. Staten har som udgangspunkt udvist forsømmelighed ved ikke at gøre opmærksom på situationen og ved ikke at undgå, at disse situationer er opstået. Derfor skal staten gøre en indsats ved at yde støtte gennem statens tjenestegrene, hvilket vil bidrage til at afklare forholdene så godt, som det er muligt.

Det var indlægsholderens opfattelse, at den genetiske bank kan bidrage virkelig meget til opfyldelsen af dette formål. Det er et beskedent bidrag til problemets omfattende dimension. Dette bidrag har vist, at der findes en forpligtelse, at der findes en bekymring, og at banken er det rådighed – uanset hvor lille bidraget kan være set i forhold til problemets enorme omfang.

Vi har kapacitet til at gennemføre projektet med vores egne midler og med den software, som allerede er til rådighed i Retsmedicinsk afdeling, og det er muligt at foretage gennemgang af de tilgængelige databaser, uden at der først foreligger en retslig godkendelse.

Systemet kan indføres overalt i det chilenske territorium. Alle kontorer under Retsmedicinsk afdeling kan benyttes – 41 i hele Chile – så de enkelte personer her kan få udtaget prøver.

Prøverne kan også udtages i udlandet, uden at den pågældende person, som bor i udlandet, skal rejse til Chile. Hvordan sker det? Det er muligt takket være et kit, som kan fremsendes til Retsmedicinsk afdeling, som vil have en tekniker til rådighed, der arbejder under tilsyn af vores konsulat i det pågældende land, og som på dette grundlag kan udtage de nødvendige prøver og fremsende dem med diplomatisk post til Chile, via Udenrigsministeriet, med henblik på sammenholdelse. Hermed kan registret udvides, og mulighederne for at finde sine forældre bliver større.

Der er udformet et program, som har til formål fremadrettet at støtte projektet gennem dets forskellige faser. Det er tanken at fuldføre programmet i år, således at den genetiske bank kan sættes i værk i 2020.

Jeg tror, at det er muligt at nå målet, og personerne fra Retsmedicinsk afdeling kan bidrage med mere detaljerede oplysninger og en beskrivelse af den måde, hvorpå det her præsenterede projekt kan sættes i værk, således at den genetiske bank kan blive til virkelighed til næste år. Banken vil således bidrage til at opfylde de formål, som alle ønsker sig for en genforening af familierne.

Det igangværende projekt i Retsmedicinsk afdeling samordnes af Marisol Intriaga Leiva, der står til højre, og Danae Fuentes, der står til venstre, og som arbejder i justits- og menneskerettighedsministeriet. Marisol Intriago arbejder i Retsmedicinsk afdeling, og Danae Fuentes arbejder i Justits- og menneskerettighedsministeriet. Hun er leder af Afdelingen for unges resocialisering.

Jorge Álvarez, nationaldirektør for Folkeregister- og identifikationsstyrelsen (*Servicio de Registro Civil e Identificación*), startede sit indlæg med at beskrive de teknologiske systemer i folkeregistersystemet, fordi det kan være med til at forklare forskellige forhold.

Nationaldirektøren omtalte, at Folkeregistret blev etableret i 1885, og at der har været fysisk registrering frem til dags dato. Imidlertid igangsatte man en dedikeret digitaliseringsindsats i 1981. Der blev oprettet særlige indførsler, således at dataene kunne overføres til databasen.

Med virkning fra 1981 begyndte man at oprette indførsler, som tog højde for, at de skulle overføres til databasen, og i 1982 gik man så i gang med konkrete at overføre dataene hertil. Dette er meget vigtigt, for det betyder, at dataene fra 1982 og fremadrettet er sammenhængende og af høj kvalitet.

Nationaldirektøren tilføjede, at man i 1990 indledte en såkaldte massiv digitalisering, hvis formål var at forsøge også at digitalisere indførsler fra før 1982. I det tekniske miljø benævntes denne teknik "tømning", dvs. en løsning, hvor man udtrak dataene, digitaliserede dataene tilhørende specifikke indførsler og herefter overførte dem til en database med det formål at sammenknytte dem og få kendskab til hver enkelt persons historie.

I 1990 begyndte man med tilbagevirkende kraft – med den såkaldte massive digitalisering – at digitalisere fødsler tilbage til omkring 1940, indgåelse af ægteskaber tilbage til 1950 og dødsfald tilbage til 1960. Alle disse data er nu overført til databasen. Men opmærksomheden skal dog henledes på, at oplysningerne fra 1982 er blevet mere sammenhængende.

I 2000 overgik man til et nyt system med online-registrering af fødsler, vielser og dødsfald, og det indebar, at dataene fra da af blev overført til computeren med det samme. Dette er meget vigtigt, fordi man således fra 2000 og fremdeles har haft adgang til bekræftede oplysninger. Nu var der ikke længere fejl i for- og efternavne. Det forekom heller ikke længere, at en medarbejder tastede forkert og skrev dårligt, fordi databasen så ville advare om eventuelle fejl. De oplysninger, der foreligger for perioden 2000-2019, indeholder grundlæggende ingen fejl.

Hvad angår perioden frem til 1940, er der en detalje, som kan være vigtig at fortælle Undersøgelseskommissionen. Folkeregistret blev lagt sammen med Identifikationsstyrelsen i 1940. Før dette årstal skulle alle personer indhente en identitetsblanket hos Efterforskningspolitiet, og det var ikke krav om, at man skulle medbringe sin fødselsattest. Derfor levede Patricio Aylwin som Patricio Aylwin, han giftede sig som Patricio Aylwin, han fik børn som Patricio Aylwin, og han døde som Patricio Aylwin – men i hans fødselsregistrering stod der, at han hed José Patricio. Det vil sige, at det ikke fremgik af databasens data, at han var født og var afgået ved døden.

Det samme skete for den tidligere præsident Salvador Allende Gossens, som i sin fødselsregistrering havde navnet Salvador Guillermo.

Mange har stillet det spørgsmål, hvordan det kunne ske. Det skyldes, at der er tale om forskellige fornavne, og for at databasen skal kunne sammenknytte navnene, skal der være fuldstændigt sammenfald.

Det er meget vigtigt, at De får disse oplysninger at vide, eftersom der har været tvivl om sammenfaldet af de data, som findes i Folkeregistret.

Derfor blev emnet opdelt i de to dele, og for at De kan forstå det fuldstændigt, er det nødvendigt at nævne sammenhængen med valgsystemet, som De har hørt om mange gange.

Få dette ark ses en digitaliseret attest. Her ses indførslerne i vores elektroniske system. I afsnittet foroven ses fornavne, fødselsdatoer og forældrenes fornavne. Afsnittet forneden har været meget vigtigt, set ud fra en statistisk synsvinkel. Der er i virkeligheden tale om et spørgeskema til registrering af afgørende statistiske oplysninger.

For 35 år siden vedtog man en konvention om afgørende statistiske oplysninger. Tidligere var der medarbejdere i INE (Chiles statistiske kontor), som gennemgik oplysninger om f.eks. mødre, svangerskabsuger, morens beskæftigelse og morens bopæl. Hermed kunne man sammenknytte data på en måde, at landet havde mulighed for at bekæmpe dødelighed hos børn og mødre, ligesom man fik klarhed over, hvad de enkelte personer døde af.

I dag overføres disse oplysninger automatisk til INE og til Sundhedsministeriet, og sidstnævnte kan straks foretage en sammenknytning af dødsfald og fosterdødsfald, som forekommer på et bestemt sted, og som kræver øjeblikkelige foranstaltninger.

Det nævntes af indlægsholderen, at folk har spurgt meget ind til fødselserklæringen (*comprobante de parto*). Før 1982 blev fødselserklæringen udført af en læge eller jordemoder, dvs. to faglige personer. Fødselserklæringen blev udfærdiget in duplo, idet den ene kopi gik til den pågældende person, som man har set i undersøgelserne, mens den anden kopi blev tilført Folkeregistret, som foretog registrering af fødselserklæringen med oplysninger om lægen, moren, barnets køn, fødselsdatoen, tidspunktet og bopælen. Det var de oplysninger, der fandtes.

I dag er det anderledes. Fødselserklæringen er vedlagt selve fødselsregistreringen. Hvis De ser på registreringsformularen, vil De bemærke, at den er udført som udskrift. I dag foregår alt som udskrifter. I 1982 blev fødselsregistreringen udført i hånden og senere overført til computer.

Dette ark viser, hvordan dokumentet ser ud i dag. Der er mange flere data i dag: Køn, vægt og højde for spædbarnet, fødselsform, dvs. enkeltfødsel, tvillingefødsel eller trillingefødsel, fødselssted, og om det foregik på en institution eller i et privat hjem eller andet sted. Der er også oplyst, om moderen fik assistance af fagfolk osv. Oplysningerne er ganske udtømmende, og de findes alle i vores database.

Indlægsholderen ville gerne tale om de tvivlstilfælde, som opstod, og som han havde bemærket i de stenografiske udskrifter.

Det skal nævnes, at Marisol Rodríguez som repræsentant for organisationen *Hijos y Madres del Silencio* deltog i møde 1 den 4. marts 2019 og her oplyste, at organisationen havde problemer med søgningerne. Problemerne viser sig at skyldes, at man generelt har bedt om fødselserklæringerne. Og disse fødselserklæring og andre oplysninger, som ikke indgår i selve registreringerne, opbevares separat. Fødselserklæringerne var de dokumentbilag, som udgjorde grundlaget for enhver registrering, og de blev opbevaret i en anden arkivinstans end der, hvor fødselsattesterne blev opbevaret. Her taler vi om perioden før 1982. Fra 1982 og fremad indgår fødselserklæringerne i selve attesten. Før udgjorde de et separat dokument. Det oplyses, at man faktisk råder over de fleste af disse fødselserklæring, og at de ikke mangler. Der er ikke mange oplysninger, som mangler i disse data. Problemet er dog, at de findes i andre arkivmapper, arkivskabe og computere. De befinder sig trygt og sikkert her, fordi man har investeret mange midler i at passe på disse dokumenter. Dog skal det tilføjes, at alle søgninger er manuelle. De er systematiserede efter Folkeregistrets enkelte distrikter, ikke efter hospitaler. Alle personer kan få adgang til deres fødselserklæring, men søgningen er altid manuel. Derfor er det ikke så nemt at få fat i oplysningerne. Hvis en person beder om en bestemt fødselserklæring, kan det ske hurtigt, men hvis vedkommende ønsker alle fødselserklæring fra et bestemt hospital, på en bestemt dato eller i en bestemt række måneder, er de arkiverede i dokumenter, som fortsat vil være intakte og valide. Der er blevet passet godt på dem, og de er aldrig bliver udleveret til brugerne.

Disse dokumenter har aldrig haft stor betydning, fordi det har været fødselsregistreringerne, der har været vigtige. Dokumenterne findes dog, og der burde laves en digitaliseringsplan for dem, så der blev adgang til dem. Der er dog ikke sket nogen digitalisering, fordi Folkeregistret har fokuseret på sin indsats på fødselsregistreringerne. Problemet er således, at der skal ske en manuel søgning i de dokumenter, som udgør grundlaget for fødselsregistreringerne.

Marisol talte om de problemer, der opstår, når der ansøges om at få adgang til sager. Her henvises til adoptionssagerne. Det forholder sig sådan, at Folkeregistret opbevarer adoptionssagerne og grundlæggende har dem alle sammen liggende. De opbevares i en boks omgærdet af største sikkerhed, nærmest som en bankboks. Her opbevares alle adoptionssager, som hører til kategorien fuld adoption. Det er dog sådan, at tidligere sagsakter/baggrundsoplysninger er blevet destrueret.

Der er sager tilbage fra 1965, godt organiserede og i god stand. Det er ikke så nemt at få adgang til disse sager, for, som De ved, krævede loven, at indholdet i fulde adoptioner var fortroligt. Loven anførte også, at offentligt ansatte kunne strafforfølges. Det var kun meget få personer, der havde adgang til sagerne – kun to eller tre – og de civile funktionærer blev instruerede i, at oplysningerne var yderst fortroligt. Man begik en lovovertrædelse, hvis man udleverede oplysninger. Lov nummer 18.703 angav, at fremlæggelse eller udlevering af en kopi krævede en domstolsafgørelse. Indlægsholderen anførte, at hun havde arbejdet mange år på området, ligesom hun tog kopier og gav tilladelser til, at bestemte personer kunne få sagerne til gennemsyn. Men der var tvivl om fremgangsmåden: Hvordan arbejdede man, hvordan man fremlagde materialet osv.

Det kan tilføjes, at den nuværende Lov nummer 19.620 udgjorde grundlaget for en mekanisme eller et system, således at personer, som er i tvivl om deres slægtskabshistorik, kan rette forespørgsel til Folkeregistret. Der blev nu fremsendt breve med spørgsmål om, hvorvidt personernes adoptionsmæssige tilknytning var den samme som den oprindelige tilknytning, og her var svaret benægtende. De fleste af svarene på disse forespørgsler var negative, så mange af dem, der troede, at de var adopterede, viste sig ikke at være det – og de fik nogle rimelige forklaringer på det. Hvis en person til gengæld viste sig at være adopteret, svarede Folkeregistret ham eller hende, at vedkommende havde en adoptionsmæssig baggrund, hvorefter Folkeregistret udleverede oplysninger om dommen og domstolen, hvor personen kunne henvende sig for at få en kopi. Personen fik herefter sine oplysninger ved at gennemlæse sagsakterne. Sådan foregik det i Børnestyrelsen (Sename), som havde startet Underprogrammet om søgning efter biologisk familie (*Búsqueda de Orígenes*). Der peges på, at der ud fra de anmodninger, som blev indgivet, blot var en lille procentdel, som var adopterede efter bestemmelserne om fuld adoption.

En anden problematik, som påkaldte sig opmærksomhed, var iflg. Marisol Rodríguez fælles slægtskab hos flere børn, og den måde, man kunne sammenknytte dem på. Der sker registrering af fødsler, vielser og dødsfald, men der er ingen registrering af fælles slægtskab, eftersom det ikke hjemles i loven. Vores database indeholder dog oplysninger om fælles slægtskab, sådan som det er sket gennem RUN-systemet (personligt id-system).

Her er vist et eksempel med Claudia, som ledsagede. Her er hendes tilladelse. Og her ses navnet, Claudia Araya, og når der søges på "børn", bliver der vist to børn. Eftersom hun er ret ung, og hendes børn er født efter 1982, er oplysningerne meget entydige: Hun har to børn, de har fælles slægtskab, og hun har ikke flere børn.

Hvis hendes børn var blevet født før 1982, kunne det indikere en bestemt ting: Det kunne være mindre information, fordi det måske ikke var anført, at der var fælles slægtskab. I gamle sagsakter kunne det være sådan, at moren kun stod anført med et enkelt navn i stedet for to, og det ville måske ikke være anført, at der var et fælles slægtskab mellem børnene. Hun hedder Claudia Alejandra, men i en indførsel stod der Claudia Araya Fredes på det måde, at der er tale om Claudia Alejandra, og der var ikke nogen tilknyttet person.

Oplysningerne om fælles slægtskab, som i dag fremgår af computeren, skal udelukkende opfattes som reference. De er ikke attesterede som sådan. Men når en domstol beder om oplysninger, er man nødt til at søge på disse to indførsler for at se, om navnet Claudia Alejandra Araya Fredes findes her.

Og hvis der f.eks. er en søn, som hedder Pozo Fredes, er man nødt til at søge på alle, som hedder Pozo Fredes. Det er meget sandsynligt, at der bliver fundet en anden Pozo Fredes, der er søn af hende, hvorimod der ikke står noget fælles slægtskab, fordi der udelukkende er tale om en referencemæssig oplysning. Derfor oplyser mange, at deres mor stod opført med 14 børn, mens hun i virkeligheden havde ti.

I tilfældet med hende og hendes bror stod kun hendes bror anført med fælles slægtskab. Der skulle ske en tilknytning, og der skulle foretages en handling for at konstatere, hvorfor broren ikke havde en tilknytning.

Hvis der er tale om tiden før 1982, skal processen ske manuelt: Man skal kontakte en medarbejder, gennemgå databasen og lave en søgning. Det er ikke noget, som sker automatisk. Men med alle oplysninger efter 1982 er det muligt at gøre det automatisk. Desuden er det sådan, at man fra 2000 og fremdeles med højst sandsynlighed vil kunne få udskrevet disse attester. Men som sagt, før 1982 er der ikke nogen sammenknytning af indførsler, fordi de blev udført manuelt uden nogen form for verifikation.

Når man ønsker at knytte en person til en far eller mor, er man afhængig af de indførsler, der findes, og man er nødt til at gennemgå dem. Denne tilknytning fremgår dog ikke af selve attesten. Når man beder om de pågældende attester, skal der allerede foreligge en oplysning om tilknytning til personens rigtige mor og far. Computeren gør det, at den oplyser en reference, som kan udgøre grundlaget for en videre undersøgelse. Marisol Rodríguez anførte, at der var indførsler uden rekvirenter og uden underskrift.

Folkeregistrets procedurer er meget gamle og baseret på principperne i det chilenske ejendomsregister (*Conservador de Bienes Raíces*), og det er således afgørende, at rekvirenten har sat sin underskrift. Jeg kan dog ikke sige, at der ikke kan være attester, som rekvirenten ikke har underskrevet. Der er nogle forskelle, som der skal tages højde for. Indførslerne udføres in duplo. Nogle gange er en indførsel gået tabt, hvorfor der er foretaget en genoprettelse. Denne genoprettelse har logisk set ikke haft en underskrift, fordi der har været tale om en genoprettelse. Marisol Rodríguez gjorde opmærksom på dette forhold, så der kunne være tilfælde, hvor rekvirenten ikke satte sin underskrift. Der kunne også være tilfælde baseret på gamle procedurer, som betød, at der skulle ske en bekræftelse: Hvis der ikke var en underskrift, skulle det bekræftes, at rekvirenten havde været til stede, men i forbindelse med de fleste indførsler og fødselsregistreringer er der faktisk en rekvirent til stede, fordi det er den vigtig detalje. Og desuden har det været sådan, at rekvirenten har skulle godtgøre sin identitet med sit id-kort.

Også den manglende adgang til registrene blev omtalt. På hver eneste kontor i distriktet findes en kopi af indførslen, ligesom hovedarkivet, placeret i Calle en Catedral 1772, råder over samtlige fødsels-, vielses- og dødsattester for alle chilenerne fra 1885 og frem til i dag.

Hvad skete der egentlig? I 1940 var der en brand, som ødelagde registrene fra 1900 til 1940, men der lå dog stadig en kopi på lokalregistret. Men naturligvis var der også nogle lokalregistre, hvor der indtraf ulykker. Et eksempel herpå er lokalregistret i Viña del Mar, hvor der forekom en oversvømmelse i Marga. Og så var der branden.

Derfor er mange oplysninger blevet ødelagt, og som det er tilfældet med ejendomsregistret, er det i de tilfælde umuligt at udlevere registreringerne til enkeltpersoner, så de kan gennemgå dem. Der var en kvinde, som på et tidspunkt fortvivlet søgte efter sit barn, og jeg sagde til hende: Hvis det er muligt, skal det være her. Så personen kiggede i registrene. Men der er ikke en enkelt metode, som på Nationalbiblioteket, hvor man kan gennemgå registrene, så en person kan gennemse alt, side for side.

Når der er nogen, der vil anmode om noget på dette område, kan det ske skriftligt, og man kan få indholdet at se. Tidligere var der naturligvis bedre adgang, men registrere blev efterhånden dårligere, og der blev passet mindre godt på dem. Derfor er der ikke så udbredt adgang længere for personer til at få lov til at gennemse indførslerne. Til gengæld har Nationalbiblioteket indført digitalisering, selv om dette bibliotek heller ikke giver adgang til de gamle registre.

Der henvistes til et tilfælde med et barn, som var blevet fjernet, og som var indskrevet tre gange. Situationen med dobbelt og tredobbelt indførsel ville indlægsholderen gerne komme lidt nærmere ind på, og det kommer senere i indlægget. Men som det også fremgår af akterne, kunne man registrere et barn med tilstedeværelse af et vidne – med vilkårligt navn, fødselssted og fødselsdato. Når man først havde konstateret, at det var de samme, var det nemt nok.

Det nævnes, at der foretages kontrol af dobbelt fødselsregistrering. Det kan gøres, og det bliver gjort. F.eks. når en mor registrerede et barn, hvis far ikke havde anerkendt det, og når moren så på et senere tidspunkt giftede sig, og der skulle ske legitimering eller anerkendelse. Men her skete det dog i form af en registrering med vidner tilstede. Som det kan konstateres, var det den samme mor, den samme periode og den samme fødselsdato. Det vil altså sige, at det hele var det samme, men hvis man ønskede at begå svindel, og der blev afgivet et andet navn, en anden mor eller en anden fødselsdato, kunne det ske ved at foretage registreringen et andet sted end der, hvor barnet var blevet født, og med de manuelle systemer, som var gældende dengang. Det kunne man ikke vide.

På møde nummer 2, som blev afholdt den 11. marts 2019, deltog desuden Karen Alfaro, historiker, som anførte, at hun havde konstateret 585 underindførsler af mindreårige, som var udrejst til udlandet, og at man ikke regulerede disse udrejser til udlandet. Men faktisk var udrejse af mindreårige til udlandet faktisk meget reguleret. Udrejse af mindreårige til udlandet havde hjemmel i Lov nummer 18.703. Indlægsholderen mente, det var en særlig paragraf. Hun tilføjede, at Børnestyrelsen (Sename) gennemgik det og talte med hende, og derfor ville hun ikke gå yderligere ind i det her. Men det er et faktum, at domstolen fremsendte sin godkendelse til Folkeregisterstyrelsen i forbindelse med udrejse af mindreårige til udlandet, og derfor skulle Folkeregisterstyrelsen føre et register over det. Dette register findes faktisk også. Sandheden er, at der er tale om en liste, ikke et fysisk register. Det er en liste, hvorpå man nøjagtigt har registreret alle de børn, som er udrejst af landet, og de domstole, som har godkendt disse udrejser.

Karen Alfaro anførte, at når børnene udrejste af Chile med henblik på adoption i udlandet, skulle konsulen bagefter foretage et tilsyn, og når det var konstateret, at formålet var overholdt, blev der lavet en underindførsel. Historikeren fandt frem til denne underindførsel, og det er et faktum, at der kun var tale om ganske få underindførsler, som blev påført, efter at børnene var blevet adopteret i udlandet. Det betyder dog ikke, at de ikke er blevet adopteret i udlandet.

Indlægsholderen forklarede, at hvis der var en indførsel med formuleringen: adoption i udlandet, så betyder det, at hele processen var afsluttet. Barnet udrejste med henblik på adoption i udlandet, det blev registreret i et register, og efterfølgende fremsendte konsulen domstolens dom om, at barnet var blevet adopteret.

På næste ark ses antallet af børn, som udrejste af Chile med henblik på adoption i udlandet. Fra 1988 og i årene fremover er det ca. 3.500 børn, som udrejste med henblik på adoption i udlandet. Der er et system i dette, i oplysningerne og i de dokumenter, der lå bag.

På møde nummer 3 deltog Sandra Castillo, og de deputerede Leonardo Soto og Luis Rocafull henledte opmærksomheden på systemet med RUN-numre (nationalt id-system). Det er måske en fejl at tilknytte RUN-nummeret til alderen, selv om der i de fleste tilfælde er et sammenfald her. Der er dog ikke et fast sammenfald.

Indtil 5. februar 1981 fandtes der et system med bøger, som fandtes tilsvarende (in duplo) lokalregistre. Når man skulle have et RUN-nummer, tog man til lokalregistret. Dengang, op til 1981, var det sådan, at når man skulle have et identitetskort, skulle man først have et RUN-nummer. Men indførslen havde ikke et RUN-nummer i sig selv.

Men med virkning fra 1982 begyndte man med indførslen af det nye teknologiske system at bruge RUN i forbindelse med registreringen. Før 1982 skulle man først have et identitetskort, og derefter fik man et RUN-nummer. Dengang var det generelt sådan, at man fik et identitetskort, når man fyldte 18 år, og når man tog egnedhedsprøve til at starte i uddannelse (i dag PSU), men hvis man rejste ud af landet som 5-årig, fik man tildelt et RUN-nummer. Det kunne virke, som om man var ældre, men RUN-nummeret har ikke nogen relation til alderen.

Bøgerne blev afskaffet i 1981, og man begyndte at sende RUN-lister til lokalarkiverne. Fra 1981 og frem til 1999 fik personer tildelt RUN-nummer på basis af listen, udarbejdet af computeren. Herefter skete der det, at de lokalregistre, der betjente flest mennesker, begyndte at bruge RUN-numre. Men samtidig var det også sådan, at den samme liste aldrig kom i gang visse steder, eksempelvis i Ahué. Men hvis en person skulle have et RUN-nummer, kunne han få et utidssvarende nummer og konstatere: Her får jeg et nummer med otte millioner, mens de andre får tildelt et nummer med 11 millioner – og alderen er den samme. Der er derfor ikke en fast sammenhæng mellem RUN-nummer og alder.

Hvordan foregår det så i dag? Systemet har siden 2000 hentet RUN-numrene i en stor, central nummerbank. I dag går et RUN-nummer måske først til Arica. Herefter er der en fødsel i Talca, og det følgende nummer bliver udtaget af nummerbanken. Det betyder, at systemet ikke kan identificeres efter lokalarkiv, men at RUN-numrene derimod bliver udtaget kontinuerligt af nummerbanken. Der er dog nogle tidligere oplysninger, vi skal huske. Det kan således nævnes, at RUN-numrene fra 14 millioner blev brugt til udlændinge en overgang, og til straffede personer, som endnu ikke havde fået et identitetskort. Området fra 14 millioner bliver stadig brugt, men udlændinge tildeles i dag RUN-nummer fra den centrale nummerbank.

Sandra Castillo henviste igen til problemerne, der opstod, når man ville anmode om at få udleveret adoptionssager.

På møde 5, afholdt den 8. april, henviste Constanza del Río til forskellige problematikker. For det første bad hun Undersøgelseskommisionen om at erindre, at registrering med vidner bør fjernes som mulighed.

Loven anerkender tre registreringsmetoder i forbindelse med fødsel: fødselserklæring, vidneerklæring og domstolsafgørelse. Det er tre metoder, hvorefter børns fødsel kan registreres.

Man er indtil videre fortsat med at anvende vidneerklæringer som metode, eftersom registrering ved hjælp af fødselserklæring er forbeholdt de tilfælde, hvor moren er blevet tilset af en læge eller jordemoder. Der er således fødsler, som finder sted uden hverken læge eller jordemoder, og der er stadig behov for vidneerklæringer som metode.

Opmærksomheden henledes på, at den generelle eller universelle fødselsregistrering har været en af de største indsatser og en af de største succeser i vores land. Det har afspejlet sig i den førte politik og har grundlæggende afspejlet sig i børnesundheden. Chile er et af de få lande, som har indført universel fødselsregistrering. Det betyder, at alle børn bliver indført og registreret. Her i regionen er det kun Uruguay, Costa Rica og Chile, som har en sådan ordning. Generelt kan det siges, at det er et stort problem, hvis børnene ikke bliver registreret – et barn, som ikke er registreret, eksisterer således grundlæggende ikke.

I FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, punkt 16, anføres det som et mål at udvikle en velfungerende folkeregistrering, og at alle børn i 2030 skal være registrerede.

Derfor ønsker Folkeregister- og identifikationsstyrelsen at modarbejde enhver foranstaltning, som udgør at hindring for børns registrering.

Antallet af vidneregistreringer er faldet meget. Selv om denne registreringsmetode i 1970'erne og 1980'erne var meget vigtig, forekommer der kun få i dag. Der har eksempelvis i indværende år været 43 vidneregistreringer, mens det sidste år drejede sig om 134 ud af 360.000 fødsler. Der er dermed tale om et helt ubetydeligt antal. Vi er dog nu i gang med at indføre nye metoder.

Der har således være eksempler på børn, som er blevet født hjemme eller i en taxa – f.eks. på vej til fødslen og med assistance fra politibetjente. De skal dog alligevel ind på en klinik eller et hospital, så der kan blive udfærdiget en fødselserklæring. Der er nogle læger og jordemødre, som er imod dette, men det er ikke flertallet. Når de har konstateret, at moden synes at have født et barn, vil de afsluttende udfærdige en fødselserklæring, selv om de ikke selv har medvirket ved fødslen. Det gør de, fordi de har konstateret det og føler sig overbeviste om, på et medicinsk grundlag, at barnet faktisk er født, men der er som sagt læger og jordemødre, som ikke ønsket at gøre det.

Der har desuden på det seneste været en tendens til flere hjemmefødsler og badekarsfødsler, og der skal også tænkes på personer, som bor på fjerne adresser. Når sådanne børn skal registreres, er der brug for vidner. De sundhedsfaglige kontrolinstanser spørger i sådanne tilfælde, om moren har fået assistance til fødslen, ligesom der bliver foretaget en undersøgelse.

Heldigvis er der ikke på det seneste konstateret tilfælde, hvor registrering med vidner og bedrageri er set i forbindelse med uregelmæssige adoptioner. Efterforskningspolitiet (PDI) vurderer, om der er tale om børn, som er født i udlandet, og som herefter indrejser i Chile, og hvor det er oplyst, at børnene er født i Chile. Der er her tale om bedrageri, men tallet er meget lavt.

Indlægsholderen gentog, at hvis vi fjerner registrering med vidner, kan det medføre, at fødselsregistreringssystemet bliver hæmmet, og det ville efter hendes mening være meget alvorligt.

Hun opfordrende desuden til at anvende den såkaldte børneattest (*certificado de hijos*). Børneattesten er en manuel attest, som alt efter tidspunktet har været en virkelig dyr løsning for myndighederne. Det var ikke noget problem at gøre det i visse tidsperioder, som det skete mellem 1982 og 2000 og også efterfølgende. Det var meget præcist, men længere tilbage har man muligvis attesteret forhold, som ikke var korrekt oplyste.

Generelt kommer attesterne eller udskrifterne fra et register og udskrives med hjemmel i loven. Her findes ikke børneattester, men fødselsattester (*certificados de nacimiento*), og her fremgår børnenes navne også. Derfor skal man have in mente, at der kan have været juridiske tvivlstilfælde.

Constanza del Río tilføjede, at hun havde bemærket, at det er meget svært for udlændinge at indhente en kopi af deres fødselsattest. Det er et faktum, at man er nødt til at opholde sig i Chile for at kunne anmode om en sådan kopi. Det skyldes, at udskriften er genstand for en afgift, som skal betales lokalt. En chilener, som er bosat i udlandet, kan indhente en fødselsattest ved at indsende en digital ansøgning. Det tager to minutter, og ansøgningen kan også indgives på et website.

Fødsels-, vielses- og dødsattester er gratis, hvilket er en kæmpe fordel for chilenske statsborgere, sammenlignet med andre lande i Latinamerika og Caribien. Derimod er det mere kompliceret med deciderede sagsakter, fordi de skal tages ud af bogen og fotokopieres. Endelig skal der betales en afgift for det.

Man er dog i gang med at etablere procedurer, så det bliver muligt at udfærdige sagsakter til udlændinge. Det skal ske ved hjælp af webadgang. Det er sådanne ting, vi skal være opmærksomme på.

Det blev endvidere oplyst, at udlændinge ikke er klare over, hvordan de kan anmode om en attest. Der er f.eks. et problem med sproget. Hvis pågældende person er i Sverige, kan det være problematisk at få adgang til vores system. Men det ændrer ikke ved, at det er et godt system, og lad os håbe, at der kommer en side på engelsk, så arbejdet kan gøres lettere. Det er hensigten at gøre dette.

Constanza del Río omtalte desuden, hvordan Folkeregister- og Identifikationsstyrelsen har optrådt i forbindelse med dobbeltregistreringer. Som hun tidligere havde nævnt, er der opstået dobbeltregistreringer pga. registreringer, som er foretaget med fødselserklæring, og som derefter er gentaget med vidneerklæring.

Funktionærene i Folkeregister- og identifikationsstyrelsen havde i 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne en meget striks tilgang, men alle vidste, at registreringen var vigtig. Tilgangen var striks, og man lavede vidneerklæringer og stillede spørgsmål, men uanset systemet kunne det være sårbart for direkte bedrageri, som det er set i andre sager. Et eksempel: Hvis en socialrådgiver kom fra domstolen og medbragte to vidner, var det nok sådan, at funktionæren i Folkeregistret på det tidspunkt har taget vidneerklæringerne for gode vare og accepteret socialrådgiverens adkomst, fordi hun indgik i domstolen.

Men generelt arbejdede funktionærene ved Folkeregistrene dengang grundigt og stillede store krav til vidneerklæringerne.

Andrea Mercado erklærede over for Undersøgelseskommissionen på samme møde, at hun havde 14 børn, hvoraf nogle ikke var hendes egne. Dette skete med henvisning til hendes alder og til nogle af de sammenholdelser, som var foretaget i databasen.

Constanza del Río spurgte, hvorfor man kunne acceptere vidneregistreringerne, og fik det svar, at man handlede i god tro. Funktionærernes beføjelser har hjemmel i Lov nummer 4.808, hvor der findes to eller tre bestemmelser, de skal overholde som personer, der nyder offentlig tillid. Det betyder, at de kan gøre erklæringsafgiverne opmærksomme på en fejlagtig eller ukorrekt oplysning, således at der kan tages forbehold for oplysningerne, som herefter indføres. Der er også en anden bestemmelse, som gør det muligt for en funktionær at komme mod indvendinger mod det navn, man ønsker at give barnet. Det betyder, at funktionæren har en vis selvbestemmelse på området, og det var en mulighed, som især ældre funktionærer benyttede.

Tidligere var det at være funktionær på et Folkeregister en bemyndigelse, i dag er det en stilling. Funktionæren fik tildelt visse særlige beføjelser, og det var indlægsholderens opfattelse, at disse beføjelser i de fleste tilfælde blev udnyttet. Det var ikke uvæsentligt, fordi enhver kunne lave en vidneregistrering. Med 25 års erfaring var det ikke hendes opfattelse, at det var så nemt at gøre. De kunne måske finde uregelmæssige sager, hvor der var en hensigt om bedrageri, men det er meget svært at kontrollere.

Ana María Olivares omtalte igen slægtskabserklæringen (*certificado de filiación*). Hun nævnte, at en mor kunne tro, at hendes barn var afgået ved døden, men at barnet i virkeligheden var i live. I databasen findes oplysninger om fødsler og dødsfald. Disse oplysninger bliver sammenholdt og sammenknyttet i den udstrækning, at der er sammenfald mellem oplysningerne. Indlægsholderen ønskede at fortælle, hvad det skete i 1982 og årene før. En person skulle have helt de samme oplysninger for for- og efternavn samt for fødsel og dødsfald, for at der kunne ske en sammenholdelse og sammenknytning af oplysningerne. Hvis der manglede noget, kunne der ikke ske en sammenholdelse og sammenknytning. Dette kan dog konstateres nærmere af de teknikere, som styrer databasen. I databasen findes datoer for Luis Pérez Orellanas fødsel og død, men oplysningerne dog ikke samme sammenknyttede. Hvad er forskellen? Fødselsdatoen. I den ene indførsel står der, at personen blev født en bestemt dag, mens der er en anden dato i den anden indførsel. Derfor er indførslerne ikke sammenknyttede. Det kræver, at det blevet bemærket af en tekniker i Folkeregistret, som kan fastslå, at det er den samme Luis Pérez Orellana. Det skal konstateres, om der er tale om den samme måned, og om forældrenes navne er sammenfaldende. Herefter kan en tekniker sammenknytte dataene, men dette sker ikke automatisk i databasen. Derfor har man i dag ikke over slægtskabsbeviser for mødrene.

Ana María Olivares omtalte desuden de dobbeltregistreringer, som er sket for nogle personer. I dette tilfælde er der en detalje, som ikke kom frem i diskussionen, og som hun ville kommentere. Den gældende procedure i forbindelse med et barns udrejse til udlandet med henblik på adoption var ret besværlig. Men hvordan er man så kommet ud af landet med et barn i perioden frem til i dag? Hvis jeg i dag ønsker at udrejse til udlandet med et barn, som ikke er mit, skal jeg først indhente morens og farens godkendelse. Måske skulle man tidligere henvende sig til retten for at erklære, at man kom fra Italien, eller at man gerne ville adoptere herfra. Måske skulle man have godkendelser fra begge forældre for at kunne udrejse. De vidste indlægsholderen ikke, eftersom hun ikke er ekspert på dette område. Måske kan Efterforskningspolitiet kaste lys over sagen, men som det er i dag, kan børn udrejse af landet, når der foreligger en godkendelse fra faren og moren. Måske skulle man også oplyse, at barnet var registreret, og at der skulle foretages en adoptionsbehandling, og det har altid være besværligt. Den første adoptionslov i Frankrig havde netop til formål at undgå, at der skete forfalskning af fødsler. Adoptionslovene bliver altid vedtaget let og hurtigt, men bagefter opstår problemerne, og adoptionerne begynder at falde fra hinanden, fordi der sker handel med børn. Efterfølgende laver man så en lov, for at det skal være lettere at adoptere. Der kommer en strøm i gang, men når der efterfølgende begynder at komme problemer, aftager strømmen. Med denne adoptionsmetode, som var så besværlig, registrerede de enkelte personer børnene med en ny identitet. På et tidspunkt måtte hun tage sig af en kvinde, som var fortvivlet, fordi hun ikke kunne blive genforenet med sit barn. Det fremgår af sagens akter, at hun havde en fornemmelse af, at hendes barn ikke var død, og at det var blevet registreret. Derfor ville hun søge efter barnet. Hun spurgte om, hvor hun skulle tage hen og søge. Hvis det var sådan, at hendes barn var blevet registreret, kunne det være sket i vidners nærvær på et af de 470 lokalarkiver under Folkeregisterstyrelsen. Derefter fik hun oplysninger fra Folkeregisterstyrelsens arkiv på Hospital Sótero del Río til gennemsyn. Hun var fortvivlet, og efterfølgende besøgte hun cirka 40 lokalarkiver, som alle måtte afvise hende. Det er meget svært at få noget igennem, hvis man ikke har en oplysning, det kan knyttes til. Når Folkeregistret undersøger dobbelte fødselsregistreringer, virker det ret indlysende. I det konkrete tilfælde, som jeg lige har talt om, var det den samme mor, og hun kunne ikke have fået to børn inden for den periode. Hvis der er en far, er der naturligvis sket det, at man i stedet for at lave en ny slægtsskabstilknytning registrerede barnet på ny, fordi der var den samme fødselsdato og den samme mor. Derfor var der tale om den samme person. Men hvis barnet blev registreret med vidner, og der blev oplyst et andet navn, en anden mor, en anden fødselsdato eller et andet fødested, ville det ikke være muligt at udføre undersøgelsen.

Fru Olivares omtalte desuden forekomsten af dobbelt identitet i Chile og i udlandet. Det forholder sig jo sådan, at hvis barnet udrejste til udlandet for at blive adopteret der, ville barnet få tildelt for- og efternavn i forbindelse med adoptionen, sådan som det nu var blevet bestemt i udlandet. Imidlertid betyder adoption i henhold til international ret ikke, at barnet dermed mister sin nationalitet. For at en dom i Sverige eller Italien kunne få retskraft i Chile, skulle det ske med konsulens mellemkomst (*exequatur*). Indlægsholderen havde aldrig set, at det var sket, dvs. at man havde tildelt retskraft for en dom, som var afsagt af en italiensk eller svensk dommer. Det er den eneste måde, hvorpå man har kunnet annullere en registrering i Chile, mens eftersom man ikke gjorde det, fordi personerne jo boede i udlandet, blev registreringen i Chile ikke ændret. Disse personer har, som det fremgår af sagsakterne, kunnet henvende sig til konsulatet for at få chilensk identitetskort og pas, eftersom en adoption ikke indebærer fortabelse af nationalitet.

Ana María Olivares oplyste, at hun har haft sagsakter til gennemsyn, hvor indførslen lod til at være udstreget eller slettet, uden at der forelå en forklaring fra Folkeregistret. Med virkning fra Lov nummer 18.703 af 1988 begyndte man at indsværte sagsakter med sort blæk, som var svær at fjerne igen, og som betød, at man ikke kunne se, hvad der stod. Tidligere destruerede man materialerne, men det var ikke tilladt at fjerne selve arket, eftersom der var en anden indførsel på bagsiden. Derfor brugte man en del forskellige metoder. I første omgang, mellem 1965 og 1988, forekom det, at der var sager, som blev destruerede efter bestemmelse fra en domstol. Dette skete ikke efter 1988, fordi der stadig var en kopi af den gamle sagsakt. Før 1988 foregik det sådan, at funktionæren i Folkeregistret i forbindelse med adoption overstregede eller slettede oplysninger, og det samme skete i Hovedarkivet. Der fandtes i disse tilfælde en forklarende note fra Folkeregistret, fordi der var tale om adoptioner, som var gennemført mellem 1965 og 1988.

Ana María Olivares havde også udført en undersøgelse om sagen, idet hun mødtes med personer, som var registrerede uden bopæl. Hun forklarede, at der kunne være en sammenhæng med udenlandsk adoption. En person kan have registreret bopælsoplysninger i Folkeregistret af fire årsager: efter at anmodet om identitetskort eller pas, efter at have registreret et motorkøretøj og efter at have registreret et handicap. Der kan være disse fire årsager til, at en person har registreret sin bopæl i Folkeregistret. Hvis ingen af disse faktorer er opfyldt, har personerne ikke fået registreret deres bopæl, men udelukkende deres kommune. Fru Olivares mødte en gruppe personer over 18 år, som ikke havde registreret deres bopæl. Man kan spørge sig selv: Hvordan kan det være, at disse personer på 25, 30 eller 40 år stadig ikke har anmodet om identitetskort? Det kan jo ikke passe. Hvad kan der være sket i disse tilfælde? Nogle er måske udrejst af Chile i forbindelse med adoption, eller de er afgået ved døden, samtidig med at fødslen ikke kan sammenholdes med dødsfaldet. Der kan være forskellige forklaringer – og ikke nødvendigvis de her anførte. Man kunne lave en liste med personer, som sikkert består af millioner. I databasen findes oplysninger om de personer, som ikke har registreret bopæl. Når der bliver indgivet en ansøgning, er det en god idé at anføre en afgrænsning af søgningen. Det skyldes, at der er enorme mængder oplysninger, og det er kompliceret at behandle dem. Der er tale om et lukssystem. Det er en spændende database, men den er også ret gammel. Der arbejdes med at modernisere selve den teknologiske basis i Folkeregisterstyrelsen.

Fru Olivares talte desuden om registreringen af dødfødte. Det var hendes erfaring, at man før 1982 ikke engang udskrev fosterdødsattester. Ligene blev behandlet som patologiske rester. Det oplyses, at der kun var oplysninger om det Folkeregistret i de tilfælde, hvor forældrene ønskede at få liget begravet. I disse tilfælde blev der udfærdiget en begravelsesattest, som var dokumentation for fosterdødsfaldet.

Denne oplysning havde stor betydning for Sundhedsministeriet. Med konventionen fra 1982 blev det skærpet, at der skulle foreligge oplysninger om fosterdødsfald, og at de skulle tillægges større betydning. Det skyldes, at disse dødsfald gav relevant sundhedsinformation.

Fra 1982 blev alle fosterdødsfald registreret med den nye formular D-8. Før det år blev kun få registreret.

Hvad var egentlig baggrunden? Sundhedsministeriet havde en protokol, som bestemte, at hvis et foster ikke overlevede et bestemt antal svangerskabsmåneder eller opnåede en bestemt vægt, undlod man at erklære fosterdødsfald.

Efter anbefaling fra Verdenssundhedsorganisationen har man siden 1982 bedt læger og jordemødre om altid at afgive erklæring om fosterdødsfald, uanset antallet af svangerskabsuger og vægt. Det skete dog ikke på én gang. Der skulle gå år, inden den nye praksis vandt frem.

Der findes ikke nogen registrering af fosterdødsfald, og der er ikke noget register. Som De ved, er der aktuelt et lovudkast under behandling, som fastslår, at der skal oprettes et sådant register. I dag råder vi over arkivmapper med attester, som går fra 1982 og fremad. Materialet er i god stand, men fra de tidligere år råder vi kun over begrænsede oplysninger.

Det nye register over fosterdødsfald svarer til dødsfaldsregistret med den undtagelse, at der angives specifikke årsager til dødsfaldet og antallet af svangerskabsuger. Der er her særligt fokus på dataene, fordi de har haft stor betydning for kampen mod børnedødelighed, men der foreligger kun komplette oplysninger fra 1982 og senere.

Fru Olivares talte om den såkaldte opgørelse af antallet af fødsler per uge og fødende kvinder. Denne bestemmelse fremgår af Lovdekret nummer 2.128 af 1930.

Der findes dog ingen dokumenter, der er knyttede til denne opgørelse. Der kom aldrig nogen. Man har ikke viden om, at noget hospitalet lavede en liste over fødende kvinder.

I dag arbejdes der med et system, som hedder Prenac. Efter dette system skal læger og jordemødre indgive bekræftelser af fødsler og fosterdødsfald online.

Man har udviklet et system, hvorefter man kan inddele oplysningerne fra hospitalerne om nyfødte, så det er muligt at sammenholde antallet af registrerede med antallet af fødsler. Det findes ikke i dag. Der udføres statistiske beregninger, og det er en ting, som interesserer det internationale samfund meget. Vi bliver spurgt, hvordan registret fungerer, men vi har ikke noget at fortælle. Jeg kan ikke sige, at systemet ikke er indført, men vi kan heller ikke fortælle, at der er tilgængeligt data.

Ana María Olivares fortalte, at der sker registreringer efter 60 dage, uden at der foreligger nogen juridisk godkendelse af en sådan fremgangsmåde.

Det forholder sig sådan, at den gamle lov foreskrev 30 dage til registrering af fødsler, og hvis en registrering skete senere, blev der pålagt en bøde. Den gamle lov fortsatte indtil 1940 og blev ændret, fordi folk ikke registrerede deres børn eller registrerede dem, som om de lige var blevet født. Der er således sager, hvor personer er blevet registreret i eksempelvis en alder af fem år, men med angivelse af, at de var nyfødte. Det skete sådan, for at man kunne undgå at betale bøde.

En sådan bøde er en af de virkemidler, som et land kan bruge. Det findes stadig i andre lande, men med den virkning, at folk så undlader at foretage korrekt registrering.

Bøden blev fjernet, og i dag siger loven, at forældrene kan lade deres børn registrere inden for de første 30 dage efter fødslen. Samtidig er det fastslået, hvem der har pligt til lade børn registrere mellem 30 og 60 dage efter fødslen i tilfælde, hvor der er tale om børn, som er blevet forældreløse. I dette tilfælde kan de pågældende personer anmode om en registrering af fødslen.

I dag findes der ikke nogen frist. Der er ikke krav om retslig registrering efter 60 dage.

Der er krav om retslig registrering, når der ikke findes bekræftende vidner. Hvis en person er 70 år, kan det være svært at finde vidner på 90 år, som kan bekræfte fødslen.

I den nordlige del af landet er der mange tilfælde med personer, som flyttede dertil for at blive chilensk statsborger. Indlægsholderen kunne huske en kaotisk sag med en retslig registrering i Arica, som i årevis forsøgte at registrere en handicappet person, som desuden havde kræft. Til sidst accepterede domstolen sagen og godkendte personens registrering, selv om der ikke var vidner, der kunne bekræfte det. Efterforskningspolitiet tog sig af sagen.

Utroligt nok kom de oprindelige samfund senere og sagde, at personen ikke var derfra, fordi alle kendte alle, og fordi den pågældende i stedet var fra Bolivia.

Således nævnte fru Olivares, at man havde fundet personer, som var blevet registreret efter syv eller otte måneder. Hun tilføjede, at der i dag findes stadig findes registreringer af voksne personer, selv om det er få. Det er omkring 135, men de findes.

Denne situation sættes i forbindelse med nogle brande, som ødelagde registrene i perioden mellem 1900 og 1940. Det gjaldt en række distrikter som Achao og Viña del Mar. De omtalte personer mistede deres registrering. Så hvis en person på 70 år ikke var registreret, skulle vedkommende gå til Folkeregistret for at blive registreret. Det skete ved mellemkomst af vidner, og derfor var der ikke behov for en retslig registrering.

Jaime González, rådgiver for sundhedsministeren, oplyste, at kliniske journaler har fortrolig karakter, men at de kan fremlægges her og indgå i overvejelserne, så længe de fremlægges på et særligt møde efter anmodning om, at disse kliniske journaler behandles med henvisning til deres fortrolige og hemmelige indhold. Enhver interesseret part, som ønsker at gennemse sine egne kliniske journaler, kan kontakte sundhedsmyndighederne og hospitalerne for direkte at anmode om at få dem til gennemsyn. Disse parter skal dog i samarbejde med Undersøgelseskommisionen udlevere dem i den udstrækning, at det ovenfor anførte retslige krav bliver overholdt, sådan som det for nylig er aftalt med sekretariatet.

María Eugenia Wegner, leder i styringsafdelingen i den rådgivende virksomhed Red Asistencia, indledte med en præsentation af de bestemmelser, der styrer håndteringen af kliniske journaler. Gennemgang af bestemmelser. Det fysiske ejerskab til en klinisk journal ligger hos den pågældende sundhedsinstitution, som har ansvar at sikre, at indholdet holdes fortroligt. Det skal dog nævnes, at de data, som findes i en klinisk journal, tilhører patienten.

Derfor har alle patienter mulighed for at kontakte institutionen for at anmode om at få udleveret sin kliniske journal. Uanset om en sådan klinisk journal findes eller ej, er institutionen forpligtet til at udfolde en indsats for at give et svar.

Institutionerne skal som minimum opbevare den omtalte dokumentation i 15 år. Sådan er bestemmelserne her i landet, og hvis en journal ikke aktiveres, fordi patienten modtager en ydelse, vil journalen bevare en passiv status, og herefter skal journalen opbevares i 15 år.

Lov nummer 20.584 om patienters rettigheder og forpligtelser, som trådte i kraft den 1. oktober 2012, anfører som følger i artikel 12 og 13: Den kliniske journal er et obligatorisk instrument, som benyttes til at registrere den samlede patienthistorie på forskellige områder, som har tilknytning til personens sundhed, og formålet er at samle de nødvendige patientoplysninger i forbindelse med den enkelte patients behandlingsforløb.

Den kliniske journal kan være elektronisk eller fysisk og have en anden sammensætning, men det er altid en betingelse, at der foreligger en fuldstændig registrering.

Det er her vigtigt at understrege, at den kliniske journal er en samlet patienthistorie, som denne er registreret på forskellige hospitalet og klinikker. Det betyder, at alle forhold, som vedrører en patient, skal være medtaget i en sådan journal, og at der skal sikres en hensigtsmæssig adgang til, opbevaring af og fortrolighed i forhold til oplysningerne. Det skal også sikres, at indholdet er korrekt, og at eventuelle ændringer i journalen er korrekte.

Desuden skal alle oplysninger foreligge, både fra den kliniske journal og fra undersøgelser og andre dokumenter, som angiver procedurer og behandlinger, som de enkelte personer måtte gennemgår. Dvs. alle undersøgelser.

Desuden anføres som følger i artikel 2, litra g) i Lov nr. 19.628. Artikel 13. Den kliniske journal skal som minimum opbevares af yderen i en periode på 15 år, og det er yderen, som har ansvar for, at indholdet holdes fortroligt. Der er udformet en bekendtgørelse under Sundhedsministeriet, som fastlægger formen og vilkårene, under hvilke yderne skal opbevare kliniske journaler, og der anføres også de nødvendige bestemmelser, for at de kliniske journaler kan forvaltes, beskyttes og annulleres.

Tredjeparter, som ikke har nogen direkte tilknytning til en persons behandling, har ikke adgang til de oplysninger, som findes i den pågældende kliniske journal.

Det betyder, at patienten eller dennes legale repræsentant kan anmode om at få journalen udleveret. Andre personer har ikke denne ret, med mindre der er tale om en retslig handling, som dog skal værne om den fortrolige karakter af de oplysninger, som er beskyttede i henhold til loven om patienters rettigheder og forpligtelser.

Det anføres som følger i artiklen: Dette omfatter sundhedspersonale og administrativt personale hos den pågældende yder, som ikke er involverede i personens behandling.

Det betyder eksempelvis, at en person, som ikke har nogen direkte tilknytning til, at en bruger gennemgår behandling, ikke kan få vedkommendes journal til gennemsyn. Det er udelukkende personer, som har været i kontakt med patienten, og som har behandlet personen, som har denne adgang.

Det tilføjes i samme artikel: Idet der henvises til bestemmelserne ovenfor gælder det, at oplysninger i en klinisk journal, herunder en kopi eller dele af oplysningerne, helt eller delvist kan udleveres på begæring af de personer (det var det, der blev omtalt) og instanser, som anføres nedenfor. En sådan udlevering kan ske i den form og under de vilkår, som anføres i det følgende:

a) Til indehaveren af den kliniske journal, til dennes legale repræsentant og ved indehaverens dødsfald til dennes arvinger.

b) Til en tredjepart, som er behørigt godkendt af indehaveren i form af fuldmagt, oprettet for notar.

c) Til domstolene, idet det dog er en betingelse, at de oplysninger, der fremgår af den kliniske journal, har tilknytning til den baggrund, som er under undersøgelse.

d) Til den offentlige anklagemyndighed og til advokater på betingelse af tilladelse fra en kompetent dommer, i tilfælde hvor anmodningen har direkte sammenhæng med undersøgelser eller procesbistand, som de pågældende skal udføre.

Hr. formand, sådan er de gældende, specifikke bestemmelser for, at man kan få adgang til en klinisk journal.

Idet der henvises til andre ministerielle aktstykker om fødsler, identifikation af nyfødte og dødsfald, gælder det, at disse bestemmelse har været gældende siden 2000. På dette tidspunkt begyndte man at udarbejde ministerielle bestemmelser på dette område. Udgangspunktet har været Folkeregister- og identifikationsstyrelsens bekendtgørelse, som blev kundgjort i 1930, og som senest blev ændret i 1993. Området er således reguleret på basis af en række forskellige dokumenter:

Nogle ministerielle aktstykker:

Bestemmelse 86, om regler og procedurer for registrering af fosterdødsfald og nyfødte. Gældende fra 2006.

Bestemmelse 100, om regler og procedurer for registrering af gennemgåede mødredødsfald, fosterdødsfald og børnedødsfald. Gældende fra 2012.

Anvisning om procedurer for behandling af nyfødte i spædbørns- og efterfødselstiden. Gældende fra 2013.

Bestemmelse 160, om regler og procedurer for registrering af erklæringsformular i forbindelse med fødsel af levende børn. Gældende fra 2013.

Almen teknisk bestemmelse 194, om samlet behandling af nyfødte i obstetriske og gynækologiske afdelingers spædbørnsafsnit. Gældende fra 2017.

Teknisk instruktion om samlet behandling af kvinder, som har gennemgået abort og haft andre reproduktive gener. Gældende fra 2011.

Cirkulære 051, om foranstaltninger og anbefalinger i forbindelse med opbevaring, overførsel og bortskaffelse af dokumenter. Gældende fra 2009.

Hvad angår anvisning om procedurer for behandling af nyfødte i spædbørns- og efterfødselstiden i obstetriske og gynækologiske afdelingers spædbørnsafsnit, fra 2013, er det noget nyt med identifikation af nyfødte, hvor formålet er at identificere en nyfødt på fødselstidspunktet ved hjælp af morens oplysninger. Hensigten hermed er at foretage en korrekt identifikation og forebygge forekomst af fejl i behandlingen. Der skal således ske korrekt identifikation, så proceduren kan gennemføres ansvarligt.

Det anføres, at den ansvarlige jordemor eller barneplejerske i afdelingen, som tager sig af barnets behandling umiddelbart efter fødslen, også er ansvarlig for at udfylde oplysninger på armbåndet med identifikationsoplysninger og herefter bekræfte oplysningerne, inden armbåndet sættes på den nyfødtes arm. Armbåndet skal placeres på venstre arms håndled, enten i fødselsrummet eller operationsstuen/forrummet, og armbåndet skal som minimum anføre morens fulde navn, dato, fødselstidspunkt og køn.

Jordemoren eller barneplejersken skal på fødselstidspunktet, i enten fødselsrummet eller operationsstuen/forrummet, lave et armbånd nummer to, som er valgfrit, og som skal indeholde oplysninger fra den kliniske journal, morens identitetskort, morens fulde navn, dato, fødselstidspunkt og den nyfødtes køn.

Ved fødsel af flere børn skal det nødvendige antal armbånd forberedes: et, to eller flere, alt efter hvor mange børn der er født. Dette eller disse armbånd skal placeres på hvert barns arm straks efter fødslen, inden det tages ud af fødselsrummet eller operationsstuen/forrummet.

Armbåndet skal placeres på venstre arm. Jordemoren eller barneplejersken skal læse morens komplette identifikationsoplysninger og hermed bekræfte indholdet. Moren skal oplyses om, at den nyfødte skal beholde armbåndet på under hele hospitalsopholdet.

Armbåndet skal desuden angive den nyfødtes køn.

Armbåndet skal angive følgende oplysninger: Morens fulde navn, dvs. begge fornavne og begge efternavne, samt dato og fødselstidspunkt.

Ved barnets identifikation skal det sikres, at tilknytningen til moren eller anden person er korrekt. Jordemoren eller barneplejersken skal straks efter fødslen identificere det raske spædbarn ved at placere båndet på venstre arm – efter at have læst oplysningerne om dets mor, far eller andet familiemedlem. Den rette tilknytning skal konstateres, når barnet lægges i morens favn

Når der er tale om en nyfødt, hvor tilknytningsbetingelserne ikke er opfyldt, og som har behov for genoplivning, fordi der er tale om spædbørn, som har miconium, eller som virker livløse, eller der er tale om spædbørn, som fødes før 34. uge, skal barnet straks identificeres. Når der er tale om stabiliserede spædbørn, som kan forlade stedet sammen med sin mor, skal jordemoren straks placere armbånd om venstre arms håndled, mens et vigtigt familiemedlem overværer det, dvs. faren, moren eller en anden person, som har været til stede under fødslen.

Betragtninger:

Identifikationsarmbåndet skal være påført en tydelig og let læselig håndskrift.

Alle nyfødte skal så hurtigt som muligt forlade fødselsrummet eller operationsstuen/forrummet, når de blevet identificeret. Det vigtigste er at sikre identifikation i forhold til morens identitet, og at armbåndet skal være parat før fødslen.

Identitetsarmbåndet skal blive siddende på armen af nyfødte, som afgår ved døden, dvs. dødfødte og fosterdødfødte. Herefter placeres et armbånd nummer to med dødsdato og -tidspunkt i overensstemmelse med den vedtagne procedure på den enkelte institution.

Digitalisering med morens navn og RUT-nummer.

Armbåndet skal gøres parat samtidig med morens armbånd, når morens ankommer til klinikken, og det skal fastgøres til den kliniske journal, så det kan blive sat på uden for forrummet straks efter fødslen.

Hvis armbåndet bliver beskadiget, er ulæseligt eller går i stykker, skal det straks erstattes af et nyt armbånd, som overholder alle de ovenfor omtalte krav.

Når et dødfødt barn overføres til patologisk anatomisk afdeling, skal det kontrolleres, at det bærer et identitetsarmbånd. Inden barnet forlader behandlingsrummet, skal dets identitet kontrolleres på begge armbånd, ligesom aktiviteten skal registreres i den nyfødtes kliniske journal.

Hvis det er for nemt at fjerne armbåndet i plast eller som udskrift fra armen, skal det udskiftes og erstattes af et nyt, så det er korrekt. Hvis plastarmbåndet falder af, skal det erstattes af et nyt, uden at der dermed sker en ændring af papirregistreringen.

Hvis fødslen foregår i henhold til Civillovbogen (*Código Civil*), artikel 764, tages der foranstaltning i tilfælde af en persons dødsfald. Dette sker, uanset hvor lang tid personen har overlevet. Det betyder, at artikel 147 og 148 i Sundhedsloven (*Código Sanitario*) finder anvendelse, samt dekret nummer 240 af 1983, bekendtgørelse af Sundhedslovens 9. bog. Det vil sige, at lig af afdøde personer på offentlige og private hospitaler og klinikker og i retsmedicinske områder, som ikke er anmodet udleveret inden for en frist på 24 timer, kan overdrages til videnskabelige studier og undersøgelser, samt at disses væv og organer kan anvendes til fremstilling af terapeutiske produkter og til udførelse af injektioner.

Elizabeth Cabello, rådgiver for sundhedsministeren, indledte med at omtale teknisk bestemmelse nummer 160, som regulerer registreringen af erklæringer i forbindelse med fødsel af nyfødte. Dokumentet indgik i sagsmappen, som blev udleveret på det seneste møde. Der blev i den forbindelse redegjort for et par ting, som har tilknytning til problematikken om oplysninger.

Her i landet er afgørende, statistiske oplysninger blevet registreret siden 1906, og her henvises primært til følgende tre begreber: vielser, fødsler og dødsfald.

Ordningen med afgørende, statistiske oplysninger er baseret på en form for samarbejde mellem tre instanser: Folkeregister- og identifikationsstyrelsen (*Servicio de Registro Civil e Identificación*), som sluttelig indberetter de afgørende, statistiske oplysninger, og som indhenter de pågældende oplysninger fra Statistisk kontor (*Instituto Nacional de Estadísticas*) og Sundhedsministeriet.

Fødselsstatistik, som er genstand for dagens drøftelse, fremgår af det tredje oplysningsfelt, hvor der indsamles oplysninger om, hvor mange børn der er født i landet. Men for at indsamle fødselsstatistik er der dels behov for, at vores sundhedsinstitutioner udarbejder en fødselsbekræftelse, hvor gang der fødes et barn.

Denne fødselsbekræftelse fremsendes af familiemedlemmer til Folkeregistret, som laver en indførsel om, at det pågældende barn er blevet født. Det er den normale fremgangsmåde. Med den registrering kan Folkeregistret indberette fødslen.

Hvis en fødsel ikke er blevet udført med mellemkomst af en sundhedsfaglig person eller ikke er foretaget i en sundhedsinstitution, foreligger der af indlysende årsager ikke juridisk dokumentation for fødslen. I disse tilfælde skal moren til et nyfødt barn rette henvendelse til Folkeregistret for at få foretaget den pågældende registrering. Hun skal være ledsaget af to vidner med henblik på at få fødslen registreret.

Man har siden 1985 haft en national ordning med perinatale oplysninger (*Sistema Nacional de Información Perinatal*). Efter denne ordning findes den såkaldte fødselsbekræftelse for levendefødte børn, og det er det dokument, som de fleste familier anvender, når de registrerer deres børn. Samtidig findes fosterdødsattesten, når barnet er død i mors mave, samt den lægelige dødsattest, som udfærdiges, hvis barnet bliver født levende og herefter afgår ved døden.

Den nationale ordning med perinatale oplysninger er en del af den trepartsaftale, som blev omtalt tidligere, og som er indgået mellem Sundhedsministeriet, Statistisk kontor og Folkeregistret. Det skal også ses i sammenhæng med de eksisterende tilsynsformularer for moderdødelighed, fosterdødelighed, neonatal dødelighed og børnedødelighed.

Hvad betyder alt dette i vores sammenhæng? Grundlæggende mangler der visse oplysninger, men efter de samtaler, man har haft primært i Sundhedsministeriet, har det stået klart, at ministeriet ikke kan udlevere de oplysninger, der anmodes om, formentlig fordi det skal samordnes med Folkeregistret. Der er tale om en kompleks situation, når vi taler om adoptioner, som sker under uregelmæssige forhold.

Det forholder sig sådan, at parterne hver især bidrager med deres del. Sundhedsministeriet bidrager med en del af historien, og Folkeregistret bidrager med en anden del. Endelig bidrager også de familieorganisationer, som har stået for denne type adoptioner.

Derfor er det i denne sag vores opgave at forsøge at få arbejdet udført som en helhed.

Indlægsholderen henviste til de fremskridt, som er sket.

Det første fremskridt har bestået i, at man i Sundhedsministeriet har udnævnt en person, som skal modtage alle anmodninger om oplysninger. Det betyder, at man kanaliserer alle oplysninger igennem hende eller ham, og personen skal desuden være kontaktperson mellem de enkelte personer og Sundhedsministeriet.

Desuden er det besluttet at udarbejde en standardiseret ansøgningsformular for indhentning af oplysninger. Det være blive bedt visse oplysninger, men desuden vil man gerne arbejde sammen med familieorganisationerne for at forstå, hvilke oplysninger man har her, alt afhængig af den konkrete sag. Det er en formular, som kan blive en effektiv måde af indhente oplysninger på. Derfor er arbejdet med formularen sat i gang, hvilket sker i samarbejde med organisationer og andre parter, som er involverede i undersøgelsen.

Desuden ligger der en forpligtelse til at afgive skriftligt svar. Et eksempel: Når der anmodes om oplysninger fra hospitaler, kan det forekomme, at der ingen oplysninger findes. I sådanne situationer skal personen eller familien have meddelelse om, at oplysningen ikke findes, uanset hvad årsagen er. Årsagen kunne være bortkommet klinisk journal eller manglende opbevaring. Under alle omstændigheder skal der fremsendes et officielt svar fra den institution, som er anmodet om den pågældende oplysning.

Efter vores regler gælder det, at den omtalte fødselsregistrering bliver en del af den kliniske journal, når den er lavet korrekt. Grundlæggende er det kopien af fødselsregistreringen, som kommer til at indgå i den kliniske journal. Hvis der ikke findes en klinisk journal, er det ikke muligt at få adgang til fødselsbetræftelsen. Det er dog observeret, at der nogle gange findes fødselsbøger i institutioner, som ikke har adgang til alle oplysninger, men som alligevel kan kopilere en del af de oplysninger, der bliver bedt om, herunder også i tilfælde, hvor der er tale om manuel søgning.

Der er også tilfælde, hvor man har fremsendt en officiel skrivelse til hospitalerne om at besvare anmodninger om oplysninger. Det blev der talt om på sidste møde, men det er opfattelsen, at det ikke blev gennemgået grundigt. Derfor ville indlægsholderen gerne gennemgå det her i dag.

Selv om vi i første omgang sagde, at vores ministerium ikke har mulighed for at udlevere fortrolige oplysninger om patientdata, sender ministeriet alligevel skrivelser ud til de mange patienter, som har bedt om det. Det er i overensstemmelse med hospitalerne, og det er udsendt meddelelse om det til de enkelte sundhedsområdedirektører. Så hvis disse oplysninger ellers findes, rækker det, at De tager kontakt til ministeriet for at få tilsendt oplysninger.

Der findes 29 sundhedsområder i hele landet. Jeg ved ikke, om det er godt eller skidt, men disse 29 sundhedsområder har mange hospitaler, hvor der foregår fødsler. Der er 47 meget specialiserede hospitaler, 21 hospitaler med mellemspecialisering og 97 med lav grad af specialisering. Det er alle sammen steder, hvor der kan have forekommet fødsler.

Da sundhedsområdet i Atacama rettede henvendelse og stillede spørgsmål til hospitalet i Vallenar, svarede hospitalet, at man stadig havde kliniske journaler tilbage til 1960 og fremad. I det pågældende tilfælde kan personen ansøge direkte med angivelse af sit RUT-nummer. Så hvis der er nogen fra hospitalet i Vallenar her, er det nok muligt at bede om oplysninger.

Hvad angår sundhedsområdet i Viña del Mar, mere specifikt hospitalerne i Quillota og Quilpué, er der kun en del af de kliniske journaler tilbage. Der er også kun en del tilbage af bogen med gennemførte fødsler og aborter. I dette tilfælde kan man finde oplysninger og også anmode om at få dem udleveret. Så kan man se, om man finder noget.

Hospitalet i Cabildo har ingen kliniske journaler og heller ikke tilgængelige registreringer, fordi det sker så sjældent.

På hospitalet Gustavo Fricke har man kun oplyst om nuværende protokoller. Det er oplyst, at man ikke har oplysninger fra de ønskede år, hvor der var anmodet om oplysninger i en række sager.

Hospitalet Carlos Van Buren i sundhedsområdet Valparaíso-San Antonio har adgang til registrene fra det kliniske arkiv fra hospitalet Enrique Deformes. Det var et af de omtalte hospitaler, som blev lukket med henvisning til en afgørelse om at blive fritaget for aktivitet. Derfor har man i dag adgang til kliniske journaler tilbage til 1970. Det tilføjes fra dette hospital, at man ingen registreringer har fra 1960'erne, og registreringer fra 1970'erne er kun delvist tilgængelige. Denne information fremgår af den skrivelse, som blev fremsendt til Undersøgelseskommissionen.

Hospitalet Claudio Vicuña har adgang til kliniske journaler, når der modtages ansøgning om at få adgang til arkivet. Men for at undgå, at det bliver for besværligt, kan man ansøge gennem hospitalet.

I sundhedsområdet Aconcagua findes hospitalet San Juan de Dios i Andesbjergene. Det fremgår af en rapport fra chefen for SOME (Medicinstatistisk myndighed), at man kun anser kliniske journaler med aktivitet i de sidste 5 år for gyldige, mens kliniske journaler med aktivitet inden for 5-15 år overføres til et lager. Når journalerne er mere end 15 år gamle, bliver de destrueret. De sidste kliniske journaler blev destrueret i april 2017, og der er oprettet en destruktionsmappe.

Hospitalet San Camilo i San Felipe, opbevarer ikke registrerede oplysninger med henvisning til sagernes alder.

I sundhedsområde Nord har hospitalet San José heller ikke adgang til registrene pga. oplysningernes fremskredne alder.

Der findes yderligere oplysninger, men det foretrækkes i stedet at fortsætte med præsentationen.

Den sidste slide viser svaret fra sundhedsområderne i sager med fortrolige oplysninger. Det planlægges i den forbindelse at arrangere en tværfaglig arbejdsgruppe, i første omgang med deltagelse af Sundhedsministeriet, Folkeregistret og ved behov også Efterforskningspolitiet (PDI) for at få alle vinkler af oplysningerne med.

Det tilbagesår stadig at organisere ansøgningerne fra enkeltpersoner.

Her følger data, postadresse, bilag og telefon.

Læge **Jorge Alfredo Donoso Barros**, direktør for Regionshospitalet i Talca siden 2013. Indlægsholderen oplyste, at han er fra Talca og har arbejdet 42 år i sin fødeby. Han tilføjede, at kun har været uden for Talca et stykke tid i forbindelse med sin specialisering.

Det er første gang, at han står over for et problem af denne art, og han må indrømme, at han er chokeret over de udtalelser, han har hørt. Han vidste ikke, at problemet havde dette omfang. Han havde hørt om det, men i Talca har der kun været tre anmeldelser, heraf én fra en ung mand, hvis alder er sammenfaldende med dem, der har udtalt sig her. Han søgte, fordi han gerne ville have kliniske oplysninger, så han kunne få viden om sin fødsel. Han var blevet adopteret og havde en opfattelse af, at processen havde været ulovlig. Han søgte oplysninger, men kunne ikke finde nogen. Hvor meget havde han søgt? Det står ikke helt klart, eftersom det er en ganske ny oplysning.

Der er andre sager, som ikke fra samme periode, men derimod fra 1990'erne. Der er tale om en anklage. De to andre anmodninger om oplysninger kom fra domstolene. Det vil altså sige, at man har fulgt en domstolsbehandling for at få sagerne belyst.

Hospitalet har de samme problemer som dem, der blev omtalt af den kvindelige læge. De kliniske journaler er virkelige og troværdige dokumenter tilhørende enkeltpatienter, som tidligere har fået behandling på hospitalet. Disse journaler bortskaffes efter fem år. Det er en skæbnesvanger beslutning i denne slags situationer, men det er nødvendigt, fordi der ikke er plads til arkiverne nogen steder. Regionshospitalet i Talca har to sådanne lokaler. De er fyldte med kliniske journaler, og der er ikke plads til flere. Det skaber mange problemer. Derfor må man spørge sig selv, hvorfor der ikke findes et IT-system til hospitalerne, hvor man kan samle disse oplysninger som big data, som kunne knyttes til og stilles til rådighed for andre hospitaler og resten af verden.

Indlægsholderen forestillede sig, at det kan blive meget dyrt, fordi det ikke er noget, som er planlagt. Der er gjort overvejelser om et godt og revolutionerende system, som hedder "Hospital Digital", men som alligevel ikke vil løse denne type problemer.

Ovenikøbet forholder det sig sådan, at en del af hospitalet blev revet ned i 2010, og at alle blev forment adgang pga. sikkerheden. I denne slags situationer forbyder man adgang, men så sker der bare det, at der kommer andre ind, som ikke bør have adgang.

Desuden er det nok sådan, at hvis der var oplysninger, var de nok blevet hentet for længe siden. Der er nemlig mange mennesker, som har henvendt sig for at få oplysninger. Men opmærksomheden skal henledes på, at der faktisk er nogle, som har fundet deres biologiske mor. Måden er interessant. Det er faktisk sket ved DNA-sammenholdelse, men før personerne nåede hertil, har de sikkert søgt i rigtig lang tid.

Undersøgelsen skal være så professionel som muligt, og domstolene bør bidrage til, at det også bliver sådan. Domstolene har de nødvendige redskaber til at gå ind og undersøge detaljerne. Hvis Undersøgelseskommissionen ikke har adgang til specialister, vil det ikke lykkes at opnå de ønskede resultater, selv ikke med en dygtig politistyrke, som ellers må formodes at gøre sit yderste for at hente oplysninger.

Hospitalerne har forbud mod at udlevere kliniske oplysninger til andre personer end den pågældende patient. Det skyldes, at der er tale om følsomme oplysninger. Derfor beder ansøgerne om oplysningerne ved at gå til domstolene. Det er nok med en ansøgning for at få udleveret følsomme oplysninger.

Hospitalet har søgt blandt de oplysninger, man havde adgang til. Det har dog ikke været meget, eftersom en del af dem gik tabt i 2010 i forbindelse med en oversvømmelse. Der var en gruppe personer, som med henvisning til en interesse for kulturarven forsøgte at genetablere en række arkiver. Det var nogle dødsregistre, som blev reddet ved oversvømmelsen, dokumenterne var godt emballerede. Disse arkiver indeholder oplysninger fra 1991 til 2014, selv om det ikke netop er det område, vi taler om her.

Der findes et statistikregister i obstetrisk afdeling, hvor man registrerer alle, som fødes på hospitalet. Det er ikke et komplet register, men sagsakterne er af god kvalitet. Det kommer man nok til at opgive. Der er detaljerede datoer, men oplysningerne begyndte i 1981. I 2010 gik oplysningerne tabt. Men der er stadig fragmenter, og hvis en dygtige undersøger forstår at samle trådene og gør det alvorligt, kunne det sikkert godt føre til resultater. Det er nemlig lykkedes for nogle patienter, som praktisk talt var blevet nægtet adgang til oplysninger og havde fået at vide, at der ikke var mere at komme efter.

Det er noget, som kan undersøges nærmere. Vi må udvise ansvar, for vi taler om 20.000 sager. Og det er ikke til at bære at skulle leve med en situation af denne karakter. Indlægsholderen opfattede det som uhørt, at man ført nu går i gang med at undersøge dette. Det havde været meget lettere for 10 år siden og endnu lettere for 20 år siden. Så inden man bortskaffer de sidste dokumenter, er det vigtigt at få en professionel og udtømmende undersøgelse, som udføres af personer, der er eksperter i denne type undersøgelser.

Indlægsholderen opfattede Deputeretkammeret som godt oplyst og som en højeste instans, der holder tilsyn med de resultater, som specialisterne når frem til.

Hermed fremlægges disse oplysninger for Undersøgelseskommissionen. Indlægsholderen har kendskab til de mange læger, som har arbejdet med deres speciale i den omtalte periode, og Undersøgelseskommissionen kan således anmode om oplysninger fra læger, som har arbejdet i fødeafsnittet, i neonatalt afsnit, inden for patologisk anatomi osv. Og derudover er der adgang til registrene med dødsfald på hospitalet og fødselsregistrene fra fødselsafsnittet. Måske er det ikke alle sager, det handler om, for det er nævnt tallet 20.000. Måske er det nærmere 1.000, men man siger, at Talca har rekorden – måske er der 2.000 relevante sager. Det er ikke sandsynligt, at alle 2.000 sager vil give de ønskede oplysninger, men bestemt i mange tilfælde.

Hvordan indhenter vi nu disse oplysninger? Efter indlægsholderens vurdering kræver det en meget specialiseret viden. Der er mennesker, som har specialiseret sig i denne type situationer, og som har gjort det mange gange.

Og der er ingen, der forestiller sig, at der i dag er nogen på hospitalet, som vil forsvare denne situation. Man havde ingen anelse om, hvor mange sager det drejer sig om. Han kendte kun til de få sager, han selv har præsenteret her. For det var jo sådan, at domstolene kom for at indhente oplysninger, og han vidste, hvad det handlede om. Ja, vi taler om to sager, men i virkeligheden er det i tusindvis. Situationen ændrer karakter, og man bliver nødt til at samarbejde og komme videre med denne sag. Han mente ikke, at nogen har sagt, at der er tale om svindel. Men det er svingagtigt at bruge dokumenter for nyfødte børn på denne måde, og handlen med mennesker er også udtryk for bedrageri. Det er på alle måder præget af, at der kan være tale om lovovertrædelser. Derfor mente han ikke, der er nogen, der har interesse i ikke at få sagen bragt videre. Alle har en interesse i at kende sandheden.

Dokumentationen ligger der, og forarbejdet er gjort... Han mente, at det med domstolenes hjælp nok skal lykkes. Domstolene afviser ikke oplysninger af nogen art. Det er vigtigt at have adgang til sin baggrund og historie, og det er bemærkelsesværdigt, at ud af de tidligere direktører, som tidligere blev interviewet, var der ingen, der opfattede det som en grundliggende problematik eller en problematik, som var vigtig at håndtere. Alle kender denne usikkerhed, men hvis der er tale om i tusindvis af mennesker, ja, så bliver det virkelig en alvorlig situation.

Susana Tonda, direktør for Børnestyrelsen (*Sename*) indledte med en dyb beklagelse af, hvad der foregår og har foregået i årevis for de personer, som har afgivet vidneudsagn. Sandheden er, at de har gennemlevet en virkelig smertelig tid. Undersøgelseskommissionen blev nedsat for at hjælpe disse personer med at finde oplysninger og opsøge deres rødder.

Indlægsholderen understregede, at hun repræsenterer Børnestyrelsen (Sename), en instans som i nogle faser ikke har ydet tilstrækkelig hjælp. Det beklagede hun dybt og bad om undskyldning for situationen – samtidig med at diskussionen om, hvad der er sket i disse mange år, nu kan fortsætte.

Børnestyrelsen (Sename) har fra en bestemt dato haft som opgave at stå for gennemførelser af adoptionsbehandlinger. Adoption kan opfattes som en genskabelse af en ret, som har til formål at tjene barnets tarv og sikre dets ret til at leve og udvikle sig inden for rammerne af en familie, som tilbyder det kærlighed og yder det nødvendige underhold til, at barnet kan få tilfredsstillet sine mentale og materielle behov i en situation, hvor det ikke kan få tilfredsstillet disse behov i sin oprindelige familie. Adoptivbarnet får samtidig tildelt civilstatus som søn eller datter af adoptivfamilien. Dette er hjemlet i Lov nummer 19.620, som er den gældende lov, der trådte i kraft i 1999.

Det kan dog være interessant at kende mere til den lovgivningsmæssige udvikling på adoptionsområdet i Chile. Man kan grundlæggende opdele i tre hovedperioder:

Den første periode løb frem til 1988. I 1934 vedtoges den første adoptionslov, som introducerede adoptionsformerne "klassisk" eller "aftalemæssig", hvorefter barnet får status som adoptivbarn, dog uden at tilknytningen til den oprindelige familie hermed blev brudt. Der blev således ikke taget nogen form for forbehold. Oplysningerne blev liggende uændrede i bøgerne, og de eneste involverede aktører var de civile domstole og notarkontorerne.

Til samme periode hører Lov nummer 7.613, som erstattede den tidligere lov, Lov nummer 5.343. Hermed blev opbygningen og teknikken forbedret, men der skete ingen ændring af formen. Loven hørte dermed til den samme periode.

I 1965 vedtoges Lov nummer 16.346, som introducerede begrebet "legitimation gennem adoption", hvor barnet fik tildelt en ny civilstand. Hermed blev tilknytningen til den oprindelige familie afbrudt. Det var først i 1965, at tilknytningen til den oprindelige familie blev brudt, og man indførte princippet om adoptionshemmelighed. Dette begreb er meget relevant i forhold til den problematik, vi drøfter her, for lovgivningen anførte nu, at der skulle ske destruktion af oplysninger, som kunne knytte adoptivbarnet til dets oprindelige familie. Hermed blev det umuligt at søge efter barnets baggrundshistorie, med mindre disse oplysninger tilfældigvis stadig befandt sig et eller andet sted. Men efter loven skulle baggrundsoplysningerne destrueres. De involverede parter i denne periode var børnedomstolene samt Folkeregister- og identifikationsstyrelsen.

Der blev ikke tildelt forvaltningsmæssige beføjelser til nogen instanser inden for den statslige administration, men der opstod til gengæld en række private institutioner, som med forskellige udgangspunkter arbejdede med temaet. På denne måde kom der en stigende deltagelse fra fysiske personer, som på den ene eller anden måde medvirkede i adoptionsbehandlinger, dvs. som socialrådgivere, advokater, læger, jordemødre, præster og andre.

Det er denne periode, som primært har været underkastet den meget omtalte undersøgelse udført af ministeren Carroza. Det er dog ikke den eneste periode, hvor der har været uregelmæssige adoptioner, dvs. før 1988.

Den anden periode omfatter perioden 1988-1999. I denne periode vedtoges Lov nummer 18.703 af 1988, som ophævede Lov nummer 16.346, med regulering af tre former:

- Delvis adoption, som ikke indebar tildeling af ny civilstand, og som bragtes til ophør, når barnet nåede myndighedsalderen. Der var tale om en form for beskyttelsesforanstaltning, som fortsatte indtil barnets fyldte 18 år.

- Fuld adoption, som indebar tildeling af ny civilstand, hvorved barnets tilknytning til den biologiske familie blev ophævet. Hemmelighedsprincippet blev erstattet af et fortrolighedsprincip, hvilket var en virkelig god foranstaltning. Barnets baggrundsoplysninger blev opbevaret af Folkeregistret. Kontoret for søgning efter oprindelig familie (*Oficina de Búsqueda de Orígenes*) begyndte sit arbejde.

Samtidig regulerede man den proces, som styrede børns udrejse af Chile med henblik på adoption. Adoptionen blev stiftet i udlandet, og barnets oprindelige identitet i Chile blev bevaret. Det betyder, at barnet ikke var adopteret, når det udrejste af Chile, men først fik denne status, når det var kommet til udlandet. Idet der ikke forelå en anerkendelse fra den chilenske stat, var det kun den chilenske konsul, som havde beføjelser til at føre tilsyn med adoptionen, og som skulle fremsende kopi af sit tilsyn. Konsulaterne fremsendte gennem sekretariatet oplysninger om ca. 500 sager, hvor et barn var blevet adopteret i udlandet. Der er dog et voldsomt antal børn, som først fik tildelt adoptionsstatus, efter at de kom til udlandet, og alle disse børn har derfor dobbelt identitet. Det betyder, at de er chilenerne i Chile og eksisterer som sådan, men samtidig har de en anden identitet i udlandet. Det er et kæmpe problem for dem, at de ikke kun har en enkelt identitet.

For første gang definerede man lovovertrædelse i forbindelse med adoption, dvs. videregivelse af fortrolige oplysninger og svigagtig udlevering af børn med henblik på adoption.

Der begyndte at komme flere involverede aktører, f.eks. børnedomstolene, Børnestyrelsen (Sename) med forskellige roller og funktioner, Folkeregister- og identifikationsstyrelsen og Udenrigsministeriet (gennem konsulaterne), og samtidig fastholdes deltagelsen af civilsamfundet og de fysiske personer. Det var det samme som i perioden før, dog nu med større regulering end hidtil. Tidligere havde der ikke været nogen regulering.

Lov nummer 7.613, af 1943, er stadig gældende, idet der her åbnes mulighed for adoption af myndige personer. Loven er dog i dag kun gældende på dette område.

I 1990 ratificerede Chile Konventionen om børns rettigheder.

På det forvaltningsmæssige plan vedtoges med Lov nummer 18.703, at Børnestyrelsen (Sename) skulle involveres, dog kun med beføjelser til at medvirke til processen med at udrejse af landet med henblik på adoption.

På det tidspunkt modtog Børnestyrelsen (Sename) fra de involverede parter ansøgninger om børns udrejse af Chile med henblik på adoption, og Styrelsen sendte ansøgningerne videre til en kompetent domstol.

I 1990 begyndte Børnestyrelsen (Sename) selv at udføre bestemte aktiviteter. Styrelsen overtog således administrationen af *Casa Nacional del Niño*, som tidligere havde været en stiftelse bestående af private organisationer.

For det andet oprettede Børnestyrelsen (Sename) en National adoptionsenhed (*Unidad de Adopción Nacional*), som skulle udføre de funktioner, som Børnestyrelsen (Sename) var pålagt i forbindelse med udrejse af børn af landet, og for det tredje gennemførte man et program for fremme af indenlandsk adoption, idet der blev nedsat adoptionsenheder i visse regioner, dvs. Valparaíso, Biobío og Metropolitana (hovedstadsregionen), som var de største.

Børnestyrelsen (Sename) består af en national styrelsesafdeling og herudover af regionale enheder.

I 1990 begyndte den Nationale adoptionsenhed (*Unidad de Adopción Nacional*) på eget initiativ at foretage manuelle registreringer af bestemte oplysninger i registerbøger, men enheden havde dog ikke nogen forpligtelse til at gøre det. Tidligere var der ikke en sådan registrering, men der findes nogle bøger i Casa Nacional del Niño. Selv om der ikke forelå en lovgivningsmæssig forpligtelse til det, findes der alligevel registreringer i nogle tilfælde.

I 1995 iværksattes tiltag med søgning efter oprindelig familie til personer med chilensk oprindelse, som senere blev adopteret i udlandet.

Alt eksisterende materiale fra 1988 til 1999 er blevet digitaliseret, selv om der eventuelt kun er tale om delvise oplysninger. Der skete nemlig det, at nogle oplysninger forsvandt ved brand, mens andre blev våde og dermed ødelagte. Ministeren Carroza råder fysisk over disse oplysninger, som er under digitalisering, så der er bedre adgang til dem. Ministeren Carroza har også bøgerne fra Casa Nacional del Niño. Måske er det færre end forventet, men der findes nogle. Der findes nogle oplysninger i disse bøger, men det er selvklaart fysiske bøger. Der findes ingen systematiske digitaliserede oplysninger, men noget findes der dog, og det er det materiale, man er i gang med at bearbejde.

I 1995 henvendte visse internationale organisationer sig for at udtrykke deres bekymring, og derfor blev der igangsat grundige tiltag for søgning efter oprindelig familie. Der er stadig ikke noget konkret program på området, med tiltagene findes.

Den tredje periode, som går fra 1999 og frem til dags dato, er fastlagt i Lov nummer 19.620, af 1999, og i bekendtgørelsen heraf, som er godkendt ved Justitsministeriets dekret nummer 944, af 199. Lovgivningen er stadig gældende den dag i dag. Denne periode er kendetegnet af en enhedsmodel for adoption, hvorved det stiftes slægtskab. Der sondres tydeligt mellem indenlandsk og international adoption. Der er tale om indenlandsk adoption, når adoptanterne er personer med bopæl i Chile, mens der er tale om international adoption, når der er tale om ægtepar i udlandet, samt når adoptionen stiftes i Chile, inden barnet rejser ud af landet.

Der eksisterer to specifikke behandlinger eller procedurer: en procedure før adoptionen, som har til formål at erklære, at adoptionen vil være hensigtsmæssig, samt en adoptionsbehandling som sådan, dvs. som De allerede kender, og som De har stiftet ekstra kendskab til på det seneste.

Børnestyrelsen (Sename) har pligt til at føre nationalregistre over børn, som står over for at skulle adopteres, samt over personer, som har gennemgået processen, og som står over for om muligt at skulle være adoptivforældre. De er her i Undersøgelseskommissionen blevet oplyst om, at der aktuelt er ca. 100 børn, som står over for at skulle adopteres, ligesom der er 600 potentielle adoptanter.

Adoptionsprogrammet blev etableret som et teknisk program, og det er kun Børnestyrelsen (Sename) og de godkendte samarbejdsorganisationer, som kan gennemføre det. Organisationer, som ikke er officielt godkendte, kan ikke udføre adoptionsbehandling.

Blandt kravene til at adoptere skal nævnes, at de potentielle ansøgere skal erklæres egnede, og de skal gennemgå en evaluerings- og godkendelsesproces for at blive registreret som kandidater til adoption i den pågældende database.

Børnestyrelsen (Sename) har beføjelser til at udføre arbejde med at foretage søgning efter oprindelig familie. Det er vigtigt at nævne, at Børnestyrelsen (Sename) kan yde støtte til disse personer.

Aktuelt behandler man i Nationalkongressen en ændring af adoptionsloven, idet der lægges op til, at denne støtte i stedet skal være en forpligtelse. Indtil dags dato har Børnestyrelsen (Sename) dog kun beføjelser til at støtte og rådgive i processen. Grundlæggende handler det om at "hjælpe", eftersom det ikke er Børnestyrelsen, som sidder inde med oplysningerne, men derimod domstolen og Folkeregister- og identifikationsstyrelsen. Derfor kan Børnestyrelsen (Sename) bidrage ved at hjælpe med at søge efter personernes oprindelige familie.

Loven fastholder et tydeligt princip om fortrolighed i forbindelse med adoption, idet den adopterede får adgang til hele adoptionssagen, efter at der er afsagt domstolsafgørelse om det. Det vil mere specifikt sige, at det er familiedomstolen, som anmoder om, at en sag kan åbnes og udleveres.

Der er flere involverede parter: Børnestyrelsen (Sename), samarbejdsorganisationer, som er godkendte til adoptionsprogrammet, børne- og familiedomstolene samt Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, som sidder inde med baggrundsoplysningerne.

Siden 1990 findes desuden Konvention om børns rettigheder samt Konvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner, som blev ratificeret i 1999, også kendt som Haagerkonventionen.

Det skal understreges, at den gældende regulering af retten til at have kendskab til den oprindelige familie er indeholdt i flere forskellige lovsamlinger. Den første, som vi alle kender, er artikel 8 i Konvention om børns rettigheder, som Chile ratificerede i 1990, og som lægger en klar ramme for børns rettigheder og deres mulighed for at bevare en identitet, dvs. at de har en oprindelig identitet og en fuldstændig ret til at bevare den og have kendskab til den.

Artikel 30 i Haagerkonventionen af 1999 garanterer opbevaring af og adgang til oplysninger om adoptivbarnets oprindelse, deres forældres identitet og medicinske journaloplysninger, i den udstrækning at statens lovgivning giver beføjelser til det.

Haagerkonventionen fastslår, at dette område er omfattet af lovgivningen i de enkelte lande, men anbefaler, at der tages udgangspunkt i generelle forhold.

Lov nummer 19.260 af 1999, som indeholder bestemmelser om adoption af børn, anfører som følger i artikel 27: Der kan kun udfærdiges kopier af dommen eller adoptionsoplysningerne, når der foreligger en domstolsafgørelse – efter anmodning fra den adopterede, adoptanterne eller fra disses slægtninge i op- eller nedadstigende linje. Hvis de pågældende ansøgere ikke er selve adoptanterne, vil en godkendelse til enhver kræve disses samtykke, med mindre det kan godtgøres, at de er afgået ved døden.

Sådan gælder det i den gældende lov, men Nationalkongressen er dog i gang med at behandle et ændringsforslag.

Efter det nye forslag vil enhver myndig person og interesseret part, som er fuldt myndig og har en baggrund, som gør, at vedkommende må formodes at være adopteret, over for Folkeregister- og identifikationsstyrelsen personligt kunne anmode om at modtage oplysninger om sit tilknytningsforhold.

Dette vil virke uafhængigt af domstolsafgørelsen. Det betyder, at enhver person, inden en eventuel domstolsafgørelse, vil kunne henvende sig til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen for at anmode om oplysninger om sit tilknytningsforhold og hermed indhente viden om, hvorvidt vedkommende er adopteret eller ej.

Efterfølgende kan personen over for domstol anmode om, at pågældendes tidligere oplysninger trækkes ud af arkivet og leveres direkte til personerne, dvs. gennem en organisation som Børnestyrelsen (Sename), gennem egen advokat eller gennem en advokat, som forsvarer personen.

Bekendtgørelse af Lov nummer 19.620 anfører i artikel 3: Adoptionsenhederne under Børnestyrelsen (Sename) og de organisationer, som er blevet godkendt til adoption, kan yde rådgivning og støtte til den adopterede, adoptanterne samt disse slægtninge i op- og nedadgående linje, når disse måtte ønske at igangsætte en søgning efter oprindelig familie.

For personer, som ønsker at indhente oplysninger om deres adoption i henhold til Lov nummer 19.620, artikel 27, og som får tilladelse hertil i henhold til en domstolsafgørelse, kan modtage rådgivning fra Børnestyrelsen (Sename) eller af den godkendte organisation, som har medvirket til personens adoptionsbehandling, for hermed at undgå, at der opstår følelsesmæssige konflikter. Dette sker for at minimere den måde, hvorpå processen kan påvirke personen, og for at bistå i forbindelse med personens møde med sin biologiske familie på en sådan måde, at der tages hensyn til den biologiske families rettigheder og privatliv.

Der findes en række holdninger til, hvad der efterfølgende skal ske, dvs. hvordan processen med at blive genforenet eller ikke blive genforenet mellem adoptanterne og disses oprindelige familie kan gennemføres.

Der blev i 1995 igangsat enkelte handlinger jfr. programmet Søgning efter oprindelig familie (*Búsqueda de Orígenes*), hvilket skete på initiativ af chilenske personer, som var blevet adopteret i udlandet.

Som De tidligere har nævnt, findes der i Europa et betydeligt antal børn, som blev "adopteret" i 1970'erne og 1980'erne. Efterfølgende er der kommet flere personer, som er blevet adopteret i Chile, men i begyndelsen blev der kun taget højde for internationale adoptioner.

I 2000 trådte Lov nummer 19.620 i kraft, og hermed begyndte Børnestyrelsen (Sename) at systematisere og organisere sine tiltag ud fra erfaringerne fra 1995, og Styrelsen iværksatte således programmet Søgning efter oprindelig familie. Det er et underprogram, som er underordnet adoptionsprogrammet.

Dengang blev alle oplysninger registreret manuelt. I nogle tilfælde fandtes der oplysninger, og i andre tilfælde søgte man videre efter oplysninger, men der var en risiko, at mange specifikke oplysninger ikke kunne findes.

Så sent som i 2007 udarbejdede man tekniske bestemmelser til programmet Søgning efter oprindelig familie, og der indføres et internt it-system i Styrelsen, som dog ikke fungerer særlig godt, fordi de personer, som kan anvende systemet, har svært ved at bruge det optimalt.

I 2014 skete der en decentralisering til regionale enheder, som i søgningen efter oprindelig familie kan hjælpe med arbejdet. Det skyldes, at selve adoptionsbehandlingen er blevet decentraliseret til regionalt niveau. Det er kun den nationale del af Styrelsen, som stadig håndterer de internationale adoptioner, mens de indenlandske adoptioner styres på regionalt niveau.

Formålet med det omtalte program var at yde hjælp på et overordnet, tværfagligt plan. Det skal gentages, at loven ikke stillede krav herom, men det blev dog indført som en målsætning. Dermed ikke sagt, at det blev indført med succes, men målsætningen fandtes dog. Programmet giver adopterede personer en større viden om deres livshistorie, og dermed kan det garanteres, at de kan udøve deres ret til identitet.

Jeg forestiller mig, at alle, som er til stede her i dag, er glade for, at målsætningen bliver opfyldt, for det er jo det, man beder om. Det skal tilføjes, at Styrelsen anlagde to rettesnore eller principper. Det første princip var adoptantens ret til at kende sin historie før adoptionen, respekten for privatlivets fred og morens ret til frivilligt at beslutte, om der skulle etableres kontakt og eventuelt aftales et møde.

Det er især mødet og de oplysninger, som er nærmest beskrevet i Lov nummer 19.628 om beskyttelse af privatlivets fred, samt bekendtgørelsens artikel 3, som jeg tidligere har oplæst, der var udgangspunktet for, at der blev stillet krav om en godkendelse eller accept fra moren, og om at nogle oplysninger eventuelt skulle fjernes på forhånd. Det er en problematik, som vi nu vil tale mere om.

Flowdiagrammet til programmet Søgning efter oprindelig familie fra januar 2018, som stadig er gældende i dag, har særligt fokus på denne proces. Præsentationen her viser kun et begrænset omfang, men på sidste møde var det dog muligt at nå frem til en række konklusioner:

For det første ses en indførsel eller registrering i et computersystem. Der er velkomstmailen og motivationskortet, hvor man spørger en potentiel person, hvorfor han eller hun ønsker at kende sin identitet. Der er sagens tidsforløb, alt efter om det er Styrelsen på nationalt eller regionalt plan. Og der er ansøgningen om en vurdering af slægtskabets karakter, som sendes af Børnestyrelsen (Sename) til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen. Ansøgningen kan indgives direkte af den pågældende ansøger, men det er Børnestyrelsen (Sename), som formelt står for henvendelsen.

Hvis slægtskabet viser sig at være baseret på adoption, kan behandlingen fortsætte. Hvis der ikke er tale om adoption, henvises til ministeren Carroza, for hvis der ikke er tale om adoption, er den umiddelbare konklusion, at ansøgeren har taget fejl, eller at der er andre særlige forhold, som skal undersøges nærmere. På dette område er det helt modsat ministeren Carroza.

Hvis slægtskabet viser sig at være en adoption, kan behandlingen fortsætte. I dette tilfælde får ansøgeren hjælp af en advokat fra Styrelsen, så han eller hun kan gå til domstolene for at anmode om, at sagen hentes ud af arkivet. Hvis der er en frist, skal det som udgangspunkt ske inden for højst 200 dage, men i virkeligheden er denne frist ikke gennemførlig. Det fremgår af vidneudsagnene, at fristerne ikke har fungeret tilfredsstillende. Men ellers har domstolen 60 dage til sagens behandling. Ansøgningen om at udtage sagen af arkivet kan tage op til 15 dage, mens domstolens behandling kan tage op til ca. 60 dage. I tilfælde, hvor sagen udtages af arkivet, udleverer domstolen en fotokopi af sagen, som herefter gennemgås og oplæses for de pågældende af Børnestyrelsen (Sename). Men det bør overvejes, hvordan dette skal foregå i fremtiden, eftersom sagen jo hører til ansøgeren, ikke Børnestyrelsen (Sename). Det vil sige, at sagen tilhører den person, som indgiver ansøgningen. Styrelsen kan dog rådgive om, hvordan sagen bør fortsætte. Sagen bliver således oplæst for ansøgeren, som får det udleveret fysisk med visse udstregede oplysninger. I virkelighedens verden kan det diskuteres, hvem sagen egentlig tilhører.

På dette tidspunkt igangsættes processen med at søge efter den biologiske familie gennem hjemmebesøg og forberedelse af familien. Hvad sker der så, hvis der er særlige forhold, eller hvis personen ikke ønsker det, eller hvis moren er død osv.?

Det er en teoretisk situation, vi taler om. I praksis er det helt anderledes. Ikke alle faser ligger fast, og der udleveres ikke officielle oplysninger via et bestemt medie. Der findes mail- og telefonsamtaler samt møder, men der findes ikke en formel inddeling i faser. Derfor er det den enes ord mod den andens, hvorvidt der er skal ske udlevering af oplysninger eller ej.

Hvis man ser nærmere på programmet om søgning af oprindelig familie fra 2010 til 2018, er der registreret 2.206 ansøgninger om søgning af oprindelig familie. Heraf er 1.763 indenlandske og 443 internationale.

Sådan ser udviklingen mere eller mindre ud. Nogle perioder har større stigninger end andre, men det skyldes primært nogle spektakulære sager. Der er år, hvor der ingen registreringer er. Tilbage i tiden er der kun få registreringer. Det er ikke et spørgsmål, som har den store betydning.

Ud af de 2.206 sager er der netop nu 21%, som stadig er under behandling. Afsluttede sager med udlevering af oplysninger og udtræk af sagen fra arkivet udgør kun 6%. Afsluttede efter positiv søgning: 5%. Møde med negativt resultat med oprindelig familie, møde eller kontakt med oprindelig familie: 10%. Ansøger har ikke adoptionsmæssig tilknytning: 3%. Det er disse sager, som overgår til ministeren Carroza. Lukkede sager pga. manglende mulighed for at fortsætte søgningen efter oprindelig familie, fordi der ikke foreligger adresse eller andre personlige oplysninger, eller fordi oplysningerne er ufuldstændige: 8%. Lukkede sager pga. afvisning til ansøgeren af, at vedkommende kan fortsætte søgningen: 17%. Lukkede sager pga. manglende svar fra personen, efter at vedkommende har registreret sig i systemet: 31%. Der er også ansøgere, som erklærer, at der ikke er taget kontakt til dem.

De forhold, som blev behandlet på mødet den 18. marts 2019, drejer sig om forespørgsler.

Hvad angår forespørgsler og andre omtalte problemer, bliver de gennemgået individuelt. Det er dog væsentligt at nævne, at systemet og programmet Søgning efter oprindelig familie gradvis bliver bedre. Det er desuden bemærket, at der faktisk er en del flere problemer end dem, som er omtalt her af sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* (Tavse børn og mødre). Det betyder, at der er mange ting, som kan forbedres ud fra et administrativt synspunkt, ikke et juridisk synspunkt.

Sammenslutningen har f.eks. anført, at systemet til at modtage ansøgninger ikke fungerer, og at det ikke er alle, som har adgang til Internet Explorer 8.

Der er således ikke kun problemer med it-systemet til programmet Søgning efter oprindelig familie, men faktisk med hele adoptionssystemet. Det er dog forventningen, at der i juni 2019 vil være etableret et nyt, integreret it-adoptionssystem, som også vil omfatte programmet Søgning efter oprindelig familie samt en software til flere platforme, som skal erstatte Explorer 8, der ikke fungerer godt.

Man anerkender fuldstændig den kritik, som blev rettet på mødet den 18. marts, om at første gang en person sender en mail for at blive optaget i underprogrammet, ender vedkommende ofte med ikke at få svar. Desværre forholdt det sig sådan, at det i 2016 var nødvendigt at ændre e-mailadressen budqueda.origenes@senane.cl, fordi den ikke virkede. Der var mange klager, og der begyndte at komme henvendelser til den programansvarlige, Paulina Méndez fra Børnestyrelsen (Sename), fordi der var behov for bedre svar. Nogle personer kom i kontakt med hende – andre ikke. Dette har været en betydelig svaghed ved ordningen.

Det blev også fastslået, at medarbejderne ved underprogrammet havde manglende respekt for adoptanternes privatliv. Det er således et krav om, at personen skal udfylde en motivationsformular, som indeholder spørgsmål, der for nogle kan opfattes som en krænkelse af deres privatliv. Og hvis man ikke udfylder formularen, kan man ikke komme videre.

Der findes psykologer og socialrådgivere, som hjælper de enkelte personer med at udfylde formularen. Dette sker for at yde den nødvendige rådgivning og støtte til både adopterede og adoptanter samt disses slægtningen i op- og nedadstigende linje. Det er Børnestyrelsens (Sename) målsætning at yde rådgivning til adopterede og adoptanter på området. Dvs. at udlevere oplysninger på en måde, som støtter parternes psykosociale udvikling. Dog vurderes det aktuelt, hvorvidt det er nødvendigt at fastholde dette punkt som et krav, eller om det kan være frivilligt.

Underprogrammet har ikke en officiel start- og slutdato. Der er en oprindelig dato for, hvornår der indhentes oplysninger, men som nævnt har man ikke lagt sig fast på bestemte datoer. Man har heller ikke nogen fast procedure for meddelelse af dato og angivelse af årsager til, at en behandling bringes til ophør.

Derfor kan der sagtens være personer, som med al ret forholder sig til bestemte datoer, men hvor datoerne alligevel ikke overholdes. Derfor er man i gang med at gennemgå processen og datoforholdene.

Sagen udleveres med oplysningerne om den biologiske mor, dvs. med fulde navn i nogle tilfælde, mens man i andre tilfælde sletter efternavnet eller helt undlader at udlevere fornavnet.

Som tidligere nævnt sker dette med hjemmel i Lov nummer 19.628 om beskyttelse af privatlivets fred. Denne procedure skal nu gennemgå en juridisk analyse for at belyse, hvordan det skal foregå i fremtiden.

Hvis det konstateres, at en mor er afgang ved døden, gives der ikke meddelelse herom til resten af adoptantens biologiske familie. Hvis den biologiske mor er afgang ved døden, gives der meddelelse til ansøgeren om, at hun er død, og ansøgeren bliver spurgt, om han eller ønsker at fortsætte med processen. I mange tilfælde er processen blevet fortsat.

Det skal analyseres, om der er tilfælde, hvor den pågældende forespørgsel ikke er foretaget. Desuden kan det ikke vides med sikkerhed, at alle sager er gennemført på denne måde, eftersom de forskellige faser ikke er tydeligt definerede. Forespørgslen kan desuden foretages telefonisk og personligt, og det kan ikke siges, om oplysningerne reelt er videregivet.

Fernando Hernández, kommissær ved Efterforskningspolitiet i Chile (*Policía de Investigaciones de Chile*), oplyste, at undersøgelsen blev igangsat i 2014, da han havde beskæftigelse i Undersøgelsesenheden mod menneskelige forbrydelser (*Brigada Investigadora contra Delitos Humanos*), primært i den afdeling, som samarbejdede med ministeren Mario Carroza. Dengang bestod opgaven i at undersøge en række anmeldelser, som havde tilknytning til begivenheder, som handlede om fjernelse af børn fra de offentlige hospitaler og visse private klinikker. De fleste anmeldelser havde tilknytning til hospitalerne Barros Luco, San Borja Arriaran, J.J. Aguirre, den lukkede Clínica Carolina Freire samt Clínica Lira.

De anmeldelser, som blev indgivet, var rettet mod læger, jordemoder, socialrådgivere, personer fra kirken og generelt medlemmer af civilsamfundet. Det var svært at lægge sig fast på, hvordan undersøgelsen skulle udføres. Man vidste ikke, hvad man skulle spørge om, fordi der ingen rutiner var. Roberto, som dengang var gruppeleder, gik bort fra begrundelsen med menneskerettigheder for i stedet at forsøge at forstå sagen generelt.

Det første, man gjorde, var at skrive officielt fra Undersøgelsesenheden til hospitalerne. Enheden bad generelt om at modtage al tilgængelig information om anmeldelserne, dvs. dokumentation og de velkendte medicinske journaler, som Undersøgelseskommissionen har omtalt dem i bred forstand.

De første skrivelser blev sendt til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen med forespørgsel om, hvorvidt de pågældende børn var blevet registreret. Det viste sig at variere fra sag til sag: I nogle tilfælde var børnene registreret, men uden at der var en registrering af dødsfald, og i andre tilfælde var de ikke registreret. De havde således aldrig eksisteret i systemet. Så begyndte man at støde på de første problemer.

Tiden gik, og man fik de første svar på skrivelser med de ønskede svar. Hospitalet oplyste dog, at man ikke havde de nødvendige oplysninger. Man oplyste f.eks. patientens indlæggelsestidspunkt, navnet på lægen, og at barnet var blevet født, dog uden at anføre, om det var levende eller dødt. Problemet bestod nu i indføre hospitalets svar i politirapporten til ministeren.

I et referat bad man ministeren Carroza om tilladelse til personligt at aflægge besøg på hospitalerne. Man begyndte i fødeafsnittet, patologisk anatomisk afdeling og endelig børneafdelingen. Det kunne konstateres, at der fandtes oplysninger. Man fandt således fødselsbøger eller -opgørelser, men ikke de medicinske journaler. I patologisk anatomisk afdeling fandt man frem til obduktionsrapporter, mens man ikke fandt noget i børneafdelingens systemer.

Her er fortegnelsen over anmeldelser, som blev foretaget i perioden 2014-2015.

Der var i den samme periode også anmeldelser, som blev undersøgt af den offentlige anklagemyndighed, men disse havde tilknytning til uregelmæssige adoptioner.

Samtidig var der personale fra vores enhed, som på det tidspunkt var i gang med en undersøgelse. Jeg mener, at den offentlige anklagemyndighed erklærede, at den ikke havde den nødvendige kompetence til at behandle de uregelmæssige adoptioner, og derfor blev sagen overført til 34. kriminaldomstol (34° *Juzgado del Crimen*).

På præsentationens slide 3 ses hospitalerne i den pågældende periode, mellem 2014 og 2015, hvor man forsøgte at indhente oplysninger fra sag til sag – jeg gentager, fra sag til sag. Hvorfor fremhæver jeg det? Fordi der var oplysninger om bestemte personer. Man havde held til at finde nogle bøger, men man kunne ikke knytte oplysningerne heri med de anmeldelser, man var i gang med at undersøge. Samtidig kunne det konstateres, at der ikke var de baggrundsoplysninger, man søgte efter.

Spørgsmålet, man herefter stillede, var følgende: Hvad skete der med de andre fødselsbøger og med oplysningerne om de kliniske journaler? Og svaret var: Det er der ingen, der ved. Man sagde således følgende: “Tingene ændrer sig, der var et rør, der gik i stykker, man mistede noget af det, og oplysningerne blev ødelagt”.

På denne baggrund blev der anmodet om en kendelse til at få adgang og foretage registrering på det gamle fødeafsnit på hospitalet Barros Luco – for hermed at sikre de oplysninger, der var blevet udleveret. Der blev sammensat et team på 20 medarbejdere. Det var et lukket team, som skulle arbejde med meget dårlige sundhedsmæssige forhold på stedet. Så man tog af sted med de nødvendige værktøjer og begyndte at lede efter det, man ønskede, dvs. bøger og optegnelser over manglende fødsler.

Som det fremgår af fotoene i præsentationen, fandt teamet i denne forbindelse fødselsbøger, som ingen kendte til i administrationen på hospitalet Barros Luco. Bøgerne lå længst tilbage i en kælder, som blev brugt til at opbevare oplysningerne til en sag fra 1969. Og som jeg husker det, var der også andre oplysninger.

Oplysningerne blev overdraget til hospitalsadministrationen, dvs. til sikkerhedskontoret, og fødselsbogen blev overdraget til fødselsafsnittet, for at man her kunne overtage ansvaret for dem. Man fik de oplysninger i sagen, som man havde brug for, og oplysningerne blev stillet til rådighed for hospitalet.

I lyset af alle disse anmeldelsessager, den dybtgående undersøgelse og en større forståelse af, hvad der var sket, blev der af politiet foretaget en efterretningsmæssig undersøgelse. Alle disse dokumenter var i papirformat. Der var en optegnelse over de tilgængelige ressourcer, og man kunne konstatere, at der var navne, som gik igen – på jordemødre og læger og en socialrådgiver.

Man begyndte at spørge, hvad der var sket hos dem, og hvorfor de ikke kendte de rutiner eller protokoller, som blev benyttet af lægerne i 1970'erne og 1980'erne, hverken kirurgerne, gynækologerne, obstetrikere eller specialisterne i patologisk anatomi. Og hvornår var der tale om et foster og om en abort, hvem assisterede ved aborten, hvornår var der tale om kejsersnit, og hvornår var der en fødsel?

Teammedlemmerne skulle også lære de tekniske udtryk, se de kunne læse bedømmelser om nyfødte barn. Og hvad var en Apgar-værdi? De faktorer, som fik særlig opmærksomhed, var fødselsbøgerne. De kunne indeholde masser af oplysninger, f.eks. medicinske journalark, benyttede senge, tidspunkt for ankomst til forrum, navnet på jordemoren, det nyfødte barns tilstand og bedømmelsen (dvs. Apgar-værdi), en bedømmelse som jordemoren foretager 3-5 minutter efter fødslen, alt efter hvordan barnet ellers udvikler sig.

Man begyndte at tale med lægerne. Man spurgte dem, hvad der var deres opgave og forventning på fødselstidspunkt, og man spurgte den pædiatriske barneplejerske og den pædiatriske kirurg, hvad der var deres opgave, hvad de foretog sig, hvis Apgar-værdien var lav, hvad de lavede, og hvordan det var meningen, at de skulle assistere.

Den gynækologiske læge sagde: "Jeg tager imod de nyfødte, men giver dem videre til jordemoren. Jeg rydder op og tager mig af moren. Jeg følger ikke med barnet." Bagefter blev barnet overført til børneafdelingen, hvor det blev undersøgt af jordemoren eller barneplejersken. Man konstaterede en lav Apgar-værdi og tog kontakt til børnelægen. Børnelægen sagde: Hvis barnet kom ind med en lav Apgar-værdi på måske 1, 2 eller 3, lavede vi de genoplivninger, der var mulighed for dengang. Andet var der ikke i det.

Der var nogle anmeldelser, som handlede om børn, som var lagt i kuvøse. Det var i 1980'erne, og jeg mener, at kuvøserne har været på de offentlige hospitaler siden 1982. Det er oplyst, at mange døde pga. infektioner, de havde pådraget sig på hospitalet. Jeg spurgte til, hvordan det skete, og om børnene var i kuvøse. Hertil var svaret, at man dengang brugte vand til kuvøserne. Det betød, at der var risiko for en kombination af svampe og bakterier, og det kunne være dødeligt.

Det lykkedes at finde nogle generelle mønstre og forstå den bagvedliggende dynamik. Når man fandt sager med dødsfald, som var registrerede i Folkeregistret, bad man om alle de dokumenter, som kunne understøtte oplysningen: dødsattest, underskriften på den læge, som havde bekræftet, fødselserklæringer og identitet på den person, som havde assisteret. Hermed så man en anden forskel: Nogle gange assisterede jordemødrene ved fødslerne, og på det seneste kunne man også konstatere, at kirurgerne assisterede ved udtagning og kejsersnit.

Indlægsholderen havde spurgt hvorfor der var denne forskel, og de svarede, at det skyldtes det høje fødselstal. Hvis han huskede rigtigt, registrerede man på hospitalet Barros Luco lidt mere end 40.000 fødsler pr. år, og i den pågældende periode var der ca. 4.000-5.000 fødsler.

En parameter, som også blev undersøgt, var følgende: Hvad skete der, når der blev anmodet om obduktion? Man opsøgte registrene og fandt navnet på en læge, og det var altid den samme læge. Man fandt frem til ham, og han sagde, at han dengang havde arbejdet som børnelæge, og at det ikke var længe siden, at han havde taget sin eksamen. Efter at kigget i de statistiske tal undrede det ham, at der døde så mange børn.

Han bad om en tilladelse, og med godkendelse fra den daværende direktør begyndte han at foretage obduktioner med assistance fra en læge på hospitalet El Salvador. Men han fremhævede også, at han kun lavede obduktioner, når han havde tid til det. Han var nemlig stadig børnelæge i fødselsafsnittet.

Man undersøgte også, hvordan man registrerede børn på hospitalerne dengang. På lokalarkiverne under Folkeregistrene fik man at vide, at der var en registreringsafdeling på hvert eneste hospital. Dengang foretog man indførsel eller registrering i to bøger, idet den ene bog forbliv i den omtalte underafdeling, mens den anden lå i hovedarkivet i Santiago.

Der var mange kvinder, som erklærede, at der også var en tredje bog, hvori man registrerede afdøde børn og aborter. Denne bog opbevares i Folkeregistrets arkiver.

Indlægsholderen oplyste, at han med få ord havde forsøgt at forklare, hvor svært det hele var, fordi der ingen information var, og fordi de ikke vidste, hvordan de skulle gribe problemet an.

Der fremkom andre sager med kvinder, som anmeldte, at de havde forladt deres børn på børnehjem, men at børnene var blevet sendt ud af landet med henblik på adoption. I disse tilfælde blev der lavet en anmeldelse og foretaget de første skridt i sagen. Det viste sig, at børnene var registreret i Folkeregister- og identifikationsstyrelsen med det forskel, at der var et gammelt foto af dem i systemet. Man gennemgik nationalregistret ved Statspolitiet for immigration og internationale forhold (*Jefatura Nacional de Migraciones y Policía Internacional*). Her blev det konstateret, at disse børn var udrejst af landet. Hvordan kunne det være? Det ved man ikke, for man fandt hverken dokumenter eller andre oplysninger, som kunne understøtte en eventuel udrejse af landet, heller ikke i tilfælde hvor moren sagde, at hun aldrig havde godkendt dette.

Det er en konklusion, man nåede frem til i 2014 og 2015, herunder også hos lufthavnsmyndighederne. Man vidste, at børnene var udrejst til bestemte lande, men man kunne finde yderligere information om det.

Der har også været en undersøgelse, som blev udført af den offentlige anklagemyndighed om uregelmæssige adoptioner (sic), og som implicerede visse læger og præster.

Det fremgår af de anmeldelser, som der har været adgang til, at nogle børn anmeldte, at deres forældre på et tidspunkt havde nævnt, at de ikke var biologiske børn. Der var dog ikke anført noget om, at de havde status som adoptivbarn, men derimod var eget barn af forældrene. På det tidspunkt, hvor disse børn havde spurgt deres forældre om navnet på hospitalet, hvor de var født, havde forældrene ikke flere oplysninger til børnene. Det betød, at børnene sporadisk besøgte forskellige steder for at finde frem til den pågældende anmelder.

Det var ikke meget, de kunne gøre, at der var mange åbne spørgsmål, bl.a. at børnenes adoptivforældre optrådte som registranter med direkte registrering i de oplysninger, som fandtes hos Folkeregister- og identifikationsstyrelsen.

Denne proces fortsatte frem til 2015. Efter 2015 fik indlægsholderen andre arbejdsfunktioner, og i 2018 blev han efter indstilling fra ledelsen igen overført til at arbejde med ministeren Carroza. Dette arbejde havde tilknytning til de uregelmæssige adoptioner. I 2017 blev der foretaget en konfiskation hos en person, som havde arkiver over børn, som var blevet sendt til udlandet. Det siges, at denne person var involveret i første fase af undersøgelsen af børn, som var rejst ud af landet, men nu ved indlægsholderen, hvordan det fandt sted.

Pga. mængden af akkumulerede oplysninger havde også en anden person arbejdet for ministeren Carroza. Det var María Cecilia Erazo, som var socialrådgiver, advokat og sagkyndig hos domstolen, og som selv havde lavet en rapport med systematisering af de mange oplysninger, herunder især i papirformat.

Derfor begyndte man med en kriminalanalyse hos politiet, ligesom man arbejdede med efterretninger for at forstå, hvordan det kunne fungere. Gradvist begyndte man at finde fælles træk: navne, personer, sager, godkendende domstole og involverede organisationer. Med disse data kunne vi endeligt og generelt konkludere, hvad det var, der var sket. Det var ikke var lykkedes i den første periode 2014-2015.

På ledelsesplan blev det besluttet at etablere en arbejdsgruppe, som i dag ledes af kommissær Gaete, og som bistår ministeren Carroza. Arbejdsgruppen er i 2018 overgået til at være en feltgruppe, som foretager interview af personer, indhenter viden om forhold, som vækker bekymring, og får overblik over, hvordan der blev arbejdet. Arbejdsgruppen foretager om nødvendigt beslaglæggelser for på den måde at udvide databasen med oplysninger. Det har alt i alt givet gode svar.

Som en afslutning på denne første præsentation kan jeg fortælle, at det var på denne måde, vi arbejdede på hospitalet Barros Luco. I en nedslidt bygning med begrænset adgang for personer lå de arkiver, som i dag er til disposition for de samme hospitaler.

Afslutningsvis blev der i denne sidste undersøgelse af registreringer på hospitalet Barros Luco fundet fødselsbøger fra 1962, 1968, 1969 og 1971. Alle bøgerne blev fundet i Institut for epidemiologi, klinisk forskning og human reproduktion ved Medicinsk fakultet på Universidad de Chile, campus syd. Ud over de omtalte bøger blev der også fundet arkivmapper, som indeholdt journaler om aborter, bækkeninflammationsbehandlinger og biopsiresultater.

Blandt konklusionerne fra arbejdet med relevante patologianatomiske oplysninger fra hospitalerne kan nævnes, at der ikke blev sondret mellem biopsier og obduktionsrapporter. Dette ændrede sig i 1984, da man begyndte at sondre mellem obduktionsrapporter for voksne og for børn. Det blev endelig konstateret af betjente, som kom på stedet.

Det tilføjes, at abortjournalerne også udgjorde et problem. Her henvises specifikt til, at de pågældende oplysninger nu er blevet systematiseret, hvilket har afgørende betydning for, at man kan foretage en hurtigere søgning og behandling af de anmodninger, som modtages fra domstolene.

En kommentar om fødselsbøgerne: Selv om der kun er få baggrundsoplysninger, findes der dog oplysninger, som giver information om den behandlende læge, om personen selv, om der var tale om hoved- eller sædefodfødsel, ligesom der er oplysninger om Apgar-værdi og fødselstidspunkt.

Nogle institutioner opbevarer flere oplysninger og andre færre, men det er under alle omstændigheder vigtige oplysninger i den konkrete sag.

Det skal sluttelig bemærkes, at der for perioden 2014-2015 er tale om foreløbige oplysninger. De tiltag, som er igangsat siden 2018, vil blive forelagt af Roberto Gaete, politikommissær.

Roberto Gaete oplyser, at ministeren Mario Carroza på baggrund af det betydelige antal anmeldelser, han havde modtaget, bad Efterforskningspolitiet (PDI) om at nedsætte en arbejdsgruppe, som skulle udføre feltarbejde til belysning af situationen.

I 2017 blev der indsamlet en stor mængde information fra socialrådgivere, som man i dag er i gang med at systematisere, og som viser, at der findes et stort antal personer – eller børn – som blev overdraget til adoption i både 1960'erne, 1970'erne, 1980'erne og 1990'erne.

Som omtalt af kommissær Hernández åbnede man en sag med nummer 1044-2018, som omfattede en lang række anmeldelser, som var modtaget i hele landet fra mødre, som søgte efter deres børn, og børn, som søgte deres oprindelige familie eller biologiske mor.

Sådanne anmeldelser og ønsker er altid fremkommet på den ene eller anden måde og er blevet forelagt via de sammenslutninger, som repræsenterer dem. Det er sammenslutninger, som tydeligt har erklæret deres hensigt om at opnå et resultat med de undersøgelser, som er udført af ministeren Mario Carroza.

Principielt arbejder man med to parallelle problematikker: Den ene problematik handler om at finde frem til de ansvarlige for disse forhold, og derfor medvirker i mange sager statslige funktionærer, som er blevet involveret i disse særlige situationer. Den anden problematik, som har et vigtigt socialt fokus, er behovet for på et tidspunkt at vide, hvor man kan finde den søn, som på uregelmæssig vis på et tidspunkt er blevet sendt til udlandet, så barnet på et tidspunkt kan blive genforenet med sin mor. Det er disse to primære arbejdsområder, vi koncentrerer os om for øjeblikket. Der er således nedsat en særlig, specialiseret arbejdsgruppe: Det er en gruppe, som arbejder direkte sammen med ministeren, baseret på ministerens instrukser og anvisninger, alt efter hvilke anmeldelser der løbende kommer ind.

I feltarbejdet har man forsøgt at have fokus på de afhøringer eller interview af personer med en særlig tilknytning til de pågældende forhold. Det er interview eller afhøringer, som er foretaget af politiet, og som har haft til formål at hente så mange oplysninger som muligt fra socialrådgivere, myndigheder, private organisationer, f.eks. *Casa Nacional del Niño* og Børnestyrelsen (Sename). Man har arbejdet med at indsamle forskellige former for input, som på den ene eller anden måde kan give os et indblik i, hvordan disse adoptioner blev håndteret, og om der er tale om uregelmæssige forhold.

Det skønnes aktuelt, at der er ca. 8.000 sager, når man ser på de oplysninger, der ligger hos domstolene. Nu hvor tingene er ved at blive systematiseret, anførte indlægsholderen, har man adgang til cirka halvdelen af oplysningerne. Alle oplysninger er dog ikke systematiseret endnu, men det er nok forventningen, at det naturligvis ikke er alle sager, som findes ved domstolene, som handler om uregelmæssige adoptioner. Der kan være adoptioner, som i en vis udstrækning er lovlige, men hvor virkelighedens verden har vist, at der er konstateret en lang række "uregelmæssigheder".

Man har nu forsøgt at opdele arbejdet, for selv om mønstret optrådte første gang i regionen Metropolitana (hovedstadsregionen), gentog det sig bagefter i andre regioner, primært mod syd, i 6., 7., 8., 9. og 10. distrikt. Arbejdsindsats er opdelt, så man på den ene eller anden måde kan håndtere denne problemstilling over for ministeren.

Efterforskningspolitiet (PDI) har modtaget 168 direkte anmeldelser, som ligger ud over de sager, som er behandlet hos ministeren. Der ligger aktuelt ca. 350 anmeldelser. Arbejdsindsatsen er blevet samordnet med detektiver i hele landet, som på den ene eller anden måde kan modtage anmeldelser og behandle det input, som kommer. Det drejer sig i teorien om oplysninger, der er nødvendige for at kunne udføre en undersøgelse. Der er mange mødre, der – måske af uvidenhed – ikke har foretaget anmeldelse, mens andre har foretaget anmeldelse, inden ministeren blev udpeget. Endelig skal det nævnes, at mange anmeldelser er blevet liggende hos den offentlige anklagemyndighed, hvor de af en given årsag er blevet henlagt.

Der blev oprettet en e-mailadresse til modtagelse til oplysninger fra ofrene, dvs. adoptivbørnene, som for det store flertals vedkommende befinder sig i Europa og USA.

Der er desuden udført et informationsarbejde for at belyse, hvordan Efterforskningspolitiet behandler problematikken, og for at motivere de enkelte personer til at komme ind på vores stationer for at forelægge deres situation. Der er nemlig mange, der har fået den opfattelse, at der kun bliver gjort lidt eller slet ingenting i forhold til de anmeldelser, der er indgivet.

De foreslåede målsætninger har fokus på at belyse og klarlægge, hvad der er sket, dvs. fra 1960'erne og frem til reformen af vores straffeprocess.

I lyset af den indsamlede information og det udførte analysearbejde skal det handle om at fastlægge ansvaret i de enkelte sager, som det tidligere er nævnt, hos de personer eller statslige instanser, som eventuelt har været implicerede i problematikken.

Det handler også om at behandle de nødvendige input og hermed afstedkomme konkrete genforeninger. Der er en situation, som mange forældre og børn higer efter, så de kan blive genforenet med deres biologiske familie.

Dette skema forklarer illustrativt, på hvilken baggrund adoptionen af børn i mange tilfælde konkret har fundet sted. Der var et ønske hos en familie, som gerne ville have et barn. Familien tog kontakt mange gange til socialrådgivere, advokater eller organisationer, for at disse parter på den ene eller anden måde kunne hjælpe med at finde et barn til familien. De børn, der var genstand for interesse, var typisk børn af sårbare mødre.

I første omgang udvalgte man børn, som blev indlagt alene på hospitalerne, og dengang var der ofte en person, som stod for at opsamle børnene. Mange gange sagde man til mødrene, når de havde født, at deres søn eller datter var afgået ved døden – som f.eks. Fernando har nævnt det på et tidspunkt. Samtidig fik de ikke udleveret noget dokument, og de fik ikke at vide, hvor liget befandt sig eller var blevet begravet. Til gengæld sagde man til mødrene, at hendes nyfødte, afdøde søn eller datter var blevet overdraget til videnskaben.

Mødrene dengang foretog sig ikke mere, og de vænnede sig til tanken om, at deres barn var død. På den baggrund opstod der en struktur med såkaldte plejemødre (*guardadora*), hvorfra barnet senere kunne overdrages til en privatperson eller en organisation, som tog sig af barnet, indtil man var færdig med sagsbehandlingen, og barnet kunne udrejse af landet under værgemål eller beskyttelsesforanstaltning.

Socialrådgiverne skrev i mange tilfælde rapporter, som var notorisk ukorrekte med information om, at barnet var efterladt, eller at moren var stofmisbruger eller alkoholiker. På baggrund af denne information afsagde domstolene kendelse og erklæring om beskyttelsesforanstaltning og overdrog barnet til – i citationstegn – adoption, som efterfølgende mange gange skete i udlandet.

Som Fernando også har omtalt, blev mange af disse børn stjålet, dvs. at børnenes fødselserklæring ikke blev brugt til registreringen. I stedet benyttede man en metode, som stadig findes i dag, og som giver mulighed for at registrere et barn med tilstedeværelse af to vidner, som bevidner, at barnet faktisk er født med denne identitet. Herefter kunne barnet blive registreret som biologisk barn af forældre, som af indlysende årsager ikke var dets biologiske forældre.

På den baggrund er det meget sværere at forstå, hvad det egentlig skete med disse børn, fordi der ikke er nogen registrering af, hvem der biologiske forældre er. Desværre er der mange sager, som har dette typiske kendetegn.

Efterfølgende udrejste børnene af Chile med henblik på adoption i udlandet, og mange af dem vidste ikke noget om deres baggrund. Derfor foretog de sig ingenting for at få at vide, hvem deres biologiske forældre var.

Den ledende arbejdsgruppe består af fem detektiver, der i samarbejde med sammenslutninger og domstole samt med instanser under Folkeregister- og identifikationsstyrelsen og Børnestyrelsens (Sename) program Søgning efter oprindelig familie forsøger at finde svar til de mødre og børn, som i dag er voksne, og som søger efter deres oprindelige familie.

Rodrigo Bustos, leder af Juridisk enhed (*Unidad Jurídico Judicial*) ved Menneskerettighedsstyrelsen (*Instituto Nacional de Derechos Humanos*), takkede for invitationen fra Undersøgelseskommissionen. Samtidig beklagede han, at nationaldirektøren for Menneskerettighedsstyrelsen ikke kunne være til stede, idet pågældende er i Temuco for at underskrive en aftale med Børneombudsmanden (*Defensoría de la Niñez*) om børns forhold i den oprindelige mapuche-befolkning (Araukanien).

For det første ville indlægsholderen gerne fremhæve, at det emne, der tales om her, er et menneskerettighedsproblem. Menneskerettighedsstyrelsen arbejder med fjernelse af børn og uregelmæssige adoptioner og her den holdning, at der er tale om en overtrædelse af menneskerettighederne. De internationale traktater bliver overtrådt i de pågældende sager.

Man har lyttet til medarbejderne hos Efterforskningspolitiet (*PDI*), som har udført denne undersøgelse. Undersøgelsen sætter situationen i relief og viser, hvor utroligt relevant og betydningsfuld den er. Selv om der kun havde været tale om få tilfælde, ville det alligevel være en overtrædelse af menneskerettighederne, idet der er sket overtrædelse af artikel 8 i Konvention om børns rettigheder, som regulerer retten til identitet. Anvendelse af denne artikel skal ses i sammenhæng med bl.a. artikel 19 i den amerikanske menneskerettighedskonvention i sagen om Dos Erres-masakren i Guatemala, som blev behandlet ved Den Interamerikanske Menneskerettighedsdomstol.

Problematikken med uregelmæssige adoption udgør en overtrædelse af menneskerettighederne, fordi der er tale om en overtrædelse af retten til identitet hos børn og voksne. Der henvises til Menneskerettighedsstyrelsens juridiske beføjelser på området.

I mange af disse sager er der en sammenhæng med de bestemmelser, som gælder for personers tvungne forsvinden. Som det vil være Undersøgelseskommissionen bekendt, er der mange familiemedlemmer i sagerne, og de ved stadig ikke noget om opholdsstedet for deres børn, som blev revet bort fra dem pga. bedrageri. Dette er anført af medarbejderne ved Efterforskningspolitiet. Der er tale om hjerteskrærende vidneudsagn.

Hvis problematikken er blevet mere synlig i dag, skyldes det i stor udstrækning familiemedlemmer og organisationerne i civilsamfundet.

Emnet er blevet behandlet i komparativ ret i Spanien og Argentina, hvor man har undersøgt overtrædelsen af retten til identitet med stor respekt.

Et aspekt, som er relevant at omtale i forbindelse med de årsager, man er i gang med at undersøge, er beregningen af forældelsesfrist i sagerne. Denne frist kan gå hen og blive et problem på et tidspunkt. Man har således i den komparative ret analyseret, at forældelsesfristen bør træde i kraft på det tidspunkt, hvor man har fået viden om børnenes fjernelse. Som i mange andre sager med bedrageri skal fristen naturligvis tage udgangspunkt i det tidspunkt, hvor man har fået kendskab til forholdet. Hertil skal føjes, at når der er tale om tvungen forsvinden, vil lovovertrædelsen i nogle tilfælde have varig karakter.

Menneskerettighedsstyrelsen griber ind i disse sager med klager og anmeldelser, fordi en sådan indsats ligger inden for vores juridiske beføjelser. Den lovgivning, Styrelsen er underlagt, fastlægger beføjelser til at fremme og beskytte menneskerettighederne, og derfor har det været muligt at iværksætte retslige foranstaltninger. Artikel 3, stk. 5, i Lov nummer 20.405 indeholder mulighed for at indgive klage i forbindelse med tvungen forsvinden.

Styrelsen har indgivet klager med henvisning til tvungen forsvinden, når der er sket opfyldelse af to forbundne betingelser, dvs. når en embedsmand har grebet ind, og når offeret indtil nu ikke har vist sig igen. Det er altså en situation, hvor det barn, som er fjernet fra sin mor eller far, ikke har vist sig igen frem til dags dato. I alle andre sager, hvor der er sket indgreb, er det sket på baggrund af anmeldelser, som er indgivet med henvisning til de årsager, som er anført af ministeren Carroza og andre ministre.

Menneskerettighedsstyrelsen har indgivet klager med henvisning til forskellige undersøgelser. Et eksempel er den årsag, som er fremført af ministeren Carroza, og hvor det blev oplyst, at der var tale om en kategori med mere end 500 sager. Der henvises også til de klager, som er indgivet af ministrene Hormazábal og Yolanda Méndez fra henholdsvis regionerne Coquimbo og Biobío. De to ministre har fået deres viden fra undersøgelsen af overtrædelser af menneskerettighederne under diktaturet. I sagen fra regionen Coquimbo blev klagen indgivet på begæring af familiemedlemmer til ofrene. Her skal der tages hensyn til, at det giver økonomiske problemer, hvis man flytter varigt til regionen Metropolitana (hovedstadsregionen).

Alligevel henvises specifikt til den årsag, som blev forelagt ministeren Carroza fredag, efter hvad der er oplyst. Man mødtes sidste år to gange med ministeren Carroza, og ved et møderne deltog også direktøren for Menneskerettighedsstyrelsen. Der sættes stor pris på det arbejde, som ministeren gjorde i 2016 i forbindelse med undersøgelsen med navnet “uregelmæssige adoptioner”, som i henhold til det mandat, der er tildelt af Højesteret, har omfattet sagerne fra 1950 til 2001. Den første klage kom som bekendt fra Elena Valentina Troncoso, som havde fået fjernet sit barn på hospitalet San Borja i 1986. Dette hospital råder over en hovedbog og en hemmelig, fortrolig bog.

Desuden har man som baggrundsoplysninger – primært i forbindelse med den undersøgelsen, som blev udført af ministeren Carroza – kunnet samle et kontaktnet af de personer, som medvirkede, dvs. socialrådgivere, sygeplejersker og læger, hvortil kan føjes børnedommere, som gav forældremyndighed og værgemål til de fjernede børn videre til især organisationer i udlandet.

Historierne fortæller, at det var tale om bedrageri, idet mange af kvinderne fik besked om, at deres søn eller datter var afgået ved døden i forbindelse med fødslen. En sådan handling udgør en overtrædelse af menneskerettighederne. Disse mødre har startet en proces, som med stort møje og besvær måske vil føre til sandheden og til det sted, hvor deres søn eller datter opholder sig.

I en anden undersøgelse er der konstateret religiøse udlændinge, som har været involveret, og som har opholdt sig i det sydlige Chile.

Natalia Labbé, advokat ved Menneskerettighedsstyrelsen (*Instituto Nacional de Derechos Humanos*), fremlagde tal til belysning af de retslige foranstaltninger, som Menneskerettighedsstyrelsen har truffet i forbindelse med forhold, som undersøges af ministeren Carroza.

Der er i alt tale om 53 retslige foranstaltninger, hvoraf de 36 indgår i sag nummer 1044-2018, som har været under behandling under ledelse af ministeren Mario Carroza Espinoza. I forbindelse med disse 36 foranstaltninger skal det tilføjes, at flertallet af vores retslige foranstaltninger har tilknytning til de hændelser, som er indtruffet på hospitalet Barros Luca i perioden 1980-1990. Desuden skal opmærksomheden i særlig grad rettes mod 1975, hvor der var fem sager, og 1982, hvor der var fire sager.

I marts blev der forelagt ti retslige foranstaltninger for ministeren Vicente Hormazábal på begæring af sammenslutningen *Madres e Hijos Se Buscan*, og i de fleste af disse tilfælde skete hændelserne på regionshospitalet La Serena i årene mellem 1973 og 1984.

Hvad angår sagerne, som forekom i den sydlige del af landet, blev der i marts måned truffet syv retslige foranstaltninger på anmodning af ministeren Méndez. Heraf forekom to af hændelser på hospitalet Laja med henvisning til forhold, som var indtruffet mellem 1972 og 1988.

Jorge Rubio Kinast, nationaldirektør ved Retsmedicinsk Myndighed (*Servicio Médico Legal*), forklarede, at Det nationale DNA-register (*Sistema Nacional de Registros de ADN*), som er navnet på den databank, der omtales i det vedlagte dokument, er reguleret i Lov nummer 19.970 om genetiske profiler i forbindelse med undersøgelse af kriminelle forhold. Det er et godt udgangspunkt, at denne databank anvendes med udgangspunkt i undersøgelser af kriminelle forhold.

Genetisk profilering defineres som alfanumerisk registrering af personer, dvs. registrering af de tal og bogstaver, som er resultatet af en biologisk prøvetagning. Der findes en unik kombination af tal og bogstaver, som repræsenterer hver enkelte person. Det omtalte registrer er udelukkende baseret på genetiske oplysninger og benyttes udelukkende til at give information i forbindelse med en persons identifikation. Det er ikke muligt at få viden om eksempelvis hårfarven, øjnene eller andre forhold, medmindre der sker en nøje sammenholdelse med identifikationsoplysninger.

Loven bestemmer, at genetisk profilering skal udføres af fagpersoner og tekniske medarbejdere, som er ansat i Retsmedicinsk myndighed eller i de offentlige eller private institutioner, som er godkendt af Retsmedicinsk myndighed til det samme formål.

Forvaltningen af og tilsynet med Det nationale DNA-register ligger hos Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, men ejerskabet ligger dog ikke her. Det kan tilføjes, at input af information generelt ligger hos Retsmedicinsk myndighed. Retsmedicinsk myndighed udtager biologiske prøver, som stammer fra enkeltpersoner, og udfører den efterfølgende alfanumeriske behandling, som så overføres til et it-system. Input af information ligger således hos Retsmedicinsk myndighed, og det gælder også profiler, som måtte være udtaget af en institution, som er godkendt af Retsmedicinsk myndighed, det være sig både offentlige og private institutioner. Det skal nævnes, at der i Chile findes 12 genetiske laboratorier samt det genetiske laboratorium Codis, som det fremgår af arket her. Alle laboratorier er godkendte af Retsmedicinsk myndighed til at udføre denne type procedurer, dvs. udtage biologiske prøver og derefter behandle dem med henblik på at opnå en alfanumerisk værdi. Til forskel fra det arbejde, som udføres af Retsmedicinsk myndighed, overfører det genetiske laboratorium Codis værdierne til et it-system. I slægtsskabssagerne, dvs. når man søger at dokumentere slægtskab mellem to eller flere personer, overføres informationen dog ikke til it-systemet Codis, fordi dette system udelukkende skal tjene som dokumentationsdatabase for undersøgelser af kriminelle forhold.

På det næste billede ses et overblik over de lovovertrædelser, som er omfattede af Lov nummer 19.970. Jeg skal indrømme, at jeg ikke selv forstår det særlig godt, men det er de lovovertrædelser, som er anført i artiklerne, der henvises til på billedet. Der er tale om lovovertrædelser, som er omfattede af Straffelovbogen (*Código Penal*), og desuden er det fremstilling af og ulovlig handel med narkotika samt terrorhandlinger. Der foreligger en tydelig opdeling i kategorier af de lovovertrædelser, som giver anledning til prøveudtagelse. Når den alfanumeriske værdi og genetiske profil er behandlet og udarbejdet, overføres informationen til det nationale DNA-register.

Det nationale DNA-register kan derudover underinddeles i fem forskellige registreringstyper. 1) Den første type omfatter registrering af personer, som er blevet dømt i overensstemmelse med de lovovertrædelser, som er beskrevet på det tidligere ark. 2) Dernæst følger personer, som er anklagede for samme type lovovertrædelser. 3) Beviser og baggrundsoplysninger, som stammer fra undersøgelser af denne type lovovertrædelser. 4) Ofre, som har givet deres samtykke til, at der udtages biologisk prøve, og som efter prøveudtagning og behandling har givet deres samtykke til, at de registrerede data kan overføres til Det nationale DNA-register. 5) Og endelig forsvundne personer og disses familiemedlemmer, som optræder i en kriminel sammenhæng (i modsat fald indgår sidstnævnte gruppe ikke). Når en genetisk profil under en af de fem kategorier skal overføres til DNA-registret, kræves der desuden en kendelse fra en offentlig anklager eller domstol. I modsat fald kan sådanne genetiske profiler ikke overføres til den pågældende software.

Retsmedicinsk myndighed (SML) står som faglig tilsynsmyndighed med arbejdet med at sammenholde genetiske profiler. Når der foreligger en biologisk prøve, som skal behandles, er den normale fremgangsmåde, at man forsøger at lave en genetisk profil på et offer for en lovovertrædelse. Når offerets genetiske profil er færdigbehandlet, overføres den til databasen, hvor der foretages en sammenholdelse med en eller flere af de registrerede profiler, dvs. tilhørende dømte og anklagede personer osv. for at kontrollere, om lovovertræderen befinder sig i databasen. Det er baggrunden for, at man foretager denne sammenholdelse. Det er sådanne oplysninger, som skal indgå i en given straffesag. Når der er foretaget en konkret sammenholdelse, sendes rapporten herom til den offentlige anklagemyndighed eller til domstolen, alt efter sagen, hvor det sagkyndige arbejde og resultaterne heraf bliver gennemgået.

It-systemet, hvori den alfanumeriske værdi bliver registreret, dvs. den såkaldte genetiske profil, bærer benævnelsen Codis (*Combined DNA Index System*). Det er et stykke meget avanceret teknologiske software, som er udviklet af FBI, og som kombinerer retsgenetik (processen, som udføres i vores retsgenetiske laboratorium) med informationsteknologi (sammensætningen af en it-baseret database for de genetiske profiler, som er resultatet af genetiske prøver). Hermed råder vi over en digital database med genetiske profiler, som kan sammenlignes, hvorefter den offentlige anklagemyndighed og domstolene får adgang til et effektivt værktøj til forfølgelse af lovovertrædelser.

Denne præsentation viser nogle fotografier, som er taget i vores retsmedicinske laboratorium, Codis, og desuden ses en grafisk fremstilling af statistiske oplysninger for laboratoriet, siden systemet trådte i kraft i 2010. Det betyder ikke, at antallet af lovovertrædelser bliver ved med at stige, men at systemet gradvist får tilført flere data. I dag er 76.186 dømte personer registrerede i systemet, ligesom der i databasen er registreret 2.592 beviser, 23 anklagede personer, 15 ofre og endelig 136 forsvundne personer og familiemedlemmer.

Alicia Yañez, forkvinde for Sammenslutningen af socialrådgivere i Chile (Colegio de Asistentes Sociales de Chile), fortæller, at man som organisation ønsker at samarbejde så meget som overhovedet muligt for at fremme undersøgelsen.

Man har gennem medierne hørt om de ulovlige adoptioner – som de fleste andre borgere i landet.

I slutningen af sidste år modtog organisationen en skrivelse fra ministeren Carroza, hvori der blev anmodet om oplysninger om ni socialrådgivere.

De oplysninger, organisationen kunne videregive til Justitsministeriet, var socialrådgivernes medlemsnumre og datoer for deres registrering i fagregistret – og ikke mere end det. Den begrænsede information skyldes, at flertallet af de ni personer, der blevet spurgt til, var medlemmer mellem 1934 og 1944. Det er således mange år siden. Derfor optræder personerne ikke længere som medlemmer i organisationen. Man har ikke i mange år haft kendskab til deres nuværende bopæl, og nogle af dem er afgået ved døden. Det vides ikke med sikkerhed, om de alle er døde. På denne måde bidrog organisationen med oplysninger til ministeren Carroza.

Det kan tilføjes, at organisationen her vil fremlægge en oversigt over de ni personer, ministeren Carroza har forespurgt om.

Disse oplysninger blev afsendt den 23. april 2018, i overensstemmelse med ministerens forespørgsel: Telma Uribe, registreringsnummer 1248 og afslutning af uddannelse i december 1944; Ruth Chía Barrios, afslutning af uddannelse i 1953 og registreringsnummer 533; Rosa Muñoz, registreringsnummer 1294 og afslutning af uddannelse i 1941; Berta Orozco Wells, registreringsnummer 74 og afslutning af uddannelse i 1938; Eliana Lizana Valenzuela, registreringsnummer 1941 og afslutning af uddannelse i 1963; Julia Muñoz García, registreringsnummer 1841 og afslutning af uddannelse i 1962; Esmeralda Quezada Rodríguez, registreringsnummer 2144 og afslutning af uddannelse i 1965; Elisa María Arriagada Ojeda, registreringsnummer 1555 og afslutning af uddannelse i 1959; Teresa Castillo, registreringsnummer 325 og registreret i vores faglige sammenslutning i 1936.

Det var alt, hvad vi havde mulighed for at oplyse ministeren Carroza om, og vi står til enhver tid til rådighed med yderligere ønskede oplysninger.

Det var således ikke nødvendigt at anmode om en autorisation. Ministeren forespurgte, om det var nødvendigt at anmode om en autorisation for at udøve fri profession, men organisationen har aldrig haft sådanne beføjelser og er aldrig blevet bedt om det. Dette var i april 2018.

Her i år, for et par uger siden, fik organisationen besøg af Efterforskningspolitiets Enhed for menneskerettigheder (*Brigada de Derechos Humanos*). Enheden aflagde besøg i organisationen for at bede om registreringsbøger for hele organisationens faglige, historiske virke. Dvs. fra den første registrering i organisationen og frem til de allernyeste registrerede medlemmer.

Det var for organisationen en svær situation, selv om Efterforskningspolitiet optrådte helt korrekt. For en faglig organisation, som jeg står som forkvinde for anden periode i træk, var det ikke behageligt at se, hvordan man gik ind og hentede de bøger, som afspejler hele vores historie. Bøgerne er ikke digitaliserede. På denne måde har organisationen dog bidraget til samarbejdet med ministeren Carroza og med Efterforskningspolitiet.

Indlægsholderen anførte, at sammenslutningen efter den omtalte situation ikke har foretaget yderligere undersøgelser. Der er allerede igangsat en undersøgelse hos domstolene, og sammenslutningen kan ikke selv gennemføre en parallel undersøgelse.

Man afventer resultaterne af denne undersøgelse for at erfare, om der stadig findes levende kollegaer og medlemmer af organisationen, så vi evt. kan underkaste dem behandling i vores etiske instans.

Følgende blev nævnt af indlægsholderen: I 1981 mistede de faglige organisationer adgangen til undervisning i faglig etik. Dette har været et problem – ikke kun for vores egen faglige organisation som sådan, men for alle faglige organisationer, og det er et problem for hele landet. Når de faglige organisationer ikke tilbyder undervisning i faglig etik, har det en skadelig virkning på borgerpligten. Hvis vores kollegaer, som er medlemmer af organisationen, ikke bliver godkendt ved Den etiske domstol, har de mulighed for at erklære, at de ikke vil være medlem af den faglige organisation. Desuden kan der være personer, som begår ulovlige handlinger, samtidig med at de ikke er medlem af organisationen. I den situation kan man ikke foretage sig meget.

Og hermed en generel meddelelse til de ærede deputerede og senatorer: Som medlemmer af Sammenslutningen af faglige akademiske organisationer i Chile (*Federación de Colegios Profesionales Universitarios de Chile*) yder vi en stor indsats for at få genetableret undervisningen i etik, ikke alene i vores egen organisation, men i alle faglige organisationer.

I onsdags blev ministeren Blumel opfordret til at sørge for, at det udkast til betænkning, man er i gang med at udarbejde, håndteres som en hastesag. Det skyldes, som det blev nævnt af indlægsholderen, at det ikke alene er et problem for vores faglige organisation, men for hele landet. Det sker i en situation, hvor det etiske aspekt lider her i landet.

Samtidig med at det skal understrege, at vores organisation er indstillet på at bidrage til samarbejdet, skal det gentages, at vores principper som faglige personer er baserede på social retfærdighed, etik og menneskerettigheder. Det er vores tre faglige grundpiller, som danner grundlaget for hele vores uddannelse på teoretiske og metodologiske områder. Universiteterne har fuld fokus på den teoretiske og metodologiske uddannelse, men frem for alt tilbagestår der en bekymring for manglende uddannelse i social retfærdighed, etik og menneskerettigheder.

Karen Alfaro, historiker ved Universidad Austral i Chile, forklarer, at hun nu vil fremlægge nogle af de første resultater af en undersøgelse, som der blev sat i gang i 2015, men som siden sidste år er blevet finansieret med henvisning til et fænomen, som vi efterhånden er begyndt at få information om. Det er det, som vi kalder for "søgning efter oprindelig familie", og som først og fremmest er resultatet af mediernes indsats og det arbejde, som er udført af sammenslutningen *Madres e Hijos del Silencio* (Tavse mødre og børn). Sammenslutningen har synliggjort problemstillingen og har med en frivillig indsats kunnet skabe et nationalt rum for mødre, som søger efter deres børn, og børn, som søger efter deres mødre.

Dette arbejde med at synliggøre problemstillingen har stor betydning og skal fremhæve, at der ikke kun er tale om isolerede tilfælde, men derimod en landsdækkende problemstilling, som har strakt sig over mange år af vores lands historie.

Den første ting, som skal fremhæves, er, at problemstillingen allerede er grundigt behandlet i den internationale litteratur. Forskellige forfattere – især nordamerikanske – anfører, at Chile var et af de første lande, som åbnede mulighed for international adoption i 1970'erne og 1980'erne. I denne præsentation skal vi blot nævne nogle forfattere og publikationer fra 1980'erne og frem til i dag, som placerer Chile i selskab med andre latinamerikanske lande, bl.a. Colombia, der var blandt de første til at tillade, at deres børn udrejste af landet med henblik på international adoption.

For at forstå problemstillingens omfang har det været nødvendige at bidrage med forskellige aspekter til diskussionen.

For det første er det i analysen nødvendigt at tage højde for de bestemmelser, som regulerer indenlandsk og international adoption i Chile, dvs. de forskellige lovgivninger, som i de senere år har reguleret indenlandsk adoption – national adoption – og international adoption. Her tænkes på lovgivningen i Chile, men også i de lande, der står som primære modtagere af adoptivbørn, f.eks. Sverige, Holland, USA osv.

For det andet er det vigtigt at analysere egenskaberne hos de offentlige og private institutioner, som har haft ansvar for omsorg og behandling af børn. Vi skal vide, hvordan vilkårene var for de børn, som blev overdraget i adoption. Man modtog således en række anmeldelser fra mødre, som havde efterladt deres børn på institutioner og på private hjem, der ikke var underkastet tilsyn fra offentlige myndigheder. Det er vigtigt at have fokus på sammensætningen af de institutioner, som har haft ansvar for børns omsorg og behandling.

For det tredje finder vi det vigtigt at slå fast, hvordan situationen har ændret sig for børn, som lever under uregelmæssige sociale forhold. Det skal undersøges, hvordan denne kategori af børn har ændret sig, og hvordan det at være fattig i sig selv har udgjort et uregelmæssigt, socialt kriterium. Dette er vigtigt at nævne. Der var således socialrådgivere, som argumenterede for, at når børnene levede under fattige forhold, gjorde det dem mere sårbare for at blive adopteret. Fattigdom var således en væsentlig faktor for definitionen af uregelmæssige, sociale forhold, og dette ligger ud over, om forældrene tog sig af godt af deres børn eller ej.

Endelig skal vi fremhæve den internationale kontekst og de undersøgelser, som bliver gennemført i udlandet. Vi må ikke glemme den internationale kontekst. Oprettelsen af internationale adoptionsorganisationer spiller således en afgørende rolle for cirkulationen af børn fra Latinamerika og til andre lande i Europa og Nordamerika. Her henvises til de organisationer, som står for cirkulationen af disse børn uden for Latinamerika.

Lad mig understrege, at der opleves en løbende ændring af befolkningspolitikken i Europa og i tredjeverdenslandene. Dette skyldes den stigende fødselskontrol og udbredelsen af svangerskabsforebyggende metoder. Disse faktorer fik betydning for, at man i 1970'erne og 1980'erne så sig nødsaget til at indføre mulighed for adoption, og at der blev oprettet internationale adoptionsorganisationer, som helt basalt rettede fokus mod Latinamerika og lande her i regionen, hvorfor de kunne modtage børn.

Det er en væsentlig betragtning, fordi der også er mange andre internationale organisationer, som har haft som sigte at give oplysninger om disse forhold. Mange af disse organisationer har således adgang til data, som vi ikke selv råder over i vores egne institutioner. Der henvises her til de mest kendte internationale adoptionsorganisationer, men også andre centre i Italien, Frankrig, Schweiz, USA og andre lande.

Når vi taler om den lovgivningsmæssige dimension, skal vi her fremhæve de vigtigste love til regulering af indenlandsk og international adoption her i landet. Lad mig især nævne en bestemt lov, som virker fremmende for, at børn bliver fjernet og udsat for tvangsadoption. Der er tale om Lov nummer 16.346, som blev vedtaget i 1965, og som var inspireret af idéen om fuld adoption.

Hvorfor omtales netop denne lov? Det skyldes for det første, at loven ikke regulerede international adoption, eftersom loven var baseret på begrebet fuld adoption. For det andet skyldes det, at loven havde som målsætning at fjerne oplysninger om oprindelig familie og således legitimere adoptionsbegrebet. Det betyder, at man med indførelsen af det nye adoptionssystem slettede børnenes identitet gennem deres biologiske oprindelse.

Som yderligere en problemstilling skal nævnes, at de officielle oplysninger i Folkeregistret i lovens gyldighedsperiode ikke medtog de børn, som udrejste af landet med henblik på international adoption, hvilket skyldes, at loven tilsyneladende ikke regulerede det internationale adoptionssystem.

Folkeregister- og identifikationsstyrelsen henviser til egne oplysninger og siger, at der kun var 585 børn, som udrejste af landet i perioden. Dette fremgår af de såkaldte underindførsler (*subinscripciones*), dvs. børn som man fik oplysninger om via Udenrigsministeriet, og hvis udrejse var blevet godkendt af de chilenske konsulater i andre lande.

Det første problem består i, hvordan man skal sætte et konkret tal på processen, dvs. hvor mange børn der udrejste af landet med henblik på international adoption, i en situation hvor der ikke fandtes en lovgivning, som regulerede området.

Loven bestemte dog, at Folkeregister- og identifikationsstyrelsen med henvisning til en bestemmelse, eller en mekanisme, skulle registrere udrejse af børn i henhold til det omtalte system med underindførsler (der kun jo bestod af 585 underindførsler).

Med dataene fra Udenrigsministeriet og Folkeregister- og identifikationsstyrelsen har det dog været muligt at krydstjekke oplysningerne og nå frem til en størrelse, så vi kan analysere problemets virkelige dimension.

Især efter at man havde konstateret denne form for handel med børn, og efter at de indenlandske og internationale organisationer begyndte at presse på, blev det nødvendigt at ændre loven om adoptioners legitimitet. Således blev der i slutningen af 1980'erne vedtaget en ny lov, som regulerede udrejse af chilenske børn med henblik på adoption, idet der nu blev stillet krav om, at der skulle foreligge en domstolsgodkendelse. Denne nye metode, som begyndte at fungere i 1988, betød, at der i 1990'erne blev indført flere begrænsninger på international adoption, ligesom indenlandsk adoption fik førsteprioritet.

De nye regler skal fremhæves i denne sammenhæng, fordi det hermed blev muligt at finde frem til årsagerne til problematikken, som havde ført til et lovgivningsmæssigt tomrum.

Men det er også vigtigt for at vide, hvordan vi skal angribe problemet fremadrettet. Som også medierne siger, taler man i de fleste tilfælde om uregelmæssige adoptioner. Og naturligvis er de uregelmæssige, når vi holder det op med nutidens bestemmelser, men vi skal huske, at det var almindelige bestemmelser med lovgivningsmæssige forhold, der var typiske for tidsperioden. De var samtidig lovlige, fordi periodens retslige forhold betød, at det ikke var nødvendigt at regulere og føre tilsyn med børns udrejse af landet.

Det er disse data, som Folkeregister- og identifikationsstyrelsen kun udleverer i forbindelse med de såkaldte indenlandske adoptioner. Det er data, som er udleveret med hjemmel i Gennemsigtighedsloven (*Ley de Transparencia*). Det kan med tydelighed konstateres, at der er tale om et stigende antal indenlandske adoptioner, men vi råder ikke over data til at sammenligne med internationale adoptioner, som dog også må formodes at være steget i den pågældende periode.

Der er desuden adgang til de data, som er fremlagt af de internationale adoptionscentre. På centrenes websites fremgår statistiske oplysninger om den geografiske oprindelse af børn, som blev indstillet til adoption i disse centre. Dataene lader forstå, at der har været en stigende procentdel mellem 1975 og 1982 af chilenske børn, som er overdraget i adoption, og det har også afspejlet sig i et større antal behandlinger. Disse data understøttes af den internationale litteratur på området og af konklusioner fra sociale undersøgelser, historiske undersøgelser osv., som lægger op til, at det netop var i denne periode – fra 1970'erne til 1980'erne – at et stigende antal chilenske børn blev overdraget i international adoption.

På dette ark ses avisudklip fra 1970'erne og 1980'erne med oplysninger om handel med chilenske børn. Det er bl.a. oplyst, at det drejer sig om 800-1.000 børn, som udrejste hvert år. Avisudklippene kommer her fra dagbladet *El Mercurio*, men der er også en lignende omtale i regionale dagblade, herunder også af personer, som er blevet anholdt for handel med børn i den pågældende periode. Presseudklippene viser også, at man nåede op på en pris for handel med børn på 6.500 amerikanske dollars. Der er således ikke tale om et nyt problem. Det har stået på i længere tid, men i denne periode begyndte det at påkalde sig større offentlig opmærksomhed, som det fremgår af medierne i de år.

Efter en analyse af de tilgængelige oplysninger kan det konkluderes, at Chile var blandt de lande, som lod flest børn udrejse af landet med henblik på international adoption i den pågældende periode. Det var sammenfaldende med en lov, som ikke i tilstrækkeligt omfang regulerede udrejse af chilenske børn med henblik på adoption i udlandet.

Det kan tilføjes, at de primære ofre for såkaldte opsamlere (*captadores*) og medarbejdere – både i den offentlige og private sektor – var mødre, piger, kvindelige bønder og fattige, i alle tilfælde kvinder, som blev ofre for denne adfærd med at stjæle og tvangsadoptere børn.

Jeg kommer selv fra Valdivia, regionen Los Ríos, og her havde man ikke et udbredt system med identitetskort og fødselsregistreringer til hele befolkningen. Og her valgte de fleste forældre at registrere deres børn på én gang – i et byområde. Her brugte man heller ikke de såkaldte fødsels erklæringer. Herefter begyndte hele arrangementet at institutionalisere sig. Og derfor er der mange mødre, som kun har en vidneerklæring som dokumentation for, at de har fået et barn på et hospital. Desuden er det sådan, at mange hospitaler ikke stillede alle faciliteter til rådighed for at kunne registrere en fødsel, og mange læger noterede ikke, at en given fødsel var sket på en bestemt dato, tidspunkt og sted (og det burde lægerne jo være kompetente nok til).

Det er også et problem, som gør det svært at behandle anmeldelser officielt i nogle af disse sager, og det er min vurdering, at mødrenes vidneerklæring har grundlæggende betydning for, at undersøgelsen overhovedet kan udføres.

Der er flere artikler i medierne af denne slags – der er flere fra 1980'erne – men jeg vil gerne vise denne artikel, som fortæller, at dommere oplevede, at de blev udsat for pres for at begrænse arbejdet med at behandle internationale adoptioner, og at de modtog trusler, for at de kunne gøre adoptionsbehandlingen mindre kompliceret. Denne artikel blev offentliggjort i dagbladet *Últimas Noticias* i 1990'erne, men der var også tilsvarende artikler i 1980'erne.

Hvordan fungerede de netværk, som stod for cirkulationen af børn? Jeg taler her om bredt dækkende netværk, som især omfattede de såkaldte opsamlere, dvs. socialrådgivere, medarbejdere i sundhedsvæsenet og funktionærer ved domstolene, som tog initiativ til at udvikle nogle processer til opsamling af kvinder, som befandt sig i en sårbar situation.

Hvordan fungerede netværkene? Grundlæggende drejede det sig om at opsamle enlige mødre, der for det store flertals vedkommende var unge mellem 14 og 17 år, men også yngre. Opsamlingen skete i tre faser: Det foregik under svangerskabet, eller man fjernede børnene lige efter fødslen, eller man stjal dem på børnehjemmene, hvor socialrådgiverne i mange tilfælde anførte, at de tilbød støtte til mødrene, så de kunne få arbejde bagefter. Der var tale om enlige mødre, hvor fædrene ikke var til stede. Hertil kommer, at disse mødre fik dårlig støtte fra deres familie. Når først børnene var kommet i institution eller på midlertidigt opholdshjem, blev de fjernet, hvorefter man sagde direkte til mødrene, at de ikke ville få deres børn at se igen.

Opfangningsmekanismen blev virkelig udbredt. På arket ses en vejledning til socialrådgivere, som blev omtalt i det svenske adoptionscenter i forbindelse med et møde i Ecuador i 1979. Vejledning indeholdt en række procedurer, som socialrådgiveren skulle overholde for hermed at få fat i unge, enlige mødre og piger, som befandt sig i en sårbar situation. Formålet var at få mødrene til at overdrage deres børn i adoption. Det var en form for manual med ensrettede procedurer, som vandt generel udbredelse, og som i dag omtales i både anmeldelser og vidneudsagn.

Disse mødre fik taget deres børn fra sig i forbindelse med fødslen og også på midlertidige opholdshjem og hospitaler, når de kom for at få børnene indlagt i forbindelse med sygdom. I de fleste tilfælde blev børnene dog taget fra dem allerede under svangerskabet. Det var baseret på en form for fortrolighedsproces, og i manualen stod der også, at socialrådgiverne skulle skabe en tillidsrelation til disse kvinder.

Det kan desuden nævnes, at man ud over den gældende lovgivning på adoptionsområdet fra 1978 begyndte at implementere en national børneplan (*Plan Nacional de la Infancia*). Det er også relevant at nævne, at behandlingen af og omsorgen for børn i den pågældende periode undergik en række forandringer. Børnestyrelsen (*Sename*) blev etableret i 1979 inden for rammerne af denne nationale børneplan.

Den nationale børneplan blev forvaltet af det daværende Justitsministerium. Planen blev også kaldt 5-årsplanen (*Plan Quinquenal*), fordi den havde et forløb over fem år. Opmærksomheden henledes på, at planen introducerede en ny opfattelse af børn i en uregelmæssig situation, og man begyndte at tale om uregelmæssige sociale forhold, grundlæggende knyttet til fattigdom.

Den nye børnepolitik var desuden startskuddet til, at adoption skulle indtage en vigtig rolle. Man omtalte politikken på følgende måde, og jeg citerer: "Adoption er det perfekte omsorgssystem til sunde og raske børn, som ikke har et hjem. På denne måde tilbyder man et barn de naturlige forhold, som det er blevet nægtet."

Men derudover blev der fastsat en målsætning for børnepolitikken: Der skulle ske en betydelig stigning i antallet af adoptioner i Chile – som en måde at tilbyde et hjem til børn, som ikke havde et hjem. Til understøttelse af denne politik, som skulle munde ud i flere adoptioner, udviklede man to mekanismer. Dels etablerede man en offentlig bevægelse, som skulle støtte adoptionstanken, og dels igangsatte man en international kampagne til støtte for børn og barndommen.

Dette er interessant, som jeg ser det. Der blev således i denne periode indrykket annoncer i aviserne som en del af kampagnen om adoptionsfremme. I disse annoncer opfordrede børnedomstole og myndigheder, som arbejdede med regulering af børneområdet, offentligt til at adoptere børn. Og det skete med et sprog, som i dag forekommer upassende til omsorg og behandling af børn. Jeg citerer: "Vi har 70 børn, og af dem er der otte, som skal adopteres".

På dette ark ses en børnedommer, som kommer med en opfordring: Hun siger: "Du kan vælge at tage imod et efterladt barn i din familie". Det bekymrende ved disse offentlige udsagn er, at der var særligt fokus på familier fra udlandet og de fordele, der lå i det indenlandske adoptionssystem.

I nogle annoncer stod der ligefrem at læse: "Du kan adoptere en chilener på to eller tre dage. Sagsbehandlingen er helt ligetil. Det er nemt og bekvemt, når disse børn overdrages i adoption."

Man må spørge sig selv, hvordan alle disse børn så hurtigt kunne blive overdraget i adoption. Og igen skal vi have fokus på, hvordan kategorien "barn i uregelmæssig situation" kom til udtryk dengang – i tiden, i lovgivningen og i den daværende uddannelse af socialrådgivere. Deraf kommer også det sprog, der anvendes: "Der er et stigende behov for at adoptere børn". I dag ville det være helt ude at trit at forestille sig at bruge begrebet udbud og efterspørgsel, når vi taler om børn.

Der blev eksempelvis arrangeret et foredrag om kærlighed, om betydningen af kærlighed i familiens skød, og om hvordan adoption kunne åbne op for denne mulighed.

I den pågældende periode, dvs. i slutningen af 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne, var adoption endnu ikke blevet et alment udbredt begreb. Mange mødre, som blev interviewet, blev faktisk overraskede, når en socialrådgiver spurgte, om de havde lyst til at adoptere deres barn væk. Det var ikke så almindeligt at tale om adoption i det store flertal af befolkningen. Det var også baggrunden for, at adoptionskampagnen stabled på benene for at oplyse, skabe opmærksomhed og normalisere begrebet adoption her i landet.

Herefter kom der annoncer med de samme kendetegn: fagpersoner, som havde adopteret børn, fordi de havde opdaget, hvor almindelig og ukompliceret en adoptionsbehandling var blevet.

Denne annonce viser et dokument fra Udenrigsministeriet, som i Folkeregistret bliver benævnt som underindførsel. Der er tale om rapporter fra Udenrigsministeriet, som oplyste, at chilenske børn havde fået tildelt hollandsk, svensk, eller amerikansk statsborgerskab i forbindelse med deres adoption.

Der er ca. 580 sager, som er oplyst af Folkeregistret, og som har denne dokumentation.

Det skal tilføjes, at de fleste af disse informerede børn, som har fået tildelt statsborgerskab gennem adoption, var børn af enlige mødre. De fleste af dem har således et enkelt efternavn, og det fremgår af en lang liste, som er lavet for Holland, at de fleste børn var børn af enlige mødre. Denne dokumentation befinder sig i Udenrigsministeriet.

Ved en gennemgang kan det konstateres, at det kun er i tilfældet med Holland, at man har fundet en lang liste med børn, som har fået tildelt statsborgerskab pga. adoption. Her ses dokumenterne, f.eks. børnenes pas, fødselsår og alle de dokumenter, som var nødvendige, for at de kunne udrejse af landet.

Når vi har disse oplysninger, dvs. registreringerne og passene, kan vi også vide præcist, hvor mange børn der udrejste af landet med henblik på adoption. Listen er lang, og det samme gælder med Sverige, Italien og andre lande.

En første vigtig sontring, man skal foretage, når man laver en dybdegående analyse af problemstillingen, er den måde, begrebet omtales på.

Vi er begyndt at bruge de benævnelser, som medierne har brugt, og som i mange tilfælde svarer til situationen i andre lande, f.eks. Argentina og Spanien. Men hvad skete der i Chile, og hvad der skete specifikt med vores lovgivning og med vores børnepolitik?

Den første afgørende sontring er forskellen mellem indenlandske og internationale adoptioner, og hvordan man udvikler processer for fjernelse af børn med det grundlæggende formål, at de skal overdrages i international adoption. Det mener jeg er den vigtigste sontring.

Den næstvigtigste sontring – eller problematik – er tvangsadoptioner, når mødre eller familiemedlemmer blev bedraget, udsat for pressen eller tvunget til at underskrive et dokument – eller når selve handlingen med at fjerne et barn implicerede brug af tvang eller vold hos medarbejdere i offentlige eller private instanser, som havde været en del processen med at opfange eller fjerne børn.

Når vi taler om de uregelmæssige adoptioner, som kategori, er det vigtigt at foretage en analyse af de perioder, hvor denne lovgivning ikke var gældende, og hvor der fortsat forekom uregelmæssige praksisser for at gennemføre adoptioner. Jeg taler om perioden fra 1988 og årene efter.

Men der kom også anmeldelser og sager i samme forbindelse, som i 1990'erne grundlæggende implicerede institutioner som Børnestyrelsen (Sename) og andre instanser, og konsekvensen heraf er, at der kan konstateres en række uregelmæssige procedurer i nogle af sagerne. Vi skal desuden overveje, om der har været tale om tvangsadoptioner i disse andre perioder – men vi skal dog hele tiden have sontringen for øje.

For det tredje må vi forstå, at der grundlæggende var tale om en praksis hos medarbejdere i offentlige og private organisationer, som havde fokus på at fjerne fattige børn og børn fra fattige familier.

Selv om der er involveret visse familier i de mellem til høje socioøkonomiske samfundslag, ses sagerne og den udførte praksis hyppigst hos unge, enlige mødre, som dermed er de primære ofre for denne praksis. Der har også været ægteskaber i målgruppen, men igen kan det konstateres, at i flertallet af tilfælde er der i den pågældende periode tale om vidneudsagn fra enlige, unge mødre.

Det vil på den baggrund være interessant at forstå, hvordan dette netværk af offentlige og private instanser og institutioner fungerede. Der er således tale om institutioner, som havde ansvar for omsorgen og behandlingen af børn. Desuden er det nødvendigt at kortlægge eller afsløre, hvilke bagvedliggende motivationer der har drevet udviklingen af dette netværk af funktionærer/medarbejdere og fagpersoner. På den ene side skal vi her fremhæve den økonomiske gevinst – medierne har oplyst, hvor meget man betalte for at få børnene fjernet – men det er også væsentligt at understrege, hvordan der blev indført en statspolitik, en politik, som regulerede adoptionen af børn.

I interview med socialrådgivere, som desuden har været involveret i opfangning og fjernelse af børn, giver socialrådgiverne udtryk for følgende: Jo, alt hvad jeg foretog mig, lå inden for lovens rammer og de gældende bestemmelser, og jeg gjorde det, fordi jeg var overbevist om, at jeg reddede et barn fra en skæbne i fattigdom.

Så ud over en økonomisk gevinst lå der hos de involverede parter en politisk-ideologisk overbevisning om at kunne redde fattige børn i en sammenhæng, hvor Chile og Latinamerika i 1980'erne gennemlevede en af de værste økonomiske kriser, landene har oplevet i moderne historie.

Så ud over den personlige motivation taler vi ikke kun om ansvaret hos den enkelte socialrådgiver eller læge, men vi taler også om et netværk, som arbejder sammen om at udvikle et system med at fjerne børn og foretage tvangsadoption af børn, og vi må rette opmærksomheden på hele dette netværk for at forstå, hvordan det udviklede sig, og hvilke ansvarsområder der ligger indlejret i det.

Lad os tilføje, at de største ofre for disse handlinger grundlæggende var fattige familier, men derudover er sagerne for de flestes vedkommende kendetegnede af vold mod fattige kvinder, enlige møder og børn.

Lad os gentage, at det er det indtryk, der står tilbage, når man læser vejledningen fra det svenske adoptionscenter, og det samme gælder andre manualer, som blev distribueret i hele Latinamerika for at fremme adoption.

Der findes institutionaliserede, internationale netværk på internationale adoptionscentre, som har til opgave at videregive oplysninger, så denne undersøgelse kan nå frem til et resultat. Det var i det svenske adoptionscenter, men også i andre, at denne udvikling af netværk blev observeret tidligt i 1960'erne. Mange af dem fungerer stadig i dag.

Har staten et ansvar for det? Staten har klart et ansvar, eftersom mange af de fagpersoner, som medvirkede i den første del af dette netværk, var offentlige funktionærer på den tid, idet de enten var socialrådgivere i kommunerne eller havde ansvar som medarbejdere ved de offentlige hospitaler. Der findes desuden private organisationer (her er der tale om specifikke, private organisationer), men også her har staten et ansvar: De personer, der udviklede systemet med opfangning og fjernelse af børn var nemlig offentlige funktionærer, f.eks. det internationale politi (*Policía Internacional*), som godkendte handlingerne, ligesom Udenrigsministeriet modtog oplysninger, når chilenske børn havde opnået legitim status i udlandet.

Man har en forventning om, at en række institutioner vil fremlægge oplysninger for Undersøgelseskommissionen, for at vi kan komme videre med opklaringen af statens ansvar i denne sag. Der eksisterede i den pågældende periode desuden en børnepolitik, som skulle fremme adoption. Det er vigtigt ikke at glemme dette aspekt. Hvis der var myndigheder og dommere, som over for offentligheden tilskyndede til fremme af adoption ved at gå i medierne med formuleringer om udbud og efterspørgsel, ja, så ligger der et ansvar hos de myndigheder, som havde beføjelser på den tid.

Lad mig sluttelig sige, at det er vigtigt at lave disse sondringer, som tager hensyn til den tid, der foregik i, dvs. med udgangspunkt i den gældende adoptionslovgivning og de offentlige adoptionspolitikker dengang. De mange sager er koncentreret om bestemte perioder eller årtier. Det betyder ikke, at de uregelmæssige adoptioner, som blev gennemført i 1990'erne eller i 1960'erne, ikke har den samme dimension eller det samme voldsaspekt som i andre perioder, men det vigtigt, at vi altid sondrer mellem de enkelte perioder. Mødre og familier fortjener en forklaring, så sandheden i disse sager kan komme frem i lyset. Men især vil jeg understrege, at det er vigtigt at sonde mellem de enkelte perioder, når vi skal fastslå statens ansvar i disse sager.

Raúl Sanhueza, ambassadør og generaldirektør for Styrelsen for konsulære forhold, immigration og chilenerne i udlandet (*Asuntos Consulares, Inmigración y de Chilenos en el Exterior*), forklarede, at han ud over hvervet som politisk og økonomisk repræsentant i Udenrigsministeriet (*Cancillería*) har ansvar for den konsulære tjeneste, som grundlæggende handler om at servicere de statsborgere i Republikken, som midlertidigt eller varigt udrejser af Chile for at tage ophold i udlandet.

Arbejdet i Udenrigsministeriet foregår i Styrelsen for konsulære forhold, immigration og chilenerne i udlandet, og her skal fremhæves nogle særlige forhold.

Hvervet udføres uden for chilensk territorium. Det oplyses, at der findes 111 faglige konsulater, 66 konsulære afdelinger samt andre generalkonsulater og særlige konsulater. 24 honorære konsulater har konkrete beføjelser, mens 130 konsulære konsulater udelukkende udøver repræsentation.

Det vigtigste kendetegn er, at konsulaterne repræsenterer alle de offentlige myndigheder og instanser i landet, dvs. instanser som handler direkte og dermed udfører funktioner efter beføjelser efter loven, altså indirekte, ved at udøve retten til at indgive begæringer for statsborgere, som opholder sig i udlandet. Chiles konsulater fungerer som udgangspunkt som folkeregisterkontor, kontor for udskrivning til militærtjeneste, instans for attesterende funktioner og notarfunktioner, søfartsmyndighed, indvandringsmyndighed osv.

Hvervet indeholder særligt delegerede beføjelser. Konsulerne refererer direkte til Udenrigsministeriet, men i udøvelsen af deres funktioner optræder de som befuldmægtigede med delegerede beføjelser på vegne af de forskellige offentlige myndigheder. Denne fuldmagt omfatter beføjelser til at udfærdige instrukser, hvilket er en vigtig faktor i denne sammenhæng.

Konsulerne kan kommunikere med Folkeregisterstyrelsen og meddele, at et givent regelsæt, som Styrelsen har vedtaget, ikke finder anvendelse i udlandet, eller at bestemmelsen er svær at anvende i udlandet. Grundlæggende har sådanne instrukser betydning for folkeregisterfunktionærens handlemuligheder. Det samme gælder for alle andre myndigheder: Udskrivningsstyrelsen (Dirección General de Reclutamiento), Justitsministeriet osv. i forhold til notarfunktioner og andre funktioner. Det vil sige, at konsulerne anvender de bestemmelser, som ministerier og andre myndigheder vedtager, og har pligt til at overholde dem.

Det er derfor afgørende at forstå, at konsulerne repræsenterer staten, men at de desuden udøver delegerede beføjelser. De udgør ikke et separat system uden for den chilenske stat og de enkelte offentlige myndigheder.

Konsulerne skal desuden overholde og anvende de gældende bestemmelser om arkivering. Der findes to arkiveringstyper. Den ene type er den dokumentation, som konsulerne udveksler med Udenrigsministeriet. Nogle af de tilstedeværende her i dag har haft hverv i udlandet, og De ved, at denne dokumentation skal opbevares i fem år. Herefter udfærdiges en destruktionserklæring, hvorefter dokumentationen overføres til hovedarkivet (*Archivo General*). Konsulerne har delegerede beføjelser til bl.a. at føre bøger for Folkeregistret og notarerne, som skal opbevares permanent.

Sådan er de gældende bestemmelser. Vi taler om små kontorer, som ligger i lande i udlandet, og som påvirkes af politiske, økonomiske og sociale udsving. Som eksempel kan nævnes, at da vores ambassade i Caracas brændte, forsvandt alle arkiverne, og man måtte starte fra bunden igen. Dermed mistede man en del de eksisterende data, især fra Folkeregistret, som blev opbevaret på ambassaden.

Vi har generalkonsulater, f.eks. den i Buenos Aires, som er et stort konsulat med 14 personer, og som servicerer de 14 millioner chilenerne, som er bosat i Buenos Aires. Det er disse arbejdsområder, som udøves på vores kontorer. Mange af vores ambassader består kun af to personer, dvs. ambassadøren og en medarbejder, som påtager sig udenrigsfunktionerne. I praksis kan en person være en fjerdedel konsul, fordi samme funktionær også samtidig fungerer som administrationschef, politisk sekretær og økonomisk sekretær. Mens personen udøver disse forskellige funktioner, er han samtidig konsul for Republikken.

Her ser De et kort over vores konsulater.

De faglige konsulater er markerede med rød. Det fremgår, at søfarten har stor betydning for Chile. Konsulaterne ligger generelt ved havne og har en markant tilstedeværelse i Europa. De blå konsulater er honorære konsulater, som er tildelt beføjelser til at udøve dette hverv. Det er en ganske ydmyg og sparsommelig foranstaltning. Der er tale om en udenlandsk statsborger eller oprindelig chilensk statsborger, som stiller et kontor til rådighed for Chile, og hvorfra vedkommende stiller sine ydelser gratis til rådighed for Republikken, mens Republikken betaler nogle af personens udgifter.

Netop nu forsøger man at udvikle en ny ordning for de honorære konsulater, så de i højere grad kan opfylde deres formål.

Som udgangspunkt har konsulaterne ikke meget at skulle have sagt, for i virkeligheden foregår tingene i Chile. De uregelmæssige adoptioner, identitetstyverier og andre lovovertrædelser og udrejsekontrol håndteres af udlændingeafdelingen i Efterforskningspolitiet (*PDI*). Derfor tager de sig normalt ikke det område, som vi drøfter her i dag. Konsulaterne er dog blevet involverede i et midlertidig tiltag og tre varige tiltag, hvoraf det sidste er det vigtigste.

Mellem 1988 og 1999 var der en gældende lov, Lov nummer 18.703, som direktøren for Børnestyrelsen (*Sename*) har henvist til i rigtig mange tilfælde. Efter denne lov fik konsulen beføjelser, når der var tale om adoptioner, som blev afsluttet i udlandet, idet konsulen skulle føre tilsyn med og indberette forholdene til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen.

Dette arbejde blev udført, og derfor er der i perioden udfærdiget ca. 500 attester herom. Attesterne var dokumentation for gennemførelse af adoption.

Der er stadig i dag situationer, f.eks. opfyldelse af domme for chilenske statsborgere i udlandet, som konsulerne måske har fået oplysning om, men som først har konkretiseret sig, når en statsborger er dukket op på konsulatet og f.eks. har sagt: "Jeg er blevet dømt til at underskrive. Jeg kommer derfor for at underskrive." Først på dette tidspunkt har konsulen så kontaktet den pågældende domstol, anklagemyndighed eller politimyndighed, hvorefter sagen har kunnet ordnes.

Kunne der være den slags tilfælde med adoptioner? Ja. Det er muligt, at der har været adoptioner, som konsulatet ikke har fået nogen besked om i forbindelse med sagens behandling.

Vi har desuden funktion som Folkeregister og registrerer chilenernes vigtige persondokumenter, når de oprettes uden for chilensk territorium: fødsel, vielse og dødsfald. Nogle gange skal identitetspapirer og rejседokumenter udfærdiges og fornys, når personen lever eller opholder sig midlertidigt i udlandet.

Lad mig fremhæve, at der er et særligt system, som gælder i Chile: en Folkeregister- og identifikationsstyrelse, hvor folkeregisterfunktionen ligger i én afdeling, mens identifikationsfunktionen ligger i en anden afdeling.

Systemet i eksempelvis Argentina er anderledes: Folkeregisterafdelingerne hører under provinserne, mens identifikationsregistret hører under staten. Derfor har man i Argentina etableret et nationalt personregister.

Dataene i Chiles Folkeregister overføres til én bestemt afdeling under Folkeregistret, og det er traditionelt set afdelingen i Recoleta. Herfra udarbejdes et særligt register, det såkaldte Equis-register, som De har hørt om mange gange. Alle chilenerne, som bliver født i udlandet, har en fødselsregistrering, som overføres til netop dette register.

Her er det vigtigt at nævne, at når der er tale om en chilensk mor, foretages indførslen af morens børn i Folkeregistret. Det ligger dog i ordningen, at disse børn senere kan anmode om et identitetskort – men at de ikke altid gør det. Generelt kan det fastslås, at det generelt sker, når moren er chilensk – mere end når faren er chilensk.

Tænk på sagen med de syv børn i Syrien. Lige fra starten oplyste man, at det var svenske statsborgere med chilenske rødder, fordi bedstefaren aldrig havde indskrevet børnenes mor i Folkeregistret. Så selv om der teoretisk eksisterede en sådan ret, var det ikke muligt at bekræfte, at moren var datter af den pågældende far, og heller ikke at børnene var børnebørn af ham. Dette aspekt er vigtigt at huske. Det er nemlig ganske sandsynligt, at der findes folkeregisterindførsler, som ikke svarer til den pågældende persons identifikationsregistrering. Et chilensk barn fødes i udlandet, det chilenske barn registreres på konsulatet i udlandet, konsulatet sender dataene til Chile, dataene indskrives i Folkeregistret i den pågældende afdeling, den chilenske dreng henter aldrig sit identitetskort, fordi drengen er født i Buenos Aires – og i Argentina er den chilenske dreng argentiner, indhenter sin argentinske dokumentation og har ikke behov for at indhente sit chilenske dokument. Som jeg sagde, er det en relevant betragtning, som De skal huske.

Det kan i nogen grad forklare, hvad man kan læse i sagsakterne. Og i Santiagos kommune gælder der det særlige forhold, at der findes indførsler, som ikke er sammenfaldende med identifikationen. Det kan sagtens være, at det har en sammenhæng med denne forskel mellem Folkeregistret og Identifikationsregistret.

Det andet funktionsemne, som blev fremhævet, handler om udøvelsen af nationalitetsfunktioner. Indførslen i Folkeregistret bestemmer ikke alene personens identitet, men også vedkommendes nationalitet. Og her må vi konstatere, at der i den pågældende periode, dvs. i forbindelse med forfatningen fra 1925, forfatningen fra 1980 og reformen fra 2005, skete en ændring af nogle nationalitetsbestemmelser.

I den oprindelige formulering i Chiles forfatning fra 1883 var der en *jus soli absoluto* (absolut fødselsret): Alle personer, som fødtes i Chile, var chilenerne. Det gjaldt desuden, at en chilener, som udrejste af landet i mere end ti år uden at have tilladelse hertil fra Republikkens præsident, mistede sin chilenske nationalitet.

I 1925 vedtoges en ligeledes markant *jus soli* (fødselsret), som betød, at chilenerne mistede nationaliteten, når de opnåede nationalitet i andre lande.

I 1980 blev bestemmelsen ændret igen, således at børn af chilenerne, som er født i udlandet, erhverver chilensk nationalitet, når de har boet et år i Chile.

I 2005 udvidedes *jus sanguinis* (nationalitet baseret på nationalitet eller etnicitet af en eller begge forældre), hvorefter der findes tre kategorier af chilenerne: 1) Personer født i Chile med chilensk afstamning. 2) Udenlandske chilenerne, som er født i Chile, og som er chilenerne, men hvis forældre og bedsteforældre er udlændinge, idet de for udlændinge er udlændinge og for chilenerne er chilenerne. 3) Chilenske udlændinge. For øjeblikket indrejser eksempelvis chilenske statsborgere, som bor i Venezuela, til Chile sammen med deres familie efter instruks fra Republikkens præsident. Således indrejser den chilenske bedstefar, hvis søn er født i Venezuela, men er chilener, samt barnebarnet, som er født i Venezuela, men er chilener, tilbage til Chile sammen med deres ægtefæller for at genforene familien.

En sådan situation er relevant at fremhæve, når vi taler om forpligtelser. I en anden afdeling af denne bygning talte man den anden dag om respekten for militærtjeneste. Hvad sker der med en chilener, som aftjener sin værnepligt i udlandet, og hvad sker der med en venezuelaner med chilensk oprindelse, som aftjener sin værnepligt i Venezuela? Man skal sætte sig ind i de to situationer, både for chileneren som skal aftjene sin værnepligt i det land, hvor hans forfædre stammer fra, og for den person, som bor i sit land og skal aftjene sin værnepligt i sine forfædres land, som er Chile.

I størstedelen af denne tidsperiode gjaldt det således for chilenerne, som erhvervede udenlandsk nationalitet, samtidig mistede deres [chilenske] nationalitet. Og samtidig havde konsulen pligt til at meddele dette til myndighederne, hvorefter der blev fremsendt meddelelse til Folkeregistret, og påtegningen om personen blev tilføjet vedkommendes fødselsattest. Dette fortsatte frem til 2005.

I 2005 indførtes i forfatningen princippet om dobbelt nationalitet eller statsborgerskab, hvorefter det blev muligt at give afkald på nationaliteten. Når en chilener siden 2005 har givet afkald på sin nationalitet ved at give møde for konsulen, optræder konsulen som en person, der nyder offentlig tillid. Der udfyldes en formular, som fremsendes til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, og som vedlægges personens fødselsattest. Personen registreres som ikke-chilener, hvorefter en generhvervelse af chilensk nationalitet vil kræve lovgivning i Kongressen.

Her kan der være opstået situationer, hvor der er indtrådt nye forhold, og hvor der er givet meddelelse om gennemførelse af et adoptionsforhold eller en anden situation af tilsvarende karakter, således at der er foretaget en indførsel, som vedrører denne chileners nationalitet.

Det er imidlertid konsulens primære opgave – som er det, jeg redegør for her i min egenskab af erfaren konsul – at lytte til vores landsmænds ord og støtte dem, der opholder sig i udlandet. Konsulen er ikke alene en embedsmand, som repræsenterer Folkeregistret. Han forvalter også arbejdet med udskrivning til militærtjenester, er chilenernes sjælesørger, er en god ven, er den, som tager imod, og er den, som tager til lufthavnen i weekenden, når en turist har mistet sit pas og sidder fast. Lad mig nævne et eksempel fra sidste weekend, som udspandt sig i Istanbul. Der var en chilensk statsborger, som havde mistet sit pas, og derfor måtte konsulen fra Ankara tage til Istanbul. Vores konsul i Ankara var nødt til at tage til Istanbul for at overdrage personen et nødpas, så han kunne fortsætte sin rejse. Han sad nemlig fast i lufthavnen.

Med udgangspunkt i disse arbejdsopgaver er der opstået situationer, hvor man har konstateret tilfælde med personer, som er udrejst af Chile under særlige omstændigheder.

Lad mig her fortælle, at det især er fejlagtige adoptioner, der er konstateret. I begyndelsen af sidste år opstod der en situation i Italien med et barn, hvis adoption var gennemført på lovlig vis med overholdelse af alle bestemmelser. Dog skete der efterfølgende det, at den italienske familie afviste barnet og overdrog det til en institution, hvor det får pleje og omsorg. Det var kommet så langt, at den pågældende havde fået italiensk nationalitet, men alligevel opstod der juridisk tvivl om sagen. Er der således tale om en chilensk eller italiensk statsborger?

Nu er der fremkommet en lignende sag med en ung person i Norge. Det er et par, som havde adopterede barnet, og hvor faren så blev alvorligt syg. I denne situation blev sagen overdraget til den norske Børnestyrelse, og det er et godt eksempel på, hvordan man i fællesskab må håndtere en adoptionsproblematik.

Der er tale om adoptioner, som er mislykkedes. Det vil sige, at de er lovlige og gennemført efter reglerne og lovgivningen. Men efterfølgende indtræder der forhold, som betyder, at adoptionen går galt. Alligevel er der tale om helt lovlige adoptioner i sagerne med den norske og den italienske statsborger. Vores arbejde kan sammenlignes med børnene fra Syrien. Vi skal have fokus på det, for den norske stat respekterer personens rettigheder, dog sådan at den norske eller italienske forvaltning efterfølgende undlader at handle efter det.

De sager, som er forelagt Undersøgelseskommissionen, har primært handlet om at genskabe en chilensk identitet. Der er adgang til Folkeregistrets databaser, og man forsøger at søge oplysninger, både eventuelt navn og eventuelle fingeraftryk.

Der findes ikke nogen fast skabelon for, hvordan man sammenknytter navne mellem forskellige lande, og derfor er det ganske muligt, at der findes personer, som har forskellige identiteter, fordi de har været underlagt bestemmelser i forskellige lande. Som eksempel kan nævnes Carlos Menéndez Behety, som blev født i Punta Arenas i 1882 (jfr. <https://gw.geneanet.org/gentuc?lang=es&n=menendez+behety&oc=0&p=carlos>). Personen fik en søn med navnet Fernando Menéndez Behety, som blev født i Buenos Aires i 1940, og et barnebarn, Fernando Menéndez Behety, som blev født i ca. 1960. Jeg henviser til denne sag, fordi jeg har været konsul i Buenos Aires.

Personerne anmodede om at få genetableret deres identitet efter dokumenterne. Personerne hedder Menéndez Behety, fordi man i Argentina bevarer et enkelt efternavn, men personerne ønskede dog at bevare begge de oprindelige efternavne: Menéndez Behety, Menéndez Behety, Menéndez Behety. I Chile, derimod, hedder de Menéndez González, fordi morens efternavn er González. Det var ønsket at blive chilener, men at det skulle være med efternavnene Menéndez Behety. Det var helt fint, men det chilenske Folkeregister meddelte, at det ikke er tilladt kun at benytte farens efternavn. Morens efternavn skal således også indgå. Det betyder altså, at der findes denne person, som hedder Fernando Menéndez Behety efter argentinsk lovgivning og Fernando Menéndez González efter chilensk lovgivning.

Det er to identiteter, som har en form for sammenknytning. Udfordringen består i at finde denne sammenknytning. Indlægsholderen fortalte, at resultatet blev at udfærdige et dokument med angivelse af oprindelig argentinsk identitet, hvorefter dokumentet bliver fremsendt. Herefter kunne den chilenske identitet etableres. Sådanne sager kan også forekomme.

Det kan tilføjes, at Chiles myndigheder får meddelelse om den slags sager på de enkelte konsulater. Konsulaterne bidrager til familiernes genforening, taler med Børnestyrelsen (Sename) via programmet Søgning efter biologisk familie (*Orígenes*) og er nogle gange i kontakt med politiet, hvis der her kan gennemføres en efterforskning eller undersøgelse i udlandet. Der findes en mindre politistyrke og en afdeling under Efterforskningspolitiet i Udenrigsministeriet, som bl.a. arbejder med at styrke denne type programmer.

Der er en særlig tilknytning til Argentina, fordi mange chilenerne er udrejst hertil. I 1869 levede 1% af chilenerne i Argentina, og derfor er det helt uundgåeligt, at der vil komme mennesker, som ønsker at blive genforenet med f.eks. fætre og kusiner. Det står politiet og Efterforskningspolitiet til rådighed for at hjælpe med.

Det bliver indberettet til Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, når der er konstateret uregelmæssige forhold. Et eksempel kan være, at en person på 22 eller 23 år med et navn på en fødselsattest møder frem for at anmode om at få udfærdiget et identitetsdokument, hvorefter det viser sig, at personens Rut-nummer er optaget af en anden. Sådanne sager er forekommet, og de bliver indberettet. For i sådanne sager kan der være forekommet identitetstyveri. Styrelsen får besked om sagen, og den træffer en afgørelse om det.

Jeg synes, at det er meget vigtigt at holde kontakten til en landsmand, som er landet i en sådan situation, og give ham eller hende relevante oplysninger, så vedkommende kan tage initiativ til at få oplyst, hvad der bliver undersøgt i sagen i Chile osv.

Der er i sagens natur tale om individuelle handlinger. Personen har således taget et initiativ og er kommet til konsulatet for at udtrykke sin tvivl. I sådanne tilfælde har vores konsuler fået klar instruks om, at de ikke skal spille tiden på materielle ting, som ikke er svære at løse. I de fire timer, hvor konsulatet har åbningstid, skal de tage sig af chilenerne, støtte dem, give dem oplysninger og frem for alt holde fast i kontakten til dem, fordi det jo er en kompliceret situation.

Vores centrale myndigheder har, f.eks. gennem Statssekretariatet for udenrigsanliggender (*Subsecretaría de Relaciones Exteriores*), modtaget organisationen *Asociación de Madres e Hijos del Silencio* (Tavse sønner og mødre) og organisationen *Asociación Nos Buscamos* (Vi søger), og i den forbindelse har vi udsendt anvisninger til vores konsuler, så de kan have særligt fokus på denne slags situationer.

Indlægsholderen erklærede sig godt tilfreds med det, der er blevet sagt her, og tilføjede, at forskellige personer har nævnt, at konsulerne har været gode til at yde støtte. Eksempler herpå er ambassadør Romero i Italien. Konsulen i Rom kom til mødet med chilenerne i Cerdeña og lovede dem sin støtte.

Man har evalueret de forslag til oplysninger, som blev forelagt af ONG'erne. Disse organisationer står ikke i en situation, hvor de kan igangsætte en meget åben kampagne over for udlandet, men de kan dog opsætte plakater på konsulaterne, som opfordrer personer til at tage kontakt til organisationen, hvis der er noget, de er i tvivl om osv. Men når vi taler om de sociale medier, herunder Twitter, forekommer fremgangsmåden lidt aggressiv. Men nu er jeg jo ikke blandt de yngste. Og jeg må tilføje, at man her arbejder med et medieteam, som skal forsøge at formulere en venlig og sympatisk opfordring. Denne opfordring kan have følgende indhold: Måske befinder du dig i denne situation. Tag kontakt til konsulen, eller bed om at komme til at tale med konsulen. Du skal nok få hjælp.

Konsulen i Rom har udført et enestående stykke arbejde, både i sagen med adoptionen, som gik galt, og nu sagen med personerne fra Cerdeña.

Som nævnt var der også sagen i Norge og sagen i USA, men derudover har vi også den noget bekymrende sag i Melbourne, som tidligere er omtalt. I Melbourne var problemet lidt anderledes, eftersom kvinder i de angelsaksiske lande generelt erhverver deres mands efternavn. Derfor bestod problemet ikke så meget i fastslå identiteten, men derimod selve navnet. Kvinden i Melbourne ønskede, at både hendes eget og mandens navn skulle fremgå af hendes kørekort. Det skabte et problem, fordi gifte, enlige og fraskilte kvinder i Chile beholder sit efternavn, og der er hverken nogen mulighed eller noget ønske om, at vores lovgivning af den ene eller anden årsag skal kunne overføres til andre lande. Samtidig ønsker vi ikke, at andre landes bestemmelser får virkning i vores folkeregistersystem.

Grundlæggende er det min opfattelse, at konsulerne i sagens natur lytter til de problematikker, der uundgåeligt opstår. Konsulerne har et ønske om hele tiden at støtte arbejdet med at afklare forhold af denne art.

Der findes tilgængelige folkeregisterarkiver på alle konsulater, ligesom der findes en kopi (modpart) i Folkeregistret i afdelingen i Recoleta. Hvis der således er chilenske statsborgere i udlandet, som gennem Folkeregistret anmoder om oplysninger, er det ikke noget problem at følge op på det og opfylde anmodningen. Det er dog naturligvis et krav, at anmodningen sker på begæring af myndigheden og med fuld respekt for de pågældende statsborgere.

Jeg har talt med ministeren om det og fået dennes godkendelse. Tirsdag den 8. blev der afholdt et møde med formanden for Deputeretkammeret, hvor man drøftede emnet. Formanden var således lige vendt hjem fra Italien, hvor han mødtes med ambassadør Romero og vores konsul i Rom. I den anledning talte man om muligheden for en administrativ løsning.

Hvis vi tager udgangspunkt i en forudsætning om, at problemet ikke er dobbelt identitet i sig selv, men derimod dobbelt identitet i tilfælde, hvor systemerne ikke sammenknytter oplysninger, ser parterne frem til, at Folkeregisterstyrelsen kan finde en løsning, hvorefter problematikken let kan håndteres. Også hvis der ønskes en lovgivningsmæssig løsning, er parterne enige om at støtte den løsning, som måtte blive fremlagt. Konsulerne vil også i fremtiden servicere chilenerne i udlandet – det er det, Udenrigsministeriet betaler for.

Marisol Rodríguez erklærede, at hendes sammenslutning hedder *Hijos y Madres del Silencio* (Tavse børn og mødre) og støtter ofrene for uregelmæssige og ulovlige adoptioner, både mødre og børn.

Ud fra det, vi har set, er der mange svære punkter i forbindelse med de uregelmæssige adoptioner. Sammenslutningen arbejder frivilligt, modtager ikke bidrag, har ingen officielle ejere og modtager ikke nogen form for vederlag.

Indlægsholderen fortalte, at hendes sammenslutning blev etableret i 2014 i forbindelse med sagerne om præsten Joannon. Det tilføjes, at sammenslutningen startede som en gruppe på Facebook. I dag er man også på Instagram, og sammenslutningen består af 5.500 personer. Det er vurderingen, at 80% af personerne i gruppen, som er privat, er ofre for ulovlige adoptioner.

Sammenslutningen udfører søgningsaktiviteter, juridisk rådgivning og følelsesterapi til børn og yder hjælp til familier, som ønsker at finde andre personer. Da sammenslutningen begyndte sit arbejde i 2014, var det aldrig tanken, at de skulle blive så mange. I dag er der medlemmer fra forskellige lande, som blev adopteret på en uregelmæssig eller ulovlig måde, og som blev sendt ud af landet med etablering af et beskikket værgemål. Mange mødre fik meddelelse om, at deres barn var afdøet ved døden, men de fik aldrig attester eller et lig udleveret.

Sammenslutningen hjælper til med at registrere ofrene. Man prøver at udbrede problematikken, fordi det er statens problem, et problem for landet, som vi ved meget lidt om. Vi ved, at cirka 10.000 børn udrejste af Chile mellem 1960 og 2000. 10.000 af disse børn var genstand for ulovlig adoption. De er ikke engang registrerede som adoptivbørn i Chile, men står opført med dobbelt identitet.

Sammenslutningen hjælper til med søgning, rådgivning og vejledning og koordinerer for de enkelte regioner og hospitaler, og de er mange, som hjælper. I hele Chile findes der ofre for ulovlige adoptioner, og de adopterede personer befinder sig i dag i Europa og i dele af Sydamerika. Der er chilenske adopterede i praktisk taget hele verden.

Der findes en lang række adoptionssager med adopterede i udlandet. Samtidig har man ikke den store viden om, hvordan man skal finde frem til de biologiske familier, fordi dokumenter er blevet forfalsket, eller ganske enkelt fordi der ikke er noget navn – eller navnet på en anden mor.

Sammenslutningen arbejder med den internationale DNA-database. Prisen er 38.000 chilenske pesos pr. prøve, og selv om det er en forholdsvis lav pris, er der mange mødre, som ikke har råd til at betale for det.

Hvordan fungerer den med dette DNA-system? Der er tale om en international DNA-database, hvor man åbner en konto. Man logger på og kommer automatisk frem til den pågældende person, så tæt på som muligt og ned til femte generation. Hvis der findes en person, som må formodes at være en søn, kommer han eller hun frem, hvis der er et gensammenfald på 50%. Hvis der er tale om en bror, er det også 50%, og hvis det er en halvbror, er det 25%. Det er virkelig vigtigt at huske, hvad DNA handler om.

Sammenslutningen rådgiver også i, hvor man skal henvende sig, og hvad man skal gøre, når der er tale om mødre og familier. Vi har en søgningsprocedure, som vi bruger til hospitalet, når vi skal bruge fødselserklæringer i Folkeregistret, og når vi på hospitalerne skal bruge en fødselsjournal osv.

Børn henvises til programmet Søgning efter oprindelig familie (*Programa Búsqueda de Orígenes*), fordi det først skal påvises, om der findes et adoptionsbaseret slægtskab. Hvis dette ikke kan fastslås, anbefales de at indgive en anmeldelse om det til ministeren Carroza, fordi der så er tale om ulovlig adoption eller tyveri af en person.

Hvad er forskellen på en lovlig og en ulovlig adoption?

Vi er nødt til at tage et forbehold i forhold til lovlige adoptioner i Chile. I programmet Søgning efter oprindelig familie finder vi nok frem til adoptionsdokumenterne, men det er ikke altid de mødre, som er registrerede her, som er personernes reelle mor. Her er navnene blevet ændret. Et eksempel: Et barn, som nu er blevet voksen, siger, at María González er hans eller hendes mor. Man tager kontakt til María González, der dog siger: Jeg er ikke hans eller hendes mor. Mange gange har man troet, at personen nægtede fakta. Men efter at man har taget en DNA-prøve af personen, har man forstået, at hun faktisk ikke er barnets mor. Og de adoptioner, som lader til at være lovlige, er det i virkeligheden ikke, fordi man har ændret navnet på moren.

Disse børn bliver herefter henvist til Børnestyrelsens program Søgning efter oprindelig familie (*Búsqueda de Origen*). Indtil for nylig blev de henvist til ministeren Carroza, men som det er nu, bliver de henvist til dette program, hvorfra de automatisk sendes videre til ministeren Carroza, hvis der ikke kan påvises et adoptionsbaseret slægtskab.

Herefter bliver søgningsprofilerne spredt i hele landet og omkring i verden, og det har vi fået ret gode resultater ud af. Det har ført til 126 familiemæssige genforeninger.

I løbet af de fire år, sammenslutningen har arbejdet med adoptioner og registrering af mødre på hospitalerne, er der konstateret alvorlige mangler ved systemet.

Vi finder personer i lovlige adoptioner, men der er også ulovlige eller uregelmæssige adoptioner. Der er de personer, som er adopteret uregelmæssigt. Det er generelt personer, som er blevet adopteret i udlandet, og personer, som i virkeligheden ikke er blevet adopteret, men som er udrejst med beskikket værgemål, sådan at der aldrig har været tale om en egentlig adoption. Og endelig er der de stjalne børn.

Vi kender ikke de præcise tal i Chile, men der er mange børn, som er stjålet af andre, og som ikke er blevet adopteret. Hvad betyder det egentlig? Lad mig nævne eksemplet med Carolina Freire. På klinikken sagde man til adoptivforældrene (dvs. adoptivforældre i citationstegn), at de kunne vælge et af de otte børn, som lå på en stue. Det var nyfødte børn, som var normale biologiske børn af deres forældre. Det var dog sådan, at der ikke var nogen oplysninger om børnenes biologiske oprindelse, og loven siger, at vi har ret til at kende vores biologiske oprindelse. Den dag, børnene blev født, slettede man alle oplysninger om dem. De var stjalne børn, og der var ikke engang tale om adoption. De blev overført fra klinikken eller en anden hospitalsenhed, og de blev således anset for at være forældrenes biologiske børn.

Det er de stærkeste eksempler, vi kan fremhæve her. Man har ikke kunnet finde data, fordi der på hospitalerne desværre ikke er adgang til at få vist, hvilken dato de er født. Mange er dog registrerede med fødested, men efter loven kan vi ikke hermed få adgang til mødrenes data.

Det blev tilføjet af indlægsholderen, at der i Argentina findes en Lov om biologisk oprindelse, og det var hendes holdning, at man også burde have sådan en i Chile.

Der henvises til en anden sag om Ema. Den ses her til venstre. Ema Espinoza har ikke været i stand til at opspore sin familie, fordi hun har en fødselsattest uden angivelse af de forældre, som har anmeldt fødslen. Hun ved, at hendes far hedder José Espinoza, men der er en del personer, der har det navn. I Emas tilfælde er alle oplysninger om biologisk oprindelse blevet slettet.

I Folkeregistrene i Temuco, Padre Las Casas og Lautaro er der indskrevet i tusindvis af børn uden angivelse af forældre, som har anmeldt fødslen. Der var en person, som arbejdede for de offentlige myndigheder, men som lavede den fejl, at vedkommende i Folkeregistret registrerede en lang række børn uden angivelse af forældre, som anmeldte fødslen. Der er mange børn registreret på denne måde. 2.200 børn udrejste til Sverige, og flertallet af dem er fra Araucanía.

Så er det eksemplet med Pernilla, som fik et pas med et kørekortsnummer. Hun blev registreret med sit svenske navn i Chile. Registreringen er stadig aktiv i Folkeregistret, og det betyder, at hun kan stemme i Chile. Børnene har dobbelt identitet: Der er således mange personer, som har et chilensk navn, f.eks. Ema María Espinoza, og derudover et svensk navn. Det betyder altså, at de ikke har dobbelt nationalitet, men derimod dobbelt identitet, hvilket igen betyder, at de optræder som én person i Chile og en anden person i Sverige. I Valgregistret (*Registro Electoral*) findes der mange mennesker, som man tror vil afgive deres stemme, men som ikke gør det.

Det lykkedes at finde Pernillas mor, fordi hun havde kørekortet med sig. Pernilla er lærer, og efter at læst en masse skriftprøver lykkedes det for hende at finde sin mor. Hvis hun ikke havde taget sit kørekort med sig som et minde om Chile, havde hun aldrig fundet sin mor.

I sagen om María Paz var det formodningen, at hun blev født i Clínica Freire. Hendes forældre udvalgte hende blandt otte børn, de stjal hende, og der foreligger ingen oplysninger om hendes biologiske oprindelse. Hun gennemgår en daglig kamp for at finde sin biologisk familie, efter at staten har krænket hendes rettigheder som person. Og sådan kan der fortsættes med de andre sager på arket.

Problematikken med mødre og familier

I sammenslutningen findes fædre, mødre og søskende, som søger deres børn, brødre og søstre. En mor fik at vide, at hendes søn var afgået ved døden, og hun fik ikke udleveret liget af sit nyfødte barn. Og hun modtog heller ikke officielle dokumenter som f.eks. en fødselsattest eller dødsattest. Og hun fik ikke at vide, hvilken kirkegård barnet var blevet bragt til. Det eneste, disse personer fik at vide, var, at hospitalet tog sig af begravelsen eller bisættelsen, eller at barnet var kommet i hospitalets fællesgrav, hvilket ikke var korrekt. De blev også fortalt, at liget ville blive overdraget til videnskabelige formål, og at de bare skulle tage hjem, fordi de jo var unge og kunne få flere børn. De fik heller ikke mulighed for at tage afsked med deres barn, og de fik at vide, at de var uerfarne mødre. De fik fjernet deres børn i hjemmet.

Der er adskillige sager i La Araucanía, hvor socialrådgivere ankom ledsaget af politibetjente. Forældrene fik bank, de tog børnene med sig, og de blev solgt til Sverige. Der var også børn, som blev fjernet fra børnehjem, hvor mange mødre arbejdede på landet. I løbet af ugen placerede de børnene på børnehjemmene, hvorefter de hentede dem igen i weekenden. I de første uger lod man mødre se deres børn, men senere sagde man til dem, at børnene var blevet syge. Og til sidst forsvandt de. Eller også sagde man, at børnene havde alvorlige sygdomme som leukæmi, og at de ville dø, hvis mødre ikke skrev under på, at børnene kunne komme til USA. Der er tale om en grov krænkelse af rettigheder. Og der skete noget lignende på midlertidige børnehjem og også i Conin.

Mødre har sendt fotos af deres børn, som blev indlagt i præmatur tilstand og med lav vægt, og man blev ved med at retfærdiggøre disse handlinger ved at sige, at mødre ikke tog sig ordentligt af deres børn – så havde man en undskyldning for at sende dem til udlandet.

Ana María Olivares fortalte, at man i sin søgen efter familier er stødt på mange forhindringer i de forskellige offentlige institutioner. På præsentationen beskrives en fremgangsmåde at søge på, som betød, at mødre kunne søge forskellige oplysninger på hospitalet, i Folkeregistret og andre steder. Det er her, det første problem med hospitalerne begynder. Mødre får generelt den besked, at deres journaler ikke findes, fordi der er gået 15 år. Det skyldes, at de efter loven skal destrueres efter 15 år. Mødre har også fået at vide, at der findes fødselsbøger, som dog er blevet destrueret, så de ikke kan søge efter deres data. Mødre er desuden blevet oplyst, at deres børn er begravet i fællesgrave. Der bliver ikke taget hensyn til de mødre, der dag efter dag søger efter disse oplysninger.

Der er afsagt et dekret i 2012, som anviser, hvad der skal ske med de omtalte journaler. Der fremgår således, at journalerne skal destrueres, når der er gået 15 år, uden at brugeren har været indlagt på hospitalet og ikke har været underkastet behandling. Når en journal destrueres, skal der foreligge en erklæring, som er underskrevet af hospitalets direktør. Det skal beskrives, hvordan journalen destrueres – om den afbrændes, om den opbevares i en kælder eller andet. Desuden skal journalens nummer være ledsaget af navnet på den pågældende person.

Det har generelt indebåret en stor omkostning af have journalerne liggende. De fleste hospitaler overholder ikke reglerne og undskylder sig med, at der er gået 15 år, siden der sidst blev søgt på materialet. Der findes dog også mødre, som igen har været indlagt på hospitalerne – og også i disse tilfælde udleverer hospitalerne kun journaler fra 2000, 2002 og 2003. Samtidig destrueres ældre journaler, hvis de ikke omtales separat i dekretet. Der er intet tilsyn med området, og journalerne er heller ikke blevet opbevaret på den korrekte måde.

Undersøgelsesdomstolen vil senere kunne lytte til en vidneerklæring fra Efterforskningspolitiet i Chile. Fernando Hernández foretog i den forbindelse en undersøgelse på nogle hospitaler, hvor journalerne var fra 1969, 1970 og 1971. De blev fundet henkastet i kældre og i fugtige lokaler, selv om loven foreskriver, at de skal opbevares korrekt. Denne undersøgelse gav en stor mængde information.

Der er hospitaler, som på trods af Transparensrådets (*Consejo para la Transparencia*) anbefalinger nægter at udlevere disse oplysninger. Det kan tilføjes, at disse mødre aldrig har været indlagt på hospitalet, og at de aldrig har født deres børn der, selv om de har en fødselserklæring, som siger, at det er tilfældet, og fødselserklæringen er underskrevet af vidner.

Det er et område, som vi gerne ser gennemgået af Undersøgelseskommissionen, fordi det er så vigtigt, ikke kun for vores sammenslutning, men også for de i tusindvis af familier, som søger deres journaler uden at kunne finde dem. De har således brug for at vide, hvad der foregår, og hvad der skal ske fremadrettet.

Der er to relevante områder i underprogrammet om oprindelse under Børnestyrelsen (Sename): adoptioner af chilenerne i Chile og i udlandet. Hvad angår de chilenerne, som opholder sig i Chile, skal her fremhæves forskellige problemer med programmet om søgning efter oprindelig familie, som har aktiviteter i alle regioner. Det er et underprogram, som udelukkende har til formål at lokalisere oprindelig familie til personer, som er blevet adopteret. Underprogrammet skal opfyldes med hjemmel i en lov.

Det er konstateret, at der findes forskellige fremgangsprocedurer i de enkelte regioner. Når man søger oplysninger i regionen Coquimbo, svares der med henvisning til andre procedurer end dem, som findes i f.eks. Metropolitana (hovedstadsregionen), i det sydlige Chile og i andre regioner. Formularen til søgning efter oprindelig familie findes kun på nettet, og brugeren kan kun bruge Explorer 8. Man må formode, at kravet om at bruge Explorer 8 og nettet er ret problematisk for de fleste mennesker. Der er således ikke ret mange servere, der opfylder kravene. Der er ingen, som downloader en særlig browsertype for at kunne gøre det. Der bør findes andre former for adgang, hvad enten der er tale om e-mail eller andre løsninger. Websitet er meget svært at få adgang til, og mange mennesker vil falde fra.

Websitet er både på spansk og engelsk, men den engelske version er af begrænset kvalitet, og den kan være svær for udlændinge at forstå. For personer i Sverige, Tyskland og Frankrig kan det være svært at læse de engelske formuleringer, som motivationsformularen indeholder. Det er ikke alene en ansøgning om at finde en sag, men også en motivationsformular. Okay. Er det virkelig nødvendigt at have en motivation for at få adgang til ens oprindelse? Det er jo ens ret og ejendom. Siger loven, at man skal kunne præsentere en motivation? Jeg ved det ikke. Loven siger tilsyneladende ikke noget om det.

Det nævnes, at sammenslutningen har kendskab til sagen om María Diemar, som har været forelagt Udvalget for social udvikling og Familieudvalget for nogle måneder siden. Hun er forkvinde for sammenslutningen *Los Adoptados en Suecia* (Adoptanter i Sverige) og har arbejdet i gruppen i 15 år. Der findes ca. 2.200 adoptanter i Sverige. Hun startede i Børnestyrelsens (Sename) program for mere end ti år siden, og dengang var programmet lige blevet introduceret. Hun blev bedt om at udfylde motivationsformularen, men eftersom hun ikke kunne spansk, var hun nødt til at tage kontakt til adoptionsorganisationen, som havde stået for hendes adoption til Sverige. Hun bad om at få en oversættelse af formularen.

Hun udfyldte formularen, men i Børnestyrelsen (Sename) var man af den opfattelse, at hendes måde at skrive på var lidt "negativ". Hun fik at vide, at hun udtrykte had over for sin oprindelige familie, og derfor blev hendes anmodning om at søge oplysninger afvist. Dermed begyndte en proces, som fortsætter i dag, hvor hun nu er forkvinde for sammenslutningen Los Adoptados en Suecia. Senere mødte hun sin oprindelige familie. Det var i 2004. Hun har aldrig haft problemer med at udtrykke kritik. En person, som søger sin familie, kan naturligvis have brug for at være kritisk! Desuden indeholder loven ikke krav om en motivation, for at man kan få adgang til sine oplysninger. Oplysningerne er private, de er ens ejendom, og de er en del af ens oprindelse og grundlæggende tilværelse.

Desuden kan det nævnes, at der er mange søgeprocesser, som varer i længere end et år. Der er personer, som har ventet på svar siden 2007. I nogle tilfælde kan myndighederne udlevere sager med komplette oplysninger, herunder forældrenes navne, og i andre tilfælde udleveres kun en del af sagen eller sådan, at navnene er fjernet. Loven indeholder ikke et krav om, at alle oplysninger, eller en del af disse, i sagen skal udleveres. Der siges heller ikke noget om, hvorvidt de skal udleveres med slettede navne eller ej. Loven siger derimod, at hvis en person ønsker adgang til oplysningerne om sin oprindelse, har vedkommende krav på at modtage disse oplysninger. Der er tale om en overspringshandling i fortolkningen af loven. Det er således op til den enkelte offentlige funktionær at beslutte, om han eller hun vil udlevere materiale eller ej – alt efter om vedkommende personligt vurderer, at oplysningerne skal udleveres. Som det er i dag, finder loven ikke anvendelse, som den burde. I stedet holder man private oplysninger tilbage og overtræder dermed de enkelte personers rettigheder i forhold til bl.a. privatliv, oprindelse, ret til livet og privat ejendom. Vi taler her også om personernes psykiske og emotionelle stabilitet. Det er i sidste instans disse forhold, som krænkes mest med den anvendte praksis.

Der er eksempler på medarbejdere i Børnestyrelsen (Sename), som har taget kontakt til en potentiel mor, og hvis moren har afvist, er sagen blevet lukket. Dette sker i alle sager, hvor der søges oplysninger om oprindelse i Børnestyrelsen (Sename). Ikke alene bliver sagen lukket, når en mor afviser at få kontakt. Sagen bliver også lukket, når en mor er afgået ved døden. Loven siger: Søgning efter oprindelig familie. Loven siger intet om: Søgning efter mødre. Der er således behov for en præcisering af, hvordan Børnestyrelsen (Sename) fortolker søgninger efter oprindelig familie. Er det kun moren, som er omfattet af denne oprindelige familie, eller findes der også en far? Er det også søskende? Der er grundlæggende tale om magtmisbrug, når en person, som har til opgave at tage kontakt, oplyser, at moren er død. Der bliver sendt en mail, og sagen lukkes. Herefter er der ikke længere adgang til sagen, hvis ejerskab ligger hos den person, som søger efter sin oprindelse.

Der er også sager, hvor bestemte medarbejdere har oplyst, at de har foretaget søgning efter mødre, som ikke har ønsket kontakt – hvor de så efterfølgende bliver kontaktet på en anden måde (der er altså personer, som ikke ønsker at acceptere en besked om, at deres mor ikke vil møde dem), og hvor mødrene efterfølgende har sagt, at Børnestyrelsen (Sename) aldrig har taget kontakt til dem. Det vil altså sige, at der er medarbejdere i Børnestyrelsen (Sename), som siger, at de har lokaliseret moren, men at hun ikke har ønsket at få kontakt. Dermed lukkes sagen. Hvad er baggrunden for at handle på denne måde? Det ved vi ikke.

Når der er tale om udlændinge, er det hele lidt mere kompliceret. Overordnet set er der problematikken med sproget, spansk eller engelsk, og kravet om at have adgang til Explorer 8. Det er lidt til grin, at det kun er Explorer 8, som er en mulighed, når nu der findes så mange andre elektroniske platforme. Netop dette følsomme program er der ikke nogen teknologisk adgang til.

Sproget har betydet, at kommunikationen mellem adopterede og Programmet for søgning efter oprindelig familie ikke har været særlig brugervenlig. Der er blevet udsendt sager med fejlagtigt navn på den biologiske mor, og der er også udsendt sager, som er blevet ændret. Det betyder, at den person, som skulle modtage sin sag, i stedet har modtaget f.eks. sin søsters sag – eller en sag til en anden person, som hun ikke kender.

Når man taler med de adopterede, og det er ikke kun udenlandske adopterede, får de at vide, at de ikke må foretage søgninger ad andre kanaler end via Børnestyrelsen (Sename). De må f.eks. ikke bruge Facebook. Det er stadig ikke klart, hvilken del af loven der skulle angive, at en person har forbud mod at søge efter sin familie gennem sociale medier eller på anden vis. Jeg ved ikke, hvilken paragraf det skulle være. Det er noget, som skræmmer de enkelte familie, eftersom der er mange, som har knappe ressourcer. Der er mange mødre, som føler sig skræmte efter mødet med disse magtmisbrugende repræsentanter for staten.

Som prikken over i'et kan det nævnes, at Børnestyrelsen (Sename) faktisk har e-mailadresserne og godt kunne sende dem sagerne bagefter. Adoptanterne i udlandet bliver alligevel bedt om at give tilladelse til at åbne en sag, men tilladelsen skal dels apostilleres, som det er normalt, dels skal den være vedlagt en ansøgning, som er underskrevet af den pågældende og af adoptivforældrene. Hvis adoptivforældrene ikke skriver under, kan den adopterede ikke bede om sin sag, også selv om vedkommende er myndig. Der er heller ingen, som ved, hvor i loven det står, at en adopteret skal have fået tilladelse fra adoptivforældrene for at kunne søge sin oprindelse. Det vides stadig ikke. Der er sager med personer, som er blevet mishandlet og misbrugt i forbindelse med deres adoption og som har været meget præget af det. Der er personer, hvis forældre er afdøde ved døden, og der er andre, som bliver fulgt af deres forældre gennem processen. Men det kræver ikke nogen underskrift. Derfor må man spørge sig selv i dag, hvad der egentlig foregår hos Børnestyrelsen (Sename) og i deres søgningssystem.

Afslutningsvis kan det nævne, at adoptionsloven anfører, at det er Folkeregistret, som skal opbevare alle sager om personer, som er blevet adopteret.

Loven angiver desuden, at alle personer kan få adgang til deres sag ved at anmode om det. Dog skal det tilføjes, at det i Folkeregisterbekendtgørelsen står anført, at sagen kun kan udleveres via domstolene, ved mellemkomst af en dommer.

Dog er det bemærket af Statssekretariatet for udenrigsanliggender, som vi mødte for ca. en måned siden (konsulaterne har i alt registreret flere end 18 lande med adopterede), at man her har modtaget mange anmodninger fra adopterede chilenerne i udlandet. Man har derfor talt med Folkeregistret, som åbne sagerne direkte uden at rådspørge domstolene.

Der er generelt et problem med Folkeregistret. Der er mange mødre i disse sager, som – når de søger i Folkeregistret – ikke står anført med tilknytning til deres børn, eller som er registrerede med tilknytning af børn, som efter deres opfattelse er afdøde ved døden.

Som eksempel kan nævnes tilfælde, hvor en person pludselig modtager børnepenge for en søn eller datter, som vedkommende har fået at vide er afgået ved døden. Og der er tilfælde, hvor personen har fået at vide, at det skal vedkommende ikke tænke mere på, at vedkommende bare skal tage hjem, og at myndighederne selv står for begravelsen – og hvor det nu viser sig, at barnet står indskrevet som levende person.

Der er mange varianter af denne historie. Og i nogle tilfælde er der ingen, der er klar over, hvem der har indskrevet barnet – og Folkeregistret har heller ingen idé om det. Folkeregistret siger: Vi har ingen oplysninger. Men der er ting, der er streget over, uden at nogen ved noget. Ingen svarer, og der kommer ingen svar. I andre sager siger Folkeregistret: “Nej, men din underskrift står jo her.” Her står dit navn, men det er ikke din underskrift. Det oplyses, at man aldrig har registreret den pågældende person. Og der er ingen, der ved hvorfor. Derfor er der ingen mulighed for at undersøge det nærmere og få det bedre belyst. I andre tilfælde har de børn, som faktisk eksisterer, ikke nogen tilknytning til moren.

Der er en sag, som hermed indbringes for Undersøgelseskommissionen, om en mor i den sydlige del af Chile, som fik 14 børn. To af børnene blev fjernet fra hende. I dag er der ti børn, som officielt er tilknyttet hende – ikke 14 – men ud af de ti er der to, som aldrig har eksisteret. Det betyder altså, at nogen har registreret dem – vi ved ikke hvem – i hendes navn, men ingen af dem har nogensinde ansøgt om kørekort, de har aldrig fået foretaget en sagsbehandling, intet. De findes ikke!

Moren henvendte sig til Folkeregistret for at få at vide, hvad der var sket, men ingen kunne give et svar. Der er ikke nogen steder, hvor man kan hente disse oplysninger, som tilhører privatlivets fred.

Hvis man alligevel kontakter Folkeregistret for at bede om en liste over de børn, der er registreret, så kan ikke få en sådan liste. Hvorfor? For der er en bekendtgørelse, som siger det. Hvorfor? Det er der ingen, der ved. Det er eksempler på disse ubærlige ting i livet.

Det foreslås, at De alle tager kontakt til Folkeregistret for at bede om en liste over samtlige børn, der er indskrevet i Deres navn. Det kan godt være, at de deputerede kan få listen, men det store flertal af borgere kan ikke.

Derudover findes der en række børn, som er registreret uden bopæl. Blot i Santiagos kommune er der et stort antal tilfælde med børn, som er indskrevet med bopæl på hoteller eller uden bopæl. Der er her generelt tale om ulovlige adoptioner. Ikke i alle tilfælde, men det gælder i langt de fleste tilfælde, man har kunne finde.

Her kommer yderligere et eksempel: I Santiagos kommune er der registreret mere end 3.000 personer, som ikke har bopæl, og som ikke findes i Chile. Alligevel er de indskrevet i Folkeregistret og dermed i Valgregistret (Servel). Derfra skal der trækkes 3.000 personer i Santiago ud af tallet. Man har også beregnet antallet i alle andre kommuner i Chile, og i den stor del af tilfældene er der tale om ulovlige adoptioner.

Der findes en lang række børn, som er blevet registreret, uden at forældrene dog har mødt frem for at registrere dem. Man har anmodet Folkeregistret om at få adgang til arkiver osv., men det er blevet afvist med henvisning til, at der er tale om sager, hvor de pågældende personer selv skal møde op for at få vist oplysningerne. Det lader dog til, at der er mange mødre, som er helt klar over, at deres børn ikke findes. De ved ikke engang, om børnene er registreret, og som sådan har de brug for disse oplysninger for at kunne lokalisere deres børn. Det bliver de dog nægtet.

Der er brug for andre måder for at få præcise svar om oplysningerne.

Der er mange personer med dobbelt fødselsregistrering. Før digitaliseringen var der ikke nogen registrering af dem, men det er personer, som her står med et alvorligt problem: De er to personer og nogle gange ovenikøbet tre personer. Et eksempel er en person, som var blevet adopteret. Personen havde store problemer, og derudover havde vedkommende to identiteter i Chile og derudover en tredje identitet. Barnet blev grundlæggende indskrevet tre gange. Faren registrerede barnet. Herefter blev barnet fjernet fra hospitalet, hvorefter en anden person registrerede barnet. Den samme person fik yderligere et fjernet barn, som blev registreret sammen med barnet. Det er tre registreringer, som alle sammen er gyldige. Dog ved Folkeregistret stadig ikke, hvad man skal gøre ved det.

Mange af de adoptivbørn, som er kommet andre steder hen, stammer fra mapuchefolket. Men eftersom de er registreret med svenske forældre, uden forældre, som er mødt frem for at registrere dem, og med angivelse af svensk navn, har de ingen mulighed for at få fastlagt deres identitet med oprindelse i mapuchefolket. Og der er virkelig afgørende, eftersom deres oprindelse er det samme som deres identitet. Dog kræver loven, at deres identitet bliver dokumenteret ved hjælp af efternavnet. Der er yderligere det problem, at man også har taget den kulturelle identitet fra personerne.

De kom tilbage fra Sverige netop for at forstå problematikken nærmere, og i Sverige er der faktisk omtrent 1.000 chilenerne, som oprindelig stammer fra mapuchefolket.

Endelig skal her fremhæves problematikken med ulovlige adoptioner. Men alle deres mødre, som De ser her, kæmper nu med hospitalerne, med registrene, med sundhedsmyndighederne og med skolerne, som heller ikke udleverer oplysninger til netop deres datter, som faktisk gik her på skolen, og som pludselig forsvandt.

De kæmper i dag ikke alene for at blive genforenet med deres barn. De kæmper også med staten, som ikke vil udlevere de ønskede oplysninger.

Den selvsamme stat, som tillod, at børnene forsvandt, blev bortadopteret på ulovlig vis og blev fjernet fra deres hjem, tillader ikke i dag, at børnene søger oplysninger om deres oprindelige familie.

Vi oplever derfor i dag en dobbelt overtrædelse af rettigheder. For det første taler vi om en juridisk-strafferetlig overtrædelse. Dette område er allerede ved at blive undersøgt, og medarbejderne ved domstolene og i Efterforskningspolitiet vil bestemt også lægge mærke til det.

For det andet står vi i dag med en stat, som ikke er underlagt tilsyn, og som gør, hvad der passer den, med journalerne. Desuden er det de enkelte kontorledere, som egenhændigt beslutter, hvilket kriterium der efter deres opfattelse er bedst. Og der er ingen, som ved, hvorfor de gør det den måde, og hvorfor de prioriterer bestemte ting frem for andre.

Elena Heredia fortalte, at hendes to tvillingedøtre blev født i 1972 på regionshospitalet i Concepción. Hun tilføjede, at de lå i kuvøse i to måneder, fordi de var født otte uger før termin. Efterfølgende blev de udskrevet, efter at perioden i kuvøse var overstået, og så tog de alle til mormoren i Angol, for at hun kunne hjælpe med døtrene. De var der i to måneder, og derefter vendte hun tilbage til hospitalet i Concepción med døtrene. Hun talte med socialrådgiveren, som fik hende til at underskrive et dokument om, at de ville tage sig af døtrenes omsorg. Hun vidste dog ikke, at hendes døtre ville blive bortadopteret. Eller rettere – hun forstod det ikke.

Dengang, i marts 1973, var hun kun 17 år. Inden de fik hende til at skrive under, tog socialrådgiveren den ene datter fra hende og sagde, at hun roligt kunne skrive under. Hun fik dog aldrig datteren rakt tilbage igen, og samtidig blev hun bedt om at udlevere hendes fødsels erklæring. Hun havde pigernes bleer i tasken, og dem fik hun taget fra sig, og det samme skete med døtrenes sutteflasker.

Hun forstod nu, at mormoren allerede havde afleveret den anden pige til socialrådgiveren. Herefter sagde socialrådgiveren: Elena, du har lige underskrevet en erklæring om, at du ikke får pigerne tilbage igen. Og mormoren trak hende væk i armen, hvorefter hun ikke hørte mere til pigerne. Mormoren ville ikke sige, hvor pigerne var blevet placeret.

Ud over fra den vold, hun blev udsat for, var hun også traumatiseret. Så flyttede hun til Santiago, hvor hun var under militærkuppet og i tiden under Pinochet. Hun blev boede i Santiago i årene efter. Hun vendte ikke tilbage til Concepción. Og da hun så vendte tilbage til Concepción i 1981, fik hun oplyst, at hendes døtre var blevet sendt fra hospitalet og til Laguna Redonda i Concepción. Senere talte hun med en pige på opholdshjemmet. Det var en veninde fra barndommen, som hun havde boet i nærheden af i gaden Calle Castellón. Hun kendte hende lige fra den tid, da familien flyttede til et nyt hus. Det var nok i 1973, og her havde de stadig pigernes vugger stående. Juanita, som var navnet hendes barndomsven, sagde: Min mor tog sig af pigerne som spæde, fordi hun havde haft arbejde på regionshospitalet i Concepción. Hun tænkte ikke på, at det var en special situation. Det var også sådan, at Juana Salazars anden søster, María Teresa Salazar, havde haft arbejde på neonatal afdeling, dvs. der hvor pigernes var blevet født (den hospitalsafdeling, hvor man giver de nyfødte behandling og omsorg). Fordi hun arbejdede på hospitalet, virkede det normalt, at hun tog sig af pigerne, og eftersom de havde et nyt hus, forekom det hele at være rigtigt og normalt.

Da hun flyttede derfra, havde hun ingen kontakt med veninden, inden hun vendte tilbage i 1981. Det var på det tidspunkt, at hun fik at vide af veninden, at hendes døtre havde boet i venindens hjem, og at de var som en familie for pigerne. Det var på dette tidspunkt, at hun forstod, at det var her, hendes døtre havde været.

Hun vendte tilbage i januar i år og tog til regionshospitalet i Concepción for at anmode om at få tilsendt indlæggelsesjournalerne fra dengang, hun var indlagt på hospitalet, og fra dengang hendes døtre blev født. Men det blev afvist af hospitalet. De sagde til hende, at hun skulle komme personligt. Hun forklarede, at hun var syg, at hun havde en sygdom og var blind, og det derfor var umuligt for hende at tage derhen personligt. Det reagerede hospitalet dog ikke på.

Derfor mødte hun personligt op den 3. januar, bad om at få udleveret fødsels erklæringen og indlæggelsesjournalerne, men hun fik straks det svar, at det ikke kunne lade sig gøre med følgende begrundelse: Hvis en patient ikke er blevet behandlet på et hospital i 15 år, bliver sagens oplysninger automatisk destrueret. Derfor kunne hun ikke få journalerne. Hun bad dog stadig om at få fødsels erklæringen.

Lederen af sammenslutningen *Agrupación Hijos y Madres del Silencio* (Tavse Børn og Mødre) i Biobío, María Elena Castro, tog senere til hospitalet. Hun læste indholdet i bogen, hvor navnet Elena Heredia var registreret, ligesom også tvillingedøtrene stod opført. Hun fik dog ikke lov til at tage fotos, fordi hun ikke havde fået Elenas tilladelse. Derfor fik hun ikke noget med sig fra hospitalet.

Det skal tilføjes, at der efter sigende blev sendt et anbefalet brev til hendes hjem i San Bernardo, som det var hensigten, men eftersom modtageren var ubekendt, blev brevet returneret. Mine damer og herrer, jeg må dog sige, at det er løgn. Der kom ikke noget brev i hendes navn. Man skal nemlig skriftligt bekræfte modtagelsen af et anbefalet brev, og hvis det var blevet modtaget af en anden person i husstanden, skulle vedkommende vise sit identitetskort og underskrive. Men det skete ikke. Derfor har indlægsholderen i dag personligt sendt en klage til Sundhedsministeriet.

Nicole Guillaume kunne ikke give møde for Undersøgelseskommissionen pga. helbredsmæssige problemer, og derfor blev ordet i stedet givet til hendes mand, **Cristián Cortés**, som talte på hendes vegne.

Cristián Cortés forklarede, at hans hustru ikke har kunnet medvirke pga. problemet med helbredet. Hun lider således af kræft i en indledende fase. I stedet blev hustruens indlæg oplæst:

Nicole Guillaume blev i en alder af 21 år indlagt på fødeafsnittet på hospitalet San Borja Arriarán den 15. maj 1992, kl. 18.00 for at føde sin anden datter. Efter at hun var ankommet, blev hun undersøgt. Hun var ca. otte måneder henne i svangerskabet, hun havde kraftige krampes, og vandet var allerede gået.

To læger undersøgte hende, og det undrede hende meget, at de ville vide, hvor hendes efternavn stammede fra. Den ældste af lægerne sagde til den anden, at han ville tage til »paro«. Der er ingen, som indtil dags dato har vidst, hvad ordene betyder. Der blev ikke udfyldt en indlæggelsesseddel. De sendte hende over i den venstre del af fødeafsnittet, hvilket var den modsatte del af, hvor hun havde været under den første fødsel. Hun blev lagt inde på en stue, hvor der ikke var andre patienter, og en sygeplejerske lagde drop på hende. Derefter begyndte hun at blive meget døsigt, og alt blev sløret. Hun kunne ikke skelne mellem ansigter – det var kun silhuetter, hun kunne se. Alt var som i en tåge.

Da fødslen gik i gang, blev hun bragt ind på en operationsstue, hvor en mand – det kunne hun høre på stemmen – løftede hendes overkrop op, så hun næsten var siddende. Og der var en kvinde, som løftede hendes hoved og gav hende en lussing. Hun husker kun lyden af lussingen og vidste, at hun var nødt til at sige noget. Det prikkede i den højre arm, og mens hun sov, fornemmede hun, at hun fødte sin datter. Hun hørte, at datteren skreg højt.

Hun vågnede op ved, at hun var ved at blive kvalt i opkast. Hun befandt sig en i meget smal gang, og ved siden af hende var der en kvinde, som var klædt i blåt. Hun kunne ikke se hendes ansigt, fordi alting stadig var så tåget. Nede for fodenden af sengen råbte hun: Jeg skal fortælle dig, at hun er død! Hvorfor beder du så om at få hende? Lad være med at græde og lave scener. Hun besvimele, og da hun var kommet sig, var der en anden kvinde, som sagde til hende: Lad være med at græde. Videnskaben får glæde af dit barn, og andre kvinder kan undgå at komme ud for det, der er sket for dig. Desuden er du ung og får flere børn. Du har jo allerede en datter, som du så kan elske endnu mere. Hun husker ikke rigtigt dette ansigt. Hun ved, at kvinden var klædt i noget lyst, og at hun var forholdsvis høj. De kom noget i droppet, og hun faldt i søvn igen. Samtidig ventede familien udenfor og fik den besked, at hun havde det godt, og at både hun og datteren var i en god forfatning.

Der var en mand i blåt, som sagde til hendes mand, at hans datter var afgang ved døden. Det havde været alvorligt, og de havde været nødt til at foretage en udskrabning [sic]. Hun vidste ikke, hvad klokken var. Det næste, hun huskede var, at hun var kommet ud af hospitalet og befandt sig i en gang med mange vinduer. Da det blev besøgstid, kom hendes mor og mand ind. De blev forskrækkede over at se hende så påvirket af medicin og bad samme dag om, at hun blev udskrevet. De bad også om at få udleveret datterens lig.

Der kom en læge, som var klædt i blåt. Der kom også en kvinde i blåt. De sagde på en meget voldsom måde, at de ikke kunne udlevere liget, fordi det skulle anvendes til videnskabelige formål. Derfor havde de ikke ret til at få hende at se. De burde heller ikke insistere på det, for datteren havde bare været en lille gnalling, og det havde de alligevel nok ikke lyst til at se. Derefter blev de bedt om at underskrive nogle dokumenter, og der var en, som sagde, at underskriften var frivillig. Hun fik at vide, at hun kunne komme tilbage inden for nogle dage for at få fødselsattesten. Hun forlod hospitalet meget dårlig tilpas, men ellers var der ikke andet.

Da de kom tilbage for at få udleveret fødselsattesten, sagde de i fødeafsnittet, at de ikke havde nogen attest, og i stedet blev de sendt hen for at tale med hospitalsdirektørens sekretær. Hun var egentlig meget venlig, men da hun gik ind på computeren for at lede efter hendes data, skiftede hun toneleje og råbte: Det har I jo allerede fået! Hvis I nu kommer tilbage og vil vide, hvor hun er, og hvem der har jeres datter – ja, så må I komme med en advokat og en kendelse fra Højesteret. De blev smidt ud af kontoret, og der blev tilkaldt politi og vagter.

Der er nu gået 26 år, og hun ved stadig ingenting. Hospitalet har svaret, at man ikke har nogen oplysninger om, at hun skulle have været på hospitalet – selv om hundes store datter og desuden hendes søn er født på samme hospital.

Hospitalets historiske arkiv indeholder ingen oplysninger om, at hun skulle have født et barn her i 1992. Sundhedsministeriet giver samme svar.

Alle døre er blevet lukket for familien, der har lidt meget som forældre i de sidste 26 år. De mangler en datter, og ingen kan sige, hvor hun er.

“Lad mig tilføje, at en af grundene til min kones sygdom, netop er den sorg, som har tynget hende i de sidste 27 år, og der er mange af disse mødre, so udvikler også patologiske tilstande som depression, kræft og fibromyalgi.

Den dag fik hun ikke alene frarøvet sin datter. De rev også min kones inderste væsen og positive livstilgang fra hende.”

María Orellana takkede for muligheden at fortælle en meget trist historie til ære for de mange mødre, som i mange år har befundet sig i tavshed.

María Orellana fødte sit barn nummer to på Hospital Clínico San Borja Arriarán, som tidligere hed Paula Jaraquemada. Det skete den 18. februar 1985. Da hun kom til hospitalet, havde hun allerede fødselsveer. Hun var 39 uger og 6 dage henne i svangerskabet. Hun skulle føde til termin.

Hun fortalte, at hun tilbragte hele den foregående nat med mange kramper, og hun ankom til hospitalet en mandag morgen kl. 7.30. Hun blev undersøgt og fik at vide, at hun allerede havde veer. Hun skulle blive på hospitalet og blev bedt om tage afsked med min mand, fordi hun skulle indlægges. Hun tog afsked med sin mand, afleverede sit tøj og blev på hospitalet.

Der blev gjort forberedelser til kejsersnit. Der forholdt sig nemlig sådan, at hendes første søn, som havde været med hende, blev født ved kejsersnit pga. fosterets tilstand, og det samme skete med hendes søn nummer 2.

Efter at været forberedt på operationen, blev hun overført til et forværelse, hvor hun opholdt sig kort tid. Hun tror, at det måske var en times tid. Hun lå på en bære. Det var ret koldt, og hun lå og ventede i fuldstændig stilhed. Hun var meget bekymret for smerterne, og der var ingen, der tog sig af hende. Hun husker, at der pludselig kom en gruppe læger og sygeplejersker ind, og at de gik i gang med at gøre parat til kejsersnit.

Det var de i gang med, da hun sagde til dem, at hun havde fået en voldsom smerte i ryggen og havde et grimt stik i hjertet. Hun sagde, at hun ikke havde det godt. Netop da fødte hun sit barn og udbrød: "Min søn!". Det gjorde hun, fordi hun hørte en sygeplejerske sige: "Det er en dreng." Samtidig med, at sygeplejersken sagde, at det var en dreng, fik hun en indsprøjtning med en klar væske i sonden.

Kort tid efter begyndte hun at blive svimmel, og hun kunne se, at der var nogle ansigter lige foran hendes, men at de derefter forsvandt. Og der var nogle stemmer, som bliver fjernere og fjernere. Derefter faldt hun i søvn.

Hun vidste, at man normalt altid er ved bevidsthed i forbindelse med kejsersnit. Hun har fået fire børn ved kejsersnit, og hun aldrig mistet bevidstheden ved de andre indgreb. Men i denne situation fik de hende til at sove, og hun fandt aldrig ud af, hvad der skete i den periode, hvor hun vågnede op igen. Det foregik ikke sådan ved de andre fødsler, hvor hun var ved bevidsthed og kom på genopvågningsstue med store smerter. Det var ikke det, hun oplevede ved denne fødsel. Hun vågnede først, da hun var kørt ind på sengestuen, hvor der var andre mødre.

Her begyndte hendes kvaler, da hun igen og igen spurgte efter sin søn. Hun spurgte de læger og sygeplejerske, der kom ind på stuen: "Hvad med min søn – hvor er han kommet hen?" Hun fik hele tiden det samme svar: "Du skal nok få besked af jordemoren." Alt dette skete den 18. oktober, og også hen på eftermiddagen fortsatte hun med at spørge.

Det blev den 19. februar, og der var ingen ændringer. Lægerne kom næste morgen for at undersøge hende. De sagde, at hun havde det godt, og hun spurgte herefter: "Og hvad med min søn?" En læge svarede: "Det kan jeg ikke svare på. Det ved jordemoren. Jeg beder hende om at komme herind og give dig besked." Der skete ikke mere den 19., og hele dagen gik på den måde. Det blev aften og nat, og hun ventede hele tiden på at høre nyt om sin søn.

Det blev den 20. februar, og klokken var nok været omkring kl. 11 om formiddagen, da en barneplejerske to gange kom hen til døren til stuen. Hun kiggede ind og gik igen. Hun kiggede igen ind og gik igen. Den tredje gang kom hun ind på stuen, stillede sig ved fodenden af sengen og sagde: "Var du godt klar over, at din søn var meget lille?" "Mon du har hørt, at din søn kom i kuvøse og havde problemer med åndedrættet?" María Orellana svarede: "Nej, jeg vidste ikke noget. Jeg har været her fra den 18. og frem til 20, og I har ikke sagt noget som helst om min søn." Barneplejersken satte sig ved sengekanten og sagde: "¿Hvordan taler du til mig datid, hvorfor siger du ikke, hvad du ved? ¿Er min søn måske død?" Og hun sagde: "Ja, han var meget lille."

Hermed modtog hun den værste besked i sit liv. Hun satte sig op i sengen. Hun var ved at give op og ville have fat i sin søn. Hun sagde: "Tag mig hen til min søn." Men dem på hospitalet sagde: "Nej, det kan vi ikke hjælpe dig med. Du kan ikke få drengen med dig. Det er bedst, at du bærer ham med dig i mindet. Din søn ligger med slanger i kroppen, og han er helt blålig i huden. Det er bedst, at du ikke husker ham på den måde." Hun svarede tilbage: "Jeg er ligeglad. Det er min søn, og jeg vil se ham."

Eftersom hun havde sat sig op i sengen, begyndte hendes sår at bløde, og barneplejersken kom ind. Og jordemoren begyndte at diskutere med barneplejersken, og den ene spurgte til den anden, hvorfor hun ikke havde fået noget at vide, så de kunne give hende beskeden. Og mens de diskuterede, tænkte hun kun på, at hun ville væk derfra og se sin søn, som de ellers nægtede at give hende lov til.

Der gik to timer, og hun spurgte en kvinde, som hun tidligere havde talt med, om hun kunne komme i kontakt med sin mand. Det var sådan, at kvinden og hendes mand boede i kvarteret Los Nogales, hvor María Orellanos mand også arbejdede. Hun gav navnet på sin mand videre til kvinden og bad hende mindeligt at fortælle ham, hvad der var sket. Hun følte sig meget alene. Det gjorde kvinden, og manden ankom til hospitalet ca. kl. 16 om eftermiddagen – sammen med sin bror.

Da hendes mand kom, fik de følgende besked: "Jeres søn var i live en dag, og nu vil gerne spørge jer, om I kan give drengen en religiøs begravelse. Hvis I ikke kan det, kan vi gøre det her på hospitalet. Samtidig sagde de: "På den måde slipper I for omkostningerne. Men det betyder samtidig, at I skal underskrive nogle dokumenter, hvorefter barnet bliver overdraget til videnskabelige formål. Det vil andre børn få glæde af senere." Hendes mand accepterede forslaget, umoden som han var. Manden sagde, at han underskrev et dokument, men at han ikke læste, hvad han skrev under på. Og drengens lig fik han heller ikke at se.

María Orellano blev udskrevet fra hospitalet den 22. februar – det var en fredag – og herefter indskrev hun sin søn på det lokale folkeregister, som ligger lige uden for hospitalet. Barnet blev registreret, men der blev aldrig anmodet om en dødsattest – ingenting. Dødsårsagen er stadig ukendt.

Sidste år var der en fjernsynsreportage, som omtalte disse sager. Indlægsholderen havde ikke selv set reportagen. Det gjorde til gengæld hendes svigerdatter, som fortalte om den tvivl, hun selv følte: “Jeg så reportagen og synes, at sagerne minder meget om min. Historierne har det med at gentage sig. Har De mon bedt om en dødsattest?” Hun svarede benægtende, og derfor bad hun om det på nettet.

Det fremgår af dødsattesten, at dødsårsagen hos hendes søn var et åndedrætssyndrom pga. hyalinmembraner, fordi barnet var født for tidligt. Men hun tilføjede: “Nej, min søn blev ikke født for tidligt. Han blev født lidt til termin (40 uger), og 39 uger og 6 dage svarer jo næsten til 40 uger”. Sønneren var altså ikke født for tidligt, og hun gik op på anden sal for at få fat i kontrolkortet til ambulatoriet i San José de Chuchunco. Her viste det sig, at den sidste kontrol blev udført den 5. februar, hvor hun var 37 uger og 5 dage fremme i svangerskabet. Hun havde således et svangerskab med termin ved 40 uger. De sagde til hende, at det ikke kunne være korrekt. De sagde, at hun havde ret, fordi liget af det lille barn, som var afgået ved døden, ikke var hendes søn. Hendes søn var ikke født for tidligt. Hun tilføjede, at der var taget EKG. Hun havde ikke fået disse fotos, fordi man på den tid ikke udleverede fotos. Der blev kun lavet en rapport. Den holdning havde ambulatoriet også.

Hun fortalte, at hun havde fået et sundhedskort af socialrådgiveren, fordi man på et tidspunkt havde spurgt hende, om hun kunne betale for fødslen. Det svarede hun nej til, fordi hun ikke havde ressourcer til at betale for fødslen. Derefter fik hun et sundhedskort, som gjorde, at hun ikke skulle betale for fødslen. Hun har nævnt dette, fordi sammenslutningen i alle sager henviser til, at socialrådgiveren havde udleveret et sundhedskort, som blev givet til borgere, som kom fra en oprindelig befolkning.

Bagefter begyndte de sammen med hendes søn og svigerdatter at indsamle oplysninger. De tog til hospitalet Paula Jaraquemada, som sagde, at der ikke fandtes oplysninger, og at der ikke var en journal med fødslerne, hverken for Cristian eller nogen af børnene. De tog hen på hospitalet to gange, men den anden gang havde svigerdatteren bedt om at få oplysninger. Svigerdatteren har hjulpet meget med dette, og det samme har sønnen. På den måde fik de fat i oplysninger. Hun fik en e-mail med en besked om, at der nu var blevet fundet en journal, og hun tog hen for at hente journalen. Den pågældende journal indeholdt ingen oplysninger om fødslerne. Der var kun en klinisk historik, som gik tilbage til 2002, hvor hun var blevet steriliseret. Der var ikke de oplysninger om fødslerne, hun havde brug for, og hun blev oplyst, at Lov nummer 19.000 ikke angiver noget om, hvordan dokumentationen skal beskyttes mod at blive destrueret. Der fandtes ikke noget. Og hun tilføjede, at det ikke kunne være rigtigt, at loven på denne måde beskytter en lovovertrædelse! En klinisk journal indeholder mange prøver på mange ting, og det kan ikke være meningen, at loven beskytter en lovovertrædelse. Hun tilføjede, at hun ikke ved meget om loven, men i dette tilfælde var loven meget graverende, fordi den gjorde så stor skade. Og journalen kom aldrig for dagen – der er ingenting. Hun blev spurgt, hvorfor hun dog kontaktede ambulatoriet for at bede om sine papirer og EKG-billederne, når nu hendes søn var født for tidligt. Men hun ville have bekræftet, at sønnen ikke var født for tidligt. Herefter begyndte hun sin søgning. Hendes søn fortalte, at fødselsdokumentationen, der var blevet anmodet om i april i Peñaflor, hvor han bor, var blevet fundet takket være Gennemsigtighedsloven. Han havde bedt om det siden april, men havde ikke kunnet få det udleveret, fordi der ingen oplysninger var. Men takket være Gennemsigtighedsloven lykkedes det, efter at de havde insisteret på det i så lang tid. Hendes søn henvendte sig også til Folkeregistret, men her ville man ikke hjælpe i første omgang. De tiltvang sig adgang til kontoret tilhørende advokaten Alejandra Herrera. De trængte ind på hendes kontor og blev der, indtil hun udleverede attesterne til dem. Hun spurgte om, hvorfor de skjulte dokumenterne, når de nu tilhørte hende. Det ville hun gerne vide.

Hun fortalte, at hun ikke kendte sin søns vægt og heller ikke vidst andet. Hun fik det udleveret, og samtidig sagde hun til sin søn, at der var noget galt. Man siger nemlig, at hver eneste gang, man foretager en obduktion, skal der tages fingeraftryk. Men i sagen med hendes søn fandtes disse fingeraftryk ikke. Der var rigtig mange udråbstegn. Og det gjorde hende mere i tvivl. Attesten indeholdt information om, at hendes søn var blevet begravet på kirkegården Cementerio General, og hun fik udleveret et nummer, så hun kan forsøge at lokalisere begravelsesstedet. Hun tog hen til den omtalte kirkegård, hvor hun blev venligt betjent af arkivlederen. De gik igennem en række bøger, og han sagde: "Jeg kan se, at vi faktisk ikke har modtaget noget fra Paula Jaraquemada. Det er jeg ret overbevist om, men alligevel vil jeg gerne lade jer se bøgerne, så I kan gennemgå årene fra 1985 til 1992. Så kan I selv konstatere, om nummeret findes her." De søgte, men fandt ikke noget. Hendes søn tog nogle fotos frem. Her ses kopier af de fotos, som er taget af bogens ark. Her fremgår liget af hendes afdøde søn ikke. Det vil sige, at de oplysninger, de havde fået, var ukorrekte. Hendes søn blev ikke bragt til Cementerio General og heller ikke til andre steder. Det betyder, at liget af det afdøde barn ikke tilhørte hendes søn, og dette fremgik også af den anatomisk patologiske attest. Wanda Fernández underskrev den anatomisk patologiske obduktionserklæring, som dokumenterede, at hun havde undersøgt liget af et spædbarn på 36 uger. Denne oplysning er dog ikke sammenfaldende med hendes fødselstidspunkt, som var 40 uger. Det pågældende barn vejede iflg. rapporten 2,320 kg og var 44 cm høj. Hun spurgte sig selv, hvordan hun kunne slappe af, hvis ingen af oplysningerne var i overensstemmelse med virkeligheden. Hun besluttede sig for at tale med den vagthavende jordemor. Hun tog kontrolkortet fra dengang med og beskrev sin sag over for jordemoren. Hun bad jordemoren om at vurdere, om det så normalt ud, hvilket jordemoren svarede nej til. Selv om der havde været en regnefejl, kunne det ikke være så mange uger, sagde jordemoren. Det kan højst dreje sig om nogle dage eller en uge, men ikke næsten en måned. Jordemoren sagde: "Dit spædbarn blev født til termin".

Her ses sagsmappen, som viser de fremskridt, hun havde opnået med sine egne midler. Hun tilføjede, at hun er kristen. Hun bad til Gud for at få hjælp til at søge efter sit barn. Hun sagde: "Kære Gud, hvis mit barn lever, så giv mig et tegn, så jeg kan fortsætte min søgning". Hendes svigerdatter havde ansøgt om et DNA-kit, som ville komme fra USA efter to uger. Men man skulle ansøge på forhånd. Der var gået to uger efter ansøgningen, og svigerdatteren sagde: "Du kan få glæde af DNA-kittet. Det bliver sendt her til Chile, og så får du mulighed for at få taget en DNA-prøve. Der er sket fremskridt, og der er en god chance for, at du kan finde din søn igen."

De børn, som er blevet sendt til udlandet på denne måde, har korrekte attester. Og derfor er det virkelig irriterende, når der kommer en ukorrekt attest. Nogle adoptivforældre har på et tidspunkt fortalt deres adoptivbarn sandheden, og barnet er begyndt at søge efter sin oprindelse. Og jeg håber virkelig, at adoptivbarnet ønsker at få kendskab til sine rødder. Det er nemmere for børnene at finde deres forældre end omvendt, hvor vi som mødre skal finde vores børn. Grunden til, at det er svært, er, at det bliver afvist over for os. Sådan burde det ikke være. Det er ikke godt, at der bliver lagt så mange forhindringer ud, for at vi kan få at vide, hvor vores børn befinder sig – de børn, som er blevet revet bort fra os. Indlægsholderen følte, at det var hendes overbevisning, og derfor sagde hun også, at hun er kristen. Derfor var DNA-kittet et svar fra Gud, eftersom den alvidende Gud aldrig havde givet dette DNA-kittet til hende, hvis en anden kvinde havde mere brug for det.

Dermed kunne Gud bekræfte, at hendes søn var i live. Siden da har der åbnet sig flere og flere døre for hende. Hendes mulighed for at fortælle sin historie her, er også noget, Gud har gjort. Det var vigtigt for hende at sige, eftersom Gud har så stor betydning for hende.

Sammenslutningen mødtes på de enkelte hospitaler, dvs. Paula Jaraquemada, Jan Juan de Dios osv. Gruppen med fokus på hospitalet San Borja Arriarán kunne konkludere, at disse hændelser altid skete mandag og fredag.

De spurgte om sagerne, en ad gangen, og det viste sig, at de altid forekom om mandagen og fredagen. Hvorfor? Det er der ingen, der ved. Indlægsholderen vidste ikke, om det var nemmere for lægerne at udføre procedurerne på disse dage, men der er bestemt tale om en sammenhæng.

Alle blev bedøvet, hvilket normalt ikke sker i forbindelse med kejsersnit. Ved kejsersnit får personen foretaget anæstesi fra bæltestedet og nedefter. Alle havde et sundhedskort fra en socialrådgiver. Der er mange ting, som går igen i alle sagerne. Det var altid unge mødre, som ville være i stand til at få flere børn. Man kunne sige, at det ikke betyder så meget, at barnet dør, hvis man kan få andre børn bagefter! Et tosset og mærkeligt svar, for en mor vil jo aldrig finde trøst med sådan et svar.

Patricia Rojas er repræsentant for sammenslutningen *Hermanos que buscan hermanos* (Søskende, som søger søskende). Hun oplyste, at hun kommer fra regionen Maule, hvor samfundet Colonia Dignidad var lokaliseret, og hun ønskede at beskrive en sag med tilknytning til hospitalet i Talca.

Hun søger sin tvillingebror, som forsvandt i 1972 på hospitalet i Talca. Herfra har hun fået oplyst, at drengen blev født som hendes tvillingebror i 2000.

Hun har oplyst, at hun sendte sin biologiske mor ud for at finde fødselsjournalen, fordi hun gerne ville vide, præcis hvilken dag og hvilket tidspunkt hun var født. Hun tog herefter til hospitalet, og en sygeplejerske, som hun kendte privat, gav hende sin fødselsjournal. Hun ringede til sin mor og fortalte hende, at der var blevet født to spædbørn, som begge vejede 3 kg. Hun blev født 5 minutter før sin bror, som også blev født og var i live.

Det var en nyhed, som overraskede hende, fordi hun havde forstået det sådan, at hun var enebarn af en enlig mor på landet, som blev indlagt på hospitalet i Talca den ene gang i sit liv. Under svangerskabet havde hun være indespærret på en grund. Det var i hvert fald, hvad folk sagde dengang.

Indlægsholderen begyndte at søge hjælp, og som en del af denne proces kom hun i kontakt med overbetjenten Guillermo Bravo, som dengang i 2000 arbejdede med at forene familier gennem programmet *Venga Conmigo* (Kom med mig). Hun kom i kontakt med ham og tog herefter til Talca, hvor hun aflagde besøg på hospitalet og bad om at få sin journal udleveret. Der gik cirka to måneder i processen, før hun fik at vide, hvad der var sket. Guillermo Bravo kom forbi hendes kontor i Ministeriet for offentlige arbejder for at fortælle, hvad der i virkeligheden var sket. Hun ville gerne vide, om det var korrekt eller ej, at hun havde en tvillingebror. Indtil dette tidspunkt havde hun ikke troet det, og hun kunne forestille sig, at de var blevet født to tvillingsøskende samtidig.

Hun havde gennem hele sit liv altid følt noget mærkeligt, som om hun manglede noget. Derfor sendte hun sin mor til hospitalet for at få udleveret journalen.

Den 18. november kom Guillermo Bravo Díaz så forbi hendes kontor og bekræftede, at der var to børn, som var født samtidig, at de begge havde vejet 3 kg, at hun var født først og hendes bror 5 minutter senere, og at de begge overlevede fødslen. Det var startskuddet på hendes undersøgelse.

Hun har i 18 år forsøgt at lokalisere sin bror, og indtil nu er det ikke lykkedes for hende. På det tidspunkt kontaktede hun Børnestyrelsen (Sename), Folkeregister- og identifikationsstyrelsen og Efterforskningspolitiet, men alle disse instanser afviste hende.

Sidste år tog hun igen kontakt til Folkeregistret. "Jeg havde ingen forestilling om, hvad jeg skulle foretage mig – men der findes jo noget, som hedder fødselserklæring. Jeg kendte ikke til dette dokument, og jeg vidste ikke, at jeg kunne ansøge om at få det udleveret. Sammenslutningen *Madres e Hijos del Silencio* har lært mig en masse om sagsbehandling og dokumenthåndtering på hospitalerne, i Folkeregistret, hos Sename (Børnestyrelsen) og i andre instanser."

Med denne information henvendte hun til Folkeregistret i gaden Calle Huérfanos i Santiago. I begyndelsen ville man ikke give hende de udbedte oplysninger, men hun blev ved med at insistere, og til sidst fik hun udleveret fødselserklæringen og desuden sin fødselsattest. Der gik ca. 20 dage, før hun fik svar:

Folkeregistret havde kun hendes fødselsattest, mens fødselserklæringen ikke findes. Årsagen til, at fødselserklæringen ikke findes, er, at dokumentet er forsvundet. Ligeledes er hendes fødselsjournal forsvundet på hospitalet i Talca.

Parallelt med hendes sag findes der på hospitalet i Talca i regionen Maule ca. 15 yderligere sager med mødre, som også er blevet krænkede og har fået fjernet deres børn. Der er også andre sager med tvillinger, som er blevet revet væk fra deres mor, og hvor moren har fået besked om, at de er døde. Der er også sager med tvillinger, hvor den ene er blevet overdraget i adoption, og den anden er forsvundet – sådan som det skete for hendes egen mor.

Sandra Castillo oplyste, at hun gerne ville give en lille introduktion inden en gennemgang af selve sagerne. Hun ville således gerne fremhæve, hvad det betyder for en person at søge sine oprindelige rødder, og hvilken statslig institution man bør søge hjælp hos. Og hun spurgte, hvordan man løser de fejl, man har fundet, så oplysningerne kan blive så opdaterede som muligt.

Indlægsholderen sagde, at hun ønskede at fokusere 100% på det underprogram, som Børnestyrelsen (Sename) har taget initiativ til. Det er opfattelsen, at Programmet for søgning efter oprindelig familie (*Subprograma de Búsqueda de Orígenes*) er den eneste mulighed for adopterede personer i Chile i forbindelse med de såkaldte indenlandske adoptioner.

Indlægsholderen talte først om motivationen hos de adopterede personer, som søger efter deres oprindelige familie. Gennemsnitsalderen er 35 år. Det formodes, at den høje alder skyldes problematikens følelsesmæssige indhold. Det er typisk på dette tidspunkt i livet, omkring 30-35 år, når personerne beslutter sig for at få børn, at de forstår, at det er det rigtige tidspunkt at søge efter deres oprindelige familie og få et indblik i deres virkelige historie.

Der er forskellige årsager til, at man går i gang med at søge efter sin oprindelige familie. Som det første og vigtigste punkt drejer det sig om at få viden om de biologiske forældres navn, så man kan komme videre med ens kliniske historie.

For det andet handler det for om adopterede kvinder eksempelvis om det medicinske aspekt: Når de går til en gynækolog for første gang, bliver de spurgt, om der er nogen forhistorie med brystkræft i familien. Det er jo sådan, at brystkræft er arvelig hos kvinder. Disse kvinder har ikke nogen forhistorie, de har ingenting, og de har ikke nogen mulighed for at undersøge, hvor de kommer fra, fordi de ikke har kendskab til deres biologiske oprindelse. Derfor er det så svært med arvelige sygdomme.

For det tredje er det væsentligt at få en viden om, hvilke motivationer eller problemer der har været i familien, og som er baggrunden for, at de er blevet bortadopteret. Der er nemlig mange muligheder. Årsagen kan have været fattigdom, prostitution, incest, seksuelt misbrug, alkoholisme, personer fra et højere samfundslag, som ikke har ønsket at børn, og for hvem der nu findes en anden mulighed: et barn, som er blevet fjernet fra et hjem eller i forbindelse med fødslen. Det er måske den værste baggrund at have.

For det fjerde handler det om at lære sine søskende at kende og forstå, at disse søskende ikke har været en del af den beslutning, som moren eller forældrene har truffet på et tidspunkt. Det er vigtigt for den adopterede at vide, hvordan hans eller hendes søskende har det, om de har haft et godt liv, og om de er døde eller levende. Og måske handler det også om muligheden for at hjælpe dem, hvis de lever under dårlige forhold.

For det femte kan det være et spørgsmål om at have en følelsesmæssig relation til et familiemedlem, en bror eller søster, en fætter eller kusine eller en far. Er det vigtigt? Ja, det kan det sagtens være, for der er jo ikke nogen direkte tilknytning til den biologiske familie. Den adopterede ønsker derfor måske at kende bedsteforældrenes historie, fætters og kusiners historie, og onklers og tanter – for at forstå, hvordan denne familie har klaret sig gennem generationer.

For det sjette gælder det om at have den fysiske kontakt.

Der findes to kategorier af adopterede personer. Vi har de internationale adopterede og de indenlandske adopterede. Sidstnævnte er den gruppe, som er blevet adopteret i Chile.

De personer, som er adopteret internationalt, eller i hvert fald flertallet af dem, har muligheden for at søge efter deres biologiske familie, når blot der findes en fuldstændig adoptionssag med den biologiske mors navn.

Disse adopterede personer kan også medvirke i fjernsynsprogrammer eller deltage i familiemøder, som arrangeres af det chilenske politi (Overrabbiners de Chile) for personer, som søger deres familie inden for en region, eller via sociale netværk (hvis navnet findes). Der kan også være tale om personer fra udlandet, som er rejst til Chile for at søge efter deres biologiske familie.

Når der er tale om personer, som har været genstand for indenlandsk adoption, er sagen meget mere kompliceret. Disse personer har ikke nogen ledetråd. Hvis personer, som er adopteret i Chile, kontakter Folkeregistret for at søge dokumentation, får de ikke noget ud af det. Det skyldes, at de kun har en fødselsattest eller en fødselsakt, som anfører deres bopæl. Det hele handler om bopælen, og den originale fødselsakt skal fremgå af adoptionssagen. Der er ikke andre måder at få fat i fødselseattesten på.

Løsningen er at tage kontakt til Børnestyrelsens (Sename) underprogram for søgning efter oprindelig familie. Programmet blev iværksat i Chile i 1999. Med ikrafttræden af Lov nummer 19.620 oprettede Børnestyrelsen (Sename) Underprogrammet om søgning efter oprindelig familie. Underprogrammet blev etableret i henhold til internationale erklæringer om beskyttelse af børn. Tidligere var det nemlig sådan, at børneadoption var en løsning for par, som ikke var i stand til at få børn. Denne holdning ændrede sig dog i 1990, fordi børn ikke i sig selv er løsningen på problemet med manglende fertilitet. Hvis et barn ønsker at blive adopteret, kan det eneste grundlag være kærlighed til barnet. Ellers er adoption ikke en mulighed eller løsning.

Derfor blev Programmet for søgning af oprindelig familie oprettet med hjemmel i Adoptionsloven (*Ley de Adopción*), artikel 27. For at personer kan få adgang til en sag, anføres som følger: Folkeregister- og identifikationsstyrelsen modtager oplysninger fra en medarbejder i det lokale Folkeregister, som har foretaget registrering af den pågældende adoption.

Når denne handling er udført, sender Styrelsen oplysningerne videre til lederen af hovedarkivet ved Folkeregister- og identifikationsstyrelsen, som opbevarer dem i en særlig afdeling, hvorfra de kun kan udtages efter domstolsafgørelse. Det er vigtigt at lægge mærke til dette forhold: Der kan kun udfærdiges kopier af dommen eller adoptionsoplysningerne, når der foreligger en domstolsafgørelse – efter anmodning fra den adopterede, adoptanterne eller fra disses slægtsninge i op- eller nedadstigende linje. Hvis de pågældende ansøgere ikke er adoptanterne selv, vil en godkendelse til enhver kræve disses samtykke, medmindre det kan godtgøres, at de er afdøde.

Herefter kan enhver myndig person og interesseret part, som er fuldt myndig og har en baggrund, som gør, at vedkommende må formodes at være adopteret, over for Folkeregister- og identifikationsstyrelsen personligt anmode om at modtage oplysninger om sit oprindelige tilhørsforhold.

Det betyder, at personer over 18 år har denne mulighed for at henvende sig til Folkeregistret og bede om at få sin sag udleveret. Men fremgangsmåden virker dog ikke, fordi de adopterede, som har søgt deres sag, ikke kan få den udleveret. De kan således ikke beskrive nærmere, hvad det er, de søger. Derfor lukkes denne mulighed, og de adopterede må henvende sig til Børnestyrelsen (Sename).

Et andet vigtigt punkt: Alle personer over 18 år kan anmode at få udleveret en kopi af deres sag, dvs. en komplet kopi og ikke en kopi, hvor der er raderet oplysninger, eller hvor oplysninger udelades. Kopien skal være fuldstændig. Dette fremgår af Adoptionslovens artikel 27.

Personer, som er adopterede, og som henvender sig til Børnestyrelsen (Sename) for at søge efter deres oprindelige familie, løber ind i mange problemer. Det er indtrykket, at de har problemer alle sammen, men at problemerne dog er forskellige.

Her følger en gennemgang af de problemer, som oftest går igen: For det første har de alle problemer med at få adgang til websitet via Explorer 8. For det andet sker der ofte det, når man sender den første e-mail til underprogrammet, at man ikke modtager noget svar. Der kan gå år, uden at man får svar. Der findes personer, som har ventet i seks år på at få svar fra Paulina Méndez. Der er ikke blevet sendt noget svar. Medarbejderne i underprogrammet respekterer ikke privatlivets fred hos de adopterede. Det skyldes de mange møder, som bliver afholdt. Den adopterede vil gerne modtage sin sag. Han eller hun ønsker sine papirer, og det er det eneste ønske, han eller hun har. Men i Sename stiller psykologen, socialrådgiveren og advokaten en række spørgsmål om den adopteredes privatliv, herunder forholdet til adoptivforældrene, hvad vedkommende arbejder med, om vedkommende er gift eller separeret, hvilken uddannelse der er taget, og hvordan livet generelt har formet sig. Det er opfattelsen, at det ikke burde være nødvendigt at spørge ind til disse ting. Der findes ikke engang en statistik, som beskriver, hvor mange børn der har haft en god adoption, og om de har været lykkelige. Der er nogle, der ikke engang har haft et forhold til deres adoptivforældre, og som ikke har haft en god adoption. Derfor er det hverken godt eller sundt, at man stiller alle disse spørgsmål.

Underprogrammet har ikke en officiel start- og slutdato. Sagen udleveres med fuldt navn på den biologiske mor i visse tilfælde, mens man i andre tilfælde sletter efternavnet eller helt undlader at udlevere navnet.

Hvad sker der så efterfølgende? I bedste fald er den eneste ledetråd i sagen navnet på den biologiske mor, når der var tale om fuldstændig adoption. I 1960'erne blev der afsagt et dekret, hvorefter fuldstændig adoption blev meddelt i henhold til en lov. Og her blev der givet tilladelse til, at alle oplysninger om den biologiske familie blev slettet – alle oplysninger. Derfor er der mange personer, hvis sag er blevet hentet i arkivet, men hvor der ikke engang findes en fødselsakt. Det ville være det krav, der som minimum må stilles: den originale fødselsakt. Desuden findes der i mange tilfælde en fødselsattest, som kun oplyser navnene på adoptivforældrene. Der er ikke andre oplysninger. Blot det at hente en sag ud af arkivet kan være meget kompliceret. Det skyldes, at man ikke ved, hvad der er, man leder efter. Hvis man er heldig, finder man navnet på den biologiske mor, og på den måde kan man fortsætte til søskende og bedsteforældre og dermed sammensætte en historie – eller måske få kendskab til en vigtig arvelig sygdom, som man bør vide noget om.

Hvis det konstateres, at en mor er afgået ved døden, gives der ikke meddelelse herom til resten af den adopterede persons biologiske familie. Sagen bliver lukket.

Når Børnestyrelsen (Sename) udleverer dokumenter, som oplyser om en konklusion eller afslutning af arbejdet med at søge efter oprindelig familie, sker der altid uden angivelse af den eller de medarbejdere i styrelsen, som har medvirket i sagsbehandlingen. Her tænkes på den socialrådgiver, advokat og psykolog, som er blevet sat på arbejdet med at udføre de enkelte søgninger efter oprindelig familie.

Man har i forbindelse med internationale søgninger konstateret nedenstående mangler i arbejdet med at udlevere oplysninger, som ligger ud over de mangler, vi har talt om ovenfor i forbindelse med indenlandske adoptioner. Grundlæggende bør alle personer, som udrejser af landet med henblik på adoption, modtage deres sag. Dette er dog ikke tilfældet, fordi mange er udrejst med beskikket værgemål, hvorefter adoptionen er blevet gennemført i det land, de er rejst til. Der findes ingen vigtige oplysninger. Der er heller ikke navne på de biologiske mødre.

Når vi går videre end de ovenfor beskrevne problemer, der er med Børnestyrelsen (Sename), skal vi også nævne den afvisende hjemmeside. Sproget på hjemmesiden har således mange begrænsninger.

Hvorfor skal det nævnes? Fordi der findes adoptivbørn i Tyskland, Frankrig, USA, Holland, Belgien og Schweiz – og der har også været en sag fra Cypern – og når personer herfra går ind på websitet, forstår de ingenting. Børnestyrelsen (Sename) sender dem et motivationsbrev, som ikke er anderledes, når der er tale om adopterede i udlandet, end når det er indenlandske personer. Heri bliver de bedt om at komme til møder med de fagpersoner, som er udpeget i sagen. Ansøgerne har dog måtte meddele, at de ikke har mulighed for at rejse til Chile fra f.eks. Italien for at deltage i et møde.

Det er desuden graverende, at Børnestyrelsen (Sename) har fremsendt sager, som er blevet ændret. Der er personer, som har mistet deres sag. Sagen skal således fremsendes i indscannet format via e-mail. Og der er tilfælde, hvor sager er blevet sendt til andre personer. Det er efter vores opfattelse graverende, fordi det handler om disse personers privatliv.

Inden vi går videre med en præsentation af relevante sager, blev det tilføjet af indlægsholderen, at der er sager, hvor Børnestyrelsen (Sename) har afvist personer, som har søgt efter deres oprindelige familie. Der er henvist til alle mulige forhold, og det har været under omstændigheder, hvor oplysningerne i bestemt en sag udelukkende tilhører en adopteret person.

I dette tilfælde er der tale om en almindelig adopteret person, som har en adoptionssag. Man udleverede ikke på noget tidspunkt navnet på personens biologiske mor. Den socialrådgiver hos Børnestyrelsen (Sename) i La Serena, som tog sig af sagen, oplyste, at hun ikke kunne udlevere fødselsakten. Det er det eneste dokument, som indeholder oplysninger om den biologiske familie. Og det var socialrådgiveren, som skulle udlevere oplysningen. Hun kunne ikke udlevere oplysningerne.

Hun sagde, at de ikke fandtes på La Serena. Personen spurgte, hvor oplysningerne så var. Svaret var, at det var i nærheden, men ikke på La Serena. Hun tilføjede, at personen havde søskende. Personen spurgte, hvor mange det var, og hun fik svaret, at det kunne man ikke fortælle hende. Personen bad om at få oplyst, om hendes søskende var af han- eller hunkøn, men fik at vide, at hun ikke kunne få oplyst antallet. Konklusionen var, at der ikke blev udleveret nogen oplysninger.

Personen insisterede dog på sin ret, men hun fik ikke mere ud af Børnestyrelsen (Sename), som havde afvist alle muligheder.

Personen har nu fået taget en DNA-prøve, og for nogle uger siden mødte hun sin første nevø. Hun har et sammenfald på 7,22% med ham. Denne nevø er søn af hendes søster.

Det er et faktum, at Børnestyrelsen (Sename) indtil nu har skaltet og valtet med sagerne og vores oplysninger.

Det kan tilføjes, at der er mange oplysninger, at der er ændret, og det fører til stor usikkerhed.

Patricia Astudillo fortalte, at hendes søgning begyndte i 1999. I 1998 søgte indlægsholderen ind på en politiskole (*Escuela de Investigaciones*). I den afsluttende del af processen deltog hun i et interview, hvor man gennemgik alle oplysninger om familiemedlemmer og andre, som indgik i ansøgerens familiemæssige omgangskreds.

I den forbindelse erfarede hun, at hun formodentlig var født i Santiago den 14. oktober 1975, og at hun var blevet registreret i 1979 i Punta Arenas.

I juni 2009 fik hun bekræftet, at hun var adoptivbarn. Dengang boede hun i Antofagasta. Hun gennemgik forskellige personlige faser, dvs. tvivl, vrede og spørgsmål om hvorfor. Hun var på det tidspunkt 33 år og følte, at hun havde levet hele sit liv på en løgn. Med tiden faldt tingene dog mere på plads for hende, og med mere ro i sindet besluttede sig for at rejse til Santiago i 2010. Men den smule information, hun havde fra sin adoptivmor, besøgte hun *Casa Nacional del Niño* (det nationale børnecenter under Børnestyrelsen).

Det var i 2010, at hun tog til *Casa Nacional del Niño* for at anmode om oplysninger. Hun fik at vide, at alle tidligere oplysninger fra de år var placerede på et kontor i Calle Húerfanos, som imidlertid var brændt ned. Derfor var der ingen oplysninger at få. Og her mistede hun helt modet, fordi hun følte sig ganske alene i denne proces.

I 2011 tog hun til Børnestyrelsen (Sename) i Antofagasta for at høre, om de kunne hjælpe hende, hvad hun kunne gøre, og hvilke initiativer hun kunne tage. Det fik hun dog heller ingen svar på, eftersom de fleste af arkiverne fra de år også var gået op i en brand.

Hun var ikke klar over, på hvilket hospital hun var født og kunne få flere oplysninger. I 2011 begyndte hun at søge via underprogrammet om søgning efter oprindelig familie. Her skrev hun sine data ind i systemet. Hun fik ikke noget svar før den 26. august 2014. Det var tre år efter, at hun havde indsendt dataene.

På det tidspunkt blev der åbnet en sag, nummer 498-209, og socialrådgiveren Nany Rodríguez skrev til hende for at sige, at hendes sag nu ville blive åbnet, og at forskellige mennesker løbende ville tage kontakt til hende.

Tre dage senere fik hun en e-mail med besked om, at sagen ville blive overført til Adoptionsenheden ved regionen Metropolitana (hovedstadsregionen). Herfra ville man tage kontakt til hende.

Hun hørte ikke noget i en lang periode, men syv måneder senere, den 5. februar 2015, fik hun så en e-mail fra Andrea González Sepúlveda fra Adoptionsenheden under Børnestyrelsen (Sename) i regionen Metropolitana (hovedstadsregionen). Hun blev spurgt, om hun ønskede at fortsætte processen med henvisning til den lange tid, som var gået siden 2011, og om hun stadig havde lyst til fortsætte sin søgen. Hertil svarede hun ja.

Den 23. februar 2015 fik hun igen en svar-e-mail, som bekræftede, at processen var gået videre, og den 30. marts blev hun meddelt, at man nu havde den nødvendige information til at kunne anmode om at udtage sagen af arkiv. Hun ville få yderligere besked inden for en uge, men det skete aldrig.

I juni 2015 fik hun en mail fra Paula Aliste (det skal nævnes, at indlægsholderen på det tidspunkt boede i Viña del Mar og ikke i Antofagasta), som var advokat ved Adoptionsenheden i Valparaíso. Det var efter sigende den person, som skulle føre hendes sag. Hun blev bedt om at møde op ved Familiedomstolens afdeling for børnesager i Viña del Mar, og her underskrev hun nogle dokumenter for at godkende, at den pågældende advokat kunne repræsentere hende i sagen. Hun tænkte stadig, at alt gik godt, og at hun i sidste instans ville få svar.

Efter at have sat sin underskrift hos domstolen skete der dog ikke mere, og hun modtog aldrig nogen e-mail om det. Så efter gentagne opringninger sagde Paula Aliste den 27. august, at man nu havde sendt oplysninger. Den 14. september oplystes det, at sagen i Punta Arenas nu ville blive uploadet i systemet. Det skyldtes, at hendes sag og registrering efter det oplyste befandt i den by.

Den 21. oktober 2015 fik hun en e-mail med besked om, at sagen var ankommet, men at der ikke var mange oplysninger i den. Psykologen María Isabel Lara tog kontakt til hende for at fortælle, hvad der skete i sagen. Alt dette skete pr. e-mail. Indlægsholderen fik dog aldrig direkte kontakt med nogen fra Børnestyrelsen (Sename), hverken i Santiago eller Valparaíso, og heller ikke med psykologen eller advokaten eller nogen anden. Alt dette foregik på e-mail, og hun fik aldrig nogen telefonopringning.

Det var formodningen, at der ville komme en indkaldelse fra domstolen, som skulle behandle hendes sag. Men datoen er nu 18. marts 2019, og der er aldrig kommet nogen mail, telefonopkald er aldrig blevet besvaret, og der ligger ingen information. Sagen er helt den samme som i starten. Det eneste, indlægsholderen ved, at hun blev adopteret, at hun opholdt sig på *Casa Nacional del Niño*, og at hendes registrering ikke stemmer overens med hendes fødselsdato.

Der er ikke mere at tilføje, hr. formand.

Andrea Moraga fortalte, at hun, siden hun var helt lille, har haft en fornemmelse af, at hun var adopteret. Udgangspunktet for dette indlæg er et citat fra Lov nummer 19.620 af 1999, Afsnit I, Artikel 1: "Adoption har til formål at tjene barnets tarv og sikre dets ret til at leve og udvikle sig inden for rammerne af en familie, som tilbyder det kærlighed og yder det nødvendige underhold til, at barnet kan få tilfredsstillet sine mentale og materielle behov i en situation, hvor det ikke kan få tilfredsstillet disse behov i sin oprindelige familie."

Med dette udgangspunkt må man konkludere, at hendes rettigheder lige fra begyndelsen er blevet krænket. Hun blev adopteret på lovlig vis i henhold til den gældende lovgivning i de år. Der var ingen, der varetog hendes tarv. Man krænkede hendes rettigheder som barn og som borger her i landet.

Efter at hun var blevet placeret i adoptivhjemmet, var der ingen, som fulgte op. Og hvis nogen havde gjort det, var det måske aldrig nogen, der havde lagt mærke til, at hun var adoptivbarn.

Hun skilte sig ud fra sine søskende. Hun havde to søskende. De var begge to biologiske børn af hendes adoptivforældre, og de blev født, efter at hun var kommet i familien. Der var trusler, bank og afstraffelse. De bandt hende fast, for at hun ikke skulle gøre noget. Hvis det ikke havde været for disse ting, havde hun måske aldrig forstået, at hun var adopteret.

Hun har søgt sin oprindelige familie i næsten 30 år. I dag er hun 47 år, men begyndte at søge, da hun var 17 år.

Hun har mange gange fået at vide, at der ingen oplysninger er. Da hun var i Børnestyrelsen (Sename), sagde de til hende: Der har været brand, og der har været oversvømmelse. Vi ved ikke, hvad du taler om". Igen og igen føltes det som et slag i ansigtet, og mange gange blev døren lukket i i hovedet på hende.

Hendes adoptivmor døde i 2013, og selv om hun havde behandlet adoptivdatteren dårligt hele livet, plejede hun sin mor i et helt år. Hun døde af knoglekræft og noget andet. Det var en udfrielse, da hun døde. Moren nåede at bekræfte, at datteren var blevet adopteret. Hun forstod aldrig, om moren sagde det af god mening eller blot for at give hende yderligere et nederlag.

I 2014 begyndte hun at søge igen – igennem Børnestyrelsen (Sename). Det blev 2015. I februar 2015 forespurgte hun igen om nyt i sagen, og marts fik hun et velkomstbrev fra centret.

Den 16. april 2015 havde hun et interview med Adoptionsenheden i Børnestyrelsen (Sename) i forbindelse med hendes ansøgning om at få åbnet hendes sag. Afgørelsen blev fremsendt, efter at hun var blevet tilsagt i sagen, og den 20. juli modtog hun sin sag. Det er den, man kan se her. Sagen er ikke fuldstændig. Der er side 4, 5, 6, 7, 8, 11 og 12. Så sagen er ikke komplet. Og som det ses, er der på de første sider overstregninger af efternavne. Man ser kun fornavne. Det ser dog ud til at have været et stort arbejde, for på de efterfølgende sider har de ikke orket at fjerne navnene, som derfor bliver vist.

Det er næsten, som om nogen bare havde givet dem til hende i supermarkedet: "Værsgo". Hverken før, undervejs eller bagefter fik hun hjælp fra Børnestyrelsen (Sename), på ingen måde. For dem var det bare sagsbehandling som alle andre. Problemet er, at denne sagsbehandling bare har så stor betydning – det er hele hendes liv, hendes historie. Hun bad ikke om noget, som ikke tilhørte hende.

Det begyndte i 2014, og hun fik udleveret sin sag i 2015. Og det, som skete i 2017, tjaa, det var egentlig bare som en lussing til: Børnestyrelsen (Sename) sendte hende en e-mail med følgende indhold: "Vi skal hermed meddele, at din anmodning om søgning efter oprindelig familie tilgik vores afdeling i 2014. Herefter blev sagen hentet ud af arkivet den 20. juni 2015. Det fremgår af vores interne registrering, at der i 2016 blev taget initiativ til at lokalisere Deres biologiske mor." Tilsyneladende uden succes.

Man forstår jo nok, at det ikke er deres historie. Det interesserer dem ikke.

Det var den 20. juli, og den 22. juli ansøgte jeg i anden forbindelse om en kreditvurdering med navn, RUT-nummer og adresse. Uden værktøjer og uden at vide noget tog det to dage – så havde jeg alle oplysninger.

Indlægsholderen afsluttede med at sige, at på trods af et helt år har myndighederne ikke kunnet gøre noget. Hun forstår stadig ikke, hvad der foregår.

Hun beder om alles medfølelse, og håber, at hun kan modtage sin sag så hurtigt som muligt – og med et sandfærdigt indhold.

Sofía Carvajal forklarede, at hun begyndte at søge efter sin oprindelige familie i 2015, da hun var 35 år og havde fået at vide, at hun var adopteret. Det havde chokeret hende meget, at hun ikke var biologisk datter af sine forældre, og en måned senere kontaktede hun Programmet for søgning efter oprindelig familie, hvor hun talte med Pablina Méndez. Hun besøgte hende på hendes kontor. De talte sammen, og hun fik at vide, at ansøgningen skulle indgives på websitet. Der var ikke mere hjælp at hente, og hun fik ikke andet at vide, end at ansøgningen skulle foretages på websitet.

Hun tastede dataene ind på websitet, og halvanden måned senere, i december 2015, henvendte hun sig til Andrea González. Hun blev indkaldt til et møde, hvor de talte sammen, og hvor hun beskrev sin sag. Dvs. den historie, som hendes far havde fortalt hende: At hun blev adopteret i 1979, da hun var en måned gammel, på hospitalet Deformes. Hele mødet foregik formelt med en advokat, dvs. med dokumenter, socialrådgivere og besøg.

Hun havde fået viden om en sandhed, som hun ikke havde kendt til, selv om hun ikke engang vidste, om hendes far havde fortalt hende hele sandheden. Hun talte med Andrea González og bad indtrængende om at få hjælp af hende. Andrea González fortalte, at hendes sag ville blive åbnet, så det kunne blive bekræftet, om hun var blevet adopteret. Det skete i marts 2016, tre måneder senere.

I maj 2016 fik hun kontakt til Luis Rojas Romero, psykolog, som overtog hendes sag. Det skyldtes, at Andrea González var overbebyrdet med sager, og at Luis Rojas i stedet skulle hjælpe hende. Luis Rojas gennemførte et interview med hende og udfyldte en formular om hendes motivering: Hvorfor hun søgte efter sine biologiske forældre.

Efter fem måneder, i juni 2016, fik hun at vide, at hendes sag var ankommet, og at hun faktisk var blevet adopteret som barn.

I juni modtog hun så sin sag, som hun stadig har hos sig. Oplysningerne er forholdsvis fuldstændige i forhold til hendes forældre, men hvad angår hendes biologiske mor, har hun kun fået fødselsattesten.

Andrea González gennemgik dokumenterne, men lagde mærke til, at der var mange delvise overstregninger, f.eks. hendes mors fornavn og de to efternavne. Derfor besluttede hun helt at slette dem igen. Hun slettede navnene, men indlægsholderen vidste ikke, om hun gjorde det for at hjælpe, eller om hun i virkeligheden gjorde det lidt skødesløst, for da hun slettede navnene, fik hun nemlig ikke det hele med. Der er også en fotokopi i sagen, hvor man kan se personens samtlige fornavne og efternavne. Derefter bad Andrea González hende om at underskrive et dokument, i hvilket hun erklærede, at hun ikke ville søge information på Google eller lignende. Søgningen måtte kun ske hos myndighederne, og denne proces måtte ikke blive afbrudt.

Det var ret svært at holde det løfte. Hun læste sagen med det samme i bilen og kom til at græde. Det var et meget bevægende øjeblik for hende og hendes partner, og hun gik også straks i gang med at søge på internettet.

Hun gik ind på de almindelige søgesider og fandt her frem til fem personer, som havde helt de samme for- og efternavne. Herefter stoppede hun dog og besluttede sig for at vente og se, hvad der ville komme ud af søgningen i Børnestyrelsen (Sename), og hvor lang tid det mon ville tage.

Søgningen gik i gang i juni 2016. I september 2016 sendte hun en e-mail til Luis Rojas og bad ham informere hende om situationen. Han skrev tilbage, at der var kommet svar fra Concepción. Kvinden var nemlig fra Talcahuano, og derfor sendte de selvfølgelig dokumenterne til denne by, for at man her kunne udføre en søgning. Hun fik dog at vide, at adressen ikke var korrekt, og at Luis derfor skulle i gang med at lokalisere en ny adresse. Det, syntes hun, var mærkeligt.

I oktober 2016 indkaldte Luis Rojas hende til et møde, hvor han fortalte, hvad der var sket siden sidst. Han fortalte, at der havde været en kontakt i august, men at der kom ikke noget ud af det møde. Ved dette møde afviste kvinden at være hendes biologiske mor, og derfor insisterede de ikke yderligere på det.

De besøgte senere kvinden igen. Kvinden afviste fortsat, at der var et slægtskab, men Luis havde iflg. eget udsagn været så insisterende, at kvinden til sidst erkendte, at hun var hendes biologiske mor. Men kvinden tilføjede, at hun ikke ønskede at møde hende.

Luis gav oplysningerne videre til hende. Og det gjorde ondt – hun søgte jo efter sine rødder og ville gerne vide, hvor hun kom fra. Hun følte et følelsesmæssigt afsavn indvendigt. Hendes adoptivforældre og bror var en rigtig god familie for hende. Hun ønskede blot at kende sandheden og få at vide, hvad der var sket tidligere i hendes liv. Hun ville gerne vide, om hun havde en bror eller søster, som hun kunne lære at kende. Bagefter havde hun det meget dårligt og fik en depression. Hun gennemgik alle de følelsesmæssige faser.

Hun tilføjede, at hun er meget fortrolig med de sociale netværk, og hun fandt frem til kvinden, fordi hun var den eneste person i Chile, som havde præcis de to fornavne og de to efternavne. Kvinden boede faktisk i Talcahuano. Hun ventede indtil december 2016, hvor hun så skrev et brev til hende. Hun udtrykte hun sin taknemmelighed over, at kvinden havde givet hende hendes liv. Hun skrev også, at hun ikke forventede noget af hende – ud over sandheden. Det var alt, hun var interesseret i at vide. Hun fik dog ikke noget svar.

I marts, tre måneder senere, søgte hun efter en af kvindens tre døtre på Facebook. Hun ringede på telefonen og talte med kvinden. Kvinden sagde: “Min kære, jeg vil så gerne tale med dig. Hun havde bedt sin datter om at lede efter brevets afsender. Og hun tilføjede: “Men min kære, jeg er ikke din mor”.

Indlægsholderen svarede: “Men hvordan kan det lade sig gøre? Du er den eneste i hele Chile, som har de to fornavne og efternavne”. Herefter sagde kvinden: “Jeg sværger, at jeg ikke er din mor. Men jeg ville meget gerne have været din mor”.

Hun ville nu fortælle, hvad der var sket i hendes liv. Faktisk arbejdede kvinden i 1979 som hjælper på et modtagelsescenter i Concepción og var ikke gravid på det tidspunkt. Mellem 1979 og 1983 arbejdede hun i modtagelsescentret og var ikke på noget tidspunkt gravid. Hun fik sin første datter i 1984.

Hendes stemme var præget af indføling, rolighed og tryghed, og indlægsholderen fik fuld tillid til hende. I begyndelsen havde hun svært ved at tro det, men efterhånden blev hun helt overbevist. De talte ca. en halv time, og hun græd meget. Det hele brød sammen for hende, for i virkeligheden havde hun i det mindste haft en fornemmelse af, hvem hendes søskende var, og hvem hendes biologiske mor var, som ikke ønskede at møde hende. Men hun havde dog haft et ansigt, et navn, et eller andet – og nu havde hun ingenting, slet ingenting. Kvinden tilbød ovenikøbet af få tage en DNA-test, men fik aldrig gjort noget ved det.

I samme måned – det var i marts 2016 – bad hun Jocelyn Venegas, som havde overtaget hendes sag efter Andrea González, om et møde for at få efterretninger om, hvor langt de var kommet med hendes søgning, og hvad der egentlig var sket. Grundlæggende var det kvindens ord over for Børnestyrelsens (Sename) ord. Det drejede sig om den kvinde, som efter Børnestyrelsens udsagn var hendes biologiske mor, men hvor kvinden selv benægtede. Først sagde hun nej, så sagde hun ja, men til sidst sagde, at hun aldrig havde sagt ja. Hun hævdede, at hun hele tiden havde sagt, at hun ikke var indlægsholderens biologiske mor.

Børnestyrelsen (Sename) svarede ikke på det og sendte i stedet en mail til indlægsholderen i juni 2017. Det var omtrent fire måneder efter, at hun havde talt med Genoveva. Paulina tog kontakt til Carlos Soto, som er koordinator i regionen Metropolitana (hovedstadsregionen), og som håndterer søgningssagerne, og Carlos Soto sendte i samme måned en e-mail til Jocelyn Venegas med anmodning om et hastemøde.

På dette møde forklarede hun, at det var den almindelige fremgangsmåde hos Børnestyrelsen (Sename) at søge efter personen. Det ville hun ikke blande sig i. Men de ville ikke vente tre eller fire måneder med at sende et brev til kvinden. Man tog kontakt til kvinde med det samme, og hun gav en anden version af, hvad der var sket.

Det havde de meget lidt forståelse for. Hun havde allerede brugt halvandet år på at søge. Det var en hård tid. De sagde, at det fremgik af dokumenterne – det var den kvinde, og det var der ingen tvivl om. Sådan lå landet.

Indlægsholderen sagde til dem, at sådan var det ikke, og at det ikke var fair over for hende. Hun ville gerne starte en ny søgning, og modvilligt svarede de, at de ville starte en ny søgning. Hun sagde dog til dem: "Vent lige lidt, for nu jeg har allerede brugt halvandet år på det her".

I september 2017 foretog man så en ny søgning, og Carlos Soto ringede igen til Jocelyn Venegas. Børnestyrelsen (Sename) sagde nu, at det havde været besværligt at finde bopælen, men at man nu havde fundet en anden person med det samme navn. Det nye navn var ikke helt magen til, men denne kvinde havde de samme to efternavne, og hun boede i Valparaíso (var faktisk født i Valparaíso). Hun havde mere eller mindre den rigtige alder og kunne være hendes biologiske mor.

Man havde opsøgt en adresse, men havde ikke truffet nogen personer der. Det havde været meget besværligt at finde adressen. Derefter fortsatte man til en anden adresse, og her traf man den pågældende kvinde. Hun hed Equis, som indlægsholderens biologiske mor skulle hedde. Men kvinden sagde nej, det var ikke hende. Derfor begyndte socialrådgiveren at presse på, igen og igen. Hun blev vred og fornærmet.

Socialrådgiveren sagde: "Jeg har dit navn her. Jeg ved, at du er hendes biologiske mor". Hun blev meget chokeret og helt tavs. Hun vendte sig rundt, lukkede døren i foran socialrådgiveren og forsvandt ind i sit hus.

Med de resultater og den reaktion, som Børnestyrelsen (Sename) havde set hos kvinden, var der ikke nogen tvivl hos Børnestyrelsen om, at det var hendes rigtige biologiske mor. Det skete alt sammen i marts måned. Herefter gik der et år, og på et møde i sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* (Tavse sønner og mødre) tog hun mod til sig og søgte en gang til. Hun foretog en ny søgning på navnet på kvinden og fandt en person i Valparaíso. Hun havde dog et efternavn, som ikke fremgik af sagen. Hun tog herefter kontakt til hendes søn på Facebook. Jeg fortalte ham hele den historie, som jeg nu sidder og fortæller Dem her. Hele historien og mere til, og han sagde: "Jeg vil gerne hjælpe dig".

De kommunikerede sammen i et chatforum. Hun spurgte ham, om han vidste noget, og om han havde nogen idé om, at det kunne være korrekt, at det var hende, der var hendes biologiske mor. Han sagde: "Nej, min mor har aldrig sagt noget". Men to uger efter at hun var kommet i kontakt med denne person, som var virkelig forstående og en virkelig god bror (hvis han nu var hendes bror), så fattede han mod og talte med sin mor. Hun spurgte hende åbent: "Jeg vil spørge dig om en ting, mor. Jeg er blevet kontaktet af denne kvinde. Ved du noget?". Og hun sagde: "Ja, min kære søn. Jeg fik en datter, som jeg bortadoptererede for 38 år siden" (året er nu 2018). Hendes søn ringede til mig samme dag og sagde: "Nu skal du ikke søge mere. Du behøver ikke at tage en DNA-test – min mor har lige indrømmet over for mig, at hun er din rigtige mor".

Indlægsholderen var meget følelsesmæssigt påvirket, men samtidig var hun ikke meget for at tro, at hun nu havde fundet sandheden. Hun havde været igennem to års løgne og havde brug for en DNA-test for at være helt sikker. Testen blev taget i begyndelsen af april på et laboratorium i Providencia, og resultatet kom syv dage senere: Det var 99,9% sikkert, at det var hendes biologiske mor.

Det er hendes opfattelse, at det var et lykketræf, at sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* fandt frem til hendes mors navn, og at de har kunnet søge efter navnet – og finde hende. Og derudover har indlægsholderen nu fået en ny familie.

Hun har to søskende, som hun elsker højt, og som begge er yngre end hende. Desuden har hendes biologiske mor fået masser af kærlighed og opmærksomhed fra sin nye datter – selv om det også har været hårdt for hende. Moren må acceptere, at hun bor et godt stykke af vejen, i Valparaíso.

Hun har besøgt moren tre gange, men det en proces, som kræver lidt tid. Grundlæggende har det påvirket hende meget – løgnene fra Børnestyrelsen (Sename) og den manglende forståelse af, hvad der var sket. Hun forstår ikke, at det skulle tage så lang tid. Efter at hun havde fået overdraget sagen, tog det hende en time at finde alle svar – men Børnestyrelsen (Sename) var 2½ år om at komme med et svar.

Sandheden er, at det også er svært at få det hele til fungere: at være sammen med sine børn, at være sammen med sin far, at tale med sin biologiske mor om det hele og give hende et knus, at se hendes søskendes ansigtsudtryk (hun har også fået tre fantastiske nevøer).

Sandheden er, at der også er meget, som er blevet ødelagt hos hende, og derfor var det vigtigt for hende at trække sig ud af *Hijos y Madres del Silencio*. Sandheden er den, at det gør ondt på hende at være sammen med dem og høre, hvad de siger. Det gør hende trist til mode.

Valeska Bravo forklarede, at hun er 41 år. For 12 år siden fik hun tilfældigt at vide – folk snakker – at hun var adopteret. Straks efter at hun havde fået det at vide (hun var voksen og havde børn), talte hun med sin mor og far. De krøb straks til korset, men det havde været meget voldsomt for dem, og de havde ikke haft modet til at fortælle hende det.

Hun har haft den mest fantastiske familie, hun kunne forestille sig. Hendes adoption var uregelmæssig, og hun har fået dokumenter, som påviser det. Alligevel synes hun, at hendes nye familie er fantastisk. Hun var enebarn, og hendes mor fik hende sent. Det eneste, hun ønskede sig, var at få et barn, og da hun så ankom, ville hun gøre hende til det lykkeligste barn i verden. Desværre mistede hun moren for halvandet år siden. Det er en af de mest triste ting, som er sket. Hun har dog stadig sin far.

Hun så dog, hvor ondt det gjorde på moren, at hun tog emnet op. Hun talte kun med hende om det ene gang, og hun sagde til moren, at hun ikke skulle være bekymret. Hun vil ikke søge efter sin biologiske familie, og så ville de ikke gøre mere ved det.

Så mistede hun sin mor og sagde til sig selv, at nu ville hun søge efter sandheden. Ikke for at finde en mors kærlighed, eftersom hun altid havde fået det bedste, men fordi det er hendes ret. Alle har ret til at kende deres rødder.

Hendes mor fortalte hende desuden, at hun havde en bror, som hed Fernando, som også var i hjemmet hos dem i nogle måneder. Hun ønskede ikke at gå mere ind i det, men hun har haft en smuk historie. Hun fortalte, at hendes adoptivforældre fik hende helt som spæd. Hun var ikke engang født, da de vidste, at de skulle have hende.

Hun fortalte, at hendes mors havde omtalt, at hun havde en bror, og hver gang hun så sit yngste barn, Baltazar, græd hun og sagde, at han mindede hende om hendes bror. Da hendes mor så døde, var et af de sidste samtaleemner hendes bror Fernando. Hun sagde til moren, at hun ville søge efter ham, og hun lovede, at hun ville finde ham. Og det var hun aldrig i tvivl om.

I januar 2018 begyndte hun så at søge gennem Børnestyrelsen (Sename). Hun søgte på nettet. Der var ikke nogen at tale med og ingen, der kunne sige noget. Der var ingen muligheder.

Hun tilføjede, at hun fik svar den 7. februar. Det vil sige: på den dato bekræftede de modtagelsen af hendes ansøgning, og 18. maj blev der holdt en møde med hende. Det skyldtes, at man havde ringet til den 15. maj og sagt, at hun skulle deltage i et interview, hvor de ønskede at høre mere om hendes motivation: Hvorfor ønskede hun at få det at vide. Det var i perioden mellem februar og maj.

Mødet blev holdt, de samme navne blev gentaget, og hun lavede et resume over det hele. Hun forklarede kvinden, at hun havde sine grunde. En grund var, at hun søgte sin bror – mere end sin biologiske mor. Hun var ærlig. En anden vigtig grund var, at hun gerne ville have adgang til sine medicinske journaler. Hun har nemlig en datter med en alvorlig patologi, og hun havde behov for at vide det.

På det tidspunkt var personen til mødet meget rolig og venlig. Der var ikke mere at sige, og hun underskrev en ansøgning om at få adgang til oplysninger om sin familiemæssige tilknytning.

Det hele blev ordnet i maj, og i juni ringede så en psykolog til hende. Hun henviste til hendes familiemæssige tilknytning, og at hun var adoptivbarn. Man ville således bede om at få åbnet hendes sag. Der var et møde i juni, hvor hun skrev under på at ansøgning om, at dommeren skulle åbne hendes sag.

Herefter var der et interview med en person i Børnestyrelsen (Sename), hvorefter der kunne der gå to eller tre måneder, uden at hun modtog e-mails. Der var heller ikke nogen mulighed for at henvende sig et sted for at spørge til sagen. Det hele ville foregå pr. mail. Der ville ikke blive ringet til hende, og hun kunne ikke selv ringe nogen steder. Den almindelige procedure var e-mail og ikke andet, og der kunne godt gå to måneder.

Endelig ringede de til hende i august for at sige, at hendes var blevet åbnet. Hun blev betjent af den samme psykolog. Hun sagde, at der desværre ikke var blevet fundet oplysninger i forbindelse med sagens åbning. Sådan stod sagen. Når man gennemgik indholdet, kunne man konstatere, at der ingen oplysninger fandtes. Hun fik oplyst, at hun blev efterladt ved fødslen, og at hun blev født på et hjem. Når man kiggede i fødselsregistreringen, stod der, at der ikke var nogen far eller mor, som havde givet møde for at få hende registreret. Overalt var informationen, at hendes mor efterlod hende på et hjem. Problemet var, at indlæggsholderen godt vidste, at det ikke var korrekt, og det sagde hun til psykologen. Hun erklærede, at det ikke var korrekt, og hun var født på hospitalet Barros Luco. Det var hun sikker på, fordi hendes mor havde fortalt hende det. Moren fortalte altid historien om, at hun var blevet udskrevet fra dette hospital sammen med sin adoptivmor. Derfor var hun helt sikker på, at hun var født på Barros Luco, og det sagde hun videre til psykologen, som betjente hende. Psykologen sagde, at det ikke kunne passe, fordi dokumentationen sagde noget andet.

Hun sagde, at indholdet af dokumentet ikke var sammenfaldende med de faktiske forhold. Der stod kun i dokumentet, at hendes adoption havde været uregelmæssig. Hun kiggede på indlægsholderen og sagde: Der er ikke andre oplysninger i papirerne.

Herefter tilføjede hun, at hendes sag var lukket, at det var det eneste, hun havde til rådighed, og at de som institution ikke kunne tilbyde yderligere. Hun tilføjede dog, at hvis indlægsholderen selv havde nogle oplysninger, kunne hun jo gå videre med dem.

Indlægsholderen havde sagt, at hun ville undersøge, om der var nogen, der kunne hjælpe med flere oplysninger – måske bare et fornavn eller et efternavn. Psykologen sagde, at det ikke var nok med et navn. Men indlægsholderen sagde til hende, at hun ville søge efter noget selv.

Det var meget kompliceret, og hun havde forventet noget andet. Det var den 10. august, hun begyndte at søge selv, og hun forsøgte at stille spørgsmål. Hun opsøgte sin far og begyndte at spørge ham. Kære far, prøv om du kan huske noget. Jeg har brug for at få et navn. Margarita, vi ved ikke andet, sagde faren. Og hendes mor havde desuden sagt som følger, inden hun døde: Margarita, din mor kunne ikke tage sig af dig. Men jeg kan ikke huske hverken efternavn eller noget andet. De bortskaffede alle papirerne, for at hun ikke skulle få noget at vide om det.

Margarita, der er millioner af mennesker i verden. Det gjorde ingen forskel, men der måtte jo være et navn et sted.

Indlægsholderen sagde, at hun var så heldig at tale med de rigtige mennesker på det rigtige tidspunkt. Hun begyndte at søge og kom også i kontakt med hospitalet Barros Luco for at bede om sin fødselsregistrering. Hun vidste jo, at hun var født der, og de gav hende også registreringen.

Hun fik sin fødselsakt, og her så hun straks sin biologiske mors efternavne. Der var ikke noget RUT-nummer eller andet – kun efternavnet.

Efter en måned var fødselsattesten kommet. Hun kunne nu se, at hun var født på Barros Luco. Hun sagde. Send den til mig selv. Den blev sendt pr. e-mail den 11. september præcis kl. 12. Tidspunktet er vigtigt – det var netop kl. 12, at hun fik e-mailen med fødselsattesten vedhæftet.

Kl. 15.32 kom der også et svar.

Svaret i e-mailen var som følger:

“Kære Valeska, jeg vedhæfter et dokument, som bekræfter, at fru det og det er afgang ved døden. Her i afdelingen anser vi nu sagen for lukket. For eftersom personen er afgang ved døden, kan der ikke foretages yderligere behandling i sagen.

Jeg ønsker dig alt godt. Venlig hilsen

God eftermiddag!”

Indlægsholderen tænkte over følgende: “Hvordan skulle jeg kunne have en god eftermiddag efter at have være gået glip af muligheden for at få hjælp. Jeg har jo brug for at finde min bror, fordi jeg gerne vil mere om de lægelige oplysninger i familien. Så kommer endelig attesten, og kvinden siger bare god eftermiddag.

Ved Børnestyrelsen (Sename), hvad modtageren føler, når de giver den slags svar? Har de nogen fornemmelse af smerten og svigtet og alle de andre ting, man føler?

Jeg svarede tilbage på mailen til Acosta, som havde skrevet: “Men jeg beder jer hjælpe mig. Jeg har behov for at finde min bror – jeg vil så gerne møde min bror”. Der kom en svar-e-mail, og selv om min biologiske mor var død, vedhæftede medarbejderen alligevel dødsattesten. Hun skrev, at hun gerne ville hjælpe mig med at få fat i de lægelige oplysninger så hurtigt som muligt.

Nej, sagen var ikke lukket. Det var hendes svar.

Efter at jeg havde fået dødsattesten, havde jeg nogle forfærdelige dage. Jeg kunne ikke sove om natten. Min mand hjalp mig, og jeg græd i flere uger. Jeg gik rundt om natten og tænkte på, hvad jeg mon skulle gøre.

Indlægsholderen tilføjede, at hun endte med at finde sin bror gennem andre kanaler. Han er to ældre end hende, som hun havde fået at vide. Det fremgik af de komplette oplysninger, som hun fik udleveret.

Hun tilføjede, at hendes bror voksede op som enebarn – ligesom hende. Han havde aldrig fået at vide, at hans biologiske mor også havde en datter, som blev bortadopteret.

Hans biologiske mor døde, da han var 20 år. En helt fraværende far var det. En far, som heller ikke ville have noget med hende at gøre, da hun blev født. Han sagde: “Nej, jeg vil ikke have det pigebarn”. Og derfor kom adoptionen på tale.

Nu har han en søster og to nevøer. Og netop i går tilbragte de en dejlig dag sammen. Men det hele skyldtes hendes egen store indsats. Det var fordi hun havde mulighed for at gøre det.

Som hendes veninder havde gjort det. Og i virkelighed skulle hun ikke søge særlig meget. Hun fortalte, at hun brugte søgemaskinerne på internettet og på den måde fandt frem til det, hun søgte. Hun fandt frem til en kombination af efternavne, som lignede meget. Hun udelukkede den ene mulighed efter den anden – og igen og igen. Hun gik først til en adresse og så til en anden. Hun var vel fem eller seks forskellige steder uden resultat. Hun fortalte den samme historie, og alle forsøgte at hjælpe hende.

Det fortsatte, indtil hun kom i kontakt med sin biologiske mors bror, og han satte hende i kontakt med hendes bror. Det kan tilføjes, at hun har fået en kæmpestor familie.

Men jeg siger dette for at hjælpe alle dem, som ikke har kunnet finde deres familie. Til glæde for alle dem, som er her, og dem, som har mistet modet pga. de mange utilstrækkelige svar fra Børnestyrelsen (Sename).

Det kan ikke være rigtigt, at Børnestyrelsen (Sename) giver den slags svar!

Indlægsholderen sluttede af med at takke Gud for, at hun fandt sin bror. Samtidig ønsker hun fortsat at støtte og kæmpe for, at alle kan finde frem til deres familie.

Det er vores ret.

Mans Wikstron fra organisationen *Nos Buscamos* (Vi søger hinanden) taler ikke spansk. Han er chilener og blev adopteret ulovligt i Sverige. Han afgiver sin vidneerklæring på engelsk, og indlægget bliver simultantolket til spansk.

Indlægsholderen repræsenterer *Nos Buscamos*, en ONO som blev stiftet i 2014. Organisationen arbejder med ofrene for handel med børn.

Han ønskede at understrege, at der er en klar sondring mellem adoption og handel med børn. Han har lyttet til et par historier tidligere, og han vil gerne fremhæve, at forskellen er vigtig.

Han tilføjede, at organisationen arbejder med ofre for handel med børn, dvs. de mange personer, som overdrages i "adoption" på uregelmæssig eller ulovlig vis. Medierne bruger ofte denne term. Det skal dog tilføjes, at der findes lovlig adoption i Chile, men at alt, hvad der ikke er lovlig adoption, er at betragte som handel.

Adoption som sådan er en retslig handling, som har været behandlet håndteret af en børnedomstol, og som indebærer, at en voksen overtager et barn som sit eget barn, uden at der er noget blodslægtskab mellem dem. Formålet er at etablere et forhold som mellem forældre og barn med en retslig tilknytning, som er identisk med eller tilsvarende det forhold, som opstår i forbindelse med biologisk fødsel. Enhver anden form for overtagelse af et barn som sit eget må betragtes som handel med børn. Det er denne sondring, som indlægsholderen gerne ville fremhæve.

Organisationen arbejder med den anden gruppe og altså ikke med personer, som er bortadopteret lovligt. Børnestyrelsen (Sename) har noget at skulle have sagt her, fordi det er den instans, som har registrene.

Handel med børn har konsekvenser for børn i hele verden, både i de industrialiserede lande og i udviklingslandene. Børn, som er ofre for handel, bliver tvunget ind i prostitution, tvangsægteskab, ulovlig adoption, billig arbejdskraft, rekruttering med henblik på involvering i væbnede grupper og indlemmelse i sportstrupper.

Hvad laver organisationen *Nos Buscamos*? Vi støtter genforening af familier, som er blevet adskilt pga. handel med børn. Vi yder således støtte, og vi beskytter og rådgiver familierne. Vi har nedsat et fælles arbejdsnetværk for genforening for familier, og vi forsøger at sprede viden om problematikken med handel med børn i Chile og i de lande, hvor børnene bliver overdraget i adoption.

Organisationen har et website, hvor folk kan registrere sig som adopteret eller som familie. Man indtaster sine oplysninger i en database, og herefter starter undersøgelsen. Der er i dag registreret mere end 4.000 sager i vores database. Oplysningerne er fortrolige og bliver derfor ikke videregivet til medierne eller til de sociale netværk.

Organisationen anmoder Folkeregistret om fødselsregistreringer og oprindelige fødselskræklæringer. De kan ikke indhentes digitalt, eftersom de originale dokumenter indeholder andre oplysninger, som den digitale version ikke fremviser.

Herefter indsamles oplysningerne, og der samarbejdes med Efterforskningspolitiet (PDI) og ordenspolitiet (*OVERRABBINERS*). Organisationen udfører slægtshistoriske (genealogisk) undersøgelser via en DNA-database med navnet 23andMe. Testen tages ved hjælp af en spytprøve.

Hvis de personer, som er til stede her i dag, fik taget prøven, og det viste sig, at der var to fætre/kusiner her, så ville det fremgå af DNA-resultatet, at de to personer er fætter og kusine. Databasen benyttes således til at undersøge og få bekræftet tilfælde, hvor en familie har slægtskab med et bestemt barn. Til sidst kan familiens genforening så finde sted. I de fleste tilfælde foregår det uden for mediernes bevågenhed, og oplysningerne bliver ikke offentliggjort eller videregivet. Det eneste, der bliver oplyst, er antallet af genforeninger, og der gives ingen navne.

Sådan er handlen med børn foregået i Chile: Her i de sidste år har man konstateret, hvordan de forskellige ulovlige sammenslutninger/organisationer har arbejdet. Set i et internationalt perspektiv er udgangspunktet, et børnene blev opsamlet på mødre hjem eller på offentlige og private hospitaler. Mødrene fik besked om, at deres børn var døde ved fødslen. De fik ikke barnets fødselsattest eller dødsattest udleveret, og liget blev heller ikke udleveret.

Der er generelt set tale om sårbare kvinder, som for flertallets vedkommende er analfabeter, oprindelige personer fra landet. Hvis en læge eller jordemor har sagt noget til dem, har de uden videre accepteret det og troet på dem. Der er naturligvis tale om oplagt magtmisbrug, idet f.eks. læger har misbrugt deres magt, når de har stået over for disse kvinder. Herefter blev hvert enkelt barn registreret på ulovlig vis i Folkeregistret – uden fødselsakt, med falske vidner og med det navn, som skulle følge barnet til udlandet. Det vil De bagefter kunne se i Mans' sag. Dokumenterne bliver lagt frem, så alle kan se, hvordan det fungerer.

Hvis barnet oprindelig f.eks. hed González Gómez, sagde man til fru Gómez, at hendes barn var død, og derefter blev barnet registreret med det navn, som adoptivfamilien i udlandet ville anvende. Et andet eksempel er sagen med Tobias, som har afgivet vidneerklæring. Hans fornavn er svensk, og hans sidste efternavn kommer fra hans biologiske mor.

Efter lovgivningen her i landet før 1989 kunne børnene udrejse af landet uden deres forældre, så længe nogen havde beskikket værgemål for barnet. Der var kun krav om en retslig tilladelse. Der kom mere end 2.000 børn til Sverige. Børnene rejste således til udlandet, hvor de blev overdraget til adoptivforældrene. Hos den chilenske stat registreres børnene med RUT-nummer og eget navn, men derudover bliver de aldrig mere vist i vores system. De dukker ikke op i skolesystemet eller det sociale sikringssystem (INP). Det eneste, der findes, er deres navn og RUT-nummer. Hvis man i dag søger efter dem i RUT-systemet, bliver deres navn og RUT-nummer vist, men disse personer findes slet ikke i Chile.

Hvad angår de indenlandske adoptioner, dvs. de børn som blev tilbage i Chile, er der sket følgende: Børnene blev opsamlet med anvendelse af snyd og bedrag, og mange gange overdrog mødrene dem frivilligt pga. social skam. Ofte var der tale om kvinder for de højere sociale lag, fra Santiago eller andre større byer i Chile, som foretrak at overdrage deres børn i stedet for at skulle leve med skammen over at være ung og gravid uden at være gift. Børnene blev overdraget direkte gennem en læge eller jordemor til deres nye adoptivforældre i Chile. Adoptivforældrene registrerede børnene på ny med falske vidner eller med en falsk fødselsregistrering, som de havde fået af lægen. Efterfølgende blev de registreret i Folkeregistret, og hos staten stod de nu officielt registrerede som legitime, biologiske børn af deres adoptivforældre. Sådan har fremgangsmåden været indtil nu.

Der er store konsekvenser af handel med børn, ikke kun i Chile, men også i resten af verden. Børnene er ikke blevet registreret. Det er vurderingen, at ca. 20.000 chilenerne er blevet adopteret i udlandet, men man ved ikke i hvilke lande. De lande, hvor man har konstateret chilenske børn, er Sverige, Italien, USA, Holland, Frankrig og Tyskland og et par sager i New Zealand. Generelt drejer det sig om Europa og USA.

En anden konsekvens er, at der ingen journaler eller retslige dokumenter findes. Derfor henvender de børn, som i dag er voksne, sig til Børnestyrelsen (Sename). Hvad angår problematikken med at søge efter personer, som Susana Tonda talte om i sidste uge, er det ret indlysende, at Børnestyrelsen (Sename) ikke har registreringer på dem. For Børnestyrelsen (Sename) er der tale om børn, som ikke er blevet adopteret, og de findes ganske enkelt ikke i de officielle registre. De findes hverken hos *Ciudad del Niño* eller hos Børnestyrelsen (Sename) og heller ikke hos nogen af de andre instanser som børnehjemmene i OCAS-regi (organisationer, som samarbejder med Børnestyrelsen (Sename)), som også overdrager børn i adoption. På den baggrund er der mange personer, som retter henvendelse til Børnestyrelsen (Sename), og de bliver frustrerede, når de forstår, at der ikke er noget registreret her.

For staten er der ikke tale om adoptivbørn, eftersom Børnestyrelsen (Sename) ikke har dem registreret som sådan. Og derfor er det også umuligt at estimere, hvor mange børn der findes inden og uden for landets grænser, og som er ofre for denne situation.

Chile undertegnede Konvention om børns rettigheder i 1990. Konventionen indeholder følgende formulering:

Barnet skal registreres umiddelbart efter fødslen og skal fra fødslen have ret til et navn, ret til at opnå et statsborgerskab og, så vidt muligt, ret til at kende og blive passet af sine forældre.

Deltagerstaterne påtager sig at respektere barnets ret til at bevare sin identitet, herunder statsborgerskab, navn og familieforhold, som anerkendt af loven og uden ulovlig indblanding.

Dette er det vigtige:

Hvis et barn ulovligt berøves en del af eller hele sin identitet, skal deltagerstaterne yde passende bistand og beskyttelse med henblik på hurtigt at genoprette barnets identitet.

Mans Wikstron fortalte, at han i december 2018 havde taget kontakt til det svenske adoptionscenter, som spiller en vigtig rolle.

Det svenske adoptionscenter var repræsenteret af Anna Maria Elmgren i Sverige, og der blev etableret et samarbejde med det svenske adoptionscenter. Det er lykkedes at finde frem til, at adoptionscentret indgår i et OCAS-samarbejde (organisationer, som samarbejder med Børnestyrelsen (Sename)), nærmere bestemt om børnehjemmet San José. Det er ikke en statsinstitution, men arbejder dog med statens godkendelse.

Mans Wikstron tog kontakt til centret for at anmode om at få udliveret oplysninger i sin sag.

Den første oplysning i sagen, som blev fundet i Chile, var fødselsregistreringen, som skal fremlægges i Folkeregistre, for at man kan gå videre.

Et af problemerne med dette arbejde er, at det er obligatorisk at foretage en søgningen personligt, dvs. at man ikke kan søge pr. mail eller telefon. Derfor har personer uden for Chile ikke mulighed for at indhente dokumentet.

Han tog hen for at få fat i dokumentet, og han modtog så en attest med udstregninger. Han bad om: fødselsbekræftelse og fødselsattest. Når der forekommer udstregningen, bliver vidnerne vist nedenfor.

De havde ikke nogen fødselsattest og heller ikke navnet på hans far. Der var heller ingen oplysninger, som kunne give adgang til fødselsjournalen. Imidlertid skete der det mirakuløse, da han søgte i december, at det svenske adoptionscenter alligevel sendte ham dokumentet. Men nu opdagede han noget meget alvorligt. Dokumentet var officielt og kom fra Chile: Det fandtes dog ikke i Chile, men på det svenske adoptionscenter. Spørgsmålet er, hvor mange af denne slags dokumenter der findes i det svenske adoptionscenter?

Men til sidst fik han dokumentet fra det svenske adoptionscenter – *this is your birth certificate* – og her stod navnet på hans mor: Emelina del Carmen Guerra Garay. Og ved hjælp af politiet (*Overrabbiners*) og Efterforskningspolitiet (*Policía de Investigaciones*) kunne han nu kontakte kvinden. Desværre var hun afgået ved døden et par år tidligere, og det var ikke nogen god nyhed – *I am telling that your mother passed away in 2007*. Alligevel fortsatte undersøgelsen og arbejdet med at finde hans søskende.

Jeannette Velásquez forklarede (via streaming), at Tobias er et af de mest symbolske eksempler i regionen. Det skyldes, at hans sag blev gennemført ved hjælp af DNA og fortolkning.

Når man ser nærmere på sagen med Tobias, forstår man, at der er mange andre sager som hans. Der er mange sager uden morens fornavn, under underskrifter og med dobbelt identitet. Det har på en måde kunnet påvises, hvordan Folkeregistret, domstolene og socialrådgiverne har arrangeret arbejdet med at føre børn ud af landet. Det er sket ved at have fokus på regionens fjernere liggende områder samt unge kvinder (især fra oprindelige folk), som har været sårbare og haft begrænset skoleuddannelse. Det var naturligvis ikke nemt for dem at forstå, hvordan de skulle gå videre med deres sag, og hvor de skulle søge.

De sager, vi kender fra Araucanía, og som skete – bistået af domstolene – for at hente børnene ud af deres lokalsamfund og deres hjem, fandt sted med politiets mellemkomst og med stokkemetoden. Det var også tilfældet i Tobias' sag. Hans mor blev udsat for voldsomme slag (og det samme skete for faren) fra politiets side. Man gjorde det for at fjerne barnet fra moren. Ved den samme lejlighed blev både Tobias og hans bror fjernet.

Og moren blev ydmyget og behandlet som indianer af politiet. Familien fortæller, at moren aldrig igen blev den samme glade person, hun havde været. Og herefter ændrede hendes liv sig. Hun blev aldrig igen den samme, og otte år efter hændelsen døde hun.

Det er Tobias' historie. Det er manden på 41 år, som ikke fik mulighed for at blive genforenet med sin mor.

Når vi gennemgår sagerne fra Araucanía, forstår vi, hvor vigtigt det er at kigge nærmere på, hvordan Folkeregistret har arbejdet. Alle sagerne fra Sverige er således sager med dobbelt identitet. Folkeregistret i Lautaro og Padre Las Casas registrerede alle sager med børn, som kom til Sverige, uanset hvilken kommune de kom fra.

Det er også vigtigt at undersøge de mange hasteforanstaltninger, som blev besluttet af dommeren på den tid, Tatiana Román Beltramín. Mærkeligt nok blev alle børnene her overdraget til udenlandske forældre med ufuldstændig og forfalsket dokumentation. I lyset af det faktum var det næsten umuligt for børnene at søge efter deres forældre, mens de var i udlandet. Og også i dag er det næsten umuligt for børn og unge som adopterede at finde frem til deres familie i Chile.

Der er brug for en undersøgelse af Folkeregistrets adfærd. Der er f.eks. sagen med en ung mand, som fik oplysninger om sine adoptivforældre med svenske navne den 11. juni 1978. Der var her tale om en sikkerhedsforanstaltning, som blev afsagt af dommer Tatiana Román Beltramín den 4. juli.

Og i et brev, som blev sendt til familien i Sverige, blev det oplyst, at barnet var blevet sendt til Santiago i juni. Dermed er det bevist, at barnet blev sendt til Santiago, uden at man havde afsagt den kendelse om beskyttelsesforanstaltning, som kunne have overdraget ansvaret for barnets sikkerhed til forældrene. Alle disse børn, som f.eks. denne sag og også Tobias' sag, var spædbørn, som rejste alene, idet det var stewardesser og luftfartspersonale i forskellige flyselskaber, som tog sig af dem.

Alicia Galleguillos Narbona, underviser i folkeskolen og tidligere leder af en kommuneskole. Hun er nu gået på pension.

Hun fortalte, at hun i 1977 fødte sit tredje barn. Og hun ville gerne fortælle, hvad der egentlig skete. Hun havde afleveret noget materiale på skolen, hvor hun arbejdede. Hun var noget træt på grund af graviditeten, og på vej hjem gik vandet pludselig. Dengang lå området Las Compañías i kommunen La Serena nærmest ude på landet. Hun gik sammen med to kollegaer, og de fulgte hende hen på hospitalet, uden at hun nåede at give familien besked. Hun talte med lægen, og hun blev indlagt akut og lagt til at hvile sig. Ca. kl. 22.00 om aftenen fortalte lægen hende, at hun snart ville føde. Hun var på dette tidspunkt hele alene og uden sin familie. Dagen efter, da hun skulle se sit barn, fik hun at vide, at hun havde født en dreng, som dog var afgået ved døden kl. 4.00 om morgenen. Netop på det tidspunkt ankom hendes mor og hendes far. Hun bad om at få sit barn at se, så hun kunne tage afsked. Som mor ville hun gerne se drengen, kysse ham og tage afsked med ham. Det fik hun dog ikke lov til. Lægen var fuldstændig imod det. Og hendes far var ikke en person med den store overbevisningsevne – og hendes mand endnu mindre. Hun fik at vide, at det var bedst, at hun ikke så søn. Han ville blive begravet på kirkegården i La Serena. De søgte efter sønnen, men han var ikke registreret på nogen kirkegård i området.

Indlægsholderen indgav en klage til ministeren Hormazábal, og hun var med til at stifte en gruppe, hvor medlemmerne søger efter deres børn. Det kan tilføjes, at de ikke kan finde deres børn, fordi de ikke er begravet nogen steder. Hun har aldrig fået svar fra regionshospitalet i La Serena, og det er hendes store problem.

Derfor appellerer hendes sammenslutning til forskellige vigtige personer for på en eller anden måde at få adgang til de oplysninger, som hospitalet egentlig skal udlevere. Lederen af sammenslutningen har anmodet om oplysninger i henhold til den såkaldte Lobbylov (*Ley del Lobby*). Hendes datter er journalist, har arbejdet på regionshospitalet i La Serena og har været kommunikationsansvarlig. Man har også forsøgt sig med at tage kontakt til myndighederne, men heller ikke her er det lykkedes at hente oplysninger. Der bliver ikke udleveret fødselsattester eller andre dokumenter, og da direktøren for sammenslutningen bad om en samtale, fik hun det besynderlige svar, at spædbørn, som bliver født for tidligt, er smidt i skraldespanden. Det var hendes svar.

De fremlægger ikke deres sager for at få hævn eller for at finde de ansvarlige personer. De ønsker blot at vide, hvad der er sket med deres børn. Det er de i deres fulde ret til. Indlægsholderen har aldrig fået mere at vide om sin søn, og hun er tilsyneladende ikke den eneste mor, det er sket for.

Hun er engageret i en ret stor gruppe. Der er grundlagt en række sammenslutninger i landet, hvis medlemmer alle sammen søger efter deres børn. Der er dog også børn, som søger efter deres forældre. I delegationen fra Coquimbo er der også en person, som søger sin oprindelige familie.

Hun har tillid til myndighederne i den forstand, at de kan påvirke til, at sandheden kommer frem en dag. Det beder de om som mødre – og også som børn, der søger deres forældre. Begge parter er repræsenterede i sammenslutningen. Deres oplevelser har ikke været så voldelige som det, der skete for mapuchefolket, men alligevel har de oplevet meget brutalitet. Og indtil nu har de ikke fået nogen information overhovedet.

Det skal sluttelig nævnes, at tre af disse tilfælde nu behandles juridisk af Menneskerettighedsstyrelsen (*Instituto Nacional de Derechos Humanos*), og at ministeren Hormazábal nu tager sig af sagerne. Ministeren har været meget positivt indstillet til sammenslutningens sager.

Alicia Acuña, forkvinde for NGO'en *Madres e Hijos se Buscan* (Mødre og sønner/døtre søger hinanden). Indlægsholderen anførte, at organisationen blev grundlagt sidste år på baggrund om sagen om hendes bror og andre sager. Sagerne lanceres i kombination med indlæg på sociale medier. En fælles indsats giver altid et bedre resultat.

I den mellemliggende periode har det største problem været adgangen til oplysninger fra hospitalerne. Det er ikke indtrykket, at hospitalet overhovedet har gjort nogen indsats. Man har anmodet om oplysninger i henhold til Lobbyloven (*Ley del Lobby* og Gennemsigtighedsloven (*Ley de Transparencia*), og man har indgivet appeller i henhold til Gennemsigtighedsloven. Desuden har ministeren Hormazábal, med henvisningen til sagen med broren, fem gange henvendt sig officielt til hospitalet i La Serena for at begære udlevering af en liste med de medarbejdere, som arbejdede på hospitalet fra dagen før brorens fødsel og indtil to dage efter fødslen. Dette sker for at kunne krydstjekke information om de mennesker, som evt. var involverede i sagen. Der er dog ikke kommet svar. Og det gælder ikke alene brorens sag, men også alle andre sager, som organisationen har engageret sig i.

Organisationen føler en form for afmagt, når en dommer for Republikken officielt har henvendt sig til La Serena uden overhovedet at få noget svar. Det samme skete med hospitalet i Coquimbo, hvor man i begge sager gav det samme svar: Dokumenterne var brændt, eller der var kraftig regn, eller der var et jordskælv. Og det er jo praktisk taget umuligt, at det kan være sket.

Hvorfor bliver problematikken bragt frem her? Fordi morens datter havde arbejdet som kommunikationsansvarlig på hospitalet i La Serena, og hun ved personligt, at papirerne blev smidt ud i gården. Det er på den måde, man behandler de kliniske journaler! De kliniske journaler, som kasseres, bliver smidt ud i gården. De bliver ikke brændt, men behandlet som alt andet papir. Og det er jo en lovovertrædelse, eftersom indholdet i kliniske journaler er hemmeligt, fortroligt og reguleret i henhold til loven.

Derfor skal vi anmode om, at ministrene får flere beføjelser til at indgive appeller, så der kan gennemføres undersøgelser af hospitalerne, som herefter skal rette sig efter afgørelserne. Det er vigtigt, at hospitalernes juridiske auditører bliver indkaldt, for det er dem, som står for ansvaret med destruktion af journaler, og som afsiger dekreter om det. Desuden skal revisionsinstansen (*Contraloría*) indkaldes, så den kan afgive forklaring om dette system med at bortskaffe journaler. Eftersom journaler og bøger er skrevet i hånden, har folk jo altid noteret forskellige ting.

Endelig anmoder vi om at indkalde Lægesammenslutningen (*Colegio Médico*) med opfordring til, at lægerne begynder at tale om disse sager. Det er jo et faktum, at lægerne har været medskyldige og har bidraget til handlen med børn.

Nury Bruna fortalte, at hun kommer fra Ovalle. Hendes sag minder meget om de andre mødres sager, men så er der alligevel noget, som er anderledes i hendes sag.

Den 13. december 1982 skulle hun føde sit barn, og efter fødslen, da hun var blevet lagt ind på forstuen, kunne hun ikke få til at se sin søn af den simple grund, at jordemoren og sygehjælperne tog ham fra hende. De efterlod hende alene i forrummet i ca. 20 minutter, stadig med moderkagen, og det bekymrede hende, fordi hun begyndte at se stjerner og besvime.

Der skete ingenting, ud over at hun råbte op, hver gang nogen gik forbi i gangen udenfor. Hun ville gerne, at der kom nogen fra personalet ind til hende, så de kunne fortsætte behandlingen.

Lidt efter kom personalet, og hun følte det nærmest, at hun var ved at få et barn til. De løftede hende op, fordi hun var blevet meget kold, og så kom moderkagen ud. De lagde hende en eller to timer i gangen, fordi de sagde, at der ikke var flere senge på stuen.

Hun begyndte at blive bekymret og spurgte til sit barn. Der kom en portør, som hjalp hende med at vaske sig, og hun spurgte ham, om han ikke kunne tilkalde en jordemor, så hun kunne få noget at vide om sit barn.

Han sagde til hende: Men dit barn er død.

Hun spurgte, hvordan han dog kunne vide det, og tilføjede, at hun gerne ville tale med nogen fra personalet.

Lidt efter kom der en person, som sagde, at hun skulle tie stille, og hun nu ville blive lagt ind på stuen.

Og lidt senere kom der et par læger, som fortalte hende noget mærkeligt. Ude i gangen sagde de til hende, at hendes barn var død, og den ene læge sagde, at barnet desuden var blevet kremeret. Hun spurgte, med hvilken ret og tilladelse de havde gjort det, og lægen svarede, at barnet jo var afgået ved døden. Den anden læge, som var kvinde, sagde til hende, at hun stadig var ung. Lægen fortalte, at hendes egen mand havde sagt, at de ikke skulle have flere børn.

Lægen spurgte, om hun havde sunde og raske børn. Hun svarede ja. Lægen spurgte hvor mange, og hun sagde to, en pige og en dreng. Nå, sagde lægen, men så kan du jo stadig nå at få flere børn.

Under samtalen bad de også indlægsholderen om at underskrive et dokument, men hun husker ikke, hvad der var, hun skrev under på. Hun havde tillid til det, de sagde til hende som fagpersoner. Og inden den kvindelige læge gik igen, sagde hun, at barnet ville blive sendt til La Serena til undersøgelse.

Hun fik mange forskellige versioner af, hvad der var sket. Og med årene begyndte hun at stille mange spørgsmål, og hun fik en fornemmelse af, at hendes barn stadig var i live. Det er noget, man fornemmer som mor. Det er som et moderligt instinkt.

Tiden gik, og hun foretog sig ikke yderligere. Hun var nervøs for, at nogen ville komme hjem til hende og sige, at hun blandede sig i noget, der ikke kom hende ved. Hun var også bange på vegne af sine børn, for hun var alene, og hendes mand arbejdede i udlandet. Sådan er indlægsholderens situation i dag. Hun vil gerne vide, hvad der er sket med hendes barn, og hun ønsker, at retfærdigheden sker fyldest.

Der er sket mange ting i Ovalle, og der er mange mødre, som stadig ikke tør fortælle deres historie. Det er en meget stor sorg, hun bærer rundt på, og hun ved ikke, hvordan hun skal få løst problemerne. Og det bliver ikke mindre svært af, at hun er alene i hjemmet, og at hendes mand og familie ikke er i nærheden.

Dette var kvindens vidneudsagn. Hun har dog et håb om, at der kan blive gennemført en undersøgelse, for i hendes tilfælde er der også sket det, at hendes journal er forsvundet på hospitalet i Ovalle. De siger på hospitalet, at journalen ikke findes længere, og at de ikke kan hjælpe. Det skyldes, at hun ikke har fået behandling på hospitalet i lang tid.

Andrea Mercado ledsagede sin mor og på vegne af moren fortalte hun historien om, hvad der var sket i sagen med hendes søskende.

Hændelsen indtraf i Concepción i 1982. Hendes mor blev syg med tuberkulose og blev indlagt på regionshospitalet i Concepción for at få behandling. Indlæggelsen skete på foranledning af en socialrådgiver, hvis navn de ikke husker, og som arbejdede i ambulatoriet *Consultorio Lorenzo Arenas*. Socialrådgiveren foreslog moren at anmode om beskyttelsesforanstaltning for børnene, så de kunne blive placeret midlertidigt på et hjem, mens moren fik sin behandling.

Børnene blev ikke på noget tidspunkt udsat for svigt, og mormoren besøgte børnene hver eneste uge. Da hendes mor var kommet sig over sygdommen, blev hun udskrevet og tog straks hen for at besøge sine børn. Ved tre forskellige lejligheder kom de forskellige undskyldninger og sagde første gang, at børnene var til lægelig kontrol på centret *Control de Niño Sano*. Anden gang var forklaringen, at børnene sov, og tredje gang sagde man, at de var syge. Hun fik af indlysende grunde ikke lov til at se sine børn. Derfor vendte hun tilbage igen til en af institutionerne og insisterede stærkt på at få information om børnene – en dreng på fem år og en pige på et år og otte måneder.

Nu var der en medarbejder fra institutionen, som oplyste hende om, at børnene var blevet fjernet fra institutionen efter en kendelse fra dommer Silvia Onetto ved 2. domstol i Concepción (*Segundo Juzgado de Concepción*). Moren tog herefter kontakt til domstolen for at bede om en forklaring. Men hver eneste gang hun henvendte sig, fik hun en dårlig behandling af dommeren.

To eller tre senere insisterede moren igen om at få svar, og denne gang fik hun vist et foto. Moren kunne genkende sin datter. Hun var blevet større. Men sådan gik årene. Moren fortsatte med at tage initiativ til på en eller anden måde at få et svar om børnene. Indtil nu er der ikke kommet noget svar. Moren har således været i kontakt med det regionale ministersekretariat (Seremi) under Justitsministeriet i byen Puerto Montt for at foretage en anmeldelse til ministeren Mario Carroza. Anmeldelsen er sket for at tage skridt i sagen og indhente flere oplysninger.

I forbindelse med dette arbejde fik man oplysning om, at søsteren udrejste af Chile den 12. december 1982 for at tage til Spanien.

Broren vendte tilbage i 1998. Der blev i samme forbindelse fremlagt et brev, som indeholdt navnene på to medarbejdere ved Domstolen i Concepción, dvs. Silvia Onetto og den daværende sekretær Antonieta Fuentes. Begge har haft direkte tilknytning til sønnens adoption. Det blev nævnt, at drengen blev udvalgt sammen med en gruppe af børn og voksne, og at de indtil da havde været placeret på et stort sted, som mindede om en gymnastiksal. Broren husker denne situation meget tydeligt, og det blev en del af det traume, han har måttet leve med hele livet. Alle børnene blev stillet i en lang række. Der var en lille dreng, som græd meget, og han husker, at der var militærfolk, der dræbte drengen, fordi han græd så meget.

Det har broren fortalt. Det blev en del af det traume, han har måttet leve med hele livet.

Broren kom til Chile i 1997, nærmere bestemt Santiago. Det var ikke svært at lokalisere brorens familie, fordi der blev afholdt et møde med en kvinde, hvis identitet de ikke kender. Denne person ringede til en faster, som tog kontakt til moren, som dengang boede i Puerto Montt. Moren rejste til Concepción, hvor hun blev genforenet med sønnen. Dette møde førte til en række svar. Moren havde således allerede i 1982, da børnene forsvandt, officielt anmeldt, at hendes børn og yderligere 60 børn var forsvundet. Denne anmeldelse skete til 2. domstol i Concepción.

Broren anmodede nu sammen med moren om at få en forklaring fra Silvia Onetto. Silvia Onetto var på dette tidspunkt ikke længere almindelig dommer, med derimod dommer ved Appeldomstolen i Concepción (*Corte de Apelaciones de Concepción*). Dommeren bad herefter om politibeskyttelse.

Broren vendte herefter tilbage til Belgien. Han kom til Chile igen i 2010 for at besøge dem, men desværre døde han af leukæmi i 2012.

Broren efterlader selv en søn, som de ofte er i kontakt med, men det er uvist for dem, om moren nogensinde vil få sit barnebarn at se!

Claudio Rojas Ramírez erklærede fra Sardinien i Italien, at han for nylig havde været på besøg hos den nyudnævnte italienske ambassadør, Sergio Romero, og de sammen havde talt om den problematik, som skulle afklares i forhold konsulen i Rom og Lazio og på Sardinien. De har sammen med andre personer grundlagt organisationen *Associazione Chilenos de Sardinia* (Chilenere på Sardinien). De er i dag forsamlet med andre adoptanter fra seks regioner i Italien. Og i fællesskab har de etableret en NGO med fokus på internationalt samarbejde på området og støtte til de oprindelige familier, som utvivlsomt lever i fattigdom.

De repræsenterer en gruppe på mere end 10.000 personer i Italien, og det formodes at svare til næsten 50% af de adopterede chilenere, som findes rundt omkring i verden.

Den store forskel mellem Italien og andre lande må formodes at være kirken og de religiøse institutioner. På den ene side udvalgte man adoptivfamilier i sognene overalt i Italien og foretog her en indledende udvælgelse af de personer, som havde flest ressourcer, men som samtidig havde et behov for at adoptere.

Perioden mellem 1975 og 1985 er det tidspunkt, hvor det hele foregik. I denne periode udvalgte man familier i hvert eneste sogn i Italien. De religiøse institutioner i Chile stillede krav til familiens sammensætning og de hjem, børnene skulle bo i. I samarbejde med socialrådgiveren udvalgte man de steder, der var bedst egnede. Man skrev måske, at man stod med fem [børn], og at der var et indlysende behov for, at de skulle adopteres.

Når først børnene var kommet til Italien, skete hele indsatsen på et lovligt grundlag. Der var derfor ikke fokus på det at være efterladt og ikke være børn af nogen. I ingen af fødselspapirerne var der anført nogen mor eller far, og det betyder, at børnene altid har levet med en bevidsthed om at være efterladt. Det lever mange af dem med, men herudover er der som sagt en tydelig forskel på situationen i Italien og andre lande.

Ana María Olivares forklarede, at der er brug for de oplysninger, som findes i Folkeregistret.

Hun nævnte, at man har fremhævet de problemer, som var kendetegnende for Folkeregistret.

Indlægsholderen ville nu foretage en gennemgang af alle de forhold, som der blev anmodet om på Undersøgelseskommissionens første møde.

For det første bad man om de slægsskabsattester (*certificados de filiación*) for mødre og fædre, som fortæller, hvor mange børn en bestemt person har. Dette har indtil dags dato ikke været muligt, og det er uklart, om det skyldes en intern bestemmelse hos myndigheden, eller om det er med hjemmel i lovgivningen. Spørgsmålet er, hvorfor der endnu ikke er kommet noget svar på det. Det er et meget vigtigt aspekt, fordi der er børn, som er registrerede som værende i live, selv om deres familie har troet, at de var døde.

Der er behov for et svar på, hvorfor nogle børn ikke er blevet registreret med en tilknytning til deres mor, som det burde været sket i forbindelse med arveskifte, registrering af børnepenge for hvert enkelt barn osv. Det er kun, når en person henvender sig til Folkeregistret i forbindelse med arveskifte eller børnepenge, at man kan få oplyst, hvor mange børn der har tilknytning til en bestemt mor. Denne attest kan ikke indhentes direkte.

Der er bestemte sager, som er blevet sammenholdt i Undersøgelseskommissionen, men hvor der ikke fremgår nogen tilknytning mellem børn og mødre. Der er omtalt en meget speciel sag med en pige og en mor. Pigen var ikke registreret som datter, selv om hun var blevet anerkendt af sine forældre. Samtidig var der nogle andre børn, som var registrerede med en tilknytning til moren, men disse var ikke hendes børn. Der er et behov for at få et svar på dette – hvorfor opstår denne situation?

Et andet spørgsmål, som bør blive bragt op over for Folkeregistret, er problematikken med dobbelt identitet. Her i landet, hvor vi har mange sager med uregelmæssige adoptioner og fjernelse af mindreårige, findes der personer, som har en dobbelt fødselsregistrering.

Tidligere var der ikke den lineære registrering, som findes i dag, og det var muligt at foretage registrering på forskellige steder i Chile, uden at Folkeregistret fik oplysninger fra anden side. Det er dog vigtigt at vide, hvordan og hvorfor det forekommer. Hvad kan der være sket? Der er således personer, som er blevet registreret ved fødslen, og som efterfølgende er blevet registreret igen med henblik på udrejse af landet.

Et andet interessant punkt er de personer, som har én identitet uden for landets grænser og en anden identitet i Chile. Her ved vi heller ikke, hvad der sker, og hvordan problematikken bliver løst. Der er behov for klarhed om fødselsregistreringerne. I mange tilfælde har moren foretaget indførsel og registrering af sit barn – og bagefter er barnet alligevel ikke registreret, og oplysningerne er fjernet med blæk. Og der er ikke her tale om indenlandske adoptioner.

I sager med indenlandsk adoption bliver indførslerne slettet, hvorefter adoptivforældrene registrerer børnene i forbindelse med almindelig adoption. Men i sager, hvor der ikke er tale om lovlig adoption, er oplysningerne blevet udstreget og slettet. Og det kan Folkeregistret ikke give nogen forklaring på.

En anden vigtig problematik er følgende: Når der laves en bestemt søgning, som allerede har ført til 134 sager med genforenede familier – den seneste faldt på plads så sent som i går – ja, så kan det konstateres, at der er mange personer, der udrejser af landet, men som bagefter bliver registreret uden bopæl. Langt den største del af de personer, som er registrerede her i landet, bliver således vist i Valgregistret (*Servei*), men de oplysninger, som overføres hertil fra Folkeregistret, har ikke anført nogen bopæl.

Man ved ikke, hvor mange personer der findes uden bopæl, og man kan kender ikke baggrunden for, at der ikke er registreret en bopæl. Det er et ønske at få konstateret, hvor mange sager der er tale om. I Santiago er der eksempelvis et omfattende antal personer, som står registrerede uden bopæl. Der er tale om 28.000-29.000 personer alene i Santiagos kommune, og når man går længere ind i det, viser det sig, at disse sager vedrører personer, som er adopteret i udlandet, uden at udrejsen som sådan er registreret.

Det er bekymrende, at der findes dette store antal. Hvad sker der med sagerne med ulovlig adoption og med de personer – børn og voksne –, som er udrejst at landet ad andre kanaler, når vi ikke engang ved, hvor mange personer vi taler om på nationalt plan.

Det er meget vigtigt, at Undersøgelseskommissionen tager højde for denne situation. Hermed åbnes der op for en undersøgelse af forholdene. I Folkeregistret vil De kunne se, at det store flertal af de børn, som er udrejst af landet, står registrerede uden oplysninger om bopæl. Der står kun anført navnet på den kommune, hvor de er født. Og det er afgørende vigtigt at vide omtrent, hvilken procent vi taler om, og hvor tusinder vi taler om.

Det synes helt klart, at der er tale om mere en million. Referencen er ikke entydig. Selv om der i Santiagos kommune kun er 29.000 personer uden bopæl, kan det konstateres uden nogen tvivl, at de ikke alle er adopterede, og at de ikke alle er blevet fjernet. Dette står helt klart, men ønsket er, at Undersøgelseskommissionen vil gå og vurdere sagerne af denne art.

Når personer foretager ansøgninger om detaljerede oplysninger, har de brug for at få adgang, og som et absolut minimum skal Undersøgelseskommissionen have adgang til registrerede dødfødte fra de tidligere årtier: Det vil sige fra 1960'erne, 1970'erne, 1980'erne og 1990'erne. Disse registreringer stemmer således ikke overens med de normale fødsels- og dødsregistreringer.

Der er tale om en særlig registrering af ikke-fødte børn, hvor der udfærdiges en særlig dødfødt-attest på hospitalet. Der er tale om en attest, som alle hospitaler efter reglerne skal udlevere. Og herefter må det formodes, at Folkeregistret – når personen anmoder om det – kan udlevere en begravelsestilladelse.

Efter de bestemmelser, som hospitalerne og klinikkerne er underlagt, skal Folkeregistret modtage underretning om alle dødfødte. Desuden skal Folkeregistret have en liste over disse sager. Listerne udleveres af INE (Chiles statistiske kontor), hvilket er sket siden 1930. Listerne skal udleveres under alle omstændigheder og er obligatoriske. Derfor må disse lister med dødfødte, fødte og afdøde jo findes et sted i Folkeregistret. Er det muligt at få udleveret disse lister til Undersøgelseskommissionen? Der skal være fokus på fødende kvinder i de årtier, som er undersøgt.

Ester Herrera fortalte, at hun gerne ville fortælle om et lidt vanskeligt og måske også ukendt område i forhold til det, der er blevet talt om indtil videre: Man har således gennemgået ofre for tyveri af og handel med børn og voksne, som er sendt til udlandet med beskikket værgemål, og som i dag har dobbelt identitet. Men der findes derudover også en gruppe børn, som i dag er voksne, som bor i Chile, og som – ud over at være ofre for ulovlig adoption – også har været genstand for tyveri. Dette indlæg foregår i 1. person, fordi indlægsholderen selv er et disse ofre.

Indlægsholderen ville gerne læse et uddrag af et brev, som er skrevet af Rocío Brizuela, der blev adopteret ulovligt i 2014. Hun skrev brevet, efter at der var produceret en reportage, Ciper Chile, som på en eller måde åbnede op for mediernes interesse for problematikken.

“De stjålne børn er en gruppe personer, som har en historie til fælles, og som er et ukendt begreb for flertallet i vores samfund. Det er de børn – nogle kalder dem ofre – som iflg. medierne har været genstand for ulovlig adoption i 1970’erne og 1980’erne i vores land.

I dag er de mellem 30 og 40 år. Nogle af os har været bevidste om vores historie. Nogle har besluttet sig for at konfrontere historierne, mens andre ønsker at glemmer dem. Samtidig er der andre, som har valgt at ignorere deres historie, mens andre igen formentlig ikke engang har hørt om den endnu.

Det er dem, vi kalder tavshedens børn.”

Hr. formand, beskrivelsen her afspejler i stor udstrækning den følelse, vi hver især går rundt med. Der er således tale om en gruppe personer, som ikke har mulighed for at få undersøgt deres sag, og som derfor ikke kan søge deres rødder.

Tyveri af børn var en systematisk foreteelse, ikke alene i Chile, men også i andre lande som Argentina og Spanien. Lidt senere får De mulighed for at lytte til vidneudsagnene i nogle sager, som kan beskrives med ord som bortførelse, forsvinden og hemmeligholdelse af børns identitet ved hjælp af skjulte fødsler, falske vidneudsagn og forfalskning af offentlige dokumenter. Børnene blev registreret af deres adoptivforældre, som om der var tale om biologiske børn.

Hvordan foregik det? Grundlæggende var der tale om gravide kvinder i en situation præget af svigt, med voldsproblemer og med økonomiske problemer. Andre gange var der tale om kvinder, som overdrog deres børn i forbindelse med fødslen, ganske enkelt fordi det i mange år har været sådan i vores noget konservative samfund, at det har været en social skamplet at være ung mor.

Medarbejderne på offentlige hospitaler og på mange private klinikker udstedte falske fødselsesklæringer. Her kan De se min fødselsesklæring, som er udfærdiget på Clínica Lira. Den er underskrevet af en læge, som ikke findes mere. Han er død. På et tidspunkt talte jeg med hans søn, og underskriften er god nok. Der var altså personer, som var villige til at lave forfalskninger af denne art.

Samtidig var der mødre, som simulerede, at de var gravide. Der er vidneudsagn med kvinder, som har gået rundt med puder under trøjen, når de har været på klinikken. Det er klinikker, der siden da er forsvundet, som f.eks. Carolina Freire og den omtalte Clínica Lira. Disse vordende mødre kom ind i en sal med nyfødte børn, og her valgte de et barn, som efter deres opfattelse passede bedst til deres egne fysiske kendetegn – eller måske det barn, som så sødest ud. Til sidst tog de barnet med sig og gik hjem – næsten som om de havde købt en vare i en butik.

Senere blev barnet sikkert indskrevet i Folkeregistret som et biologisk barn med henvisning til falske dokumenter eller måske ganske enkelt af et par vidner, som ofte var venner. De erklærede, at spædbarnet var født i en hjemmefødsel, og at det var en biologisk søn eller datter af de personer, som var kommet for at registrere det.

Nogle biologiske mødre fik penge for det, men sådan var det ikke i flertallet af sager. Der var også adoptivforældre, som betalte for børnene og til mellemændene. Mellemændene var typisk personer, som de allerede kendte, dvs. læger, sygeplejerske, jordemødre, personer med tilknytning til socialsystemet samt personer fra kirken, som bestemt også nogle gange tog sig betalt for det. Og kirkens folk erklærede børnene for døde, som vi har talt om tidligere.

Desværre er problematikken med stjalne børn ret kompleks i Chile, især i de tilfælde, hvor personer ønsker at opsøge deres rødder. Det kan de desværre ingen mulighed for, fordi der ingen sager findes. Derfor giver Børnestyrelsens (Sename) underprogram for søgning efter oprindelig familie ingen mening i forbindelse med stjalne børn. Information om fødsel på hospitalet og klinikker blev slettet og forfalsket, og derfor er der heller ikke adgang til disse oplysninger. Mange af de stjalne børn blev født på klinikker, som ikke findes længere: Clínica Carolina Freire, Clínica Montserrat, Clínica Belén, Clínica Lira, Clínica Vitacura, hospitalet Rey Glover i Chuquicamata, Clínica Providencia. Det var en lang række klinikker og hospitaler, som efterhånden er ophørt med at eksistere. Her skal nævnes eksemplet med Clínica Las Lilas. Klinikken skiftede ejer, og alle dokumenter, fødselsregistreringer og kliniske journaler forsvandt – ingen ved hvorhen.

Adoptivforældrene her gav indtryk af at være biologiske forældre, og derfor har vores dokumenter i Folkeregistret været falske lige fra starten. Desuden forfalskes også fødselsakten og fødselserklæringen, som arkiveres af Folkeregistret, og her begynder så vores historie med de forfalskede dokumenter.

Og de stjalne børn er typisk de sidste, som hører om problematikken, fordi det desværre er hemmeligheder, som nogle adoptivforældre tager med sig i graven, fordi det jo ender med at være en decideret familiehemmelighed.

Hvilket håb kan de stjalne børn have? Håbet er, at der sker en spredning af vores historie gennem de sociale netværk. Sammenslutningen har udarbejdet søgefelter med nogle grundlæggende elementer, som skal bidrage til at sprede og dele historierne gennem de sociale netværk. Formålet er, at en person en dag læser det og genkender situationen, så vedkommende kan genskabe sin historie, bl.a. med udgangspunkt i det, som vedkommende tidligere har hørt. Der er også DNA-prøver, som åbner mulighed for at komme i kontakt med laboratorier med databaser i udlandet. Det vil alt sammen være med til at indgyde et virkeligt håb om, at personen en dag kan finde sine rødder. Det skal også nævnes, at tilbuddet om DNA i Chile skal udbredes mere, for som det er i dag, er den eneste søgemulighed, at en person, man er beslægtet med i første til femte generation, også selv får taget prøven.

Undersøgelsen er meget simpel og tages på basis af en spytp prøve. Metoden kommer fra USA, og man kan i dag benytte flere forskellige laboratorier. Det oplyses, at den genealogiske database MyHeritage har været en god hjælp i arbejdet, men det vil også være af stor betydning, hvis man i fremtiden kan foretage tjek i den database, som ligger hos Retsmedicinsk myndighed (SML). Det vil også være et stort fremskridt, hvis staten på et tidspunkt kan begunstige de stjalne børn, så alle får adgang. Det er et system, som skal udbredes mere.

Det bedste, der kunne ske, var, at der blev sat gang i arbejdet med et udkast til en lov om identitet for biologisk oprindelse, hvor staten garanterer adgangen til de oplysninger, som findes i Folkeregisteret, og som bl.a. vil have til formål at genetablere stjålne børns grundlæggende ret.

Der er desværre ikke andre måder at gøre det på, og det er beklageligt, at staten på en eller måde er nødt til at garantere denne ret. Der er dog tale om en grundlæggende menneskerettighed: at have adgang til viden om ens biologiske oprindelse.

Her ses nogle af de søgefelter, der kan anvendes. Det er klart, at der er mange muligheder, men der mangler dog stadig mange. Mange stjålne børn kan ikke være åbne om deres situation, hvilket skyldes hensynet til deres adoptivforældre, som mange gange stadig lever. Og naturligvis ønsker de børn, som har det godt med deres adoptivforældre, ikke at påføre dem problemer. De ønsker blot at søge efter deres oprindelse.

Jeg skal ganske kort fortælle min egen historie: Jeg er formentlig født i juli 1981 på Clínica Lira. Udgangspunktet er som altid, at jeg ikke kan vide noget med sikkerhed. Det eneste jeg har, er et forfalsket dokument, som De kan se her. Jeg har søgt i mange år, men siden 2014 har arbejdet været mere systematisk. Jeg har brugt sociale netværk, har benyttet mig af DNA og har generelt brugt de midler, der har været til min rådighed. Det har været meget kompliceret. Men ikke engang med DNA har jeg opnået de store fremskridt, for så længe DNA ikke er mere udbredt, end tilfældet er, kan resultatet nok ikke blive bedre.

I mit konkrete tilfælde er det sådan, at krydsreferencerne i DNA peger på en ikke-chilensk oprindelse. Det kan være, at der er kommet en kvinde fra et naboland for at få et barn i Chile i 1981, da vi havde diktatur. Det er ganske sandsynligt, at historien kan ende med at gå i en anden retning end forventet.

Der kan være mange sandheder, og det er nødvendigt, at Folkeregistret og institutionerne bidrager hertil på hver deres måde. Men når man tænker på, at alt er forfalsket, er der ikke særlig mange oplysninger at hente i dokumenterne.

Luis Fernando Lezaeta Hurtado fortalte, at han i Spanien har navnet Luis Aguirre García.

Han tilføjede, at han er 60 år gammel. Han blev stjålet af den spanske stat gennem en militærperson af høj rang, som hentede ham på hittebørnshjemmet La Paz på adressen O'Donnell 50 i Madrid. Det skete den 30. november 1958, da han kun var fire dage gammel, og den 8. maj 1959 blev han sendt til Chile til sine fremtidige chilenske adoptivforældre.

Sagen blev håndteret af Félix Álvarez Arena y Pacheco, som var oberstløjtnant i infanteriet, og som senere, mellem 1975 og 1977, blev minister og overgeneral samt administrationschef i den spanske hær.

De chilenske statsborgere Fernando Lezaeta Castillo, som var oberst i de væbnede styrker og underviste Pinochet, og dennes hustru Inés Hurtado Echenique, tante til Republikkens nuværende præsident, bestilte i 1957 et barn fra Madrid.

På det tidspunkt var det almen viden i de højere samfundslag, at det var let at få et barn fra Spanien. Lezaeta Castillo tog således kontakt til biskoppen i Santiago en Chile, som herefter kontaktede Álvarez-Arenas, som videregav opgaven til direktøren for hittebørnshjemmet i Madrid, Fernando Mellado Romero.

Anmodningen om at modtage et barn blev indgivet gennem et brev. Bestillingen er beskrevet i adskillige breve, som Fernando stadig har i dag, og som også er i vores besiddelse. Det angives uden omsvøb, at Fernando Lezaeta Castillo og Inés Hurtado Echeñique ønskede sig en blond dreng med blå øjne og også en lillesøster til drengen. Hittebørnshjemmet svarede i første omgang, at børn var en mangelvare i de år, især de helt små børn. Men fra 4 år og opefter blev det lidt lettere at få fat i dem. Dog var spædbørn med de ønskede kendetegn meget svære at skaffe.

For at sætte gang i bestillingen skulle den person, som bad om en bestemt "vare", der skulle sendes til udlandet, på forhånd betale et beløb på 10.000 spanske pesetas. Det var en godtgørelse, som skulle dække erstatning, hvis der var nogen, som senere gjorde krav på barnet. Det blev dog gentaget i adskillige breve, at der aldrig var nogen, der gjorde sådant et krav gældende, og pengene ville blive tilbagebetalt, når Fernando blev myndig. Ingen ved, hvad der skete med disse penge.

Mange breve blev sendt frem og tilbage over Atlanterhavet, indtil Fernando Lezaeta Castillo y Inés Hurtado Echenique modtog det, de havde bestilt. Den daværende biskop i Antofagasta y konstitueret general i de væbnede styrker, Francisco de Borja Valenzuela Ríos, sendte et brev den 15. oktober 1958, hvori han anbefalede Fernando Lezaeta Castillo og Inés Hurtado Echenique. Han lovpriste den fremtidige fars militære løbebane og morens dybe religiøsitet, og samtidig fremhævede han følgende: Oberstløjtnanten er 43 år gammel og har haft en imponerende karriere over 28 år. Hans hustru modtog uddannelse på skolen Religiosas del Sagrado Corazón. Ægtefællerne lever i et ægteskab med en særdeles velordnet økonomi, og de ønsker at opdrage deres børn i den katolske tro. Hvis de får sunde og intelligente børn, vil slægtens fremtid være sikret. Og derudover indeholder brevet en lidt længere beskrivelse af den anmodning, ægteparret har indsendt.

I samme forbindelse sendte biskoppen i Gerisso og stedfortræder i de væbnede styrker, Teodoro Eugén, den 15. oktober 1958 et brev til hr. Mellado, hvori han beskrev Fernando Lezaeta Castillo. Han omtalte personens lange, eksemplariske militærkarriere, som ganske enkelt er en afspejling af den religiøsitet, som kendetegner alle gode familier.

Ramón Echeñique, som var spansk jesuitterpræst og bosat i Chile fra 1937, gav ligeledes sin anbefaling og beskrev i flere breve, at Fernando Lezaeta Castillo og Inés Hurtado Echeñique, som anmodede om at modtage to adoptivbørn, udgjorde et modelægteskab præget af ærlighed, høj moral og en grundlæggende kristen livsførelse. I et andet brev beskrev fader Echeñique, som var underviser på Universidad Católica de Chile, at parret havde en meget velkonsolideret økonomi med fast ejendom og sommerhus.

Et år efter at Fernando var ankommet til Chile, fik hans forældre besked, at man nu havde et barn med de ønskede kendetegn. Drengen blev født den 30. november 1958, og kun fire dage gammel blev han hentet på hittebørnshjemmet i Madrid. Han blev registreret med navnet Luis Aguirre García, og disse oplysninger blev ligeledes indført i registret ved kirken San Vicente Ferrer i gaden Calle Ibiza 43 i Madrid, lige ved siden af hittebørnshjemmet. Dette fremgår af dåbsattesten, som her fremlægges i kopi. Spædbarnet blev registreret i Folkeregistret med status af hittebarn og med angivelse af navnet Luis Aguirre García.

Mens papirerne blev ordnet, var drengen, som nu var syv måneder gammel, placeret hjemme hos hr. Álvarez-Arenas. Her blev barnet passet med de lægelige anvisninger, som var givet af provinsens sundhedsmyndigheder. Man har stadig i dag de fotos, som den spanske løjtnant sendte til adoptivfaren af drengen sammen med Rosa María Cisneros, gift med Álvarez-Arenas. På dette billede ses Rosa María Cisneros med drengen i skødet.

I den velkendte bog om stjalne børn, som chokerede Spanien, ses Fernando i skødet af fru Álvarez-Arenas. Her ses det foto, som blev sendt til hr. Lezaeta Castillo og fru Hurtado Echeñique.

Drengen tilbragte denne tid hjemme hos Álvarez-Arenas, og der findes brevvekslinger mellem de to militærpersoner, dvs. mellem barnets fremtidige adoptivfar og den højtstående, frankistiske militærperson. Det fremgår af brevvekslingen, at det var vigtigt at få drengen sendt af sted så hurtigt som muligt.

I et af brevene stillede den chilenske militærperson et spørgsmål til hr. Álvarez-Arenas om, hvor mange penge de skulle sende til tøj og barneseng til drengens rejse. Drengen ankom i en blå babylift til lufthavnen i Santiago de Chile.

Der var mellemlanding i Lissabon. Man sendte altså Fernando af sted fra Spanien, som nu hed Luis Aguirre García, og undervejs gjorde man et stop i Lissabon. Chiles daværende konsul i Madrid, Eduardo Callejo, og konsulens hustru, som var i familie med adoptivmoren, bidrog til arbejdet med at få barnet sendt ud af Spanien. Desuden medvirkede den ansvarlige chargé d'affaires ved den chilenske ambassade, Ramón Luis Rodríguez, i samarbejde med Álvarez-Arenas.

Først talte man om muligheden for at sende drengen med fly ledsaget af en chilensk nonne fra Santa Teresa-ordenen, som var på besøg i Spanien. Fordelen var, at hun ikke var klædt i ornat og derfor ikke ville vække mistanke. Så det blev foreslået over for de chilenske forældre.

Der fremkom også andre forslag. Bl.a. nævntes der en mulighed i et dokument sendt fra den chilenske ambassade, som blev underskrevet med en påtegning af Ramón Luis Rodríguez den 6. april 1959: Måske er der en løsning. Der er nogle kvindelige studerende, som bliver færdige med deres studier her og skal vende tilbage til Chile. En af de studerende kunne tage Fernando med til Santiago. Hun skal naturligvis motiveres til det, og naturligvis skal hun have betaling for at transportere barnet til Chile.

Til sidst blev løsningen, at en stewardesse fra det spanske luftfartsselskab Iberia tog barnet med til Chile på et fly med mellemlanding i Lissabon. Her ses flybilletten, som stadig findes, og som betød, at Francisco landede i Chile.

For at drengen kunne komme om bord på flyet, udfærdigede konsulen et pas med et foto af drengen og navnet Luis Aguirre García. På præsentationen her ses drengens pas, som blev anvendt, da han udrejste af Spanien. Man har registreret udrejsen, mellemlandingen i Lissabon og ankomsten til Chile med status som turist. Det var det eneste, man oplyste om Luis Aguirre García i Chile.

I det samme brev kunne det læses, at drengen kom af sted i en alder af syv måneder, og at han aldrig vendte tilbage igen. Der blev også lavet et andet dokument med en tilladelse til udrejsen. Her står at læse: Undertegnede, Félix Álvarez, oberstløjtnant i infanteriet, giver hermed tilladelse til, at barnet Luis Aguirre García, kan udrejse af landet med henblik på at blive forenet med sine adoptivforældre. Dokumentet er dateret den 8. maj 1959.

Et år efter at barnet var ankommet til Chile, registrerede adoptivforældrene ham som biologisk søn født i Antofagasta. Den daværende jordemor/barneplejerske, Rafaela Mancilla Márquez, bekræftede, at Fernando var født i Chile, hvilket var helt ukorrekt. Der henvises også til andre oplysninger, som medlemmer af Undersøgelseskommissionen har fremlagt.

Den 9. oktober 1959 blev der registreret en fødselsattest fra Spanien og en fødselsattest i Chile for Fernando. Her ses den chilenske fødselsattest sammen med bilag for gebyrer, som blev pålagt i den forbindelse. Der foreligger kopier af flere andre dokumenter, men her ses i stedet de betalinger, som blev foretaget til Spanien i forbindelse med drengens sag.

Afslutningsvis kan det nævnes, at Fernando har spansk pas, fordi han fik anerkendt spansk statsborgerskab som Luis Aguirre García. Af hensyn til Undersøgelseskommissionens undersøgelse kan det tilføjes, at Fernando har et chilensk pas med et andet navn. I Spanien er han Luis Aguirre García med et anerkendt spansk statsborgerskab og med de nødvendige, opdaterede dokumenter – men i Chile står han registreret med en falsk fødselsindførsel som Luis Fernando Lezaeta Hurtado.

Der var Fernandos historie. Indlægsholderen har forsøgt at give Undersøgelseskommissionen en overordnet forståelse for den metode, som blev anvendt til at stjæle børn i Spanien og føre dem til Chile. Det var den form, som de store familier på den tid brugte, og som var afgørende for disse forsvarsløse børns skæbne. Den var en fremgangsmåde, som blev accepteret af diverse myndigheder på statsligt plan, af den katolske kirke og af andre instanser og enheder. De anmodede om at få et blondt barn med blå øjne, og nu står Fernando foran Dem her i dag. Sådan bestilte man børn dengang.

Hermed har Fernando præsenteret den vigtigste del af sin historie og sine dokumenter. Strengt taget burde det være nok til en grundig undersøgelse. Med alle de detaljerede oplysninger, som er drøftet her i dag, kan vi dokumentere fremgangsmåden – ikke alene i Fernandos tilfælde, men for mange andre personer, som befinder sig i samme situation som ham. Det er detaljer, som fra start til slut dokumenterer fremgangsmåden hos de mange medvirkende personer og instanser. Og de viser, hvilke grusomheder og forbrydelser, der blev begået i menneskehedens navn.

María Jesús Vicuña erklærede, at hendes sag minder meget om Fernando Lezaetas. Hun tilføjede, at hun blev udleveret på hittebørnshjemmet i Madrid under frankismen. Der var gennemført 300.000 adoptioner, og af disse kom omtrent 30.000 adoptanter til Latinamerika. Vores liv har ikke været det letteste. Det er svært at leve med en viden om, at man ikke har været elsket af ens biologiske forældre, og at der ikke har været en bror, en onkel eller andre, som har elsket én. Det gør livets vej svært. I mange af vores tilfælde har der været problemer med sygdomme. Personligt har jeg lidt af panikanfald hele livet. En anden, Pilar Donoso, som var datter af forfatteren José Donoso, tog sit eget liv af samme grund, fordi hun ikke havde sin identitet og følte, at hun ikke var elsket. Det er noget, som rammer os alle og følger os gennem hele livet. Jeg tror, at det er meget svært at finde nogen, som kan elske én, hvis ens biologiske forældre ikke har elsket én. Det er den ene ting, jeg vil fremhæve. Det var almindeligt dengang. Da det hele startede i Spanien dengang, var udgangspunktet den politiske situation. Senere forstod man, at det kunne der komme en god forretning ud af, og derfor begyndte man at inddrage nonner, præster, institutioner og hospitaler, og der opstod en handel med spædbørn, som i stor udstrækning blev sendt til Latinamerika. Alle har vi vores dokumenter og pas med vores fulde navn, fordi det fik vi på hittebørnshjemmet. Hittebørnshjemmet er som et hjem for forældreløse børn. Det var som en svingdør. Børnene kom ind og forsvandt igen. Man tog imod børnene, men der blev ikke registreret noget om, hvem der havde været deres forældre. Der var alle mulige sager, og de havde alle sammen noget at gøre med modstanden mod Franco. Og alle disse børn blev overdraget i adoption. Man tog dem fra deres mødre. Man sagde til mødrene, at deres børn var døde. Bag en glasrude viste man mødrene et dødt, stivnet spædbarn, og man sagde til dem, at deres barn var død, og at man på institutionen nok skulle tage sig af dem. På den måde undgik mødrene udgifter til begravelse og andre ting. Og der kom en beholder eller forseglede kiste med navnet på barnet, som så blev begravet. Men efter mange år begyndte mødrene at forstå, at beholderne var tomme, og at deres børn var blevet overdraget i adoption. Der blev ikke foretaget nogen registrering af deres biologiske forældre. Registreringen blev først senere foretaget af dem, der adopterede os i Chile.

Indlægsholderen fortalte, at søgningen efter rødderne altid har altid utrættelig og påholdende. I Spanien begyndte man at åbne op for tingene omkring 2010. Vi har aldrig kunnet få adgang til vores biologiske familier, fordi vi aldrig har fået adgang til arkiverne fra dengang. Indlægsholderen fik adgang til regionsarkivet, hvor der er nogle sager. Det var oplyst, hvem der havde adopteret, men aldrig hvem hendes biologiske forældre var. Alle kirkens arkiver er fuldstændig lukkede.

Hvad nationaliteten og statsborgerskabet angår, var det i mange år sådan, at konsulaterne behandlede os som personer af en anden kategori, selv om vi var adopterede. Vi havde ikke nogen ret til anmode om noget som helst. Som 60-årig kunne jeg endelig få mit statsborgerskab, efter at jeg havde ansøgt om det i Spanien.

Vi har grundlæggende det håb, at der bliver lukket op for arkiverne i Spanien. Og i arkiverne har vi et håb om at få adgang til oplysninger om børn, datoer og år. Og vi vil gerne vide, hvem der er mødre til hvem. Der er bare alt for mange sager. Omtrent 2,6 børn blev hver dag overdraget i adoption. Desuden vil vi gerne have adgang til sagerne i Chile og se nærmere på, hvad der er adgang til. Håbet er, at vi en dag kan finde vores biologiske familie og få at vide, hvem det var. Vi vil gerne omfavne vores mødre og fædre og eventuelle søskende. Så vil kan introducere dem for vores børn – og få en oprindelse. Det er grundlæggende det, vi søger.

María Inés Soto, som repræsenterede sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio*, fortalte, at hun blev indlagt på hospitalet San Francisco de Borja på adressen Alameda 130 i Borja den 21. december 1967. Her fødte hun en datter.

Hun skulle føde sit barn med assistance fra en læge. Og vandet gik. Her ses et foto fra dengang. Man kan genkende indlægsholderen. Efterfølgende blev hun lagt ind på en stue ved siden af, hvor hun ventede alene. Hun kom ikke ind på en fødestue. De lod hende bare ligge på en bære. Barnet blev født og begyndte at skride. Der kom to kvinder ind, og den ene klippede navlestrengen over. De brugte ansigtsmaske af den slags, som bindes bagpå. De havde en hætte på til at dække håret, og hun kunne kun se deres øjne.

Det var nok jordemoren, som løftede barnet op i fødderne. Hun gav barnet et klap bagi, så det kunne begynde at græde. Og barnet begyndte at græde. På dette tidspunkt kom der en nonne ind med et lille lagen. Barnet blev rakt over til hende, hun pakkede det ind i lagenet og gik med det. Hun svarede ikke på indlægsholderens spørgsmål om sin datter.

Hun fik udleveret en hvid slåbrok, hvorefter de lod hende ligge på baren. Hun ventede på svar om sin datter, med ingen svarede hende. Der gik et stykke tid, måske en time, hvorefter nonnen kom tilbage og sagde, at hendes datter var død.

Hun sagde, at hun gerne ville se hende, men fik ikke noget svar. Hun skreg op, og så gav de hende en indsprøjtning. Så huskede hun ikke mere. Hun opdagede ikke, at de førte hende et andet sted hen. Hun kunne konstatere, at hun var i et hus, i et værelse, med en seng og et natbord. Hun husker ikke, om hun fik noget at spise, fordi hun sov hele tiden.

På dag nummer to kom hendes mand for at besøge hende, og hun sagde til ham, at der var en sygeplejerske, der havde fortalt, at deres datter var død. Sygeplejersken havde også nævnt, at hun kunne være stolt, fordi spædbarnets lille krop ville blive doneret til videnskaben. Det havde de dog ikke sagt direkte til hende, kun at pigen var død. Jeg fik aldrig liget at se – jeg fik aldrig noget at se.

Indlægsholderen fremhævede, at hun blev udskrevet den 26. december. Hun blev ikke udskrevet fra hospitalet, men fra et hus. Da hun kom ud på gaden, kunne hun se, at det ikke var i gaden Alameda.

Helt fra koncepterne gik hun i den forkerte retning, indtil hun stødte på en kvinde, som sagde: "Nej, min kære ven, Alameda ligger i den anden retning", hvorefter hun hjalp hende til Alameda.

Det blev tilføjet, at hun aldrig har fået sin datter at se igen. Hun begyndte at lede efter de personlige dokumenter, som de jo burde have givet hende. Ingenting. De beholdt hendes identitetskort og kontrolkort fra hospitalet. Hun brugte tre måneder på at tage til hospitalet for at få fat i dokumenterne, men det lykkedes ikke. De gav hende aldrig noget, og sådan er det stadig. Indlægsholderen tilføjede, at det eneste, hun har foretaget sig, er at gå til hospitalet for at se, om der findes nogen form registrering. De sendte hende et skriftligt svar om, at der ikke fandtes nogen registreringer.

Hun søgte i henhold til Gennemsigtighedsloven. Det skete det samme. Der kom ikke noget svar, og der var ingenting. Der findes ingen dokumenter. Hun kan blot søge videre efter sin datter, som i dag er 51 år, 4 måneder og 22 dage.

V – UNDERSØGELSESKOMMISSIONENS **BETRAGTNINGER OG KONKLUSIONER**

BETRAGTNINGER:

I – Vidneudsagn og andre indsamlede oplysninger

Det er en kendsgerning, at i hundredvis af chilenske børn blev fjernet fra deres forældre med henblik på at blive overdraget i adoption, primært i udlandet. Det er et ubestrideligt faktum, som er understøttet af vidneudsagn afgivet af de mange personer, som blev inviteret til at komme med indlæg over for Undersøgelseskommisionen.

Ingen af de medvirkende parter har stillet spørgsmål ved, at disse børn blev fjernet i forbindelse med fødslen. Der henvises i denne forbindelse til en tilbagevendende praksis, som forekom hele det 20. århundrede på baggrund af utilfredsstillende forhold på hospitalerne, ukorrekt fødselsregistrering og tilstedeværelse af grupper, som i en koordineret indsats tog initiativ til at fjerne børn, især i forbindelse med kvinder i en sårbar situation.

Sandheden fremstår særlig tydelig i forbindelse med forsvundne børn, hvis mødre var ofre for fattigdom og ingen steder i landet havde adgang til det nødvendige støttende netværk. De forskellige organisationer, som bidrog med indlæg til Undersøgelseskommisionen (*Hijos y Madres del Silencio* og NGO'en *Nos Buscamos*), erklærede i fuld enighed, at ofrene for en stor procentdels vedkommende bestod af enlige kvinder, som desuden i nogle tilfælde havde mange børn og levede i landdistrikterne.

Der blev benyttet forskellige metoder. Den mest udbredte metode bestod utvivlsomt i at give moren indtryk af, at hendes søn eller datter var afgået ved døden, så moren ikke efterfølgende kunne klage. Den biologiske mor blev således overbevist om, at det var en uoprettelig kendsgerning, som der ikke kunne stilles spørgsmål ved. Samtidig fik moren ikke udleveret sit nyfødte barns lig og modtog ikke en fødsels erklæring, fødselsattest eller dødsattest.

Efter hvad der er beskrevet, var der mange personer, som medvirkende til denne snydemanøvre, bl.a. lægefaglige medarbejdere, paramedicinske medarbejdere og folkeregistre samt organisationer, som med en koordineret indsats uden for hospitalerne efterfølgende stod for arbejdet med at overdrage de fjernede børn til familier, som herefter blev deres adoptivforældre. Således deltog både offentlige instanser og private enheder i en fælles indsats for at føre missionen ud i livet.

Det første vidneudsagn blev præsenteret af Nicole Lisette Gillaume Donoso, som i 1992 blev indlagt på hospitalet San Borja Arriarán for at føde sit barn nummer to, en datter, efter ca. otte måneders svangerskab. Hun berettede følgende: "Da jeg ankom til hospitalet, blev jeg undersøgt af to læger (jeg har altid spurgt mig selv, hvorfor de var så interesserede i at høre, hvor mit efternavn stammede fra). Den ene af lægerne, som var den ældste, sagde til den anden, at jeg skulle til PARO (og indtil i dag har jeg aldrig fundet ud af, hvad det betød), og at de ikke ville oprette en journal. De tog mig over i den anden side af fødeafdelingen, den modsatte side af, hvor jeg havde født forrige gang. Jeg blev lagt ind på en stue, hvor der ikke var andre patienter, og en sygeplejerske lagde drop på mig. Derefter begyndte jeg at føle mig søvnig og blev helt døsig. Jeg kunne ikke skelne mellem ansigterne – det var kun silhuetter, jeg kunne se. Alt var som i en tåge. Da fødslen gik i gang, blev jeg bragt ind på en operationsstue, hvor en mand – det kunne jeg høre på stemmen, selv om alt var uklart og sløret for mig – løftede min overkrop op, så jeg næsten var siddende. Og der var en kvinde, som løftede mit hoved op og gav mig en lussing. Jeg husker kun, at jeg følte, at jeg var nødt til at sige noget. Det prikkede i den højre arm, og mens jeg sov, fornemmede jeg, at jeg fødte min datter. Jeg hørte herefter, at datteren græd. Jeg vågnede op ved, at jeg var ved at blive kvalt i opkast, og jeg så, at jeg var blevet placeret i en meget smal gang sammen med en kvinde, som var klædt i blå tøj. Jeg kunne ikke se hendes ansigt særlig tydeligt, fordi alt stadig var så sløret. Hun stod nede for enden af sengen eller båren. Jeg bad hende om at få min datter, men hun råbte til mig: "LAD VÆRE MED AT GRÆDE. VIDENSKABEN FÅR GLÆDE AF DIT BARN, SÅ ANDRE KVINDER UNGDÅR AT BLIVE UDSAT FOR DET, DER ER SKET FOR DIG. OG DU ER STADIG UNG OG KAN FÅ FLERE BØRN. OG DU HAR JO ALLEREDE EN DATTER, SOM DU JO KAN ELSKE ENDNU MERE". Hun husker ikke dette ansigt. Hun ved dog, at hun var klædt i noget lyst, og at hun var forholdsvis høj. De kom så noget i droppet, og hun faldt i søvn igen. En sygeplejerske sagde til hendes familie, at hun havde det godt, og at både hun og datteren var i en god forfatning. Lidt efter kom der en mand ind, som var klædt i blå, og han sagde til hendes mand, at datteren var død, og at der var alvorligt, fordi de havde været nødt til at foretage en UDSKRABNING [sic]".

Dette vidneudsagn var det første af mange, som blev afgivet over for Undersøgelseskommisionen, og alle udsagnene har det fælles træk, at der altid forekommer organiserede grupper, som udnytter ofrenes manglende evne til at forsvare sig. Fødslen er et yderst følsomt tidspunkt for enhver kvinde, og normalt er hun hverken følelsesmæssigt eller fysisk i stand til at håndtere det. De personer, som udøvede disse forbrydelser, udnyttede kvindernes situation til at handle ugudeligt og ryggesløst, og samtidig udnyttede de den smerte, som kvinderne føler lige efter fødslen.

Nicoles sag viser også, at tyveriet af børn er en praksis, som går videre end den konkrete historiske sammenhæng, og som ikke kun er forekommet under militærdiktaturet, som mange ellers har påpeget. Fænomenet med de stjålne børn forekommer i andre historiske perioder, og der er tilsyneladende tale om en meget indbringende forretning for disse mafialignende organisationer, som i lange perioder har udnyttet den manglende lovgivning til at gennemføre adoptioner af børn til udlændinge.

Børns udrejse af landet med henblik på adoption blev først underlagt regulering i 1988, og det var et gunstigt udgangspunkt for, at mange børn, som var blevet fjernet fra deres biologiske mor, som en naturlig ting kunne sendes ud af landet. Efter gennemgang af en række vidneudsagn fra mødre, som adopterede i udlandet, kan det konstateres, at nogle af dem var af den overbevisning, at sagsbehandlingen var i overensstemmelse med den gældende lovgivning i Chile, og at børnenes virkelige mødre havde givet deres samtykke til, at børnene kunne overdrages i adoption. Adoptionsbehandlingen foregik ikke på chilensk territorium, men var underlagt lovgivningen i det land, hvor adoptionen blev meddelt. Det var en proces, som de vordende adoptanter selv skulle stå for, og som mundede ud i, at de fik meddelt en officiel adoptionsgodkendelse.

Som oplyst af historikeren Karen Alfaro rapporterede medierne allerede i 1960'erne og 1970'erne om anmeldelser af organiserede grupper, som var involverede i arbejdet med ulovlig handel med nyfødte børn. Det var en problematik, som fik nogen opmærksomhed, men som staten desværre ikke lod til at forstå. Historikeren fortalte, at der i den periode, hun undersøgte, kun var 585 underindførsler (registerpåtegninger) for børn, mens organisationerne taler om mere end 500.000 børn, som krydsede landets grænser for at blive adopteret i udlandet.

Et kvindeligt parlamentsmedlem, som også er medlem af Undersøgelseskommissionen, fortalte om en sag på hospitalet San Borja Arriarán, hvor en mor var indlagt i tre dage. Hun ønskede at bortadoptere sin barn på lovlig vis. I stedet blev barnet fjernet af forskellige personer, som begyndte at besøge og plage hende. Det kan også konstateres, at barnet blev overført til en institution, hvor det skulle bo indtil det tidspunkt, hvor adoptionsbehandlingen var afsluttet. Det er overbevisningen, at hvis moren ikke havde haft den ovenfor beskrevne tilgang, om at barnet skulle bortadopteres på lovlig vis, kunne sagen have fået et anderledes negativt udfald.

De personer, som blev fjernet og selv fik fjernet deres børn, beskrev over for Undersøgelseskommissionen de mange problemer, de har haft med at lokalisere deres børn og mødre. Arbejdet med at søge efter dokumenter er grundlæggende besværligt, fordi der ikke findes sager, fordi de kliniske journaler er forsvundet, fordi der mangler adgang til registrene, og fordi der forekommer utrolige uregelmæssigheder, f.eks. sagen med et barn, som blev fjernet fra hospitalet og herefter registreret hele tre gange.

På trods af den faktiske genforening af mødre og familier, som er blevet skilt fra hinanden i forbindelse med fødslen, er der tale om en langsommelig proces. Men det er statens hensigt at opnå yderligere fremskridt på området. Børnestyrelsen (Sename) har således et underprogram for søgning efter oprindelig familie (*Búsqueda de Orígenes*), som blev igangsat i 2010, og som i næsten 6% af de gennemførte sager har ført til et positivt resultat. Ud af 2.206 søgninger har 134 givet et positivt slutresultat, idet det er lykkedes at finde frem til ansøgerens oprindelse.

Efterforskningspolitiet (PDI) har også udført undersøgelser, som bidrager til at finde svar til familier, som gør en indsats for at blive genforenet med deres kære.

Efterforskningspolitiet har stået for uddannelse af en særlig arbejdsgruppe, der administrativt er under ledelse af Undersøgelsesenheden mod menneskelige forbrydelser (Brigada Investigadora contra Delitos Humanos). Det er den eneste af sin art i Sydamerika, og enheden undersøger forhold, som har krænket eller har kunnet krænke personers grundlæggende rettigheder. Enhver person har mulighed for at kontakte Enheden.

Justits- og menneskerettighedsministeriet har sammen med Retsmedicinsk myndighed udført en teknisk, juridisk og ressourcemæssig analyse, og konklusionen heraf er, at der ud over de eksisterende databaser skal etableres en database med genetiske profiler, som vil give mulighed for at identificere blodslægtskab i de tilfælde, hvor der vurderes at have være tale om uregelmæssigheder i sager om adoptionsbehandling, som endnu ikke har gennemgået en juridisk proces.

Ministeren Hernán Larraín har offentliggjort et tiltag med en humanitær tilgang og baseret på statens forpligtelse til at tage påtage sig et ansvar. Der er tale om en ny og særlig Database for registrering af genetiske profiler, som henvender sig til børn, som søger deres forældre, og til forældre, som søger deres børn og andre familiemedlemmer.

Det vil ikke kræve en domstolskendelse at få adgang til databasen. Og her vil brugerne kunne indlægge en genetisk profil med henblik på eventuel sammenholdelse af data. Hermed imødekommes modstanden fra mange af de børn, som søger deres biologiske forældre, og som ikke ønsker, at der på forhånd skal være foretaget en domstolsbehandling til vurdering af de mulige konsekvenser for deres adoptivforældre.

Dette nye system vil være anderledes end DNA-systemet ADN CODIS, som blev etableret i henhold til Lov nummer 19.970 af 2004. Jfr. denne lov kræves der en kendelse fra Offentlighedsministeriet eller fra dommeren i form af en undersøgelse af kriminelle forhold, for at en given genetisk profil (DNA) kan indlægges i systemet.

Sundhedsministeriet har desuden forpligtet sig til fortsat at modtage anmodninger om undersøgelse, også efter at arbejdet i Undersøgelseskommisionen er afsluttet. Sundhedsministeriet har desuden foreslået, at der oprettes en ny formular til voksne, som søger efter deres mødre (personer, der som barn blev fjernet efter en lang hospitalsindlæggelse, og/eller efter at de blev overført til andre sundhedsinstitutioner).

Sundhedsministeren, Emilio Satalices, har foreslået, at hospitalerne og/eller myndighedsinstanser i sager, hvor der ikke foreligger oplysninger, kan pålægges at udlevere et officielt dokument, som indeholder information om den konkrete situation. Den enkelte person har herefter et dokument, som giver ham eller hende mulighed for at bringe sine krav videre hos domstolene.

Som det er anført af Menneskerettighedsstyrelsen, hersker der ikke nogen tvivl om, at den overordnede og systematiske praksis, som har været knyttet til børnenes forsvinden, udgør en forbrydelse mod menneskeheden, således som dette er fastlagt i gældende international ret og således medfører konsekvenser i henhold til gældende international ret. Der kan ingen undtagelse være fra denne regel, idet den herskende praksis har haft et langvarigt forløb og været praktiseret kontinuerligt fra den ene regering til den næste.

Det faktum, at disse personer er forsvundet, overtræder en række grundlæggende rettigheder, og på den baggrund opfordres den chilenske stat til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at hjælpe de tusindvis af chilenerne, som stadig søger efter deres oprindelige familie, eller som ganske enkelt har behov at blive genforenet med et barn, som blev tvangsfjernet fra dem mod deres vilje.

Som tidligere nævnt er det et faktum, at uregelmæssig og/eller ulovlig adoption, herunder krænkelse af grundlæggende rettigheder, fandt sted i Chile i perioden 1950-2000. Fænomenet forekom i lyset af, at der ikke fandtes et system, som kunne garantere adoptivbørns rettigheder, samt med henvisning til, at private nationale institutioner og internationale samarbejdspartnere medvirkede i disse adoptionsprocesser med økonomisk vinding for øje.

Samspelet mellem flere faktorer åbnede mulighed for etablering af ulovlige, faglige sundhedsorganisationer samt gav adgang for adoptionsrådgivere og offentlige funktioner, som kunne arbejde med international handel med chilenske børn under dække af lovlige forhold, idet de fjernede børnene fra deres mødre og hermed påførte de ramte familier en uoprettelig skade.

Indtil i dag har det ikke været muligt at dokumentere præcist, hvor mange personer der er blevet adopteret ulovligt. Dette skyldes primært den manglende eksistens af registre, som indeholder en opgørelse over indenlandske adoptioner (der foreligger kun registrering af internationale adoptioner). En anden årsag er, at staten udelukkende har fungeret som modtagelsesinstans for ansøgninger, dvs. at staten kun har medvirket på begæring fra interesserede parter og ikke i embeds medfør, altså på egne vegne. Det har betydet, at sundhedsinstanser, folkeregistret og Børnestyrelsen (Sename) reelt har udgjort en forhindring for at gennemføre søgninger efter oprindelse. Det vides, at 10.000 personer har taget kontakt til sammenslutningen *Hijos y Madres del Silencio* i forbindelse med deres søgning, og at disse personer har erklæret, at de er ofre for ulovlig adoption.

Overstående faktum lægger uden nogen tvivl op til, at staten som helhed ifalder et ansvar for denne manglende ydelse, som desværre ikke kan henføres til individuelle, ansvarlige medarbejdere i den pågældende periode, selv om domstolene dog kan pålægge strafferetligt ansvar til enkeltpersoner.

Vi har mulighed for at evaluere kvaliteten og effektiviteten af de eksisterende systemer eller protokoller inden for sundhed samt den eksisterende registrering af identiteter og adoptioner, som er gennemført af sundhedsinstitutionerne, Folkeregister- og identifikationsstyrelsen og Børnestyrelsen (Sename).

Efter Sundhedsministeriets præsentation, som blev forelagt den 15. april i år, kan det konkluderes, at de nye systemer til og protokoller for registrering af fødsel af levende børn, har været gældende siden 2013. Men selv om den nye protokol er trådt i kraft, og selv om det har betydet, at der nu er etableret et system med løbende og obligatorisk registrering hos alle sundhedsinstanser, hospitaler, klinikker osv., kan det dog konstateres, at den reelle gennemførelse indtil i dag har været præget af omfattende ineffektivitet i landets sundhedsinstitutioner.

Som eksempel kan nævnes, at der findes hospitaler, bl.a. Cabildo, som ikke har tilgængelig information om kliniske fødselsjournaler i perioden 1970-1990 med henvisning til, at der kun er tale om "få hændelser", samt hospitalet Carlos Van Buren i Valparaíso, hvis gamle arkiver ved en afgørelse er blevet sløjfet og undtaget fra reglerne. Det betyder, at der er stor risiko for, at journalerne fra 1970 og i de efterfølgende år er blevet destrueret, fordi loven kun fordrer, at de skal opbevares i en periode på 15 løbende år.

På trods af Sundhedsministeriets arbejde med en samlet indsats for ofre i sammenslutningen og en systematisk organisering af information kan det ikke accepteres, at udøvelsen af en grundlæggende rettighed – dvs. mere end 10.000 landsmænds kendskab til deres oprindelige slægtskab – bliver undertrykt på trods af regeringens gode intentioner. Og det kan heller ikke accepteres, at der indtil dags dato ikke er etableret en retslig instans, som forpligter staten til at påtage sig denne rolle. Her taler vi ikke kun om en velvillig indstilling hos staten, men også om dens forfatningsmæssige forpligtelse til, uden forskel, at tilbyde disse mange mennesker de materielle og åndelige vilkår, de har krav på for at få et helt og samlet liv. Hertil kan føjes principperne om at yde service og borgerligt ombud, som styrer statsadministrationens instanser.

Således er det i de fleste sager ikke muligt, at hospitalerne kan give oplysning om indholdet i fødselsjournaler i perioden 1970-2000, eftersom det store flertal af journaler er blevet destrueret.

Selv om der er etableret et underprogram for søgning efter oprindelig familie, er det ikke en rettighed, som er blevet opdateret og moderniseret i forhold til de konkrete behov hos ofre for ulovlig adoption. Et eksempel på ovenstående er de vanskeligheder, som ofre har med at få adgang til deres fødselsattester og de registre, der indeholder oplysninger om deres fødsel, og et andet eksempel er problemet med at indhente kopi af de kliniske journaler.

II – Overtrædelse af menneskerettighederne

1) Idet der henvises til en erklæring af 6. maj 2019 fra Menneskerettighedsstyrelsen (INDH), som ikke efterfølgende er afkræftet af hverken offentlige eller private organisationer, kan det konstateres, at påstanden om statens systematiske overtrædelse af menneskerettighederne må tages til følge. Det er bekræftet, at repræsentanter for staten i årenes løb har medvirket på en række forskellige niveauer og områder i arbejdet med ulovlig overdragelse af børn. Disse repræsentanter har grundlæggende haft aktiviteter i forskellige sundhedsinstitutioner, hvor de ved bedrageri og forsæt har stjålet børn, hvilket har krænket en række forskellige rettigheder, både hos de stjalne børn og hos deres forældre. Her skal eksempelvis nævnes, at retten til liv blev indskrænket og genstand for vilkårlig påvirkning. Den adfærd, som statens repræsentanter udviste, førte til personernes tvangsmæssige forsvinden. På samme måde blev personernes ret til identitet voldsomt krænket. Ovenikøbet blev forældrenes ret til at opdrage deres børn tilsidesat. Det skal desuden fremhæves, at personerne, som blev ofre for disse lovovertrædelser, dvs. bortførte børn, indtil dags dato aldrig er vendt tilbage igen.

Efterforskningspolitiet anfører, at der var tale om en adfærd kendetegnet af et "gennemgående mønster", og efter at undersøgelsen var blevet iværksat, blev der konstateret en lang række hændelser, som ikke tidligere havde været under mistanke. Omfanget var så stort, at den øverste ledelse i Efterforskningspolitiet tog initiativ til uddannelse af en særlig arbejdsgruppe, der administrativt er under ledelse af Undersøgelsesenheden mod menneskelige forbrydelser (*Brigada Investigadora contra Delitos Humanos*). Efterforskningspolitiet har vurderet, at der findes i tusindvis af sager, som det vil være nødvendigt at undersøge. Konklusionen herpå er, at skønt staten ikke officielt havde en politik til fremme af uregelmæssig adoption, forekom der dog på det tidspunkt en konsekvent overtrædelse af rettigheder i lyset af statens systematiske og vedholdende forsømmelighed, som i overensstemmelse med kendsgerningerne i sagen var udtryk for, at staten unddrog sig sine forpligtelser.

2) Offentligheden har i årevis sat spørgsmålstegn ved det offentlige og private system, som håndterede mindreårige under 18 år. De sager, som er forelagt Undersøgelseskommissionen, viser dog, at dette mønster med at krænke børns rettigheder, som samtidig har understøttet statens børnepolitik, har skabt en langvarig krise, som er knyttet til selve baggrunden for statens handlemåde. Indtil 1988 ifaldt staten ingen forpligtelser i forbindelse med adoption, og dette faktum er bevis på, at der ikke eksisterende en lovgivningsmæssig ramme, som kunne garantere børnenes rettigheder, og som Børnestyrelsen (Sename) selv anfører, fortsatte denne institutionalisering igennem årtier, idet der kan foretages en opdeling i tre perioder, hvor lovgivningen dog gradvis er blevet betydelig bedre. Hermed kan det også konstateres, at denne institutionelle skrøbelighed og usikkerhed udgjorde selve grundlaget for, at de uregelmæssige adoptioner kunne føres ud i livet.

De her anførte forhold fritager ikke staten for ansvar, eftersom det var statens repræsentanter, som eksekverede processerne. Dog må det tilføjes, at de offentlige funktionærer, som var involverede – sammen med en lang række private aktører i vidtstrakte netværk – udnyttede det statsligt godkendte paradigme for eller doktrin om krænkelser af børn. Den retslige relation mellem de personer, som deltog i adoptionsbehandlingen, havde reelt en privat og kontraktbaseret karakter. Mødrene fik under alle omstændigheder ikke oplysning om, at der var tale om adoption, hvilket fjerner enhver form for privat karakter fra adoptionsbehandlingen. Og når man fjernede børnene, var det et resultat af en offentlig funktion, som blev udført af visse personer, som havde fået beføjelsen eller havde tjent tilliden til, at de kunne fjerne børnene på ulovlig vis. Med deres forsæt udnyttede de doktrinen om børn, som befandt i en uregelmæssig eller sårbar position. Når man tænker på, at de sagtens kunne have fremmet adoption med samtykke som den første og eneste løsning, forstår man nok, hvorfor der er tale om forsæt. Og eftersom den offentlige forvaltning spiller en afgørende rolle for denne struktur, som lagde grunden for, at børn kunne blive fjernet, kan man ikke samtidig som stat fritages for et ansvar, når det var statens funktionærer/repræsentanter, som var hovedaktørerne i disse lovovertrædelser.

3) Der forekom uregelmæssig adoption i disse sager, og selv om der var tale om nogle lovovertrædelser, som nu bliver undersøgt af domstolene, er det også vigtigt at fremhæve, at disse lovovertrædelser faktisk mandede ud i adoptioner, som det også er konstateret af Undersøgelseskommissionen.

Så selv om vi grundlæggende står over en lovovertrædelse i form af fjernelse af børn – og ikke adoption – befinder vi også dog samtidig i en proces, hvor børnene skifter forældre med henblik på adoption. Sagt på en anden måde – børnene blev ikke fjernet for at begå andre lovovertrædelser, som f.eks. handel med organer, seksuelle forbrydelser osv. – men med det formål at overdrage dem til andre forældre, med eller uden en viden om børnenes herkomst eller oprindelse.

4) Nedsættelsen af en National kommission om sandheden bag de uregelmæssige adoptioner (*Comisión Nacional de Verdad sobre Adopciones Irregulares*) bør inddrage følgende aspekter:

a. Nedsættelse af den Nationale kommission ved dekret.

i. Rettig-kommissionen blev nedsat ved Indenrigsministeriets højeste dekret nummer 355. Dekretet indeholder målsætninger, kompetenceområder, medvirkende parter, frister og finansiering (begrænset).

ii. Valech-kommisionen blev også nedsat ved dekret, dvs. Indenrigsministeriets dekret nummer 1.046 af 2003. Kommissionen er udpeget som rådgivende organ for Republikkens præsident. Dekretet indeholder målsætninger, kompetenceområder, medvirkende parter, frister osv. Midler er allokeret i henhold til Budgetloven (*Ley de Presupuesto*).

b. Nedsættelse af en Kommission med henblik på udvidelse af børneombudsmandens beføjelser (*Defensoría de la Niñez* (Lov nummer 21.067)/INDH (Lov nummer 20.405). Hertil kan føjes faste bestemmelser om muligheden for at nedsætte særlige kommissioner til støtte for omfattende og systematiske overtrædelser af rettigheder og efterfølgende vedtagelse, i en overgangsartikel, af regler for finansiering, deltagelse og frister, som skal udmøntes i et dekret. Hermed får Kommissionen et mere retsligt hierarki at basere sit arbejde på.

III – Programmet for søgning efter oprindelig familie

Undersøgelseskommissionen har modtaget følgende information fra Børnestyrelsen (Sename): “I 1995 blev der igangsat aktiviteter med søgning efter oprindelig familie for chilenerne, som er blevet adopteret i udlandet. Der er desuden i årenes løb løbende modtaget ansøgninger fra personer, som har været genstand for indenlandsk adoption. Med virkning fra 2000, i henhold til Lov nummer 19.620, udfører og organiserer Børnestyrelsen (Sename) aktiviteter med søgning efter oprindelig familie, iværksat efter erfaringerne fra 1995. I samme forbindelse blev programmet Søgning efter oprindelig familie (*Búsqueda de Orígenes*) iværksat.

Alle oplysninger var blevet registreret manuelt, og derfor kan der være registreret visse oplysninger fra perioden.

I 2007 udarbejdedes tekniske bestemmelser til programmet Søgning efter oprindelig familie, og der blev indført et internt it-system i Børnestyrelsen (Sename).

I 2014 skete der en decentralisering til de regionale adoptionsenheder, som herefter tog sig af indenlandske ansøgninger, dvs. i forhold til adoptanternes bopæl, mens søgningen efter udenlandske adoptivbørns oprindelige familie blev fastholdt på centraliseret plan.”

I samme dokument anerkendte Børnestyrelsen (Sename), at ”Sename ikke har information om adoptioner i Chile før 1988, og at der for perioden 1988-1999 kun er registreret ansøgninger om børns udrejse af landet med henblik på adoption i udlandet”.

Børnestyrelsen (Sename) refererer administrativt til Justitsministeriet, og aktuelt foregår der en lovgivningsmæssig forberedelse af lovforslag, som skal etablere og tilbyde to serviceydelser til børn. For det første drejer det sig om problematikker, som handler om dem, som overtræder loven, og for det andet handler det om at udvikle og forbedre et beskyttelsessystem til glæde for børn og unge. Det sidstnævnte initiativ skal placeres i Ministeriet for social udvikling (*Ministerio de Desarrollo Social*), en offentlig instans, som i dag styrer Statssekretariatet for børn (*Subsecretaría de la Niñez*). Det er i den forbindelse relevant at nævne, at dette ministerium nu ændrer indhold og overgår til at hedde Ministeriet for social udvikling og familien (*Ministerio de Desarrollo Social y Familia*).

Børnestyrelsens (Sename) institutionelle muligheder er blevet begrænset i lyset af udfordringerne med børnepolitikken. Samtidig har Børnestyrelsen indtaget en utilstrækkelig rolle, selv om styrelsen dog har forbedret sin indsats i løbet af årene i lyset af de indførte forbedringer af lovgivningen. Dog har svagheden ved programmet Søgning efter oprindelig familie vist sig også at være Børnestyrelsens (Sename) svaghed.

IV – Databasen

Undersøgelseskommisionen har fået en viden om de bestræbelser, som udfoldes for at oprette en database, der giver mulighed for at fastslå en biologisk relation mellem personer. Oprettelsen af databasen er et nødvendigt tiltag, og det vil være et gunstigt bidrag både for de ramte familier og for offentlighedens interesse i almindelighed.

Undersøgelseskommisionen har kendskab til Justitsministeriets indsats, som hermed anerkendes. Hermed henledes opmærksomheden på de humanitære bevæggrunde, som ligger bag indsatsen, ligesom det skal fremhæves, at staten har pligt til at reagere på dette område.

Undersøgelseskommisionen er af den opfattelse, at indsatsen skal bestå af en registrering af de genetiske data for personer, som søger efter andre personer. Databasen vil således give mulighed for, at personer, som søger efter andre, vil have mulighed for at komme i kontakt med dem. Det skal desuden tilføjes, at det ikke kræver en domstolsbehandling at få adgang til disse data.

Derfor skal Undersøgelseskommisionen støtte oprettelsen af det omtalte register.

V – Tværfaglig indsats mellem institutionerne

Undersøgelseskommissionen fremhæver, at dens arbejde ikke alene har givet mulighed for at fremhæve en situation, som rammer i tusindvis af landsmænd, men desuden har udøvet et positivt pres på de styrende institutioner. Der er tale om konkrete skridt, som udføres i forskellige instanser, og som har til formål at få udnævnt eller udpeget konkrete medarbejdere, som skal samordne tilgangen af oplysninger. Hermed vil der være åbnet op for en løsning på de problemer og krav, som fremstilles af de pågældende personer. Det vurderes, at disse udnævnelser vil være relevante i forhold til den måde, staten bør reagere i situationen. Det kan samtidig ses som starten på placeringen af et politisk og administrativt ansvar hos staten.

Den tværfaglige samordning kan også ske på et juridisk plan, idet der må lægges op til vedtagelse af en organisk lov, som dog også vil kunne forlænge behandlingstiden. Alternativet vil være en samordning af bestemmelser, som vil være en meget hurtigere løsning.

Under alle omstændigheder skal initiativerne inddrage både Sundhedsministeriet, Justitsministeriet og Ministeriet for social udvikling, og der skal være tale om et tidsmæssigt sigte på et eller to år.

UNDERSØGELSESKOMMISSIONEN VEDTAGER **FØLGENDE AFSLUTTENDE KONKLUSIONER OG FORSLAG:**

1. Der er sket drøftelse af udkast til Lov om modernisering og etablering af et nyt adoptionssystem i Chile (officielt tidende nummer 9119-8), som aktuelt er under andenbehandling i Senatet, og der henvises her til følgende aspekter:

- Lovudkastets artikel 12 om retten til at kende ens oprindelige familie, idet følgende begrænsning dog anføres: En nedre grænse på 14 år, idet personen samtidig kun har adgang til at få at vide, om det oprindelige slægtskab har sammenhæng med adoption. Der er ingen omtale af adgangen til at modtage dokumentation og attester, f.eks. fødselsattest, som skal reguleres i henhold til lovudkastets artikel 10, idet det kun er parterne i en adoptionssag for domstolen samt parternes retslige repræsentanter, dog ikke legale repræsentanter, som har denne adgang, ligesom der heller ikke er adgang til at anmode om oplysninger efter adoptionen.

- Selv om lovudkastets Afsnit VI, artiklerne 66-67, regulerer forpligtelsen til at opbevare oplysninger og retten til at søge efter oprindelig familie, bestemmes det dog, at Folkeregistret har pligt til at yde personerne en "individuel behandling i en retsproces, som involverer personen". Artikel 66, stk. 2, bestemmer, at Folkeregistret skal "garantere opbevaring af oplysninger om identitet hos oprindelig familie samt andre oplysninger, som har tilknytning til adoptionen".

- Endelig begrænser artikel 67, om søgning efter oprindelig familie, sig til at angive, at en person, som søger efter sin oprindelige familie, kan modtage rådgivning fra den godkendte instans, som indgik i adoptionsprocessen, Børnestyrelsen (Sename) eller anden part, som modtager støtte hertil, og selv om dette princip kan anses for at være en forpligtelse, der påhviler disse parter, kan bestemmelsen ses fra to sider, fordi den også kan udgøre en begrænsning for offeret, idet offeret eventuelt kan konstatere en begrænset adgang til frit at vælge sin legale repræsentant. Der bør i sidste instans være tale om, at den pågældende givet fuld frihed til at foretage dette valg.

- I denne forbindelse bør der ske en styrkelse af retten til at modtage oplysninger fra sundhedsmyndighederne, som udgør den vigtigste kilde til disse oplysninger. Og der bør ske fremme af procedurer for søgning efter oprindelig familie. Det er procedurer, som i dag udføres af Børnestyrelsen (Sename), idet reglerne dog ikke er ensartede. Denne ret er knyttet til retten til identitet, og derfor har den relevans for personer, som er adopterede. Eventuelle begrænsninger af dette princip kan kun ske i henhold til lovgivningen.

- I denne forbindelse foreslås følgende: 1) Der indsættes i lovudkastet en ændring af artikel 2 i Lov nummer 19.628 om patienters rettigheder og forpligtelser (*Derechos y Deberes de los Pacientes*), idet der sker en tilføjelse af Børnestyrelsen (Sename) samt af samarbejdsinstanser samt legale og retslige repræsentanter i forbindelse med udøvelsen af retten til søgning efter oprindelig familie og adgangen til at indhente kopi af kliniske fødselsjournaler. 2) Den adopterede skal have adgang til dokumenter og attester om sin oprindelige familie, uden at der skal foreligge samtykke fra forældrene (når der er tale om børn, som søger). Der bør heller ikke foreligge begrænsninger i retten til identitet i forbindelse med udvidet familie, f.eks. morens godkendelse. 3) Ændring af artikel 66 med henblik på at bestemme, at forpligtelsen til give oplysninger, som påhviler Folkeregistret, bør omfatte ikke alene oplysninger om karakteren af det biologiske slægtskab, men også kopier af alle attester og dokumenter, som foreligger. Dette sker for at sikre en hensigtsmæssig individualisering af ansøgerens forældre. 4) Som et supplement til overstående foreslås det, at der tilføjes et nyt register i henhold til lovudkastets artikel 9. Der vil være tale om et register for personer, som anmelder ulovlige og uregelmæssige adoptioner, og som skal koordineres med registret for ansøgere i henhold til Programmet for søgning efter oprindelig familie.

De her anførte ændringer vil utvivlsomt føre til stærkere foranstaltninger over for personer, som ved bedrageri, misbrug af magtposition mm. fjerner et barn og overdrager det i adoption uden dets familie samtykke. Desuden bør der fastsættes strengere sanktioner over for personer, som adopterer disse børn, idet de har en viden om, at der før deres handling er foregået ulovlige handlinger.

2 . – Udelukkelse af private organisationer i adoptionsbehandlingerne, både på indenlandsk og internationalt niveau, idet denne kanal har været den vigtigste kilde til udførelse af den pågældende handel med børn, og idet organisationer på den eller anden måde modtager et honorar for deres handlinger.

3 . – Allokering af flere menneskelige og økonomiske ressourcer til ministeren Carroza med henblik på at forbedre og effektivisere domstolenes undersøgelse af uregelmæssige adoptioner. I arbejdet med at opfylde de her omtalte målsætninger vil det være en glimrende løsning at samle alle undersøgelser af uregelmæssige adoptioner hos en enkelt dommer. Derfor opfordres regeringen til, som en hasteforanstaltning, at øge den finansiering til domstolene samt politiet og Efterforskningspolitiet, som er nødvendige, for at parterne med succes kan undersøge mere end 8.000 sager om ulovlig adoption.

Således anbefales det, at regeringen så hurtigt som muligt tilføjer en særlig bestemmelse om et særskilt budget i statens finanslov for 2020 (*Ley de Presupuestos del Sector Público del 2020*), med særlig fokus på Sundhedsministeriet, Justitsministeriet og domstolene.

4 . – Etablering af direkte adgang mellem organisationen *Asociación Hijos y Madres del Silencio*, på den ene side, og Sundhedsministeriet og Folkeregistret, på den anden, for at fremme en hurtig og effektiv kommunikationsform mellem organisationen *Asociación Hijos y Madres del Silencio* og de myndigheder, som måtte have oplysninger i sagen, og for hermed at videregive tvivlsspørgsmål og forespørgsler samt eventuelle oplysninger i sagerne.

5 . – Nedsættelse af en Sandheds- og genoprettelseskommission (*Comisión de Verdad y Reparación*) for dels at finde og fastslå sandheden i, hvad der er sket, dels på effektiv vis at genoprette de tab, som børn og familier har været ramt af i forbindelse med fjernelsen. Samt tildeling af ansvar til alle de personer, som har deltaget i udøvelsen af de mange forhold. Desuden handler det om at samle de oplysninger, som vedrører statens enkelte myndigheder, og fastslå kendsgerningerne i forhold landets historie, idet myndighederne desuden skal påtage sig det ansvar, der tilkommer dem. Hermed tænkes på forsømmelig ledelse, manglende evne til at garantere retten til identitet, myndighedernes fortielser, manglende allokering af ressourcer til domstolene, manglende vilje til at give svar, et utilstrækkeligt offentligt apparat osv. Dette åbner utvivlsomt vejen for, at de involverede og/krænkede personer vil kunne indgive anmeldelser, som i givet fald kan håndteres hurtigt og sikkert ved domstolene, således at de enkelte personer får mulighed for, som minimum, at forstå, at de selv eller deres børn er blevet overdraget i adoption, uden at der forelå samtykke heri. Desuden opfordres der til at fastholde den allerede eksisterende samordning mellem de involverede ministerier, dvs. Sundhedsministeriet og Justitsministeriet, samt de funktionærer, som er udpeget af Efterforskningspolitiet og Ministeriet for social udvikling og familien. Formålet er at sikre, at der fortsat kan indgives anmeldelser og foretages gennemgang af oplysninger i den periode, som måtte hengå indtil nedsættelsen af den pågældende Kommission.

6 . – En styrkelse af Programmet for søgning efter oprindelig familie, idet der skal være fokus på at give indehaverne mulighed for at udøve deres ret til at søge, tillempling af frister og datoer samt indbringelse for domstolene af bestemte sager med begrundet mistanke om ulovlig fjernelse af børn. Ministeriet for social udvikling og mere specifikt Statssekretariatet for børn bør foretage en evaluering af programmet inden for rammerne af en situation, hvor ansvarsområdet skal overføres til Ministeriet for social udvikling og familien.

7 . – Oprettelse af en DNA-database med genetiske fingeraftryk, som åbner mulighed for at føre et register med personer, der søger familiemedlemmer i forbindelse med mulig uregelmæssig adoption, idet formålet vil være, på et retsgyldigt grundlag, at etablere en biologisk relation mellem personer, som søger hinanden. Databasen skal holdes opdateret og fungere på en sådan måde, at den kan kommunikere med tilsvarende databaser i andre lande, både i dag og i fremtiden. Databasen skal placeres hos Retsmedicinsk myndighed (*Servicio Médico Legal*).

8 . – Opfordring til, at chilenske adoptivbørn får ret til at erhverve deres oprindelige forældres nationalitet og statsborgerskab, og at de kan videregive denne status til deres egne børn i henhold til forfatningsmæssige og retslige bestemmelser. Samtidig skal personer, som konstaterer, at deres forældre stammer fra i Chile anerkendte oprindelige folk, have adgang til at bevare denne identitet.

9 . – Organisering af en indenlandsk og international kampagne, som skal sprede viden om de forhold, som danner grundlaget for denne betænkning.

FOR BETÆNKNINGEN STEMTE DE KVINDELIGE DEPUTEREDE SANDRA AMAR, XIMENA OSSANDÓN, NATALIA CASTILLO OG ERIKA OLIVERA SAMT DE MANDLIGE DEPUTEREDE BORIS BARRERA, ÁLVARO CARTER, CARLOS ABEL JARPA, LUIS ROCAFULL OG RAÚL SOTO. HVERKEN FOR ELLER IMOD STEMTE DEN MANDLIGE DEPUTEREDE GUSTAVO SANHUEZA.

EN UNDTAGELSE FRA OVENNÆVNTE AFSTEMNING UDGØRES AF NUMMER 2 OG 5 I FORSLAGSDELEN, HVOR FØLGENDE STEMMEAFGIVELSE FANDT STED:

Nummer 2

FOR INDHOLDET I DETTE NUMMER STEMTE DEN KVINDELIGE DEPUTEREDE NATALIA CASTILLO SAMT DE MANDLIGE DEPUTEREDE BORIS BARRERA, CARLOS ABEL JARPA, JAIME NARANJO, LUIS ROCAFULL OG RAÚL SOTO. IMOD INDHOLDET I DETTE NUMMER STEMTE DE KVINDELIGE DEPUTEREDE ERIKA OLIVERA OG XIMENA OSSANDÓN SAMT DEN MANDLIGE DEPUTEREDE GUSTAVO SANHUEZA.

Nummer 5

FOR INDHOLDET I DETTE NUMMER STEMTE DE KVINDELIGE DEPUTEREDE XIMENA OSSANDÓN, NATALIA CASTILLO OG ERIKA OLIVERA SAMT DE MANDLIGE DEPUTEREDE BORIS BARRERA, ÁLVARO CARTER, CARLOS ABEL JARPA, JAIME NARANJO, LUIS ROCAFULL OG RAÚL SOTO. IMOD STEMTE DEN MANDLIGE DEPUTEREDE GUSTAVO SANHUEZA.

VI – RAPPORTERENDE DEPUTERET

Undersøgelseskommissionen udpegede **BORIS BARRERA MORENO** som rapporterende deputeret (formand).

Behandlet og vedtaget på møder afholdt 16. januar, 4. marts, 11. marts, 18. marts, 1. april, 8. april, 15. april, 22. april, 6. maj, 13. maj, 27. maj, 3. juni og 10. juni 2019 med deltagelse af de kvindelige deputerede Sandra Amar, Natalia Castillo, Loreto Carvajal, Catalina Del Real, Erika Olivera og Ximena Ossandón samt de mandlige deputerede Boris Barrera, (formand), Alvaro Carter, Carlos Abel Jarpa, Jaime Naranjo, Luis Rocafull, Gustavo Sanhueza og Raúl Soto.

**UNDERSØGELSESKOMMISSIONENS
MØDELOKALE**, den 24. juli 2019.

ROBERTO FUENTES INNOCENTI
Undersøgelseskommisionens sekretær